

T. C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÇAMELİ İLÇESİ AĞZI VE ÇAMELİ ORTAOKULLARINDA
EĞİTİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN YEREL AĞIZ
ÖZELLİKLERİNİN TÜRKÇE EĞİTİMİNE ETKİSİ

Ramazan ERYILMAZ

Denizli-2015

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**ÇAMELİ İLÇESİ AĞZI VE ÇAMELİ ORTAOKULLARINDA
EĞİTİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN YEREL AĞIZ
ÖZELLİKLERİNİN TÜRKÇE EĞİTİMİNE ETKİSİ**

Ramazan ERYILMAZ

Danışman:

Doç. Dr. Bedri SARICA

Denizli-2015

YÜKSEK LİSANS TEZİ ONAY FORMU

Bu çalışma, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı'nda jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Doç. Dr. Nergis BİRAY

Üye: Doç. Dr. Bedri SARICA

Üye: Doç. Dr. Kerim DEMİRÇİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 05/06/2015 tarih ve 20/10 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ramazan BAŞTÜRK

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın hazırlanmasında, akademik yönlendirmeleriyle ve motive edici yaklaşımıyla, desteğini hep gördüğüm tez danışmanım Doç. Dr. Bedri SARICA'ya; çalışmamla ilgili bazı soru işaretlerini gidermemde bana yardım eden, Doç. Dr. Negis BİRAY'a; öğrencilerle yaptığım görüşmelerde yardımlarını esirgemeyen Çameli ilçesi ortaokullarının müdürlerine ve öğretmenlerine; görüşme yapmak amacıyla kendilerine ulaştığımda, hiç tanışmadığımız halde istisnasız “tanrı misafiri” muamelesi gördüğüm konuksever insanlara; psikolojik desteğini daima hissettiğim aileme arkadaşlarıma ve Nihal CANER'e; Türkçeyi öğrenmeme, sevmeme ve araştırmama vesile olmuş ve olacak bütün eser ve müelliflerine teşekkürlerimi sunuyorum...

ETİK SAYFASI

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmanın yapılması ve bulgularının çözümünde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyulduğunu; bu çalışmanın doğrudan birincil ürünü olmayan bulguların, verilerin ve materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atfedildiğini beyan ederim.

Adı-Soyadı: Ramazan ERYILMAZ

İmza:

ÖZET

ÇAMELİ İLÇESİ AĞZI VE ÇAMELİ ORTAOKULLARINDA EĞİTİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN YEREL AĞIZ ÖZELLİKLERİNİN TÜRKÇE EĞİTİMİNE ETKİSİ

ERYILMAZ, Ramazan

Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Bedri SARICA

Nisan 2015, 290 Sayfa

Eğitim-öğretim faaliyetlerinin verimliliğini etkileyebilecek etkenlerden bazıları, doğrudan öğrenci ve çevre kaynaklıdır. Bu faktörlerden biri olarak öğrencinin çevreden edindiği bölgesel ağızlı dil kullanımı, öncelikli olarak, Türkçe eğitiminin meselesidir. Ülkemizde yapılan ağız çalışmalarında, elde edilen verilerin eğitim boyutuyla değerlendirilmesi ya da Türkçe eğitimiyle ilişkisinin kurulması yaklaşımı hemen hemen yok gibidir. Bu konudaki boşluğu doldurmak adına bir çalışma gerçekleştirdik.

Denizli'nin Çameli ilçesinde faaliyet gösteren ortaokullarda, öğrencilerle yaptığımız görüşmeleri, dil yönünden inceledik. Bunu yaparken, bu okulların bulunduğu yerleşim yerlerinden ya hiç okula gitmemiş ya da ilkokul mezunu yetişkinleri seçerek, öğrenci kayıtlarındaki ağız özelliklerini tespit konusunda bir dayanak elde etmeyi umduk. Öğrencilerde görülen yerel ağız unsurlarını gösteren sonuçlara ulaştık. Bu sonuçlara dayanarak Türkçe öğretim programının amaç ve kazanımlarından hangilerinin yerel ağız kullanımıyla ilişkili olduğunu göstermeye çalıştık.

Dersin kazanımlarıyla inceleme sonuçları arasında bağ kurmamız, daha verimli sonuçların elde edilmesi amacına hizmet edecektir. Ayrıca elde ettiğimiz verilerle, yerel ağız dışında bireysel ya da toplumsal etkilerle ortaya çıkan, yazı diline aykırı durumları da ortaya çıkarmayı amaçladık.

Anadilinin doğru kullanılması, Türk eğitim sisteminin amaçlarındandır. Bu bağlamda bir öğretmen yerel ağız kaynaklı çeşitli unsurlarla karşılaştığında, bu duruma karşı nasıl bir tavır takınmalıdır ve nasıl bir önlem planı geliştirmelidir sorularına yanıt aradık. Disiplinler arası bir bakış açısıyla, ağız, şive, lehçe etkilerinin Türkçe eğitimi açısından ele alınması, ileride yapılacak çalışmalarda göz ardı edilmemesi gereken bir husustur.

Anahtar Kelimeler: Türkçe eğitimi, yerel ağız, yazı dili, ortaokul öğrencileri

ABSTRACT

The Accent in Çameli District and the Effect of Accent Features of the Students who has been studied at the Secondary Schools in Çameli to Turkish Language Teaching

ERYILMAZ, Ramazan

Master Thesis, The Institute of Educational Sciences, Department of Turkish Language Teaching

Supervisor: Associate Prof. Dr. Bedri SARICA

April 2015, 290 Pages

Some of the factors that may affect the efficiency of education and training activities are directly sourced from students and environment. Local language usage which is learnt from environment by students as one of these factors is primarily a matter of Turkish education.

In dialectology studies in our country, evaluation of the obtained data with the educational dimension or the approach establishing relationship with Turkish education is almost non-existent. We have conducted a study on behalf of addressing shortcomings in this area.

At the secondary schools in Çameli district of Denizli, we examined the interviews, we did with students at the secondary schools in Çameli district in Denizli, in terms of language. While doing this study, we hoped to specify the accent from student records by selecting adults who have been primary school graduates or those who have never gone to school from the places where these schools are located. We have reached the results showing the accent seen on students. Based on these results,

we have tried to show which aims and objectives of Turkish language teaching program are associated with accents.

Establish a connection between the results of research and objectives of the lesson will serve to the aim of obtaining more efficient results. In addition, we have also aimed to uncover the cases emerged from the individual and social impacts, excepts for accents and contrary to the written language, with the data we had obtained.

The proper usage of the mother tongue is one of the aims of Turkish educational system. In this context, we have looked for the answers of this questions how a teacher respond to this satiation and what kind of measure plan he/she should develop when he/she is faced the accent with various factors caused by accent.

With an interdisciplinary perspective, handling with the accent effects in terms of Turkish language teaching is an issue that should not be ignored for the future studies.

Keywords: Turkish language teaching, accent, written language, secondary school students

İÇİNDEKİLER

Tez Onay Sayfası	I
Teşekkür Sayfası	II
Bilimsel Etik Sayfası.....	III
Özet	IV
Abstract.....	VI
İçindekiler.....	VIII
Şekiller Dizini.....	XVIII
Metinlerde Kullanılan Çeviriyazı Alfabesi.....	XIX
Kısaltmalar Dizini.....	XXI

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1. Problem Durumu.....	1
2. Araştırmanın Amacı.....	3
3. Araştırmanın Önemi.....	4
4. Araştırmanın Soruları.....	5
5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

1. Türkçe Öğretimi Bağlamında Yerel Ağız.....	6
2. Ağız Araştırmalarına Genel Bir Bakış.....	7
2.1. Türkiye’de Ağız Araştırmaları.....	7
2.2. Denizli İlini Konu Alan Ağız Araştırmaları.....	9
3. Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Türkçe Dersinin Kazanımları.....	13

3.1. Türkçe Dersi Öğretim Programı	14
3.1.1. Programın Temel Yaklaşımı.....	14
3.1.2. Programın Yapısı.....	14
3.1.3. Programın Genel Amaçları.....	14
3.2. Türkçe Dersinin Öğrenme Alanları ve İlgili Kazanımlar.....	16
3.2.1. Dinleme/İzleme Alanı.....	16
3.2.2. Konuşma Alanı.....	18
3.2.3. Okuma Alanı.....	20
3.2.4. Yazma Alanı.....	23
3.2.5. Dil Bilgisi.....	25
4. Çameli İlçesinin Özellikleri.....	29
4.1. Çameli'nin Tarihi.....	29
4.2. Çameli'nin Coğrafik Yapısı.....	32
4.3. Çameli'nin Sosyal Yapısı	35
4.3.1. Demografik Durum.....	35
4.3.2. Eğitim-Öğretim.....	36
4.4. Çameli'nin Diyalektolojik Durumu	38

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

1. Araştırma Deseni.....	39
2. Evren ve Örneklem.....	39
3. Veri Toplama Teknikleri.....	39
4. Veri Toplama Süreci.....	39
5. Verilerin Analizi.....	40

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

1. Ünlüler.....	41
1.1. Yazı Dilinde Bulunmayan Ünlüler.....	41
1.2. Uzun Ünlüler.....	45
1.2.1. Ünsüz Düşmesiyle Oluşmuş Uzun Ünlüler.....	45
1.2.2. Hece Yutumu ile Oluşmuş Uzun Ünlüler.....	47
1.2.3. Ünlü Kaynaşması ya da Tekleşmesiyle Oluşmuş Uzun Ünlüler.....	49
1.2.4. Asli Uzun Ünlüler.....	50
1.2.5. Yabancı Sözcüklerde Ünlü Uzunlukları.....	51
1.3. Kısa Ünlüler.....	51
2. Ünsüzler.....	52
2.1. Yazı Dilinde Bulunmayan Ünsüzler.....	52
2.2. Ünsüz Türleri.....	57
2.2.1. Ton Bakımından Ünsüzler.....	57
2.2.1.1. Tonlu Ünsüzler.....	58
2.2.1.2. Tonsuz Ünsüzler.....	58
2.2.2. Boğumlama Noktası Bakımından Ünsüzler.....	58
2.2.2.1. Dudak Ünsüzleri.....	59
2.2.2.2. Diş-Dudak Ünsüzleri.....	59
2.2.2.3. Çift Dudak Ünsüzleri.....	59
2.2.2.4. Dişeti Ünsüzleri.....	59
2.2.2.5. Diş Eti Ardı Ünsüzleri.....	59
2.2.2.6. Ön, Orta ve Art Damak Ünsüzleri.....	59
2.2.2.7. Gırtlak Ünsüzü.....	60
2.2.3. Ses Yolu Bakımından Ünsüzler.....	60

2.2.3.1. Kapantılı Ses Yoluyla Oluşan (Patlayıcı Ünsüzler).....	60
2.2.3.2. Açık Ses Yoluyla Oluşan.....	60
2.2.4. Hava Yolu Bakımından Ünsüzler.....	61
2.2.4.1. Ağız Ünsüzleri.....	61
2.2.4.2. Burun Ünsüzleri.....	61
3. Yazı Diline Göre Ses olayları.....	61
3.1. Yazı Diline Göre Ünlü Olayları.....	62
3.1.1. İnce Ünlülerin Kalınlaşması.....	62
3.1.2. Kalın Ünlülerin İncelmesi.....	64
3.1.3. Standart Türkçeye Göre Kalınlık-İncelik Uyumunun İleri ve Geri Olduğu Durumlar.....	65
3.1.4. Düz Ünlülerin Yuvarlaklaşması.....	67
3.1.5. Yuvarlak Ünlülerin Düzleşmesi.....	69
3.1.6. Standart Türkçeye Göre Düzlük-Yuvarlaklık Uyumunun İleri ve Geri Olduğu Durumlar.....	70
3.1.7. Geniş Ünlülerin Daralması.....	71
3.1.8. Dar Ünlünün Genişlemesi.....	73
3.1.9. Ünlü Düşmesi.....	75
3.1.10. Ünlü Türemesi.....	76
3.2. Yazı Diline Göre Ünsüz Olayları.....	77
3.2.1. Tonsuzlaşma.....	77
3.2.2. Tonlulaşma.....	79
3.2.3. Sızıcılaşma.....	82
3.2.4. Patlayıcılaşma.....	83
3.2.5. Dudaklılığını Yitirme.....	84

3.2.6. Akıcılaşma.....	84
3.2.7. Gırtlaklaşma.....	85
3.2.8. Damaklılaşma ve Damaklılığını Yitirme.....	85
3.2.9. Ünsüz Benzeşmesi.....	86
3.2.9.1.Gerileyici Ünsüz Benzeşmesi.....	87
3.2.9.2.İlerleyici Ünsüz Benzeşmesi.....	88
3.2.9.3.Yarı Ünsüz Benzeşmesi.....	89
3.2.10. Genizlileşme.....	89
3.2.11. Ünsüz Düşmesi.....	90
3.2.12. Ünsüz Türemesi.....	92
3.2.13. Ünsüz İkizleşmesi.....	94
3.2.14. Ünsüz Tekleşmesi.....	95
3.2.15. Göçüşme (Metatez)	95
3.3. Hece Kaynaşması.....	96
3.4. Hece Yutumu.....	97
3.5. Karakteristik Olmayan Ünsüz Değişimleri.....	97

ŞEKİL BİLGİSİ

1. Sözcük Türleri.....	98
1.1. İsimler.....	98
1.1.1. İsim Çekimi.....	99
1.1.2. Çokluk Eki.....	99
1.1.3. İyelik Ekleri.....	99
1.1.4. Hal Ekleri.....	100
1.1.4.1.Yalın Hâl.....	100
1.1.4.2. İlgi Hali.....	100

1.1.4.3. Yükleme Hâli.....	101
1.1.4.4. Yönelme Hâli.....	101
1.1.4.5. Bulunma Hâli.....	101
1.1.4.6. Ayrılma Hâli.....	101
1.1.4.7. Vasıta Hâli.....	102
1.1.4.8. Eşitlik hâli.....	102
1.1.4.9. Yön Gösterme Hâli.....	102
1.2. Sıfatlar.....	103
1.2.1. Nitelik Sıfatları.....	103
1.2.2. Belirtme Sıfatları.....	104
1.2.2.1. İşaret Sıfatları.....	104
1.2.2.2. Sayı Sıfatları.....	104
1.2.2.3. Soru Sıfatları.....	105
1.2.2.4. Belirsizlik Sıfatları.....	105
1.3. Zamirler.....	105
1.3.1. Şahıs Zamirleri.....	105
1.3.2. Dönüşlülük Zamiri.....	107
1.3.3. İşaret Zamirleri.....	107
1.3.4. Soru Zamirleri.....	108
1.3.5. Belirsizlik Zamirleri.....	108
1.4. Zarflar.....	108
1.4.1. Yer-Yön Zarfları.....	108
1.4.2. Zaman Zarfları.....	109
1.4.3. Niteleme ve Durum Zarfları.....	109
1.4.4. Azlık-Çokluk Zarfları.....	109

1.4.5. Soru Zarfları.....	110
1.5. Fiiller.....	110
1.5.1. Fiillerde Haber Kipleri.....	110
1.5.1.1. Ek Düzeyinde Şimdiki Zaman.....	110
1.5.1.2. Yardımcı Fiillerle Yapılan Şimdiki Zaman.....	110
1.5.1.3. Geniş zaman.....	111
1.5.1.4. Görülen Geçmiş Zaman.....	111
1.5.1.5. Öğrenilen Geçmiş Zaman.....	111
1.5.1.6. Gelecek Zaman.....	112
1.5.2. Fiillerde Tasarlama Kipleri.....	111
1.5.2.1. Şart Kipi.....	111
1.5.2.2. İstek Kipi.....	111
1.5.2.3. Gerekliklik Kipi.....	112
1.5.2.4. Emir Kipi.....	112
1.5.3. Birleşik Kipler ve Çekimleri.....	112
1.5.3.1. Hikâye Birleşik Çekim.....	112
1.5.3.2. Rivayet Birleşik Çekim.....	113
1.5.3.3. Şart Birleşik Çekim.....	113
1.5.4. Fiillerde Çatı.....	113
1.5.5. Birleşik Fiiller.....	114
1.5.5.1. Tezlik Fiili.....	114
1.5.5.2. Süreklilik Fiili.....	114
1.5.6. Yardımcı Fiiller.....	114
1.5.6.1. İsimlere Gelen Yardımcı Fiiller.....	114
1.5.6.2. Fiillere Gelen Yardımcı fiiller.....	115

1.6. Edatlar.....	115
1.7. Bağlaçlar.....	116
1.8. Ünlemler.....	116
2. Ekler.....	116
2.1. Yapım Ekleri.....	116
2.1.1. İsimden İsim Yapma Ekleri.....	116
2.1.2. Fiilden İsim Yapma Ekleri.....	118
2.1.3. İsimden Fiil Yapma Ekleri.....	120
2.1.4. Fiilden Fiil Yapma Ekleri.....	120
2.2. Fiilimsi Ekleri.....	121
2.2.1. İsim Fiil Ekleri.....	121
2.2.2. Sıfat Fiil Ekleri.....	122
2.2.3. Zarf Fiil Ekleri.....	123
2.3. Çekim Ekleri.....	124
2.3.1. İsim Çekim Ekleri.....	124
2.3.1.1. Çokluk Eki.....	124
2.3.1.2. İyelik Eki.....	124
2.3.2. Fiil Çekim Ekleri.....	125
2.3.2.1. Kip Ekleri.....	125
2.3.2.2. Şahıs Ekleri.....	127
2.3.3. Ek Fiil.....	130

CÜMLE BİLGİSİ

1. Yüklemnin Türüne Göre Tümce Türleri.....	131
1.1. Ad Tümceleri.....	130
1.2. Eylem Tümceleri.....	131

2. Yapılarına Göre Tümce Türleri.....	132
2.1. Yalın Tümce.....	132
2.2. Birleşik Tümce.....	132
2.2.1. Girişik Tümce.....	132
2.2.2. Kaynaşık Tümce.....	133
2.2.3. Koşul Tümcesi.....	133
2.2.4. İlgî Tümcesi.....	133
3. Bağlanışlarına Göre Tümce Türleri.....	134
3.1. Bağımsız Sıralı Tümce.....	134
3.2. Bağımlı Sıralı Tümce.....	134
4. Kuruluşlarına Göre Tümce Türleri.....	134
4.1. Düz Tümce.....	135
4.2. Devrik Tümce.....	135
4.3. Kesik Tümce.....	135
5. Anlamlarına Göre Tümce Türleri.....	135
5.1. Olumlu Tümce.....	136
5.2. Olumsuz Tümce.....	136
5.3. Soru Tümcesi.....	136
5.4. Emir Tümcesi.....	136
5.5. Ünlem Tümcesi.....	137

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

1. Sonuç.....	138
1.1. Diyalektolojik Sonuçlar.....	138
1.2. Türkçe Eğitimi Açısından Sonuçlar.....	142

1.2.1. Genel Sonuçlar ile Amaç ve Kazanımlar Açısından Uygun	
Gözlemler.....	143
1.2.2. Türkçe Dersinin Amaç ve Kazanımlar Açısından Uyumsuzluk Gösteren	
Sonuçlar.....	144
1.2.2.1. Yerel Ağız Kaynaklı Uyumsuzluklar.....	144
1.2.2.1.1. Yazı Dili Dışında Yerel Ağza Ait Sözcük Kullanımı.....	144
1.2.2.1.2. Yazı Dili Dışında Yerel Ağza Ait Ek Kullanımı.....	144
1.2.2.1.3. Yazı Dili Dışında Ses Değişimine Dayalı Kullanımlar.....	145
1.2.2.1.4. Yazı Dili Dışında Yerel Ağıza Ait İfade Biçimlerinin Kullanılması.....	147
1.2.2.2. Bireysel Kullanımdan Doğan Uyumsuzluklar.....	147
1.2.2.2.1. Sözcüklerin Yerli Yerinde Kullanılmaması.....	148
1.2.2.2.2. Anlatım Bozukluğuna Sebep Olan İfadeler Kullanılması.....	148
1.2.2.2.3. Dilimize Yerleşmemiş Yabancı Dil Kökenli Sözcük Kullanımı.....	149
1.2.2.2.4. Olayları ve Bilgileri Sıraya Koyarak Anlatamama.....	149
1.2.2.2.5. Konuşma Esnasında Tekrara Düşülmesi.....	149
1.2.2.2.6. Duygu, Düşünce, İzlenim ve Deneyimlerini Sözlü Olarak İfade	
Edememek.....	149
2. Öneriler.....	150
2.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler.....	150
2.2. Gelecek Çalışmalara Yönelik Öneriler.....	153
KAYNAKLAR.....	154
EKLER.....	157
1. DERLENEN METİNLER.....	157
1.1. Öğrencilerden Derlenen Metinler.....	157
1.2. Yetişkinlerden Derlenen Metinler	226

2. SÖZLÜK.....	290
ÖZGEÇMİŞ.....	293

ŞEKİLLER DİZİNİ:

Şekil 2. 1. Denizli İli Haritası

Şekil 2. 2. ameli İlçesi Haritası

Şekil 2. 3. ameli İlçesi Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine Göre, 2014 Yılı Nüfus Durumu Bilgileri

Şekil 2. 4. ameli İlçesi Yaş Grubu ve Cinsiyete göre Eğitim Durumu Bilgileri

Metinlerde Kullanılan Çeviriyazı Alfabeti

ā : Uzun a sesi	ĩ : Kısa i
ă : Kısa a sesi	ĩ̇ : i-ü arası ses
â : a-o arası	ķ : Arka damak k sesi
ą : a-ı arası ses	K : Ön damak g-k arası ses
á : a-e arası ses	Ķ : Arka damak ğ-ķ arası ses
Ç : ç-ş arası ses	ł : Ön damak l sesi
ē : Uzun e sesi	ñ : Art damak n sesi
ĕ : Kısa e sesi	ō : Uzun o sesi
ĕ̇ : Açık e sesi	õ : Kısa o sesi
ä : Yarı açık e	ó : o-u arası ses
ê : e-i arası ses	ò : o-ö arası ses
F : f-v arası ses	ō̇ : Uzun ö
ġ : Ard damak g sesi	P : p-b arası ses
ħ : Düşmek üzere olan h sesi	ř : Düşmek üzere olan r sesi
ī : Uzun ı sesi	S : s-z arası ses
ĩ : Kısa ı sesi	T : d-t arası ses
í : ı-i arası ses	ţ : Düşmek üzere olan t sesi
î : Uzun i	ū : Uzun u sesi

ŭ : Kısa u sesi

ŷ: Düşmek üzere olan v sesi

ú: u-ü arası ses

ř: Çift dudak v sesi

ũ: Uzun ü sesi

ý: Düşmek üzere olan y sesi

ű: Kısa ü sesi

‘: Vurgu

◌: Ulama

KISALTMALAR DİZİNİ

Akt. : Aktaran

Bkz.: Bakınız

Dey. : Deyim

F. : Fiil

İs. : İsim

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

ÖKAÖ: Öğrenci Kayıtlarından Alınan Örnekler

Sf.: Sıfat

TDK: Türk Dil Kurumu

TDP: Türkçe Dersi Öğretim Programı

Vd. : Ve Diğerler

YKAÖ: Yetişkin Kayıtlarından Alınan Örnekler

Zf. : Zarf

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1. Problem Durumu

Coğrafik anlamda bir bölgede yazı dilinin dışında yöresel dil kullanımının, yani yerel ağzın, mevcut olabilmektedir. Türk milli eğitim sisteminde dilin kurallarına göre ve en güzel şekilde kullanılması bir hedef olarak değerlendirilebilir (Milli Eğitim Temel Kanunu, 1973). Bu bağlamda ağız özellikleri ve yazı dili ilişkisi gündeme getirilebilir.

Yerel ağızlar ve eğitim konusu uzun süredir tartışılan ve farklı fikirlerin ortaya çıktığı bir meseledir. Çeşitli çalışmalarda bu mesele, olumlu ve olumsuz yönleriyle ele alınmıştır. Meseleye yöresel kullanımların olumsuz etkileri açısından bakan görüşlere göre:

Uluslar, yazı ile konuşma dilini birbirine yaklaştırmak isteyebilir. Ülkemizde Cumhuriyet'in ilk yıllarında gerçekleşen dil ve yazı devriminin amaçlarında biri bu olsa da yöresel ağız ve lehçeler bu amacın gerçekleşmesine engel olabilmektedir. Ulusal kimliğin oluşmasında en önemli birliktelik dildir. Türkçenin öteden beri ağız, şive ve lehçelerin etkisine açık olması ortak bir yazı ve konuşma dilinin kurulmasını engellemiştir (Sarıca, 2005 s.61).

Yazı dili kavramından da, İstanbul ağzının anlaşılması genel bir kabul haline gelmiştir (Karahana, 2006; Develi, 1998). Kamusal alanlarda ve eğitim kurumlarında İstanbul Türkçesinin kullanılması, birey adına zorunluluk haline gelebilmektedir.

Nitekim Mili Eğitim Temel Kanununa (1973) göre: "Milli birlik ve bütünlüğün temel unsurlarından biri olarak Türk dilinin, eğitimin her kademesinde, özellikleri bozulmadan ve aşırılığa kaçılmadan öğretilmesine önem verilir. Çağdaş eğitim ve bilim dili halinde zenginleşmesine çalışılır ve bu maksatla Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ile işbirliği yapılarak Mili Eğitim Bakanlığınca gereken tedbirler alınır"

(Madde,10). Bu maddenin içeriğinde gördüğümüz “özellikleri bozulmadan” ifadesini yazı diline atıf yapıldığı şeklinde yorumlayabiliriz.

Yöresel kullanımlar, toplum tarafından bazen kabalık olarak nitelenebilmektedir. Ya da sosyal saygınlık sağlayan araçlardan biri de “Standart Türkçenin” kullanılması olabilmektedir.

Son yıllarda günlük hayattan medyaya, siyasetten sanata hemen hemen her alanda; yerel kültürlerle yerel ağız özellikleri ve söyleyişlere geçmiş dönemlerin aksine daha olumlu bakılmakta, daha fazla yer verilmektedir. “Farklılıkların zenginliği, kültürel görecelilik, vb” kavramların sık kullanılmasını, daha geniş bir pencereden görmek lazımdır. Bu durumu modernizme yönelik eleştirilerle doğan, postmodern değerler dizisinin (paradigmanın) ülkemizdeki yansımalarıyla ilişkilendirebiliriz. Ana dil eğitimi açısından duruma baktığımızda; hali hazırda yazı dilinin öğrencilerce doğru şekilde kavranılıp kullanılması, üzerinde ittifak edilen bir tavır olmakla birlikte, bölgesel ağızlara bakış geçmiş dönemlere nispeten daha ılımlı görülmektedir.

Geçmişten günümüze şair, yazar ve bilginlerin elinde yükselen edebi dilin, yazı diline dönüşüp yaşatıp yayılmaya çalışıldığını görüyoruz. Bu yoğun çabalara karşılık, ağızlar her dilde, dilin bağlı olduğu evrimleri geçirerek yaşamlarını sürdürmektedirler. Artık bilim önünde “şekilsiz ve kaba jargonlar, cehaletin ve kaprisin meyveleri” olmaktan kurtulmuşlardır. Yerel ağızlar, araştırmacılar için her türlü dil araştırmasında başlıca görevi yüklenmişler; yerine göre, eski dilin, dil akrabalıklarının canlı tanıkları; yaşayan ve yarımkı dilin yapıcısıdır (Gemalmaz, 1989 s.155). Türkoloji araştırmalarında da Anadolu ağızları bir kenara bırakılmamış; Türkçenin gelişip zenginleşmesinde, çeşitli bilimsel çalışmalarla bir araç olarak kullanılması amaçlanmıştır.

Yerel ağızların yazı dilinin önünde engel olduğu, gelişim ve yaygınlaşmasına olumsuz yönde tesir ettiğine dair görüşlerle beraber; Türk Dili’nin daha kapsamlı ve doğru

anlaşılmasında ve araştırılmasında ülkemiz ağızlarının önemli bir kaynak olduğu, dilin bir parçası olarak yadsınmaması hatta muhafaza edilmesi şeklinde özetleyebileceğimiz görüşlerin tartışılmaya devam ettiğini gözlemliyoruz.

Yöresel ağızların Türkçe Eğitime, Türkçe dersinin kazanımlarına ve öğrencilerin dil gelişimine hangi derecede etki ettiği ortaya çıkarılması gereken bir husustur.

Araştırmamızın problem durumunu bu husus oluşturmaktadır.

2. Araştırmamızın Amacı

Türkoloji'nin, daha özel anlamda Türk Dili araştırmalarının bir yönünü kapsayan ağız çalışmaları, bugüne kadar ülkemizin hemen hemen her ilinde önemli sonuçlar elde etmiştir. Bu çalışmalarda bir bölge ağzının dil özellikleri –genelde sesbilgisi ve biçimbilgisi- tespit edilmiştir.

Türkçe eğitimi alanında yürütülen bilimsel çalışmalar da; anadil eğitimi, dil eğitiminin pedagojik yönleri, Türkçe dersinde kullanılması gereken yöntem ve teknikler, Türkçe eğitimi açısından uygun materyaller vb. konularıyla ilgilidir.

Araştırma sorusu olarak belirlediğimiz, bir bölge ağzı örneğiyle, yerel ağızların Türkçe eğitimindeki önemi; Türkçe eğitiminde ortaya çıkan yeni yaklaşımlar ve Türk dili araştırmalarının birikimiyle sentez niteliğinde bir yeni yaklaşım geliştirilmesini gerekli görüyoruz.

Ağız çalışmalarının Türkçe eğitimi yönünden pratik bir yönü olduğu ortadadır. Yalnız Fen-Edebiyat fakültelerinin yaptığı çalışmaların doğrudan bir pedagojik yönü yoktur. Bizce bu açığı eğitim fakülteleri kapatacaktır (Sarıca, 2005, s.63).

Bu çalışmanın amacı bugüne kadar yapılan ağız çalışmalarının, inceleme tarz ve teamüllerine bağlı kalarak, elde edilen sonuçların, dil eğitimi ve mevcut Türkçe eğitim programının genel amaç ve ilkeleri açısından önemini belirlemektir.

Bir bölgede öğrenim gören öğrencilerin sahip olduklarını varsaydığımız ağız özelliklerinin tespiti ile Türkçe Eğitimine etkisini bu çalışma yoluyla saptamak, “Milli Eğitim Kurumları ve Camiası”nın bu konuda genel bir tavır edinmesini sağlayacak çalışmalar için öncü olacak sonuçlar elde edilmesi amaçlanmaktadır.

3. Araştırmanın Önemi

Yapmış olduğumuz çalışmada, araştırma sahası olarak seçilen ilçede öğrenim gören ortaokul öğrencilerinin ifade biçimleri ve bunların gramer özellikleri incelenerek çeşitli bulgular elde edildi. Ağız özelliklerine dair tespitlerimizde dayanak elde etmek amacıyla bölge sakinlerinden de derlemeler yapıp, yetişkin kayıtlarıyla öğrenci kayıtlarını karşılaştırdık.

Bir öğretmenin, özellikle Türkçe öğretmenlerinin görev yaptığı okulun bölgesel ağız özelliklerini tanınması, yerel söyleyiş özelliği gösteren öğrencilerle karşılaştığı vakit doğru bir tavır sergilemesi, bu çalışma ile -belki de buna benzer çalışmalarla- mümkün olacaktır. Bu sayede bu tip durumlarda eğitim camiası olarak eşgüdümlü, tutarlı bir tavır sergilenebilecek, sonuç olarak eğitim öğretim ortamını etkileyen değişkenlerden olan bu olgu kontrol altına alınabilecektir.

Son yıllarda Eğitim fakültelerinin araştırma sınırlarının daraltılması burada çalışanları tedirgin ettiği gibi daha çok alan bilgisiyle buralara gelmiş akademisyenleri bilimsel çalışma yapmaktan alıkoymaktadır. Bu fakülteler bilgiyle yöntemi uzlaştırmak zorundadır. Biz Türkçe bölümü için özellikle bölgesel ağızların incelenmesinin türlü yararları olacağı inancındayız. Milli Eğitim

Bakanlığı atadığı her öğretmene uzmanların elinden çıkmış. Yöresel “dil ve bölge kılavuzları”nı vermelidir. Öğretmen çalıştığı çevreyi çok kısa bir sürede tanıyacak, yaşanan dil sorunlarına daha dikkatli eğilecek, sorun önceden tespit edildiği için yalnızca sorunu çözmekle uğraşacaktır (Sarıca, 2005, s.63).

Çalışmamızın “dil ve bölge kılavuzları” için ilk örnek (prototip) olacağını düşünüyoruz

4. Araştırmanın Soruları

1. Çameli yöresinin tarihi, fiziki, sosyal ve diyalektolojik durumu nedir?
2. Çameli yöresini ağzının sesbilgisel özellikleri nelerdir?
3. Çameli yöresini ağzının biçimbilgisel özellikleri nelerdir?
4. Çameli yöresini ağzının tümce bilgisel özellikleri nelerdir?
5. Çameli İlçesinde öğrenim gören ortaokul öğrencilerinin yöresel ağız özelliklerinin, Türkçe öğretiminin amaç ve kazanımlarına etkisi nedir?

5. Araştırmanın Sınırlılıklar

Bu araştırma Çameli ilçesinde Türkçe dersi gören ortaokul öğrencileri ile sınırlıdır. Dil incelemesi sesbilgisi, biçimbilgisi ve tümce bilgisi ile sınırlı kalmıştır. Elde ettiğimiz verilerin yorumlanmasında, Türkçe Öğretiminin konuşma ve dilbilgisi alanlarıyla sınırlı kalmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

1. Türkçe Öğretimi Bağlamında Yerel Ağız

Türkçe öğretimi, yeni öğretim programı çerçevesinde teorik bilgi aktarımından çok oluşturulan programın amaçlarının öğrenci tarafından içselleştirilip somut davranışa dönüşmesini hedeflemektedir.

“Öğrenen için, eğitim yoluyla planlanarak öğretme öğrenme süreci sonunda ulaşılmaması beklenen bilgi, beceri, tutum, kişilik, güdülenmişlik gibi değerler ve yaşantılara kazanım denir” (Demirel & Şahinel, 2006). Türkçe öğretim programında da ulaşılmak istenen amaçların öğrenci davranışına dönüşmüş nihai hali, kazanım olarak değerlendirilir.

Türkçe eğitimi; genel anlayış, kazanımlar ve ders içi etkinlikler düşünüldüğünde her ne kadar birbiri ile bağlantılı olsalar da beş temel alana ayrılmıştır. Sınıflama; okuma, konuşma, yazma, dinleme/izleme ve dilbilgisi alanları olmak üzere yapılmıştır.

Bir öğrencinin anadili kullanımında yerel ağız unsurlarından etkilediğini varsayarsak, bahsettiğimiz yazma, konuşma ve dilbilgisi alanlarında yerel ağız özelliklerinin gözlenmesi muhtemel görünmektedir.

Araştırmanın amaçlarını gerçekleştirmek maksadıyla, öğrencilerle mülakatlar yapmayı uygun bulduk. Bununla beraber elde ettiğimiz veriler ışığında yerel ağızla ilgili saptamalarımızın güvenilirliğini arttırmak için ayrıca yetişkinlerle de mülakat gerçekleştirdik. Yetişkin mülakatlarının, öğrencilerle mülakat yaptığımız okulların bulunduğu yerleşim yerlerinde yapılmasına dikkat ettik. Zira bu şekilde yaptığımız karşılaştırmalı incelemelerle yerel ağıza ait unsurlarla ilgili tatmin edici bir dayanak sağladığımızı düşünüyoruz.

Sonuç olarak yerel ağız özelliklerinin, Türkçe eğitiminin doğrudan üç alanını ilgilendiren etkileri olabileceğini söyleyebiliriz. Bizim inceleme yöntemimiz, yalnızca konuşma, dilbilgisi alanları ve bu alanların kapsamı içine giren kazanımlarla ilgili bulgu ve sonuçlar elde etmemize imkân vermiştir.

2. Ağız Araştırmalarına Genel Bir Bakış

Bu bölümde, geçmişten bugüne yapılan ağız çalışmalarını ve daha özel olarak Denizli ilini konu alan ağız araştırmaları sunuyoruz.

2.1. Türkiye’de Ağız Araştırmaları

“Anadolu ağızları üzerindeki araştırmaların tarihi pek eski sayılmaz. Türkoloji’nin bir bilim dalı olarak ele alınışına paralel olarak geçen yüzyılın ikinci yarısında 1860’lı yıllara kadar uzanır” (Korkmaz, 2005, s.232).

Gemazlamaz (1989) konuyla ilgili olarak:

Bugüne kadar Türk Dillerinin lehçe, şive ve ağızlarını ilgilendiren çeşitli çalışmalar yapılmıştır ve yapıla gelmektedir. Bunlar amaçlarına göre üç ana dalda toplanabilir: Türk Dillerinin lehçe, şive ve ağızlarının sınıflandırılmalarıyla ilgili çalışmalar, Türk Dillerinin lehçe, şive ve ağızlarından birini veya birkaçını tek tek olarak araştıran çalışmalar, Türk Dillerinin lehçe, şive ve ağızlarında, dil bilimi sorunlarından birini, birkaçını veya bütününe karşılaştırmalı olarak inceleyen çalışmalar. Her üç daldaki araştırmaların bolluğuna ve aralarında çok başarılılarının bulunmasına karşılık, Türk dillerini konuşan toplumların dağınıklığı, sözlü ve yazılı kaynakların bütünüyle bir araya getirilememesi, araştırma programlarının usulüne uygun olarak düzenlenip genellik kazanmamış olması vb. nedenlerle şimdilik doldurulamamış boşluklar araştırmacılarını beklemektedir (s.17).

Anadolu ağızları üzerindeki araştırmaların sistemli örnekleri 1940 yılından

sonra başlarmıştır. Bu dönemde, bir iki istisna dışında, genel olarak yerli araştırmacılar dönemi olarak adlandırılmaktadır.. Fin Türkologlarından M. Räsänen'in 1926 yılında başlatıp 1842 yılına uzanan derleme yayınları, birinci dönem ile ikinci dönem arasında köprü vazifesi gören bir geçiş yayını olarak değerlendirilmektedir (Korkmaz, 2005, s.233).

Korkmaz, (2005) İlk dönemde yabancı Türkologlar eliyle yürütülen çalışmaların daha sonra, yerli araştırmacılarla yoğunlaştığını ifade etmektedir. Bilim dünyasına sunulan yayınlar da şu şekilde sınıflanmıştır; derleme yayınları, metin derlemeleri, belli bir konu üzerinde duran yayınlar.

Derleme yayınları:

- Tuncer Gülensoy'un "Türkiye'de Halk Ağzından Derleme Dergisi" (Türk Dili Araştırmaları Yıllığı, 1970, s.211-236)
- Türk Dil Kurumu tarafından 1963- 1982 yılları arasında yayınları yapılan, "Türkiye'de Halk Ağzlarından Yapılan Derleme Sözlüğü".
- Hamit Zübeyr Koşay ve İshak Refet İŞITMAN tarafından 1932 yılında yayınlanan "Anadilden Derlemeler".
- Hüseyin Hüsnü'nün 1937 yılında yayınladığı "Kayseri Sözlüğü"

Metin Derlemeleri:

- Ahmet Caferoğlu'nun "Niğde Ağzından Örnekler", "Aydın İli Ağzından Örnekler ve Etnografya Bakımından Önemi", "Muğla Ağzı", Akhisar ve Cihanbeyli Ağzıları", "Konya İlinin Ermenek Ağzı" eserleri.
- Hamza Zülfikar'ın "Atasözleri, deyimler, alkış, kargış ve bilmeceler" adlı makalesi.
- Selahattin Oolcay, Ahmet Bican Ercilasun ve Ensar Arslan'ın "Arpaçay Köylerinden Derlemeler"
- Hayasi Tooru ve İsmail Hakkı Akyoloğlu'nun "A Turkish Dialect in North Western Anatolia", eserleri

- Tuncer Gülensoy ve Ahmet Buran'ın "Elazığ Yöresi Ağızların Derlemeler I" çalışmaları
- Zeynep Korkmaz'ın "Nevşehir ve Yöresi Ağızları", Güney-Batı Anadolu Ağızları" adlı yayınlarıyla birlikte "Bartın ve Yöresi Ağızları Üzerine" makalesi
- Şevket Beysanoğlu'nun "Diyarbakır Ağzı" adlı çalışması
- Selahattin Oolcay'ın "Erzurum Ağzı" eseri
- Efrasyap Gemalmaz'ın "Erzurum İli Ağızları" çalışmalarıyla birlikte, çeşitli ağız araştırmaları mevcuttur.

Belli bir konu üzerinde duran yayınlar:

Bu araştırmalar belli bir gramer kategorisini ya da konusunu Anadolu ağızları üzerinden incelemiştir. Zeynep Korkmaz'ın "Batı Anadolu Ağızlarında Asli vokal uzunlukları hakkında", "Eski Anadolu Türkçe'sindeki -van/-ven, -vuz/-vüz bildirme eklerinin Anadolu Ağızlarındaki kalıntıları. Ahmet Caferoğlu'nun, "Anadolu ağızlarında Metathese gelişmesi", "Anadolu ağızlarında içses ünsüz benzeşmesi", "Anadolu ağızlarında konson değişimleri", "Anadolu ve Rumeli ağızlarında ünlü değişimleri". Saadettin Buluç'un "Anadolu ağızlarında bazı fiil çekimleri üzerine", "Anadolu ağızlarında bazı ses ve yapım özellikleri". Hasan Eren'in "Onomatopelere ait notlar"; Louis Bazin'in "A propos de l'exclamation Anatolienne aboo" eseri; Hasan Eren ve Andre Titze'nin "Anadolu ağızlarında Rumca, İslavca ve Arapça kelimeler" adlı yazıları; Doğan Aksan'ın "Birkaç Türkçe yer adı ve bunların dilbilimi ve kültür bakımından önemi" adlı eseri belli başlı çalışmalardır.

2.2. Denizli İlini Konu Alan Ağız Çalışmaları

Ağız araştırmaları incelendiğinde, Denizli ve Denizli'ye bağlı yerleşim yerlerini konu alan birçok çalışmaya rastlanmaktadır. Ağırlığını lisans mezuniyet tezleri oluşturan çalışmaların bazıları da, çeşitli bilimsel yayınlardan oluşmaktadır.

Gülensoy & Alkaya (2011) kapsamlı bir inceleme ortaya koymuşlardır. Eserden elde ettiğimiz bilgilere göre Denizli ve Denizliye bağlı yerleşim yerlerini konu edinen ağız çalışmaları şunlardır:

Akkoca, E. (2009). *Denizli, Bozkurt, Hayrettin Köyü Ağızı (Lisans Mezuniyet Tezi)*.

Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

Akyüz, K. (2010). *Denizli, Acıpayam, Yumrutaş ve Bademli Köyleri Ağızları (Lisans*

Mezuniyet Tezi). Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.

Arslan, C. (2004). *Denizli, Çal, Akkent Kasabası Ağızı (Lisans Mezuniyet Tezi)*. Denizli:

Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.

Arslan, F. (1993). *Tavas Yöresi Ağızı (Lisans Mezuniyet Tezi)*. Denizli: Pamukkale

Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.

Atay, A. (2006). Denizli ve Çevresi Ağızlarında Geçen, Eski Türkçe Kelimelerdeki Ses ve

Anlam Özellikleri . *Uluslararası Denizli ve Çevresi Tarih ve Kültür Sempozyumu,*

285-296.

Bakırcı, K. (2006). *Denizli Kadınlar Köyü Ağızı (Lisans Mezuniyet Tezi)*. Denizli:

Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.

Balandız, Z. (2007). *Denizli, Tavas Solmaz Kasabası Ağızı (Lisans Mezuniyet Tezi)*.

Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.

Banus, D. (2010). *Denizli, Çal Yazır Köyü Ağızı (Lisans Mezuniyet Tezi)*. Denizli:

Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.

Bayraktaroğlu, D. (2009). *Denizli, Bozkurt Armutalan Köyü Ağızı (Lisans Mezuniyet Tezi)*.

Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.

Biray, N. (2001). Çivril Ağızı ve Ses ve Şekil Özellikleri. *Çivril Kültür ve Sanat*

Sempozyumu, 55-57.

- Biray, N. (2006). Kazak Şivesi İle Denizli Ağzında Kök Haldeki Benzer İdrak Fiillerinde Anam Farklılaşması . *Uluslararası Denizli ve Çevresi Tarih ve Sempozyumu*, 307-314.
- Biray, N. (2007). Acıpayam Ağzında Kullanılan Şimdiki Zaman Ekleri ve Etnik Yapı İle İlişkisi. *I. Acıpayam Sempozyumu Bildirileri*, 375-382.
- Biray, N. (2009). Denizli Ağzından Derleme Sözlüğüne Katkılar. *The Journal of Turkish Studies*, 747-776.
- Bozkurt, Ü. (2008). *Denizli Kocadere Köyü Ağzı (Lisans Mezuniyet Tezi)*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.
- Çakmak, N. (2008). *Denizli Servergazi Beldesi Ağzı (Lisans Mezuniyet Tezi)*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.
- Çal, Ç. (2009). *Denizli Acıpayam İlçesi Kuzey Bölgesi Sülale ve Lakap Adları (Lisans Mezuniyet Tezi)*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.
- Dağdaş, S., & Dağdaş, F. B. (2005). Denizli Acıpayam Dodurgalar Kasabasıından Derlenen Kelimelerimiz. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı*, 7-55.
- Demirdöğen, B. (2009). *Denizli Baklan Ağzı (Lisans Mezuniyet Tezi)*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.
- Duman, B. (2009). *Denizli Bozkurt Mecidiye Köyü Ağzı (Lisans Mezuniyet Tezi)*. DENİZLİ: Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.
- Gagan, S. (2008). *Denizli Acıpayam Gireniz Yöresi (Güney Bölgesi) Boy Oymak Aşiret Adları (Lisans Mezuniyet Tezi)*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.
- Gedik, S. (2010). *Acıpayam Karahüyüktaşarı Köyü Ağzı (Lisans Mezuniyet Tezi)*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.

- Gürel, M. (1975). *Denizlinin Çal Kazası ve Yöresi(Yukarı Seyit Mahmut Gazi) Ağzıları (Lisans Mezuniyet Tezi)*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.
- İkizoğlu, Ş. (1976). *Ortaköy (Denizli) ve Çevresi Ağzı (Lisans Mezuniyet Tezi)*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Türk Dili Üniversitesi.
- İnanç, İ. (1958). *Denizli Ağzı (Lisans Mezuniyet Tezi)*. Amkara: Ankara Üniversitesi, Dil, Tarih, Coğrafya Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.
- Karahisarlı, C. (1983). *Çivril İlçesi Ağzıları Çalışması (Lisans Mezuniyet Tezi)*. Ankara: Ankara Üniversitesi, Dil, Tarih, Coğrafya Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.
- Karkın, M. (2006). *Denizli, Karahasanlı Köyü Ağzı (Lisans Mezuniyet Tezi)*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.
- Kaya, M. (2010). *Denizli, Sarayköy, Tekke ve Tırkaz Köyleri Ağzıları (Lisans Mezuniyet Tezi)*. DENİZLİ: Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.
- Kayacan, S. (2010). *Denizli, Çivril, Bayat Köyü Ağzı (Lisans Mezuniyet Tezi)*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.
- Kayan, T. (2009). *Emecik, (Denizli,Çameli) Köyü Ağzı (Lisans Mezuniyet Tezi)*. Muğla: Muğla Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.
- Kurt, İ. (2008). *Denizli, Acıpayam, Gireniz Yöresi (Kuzey Bölgesi) Boy, Oymak, Aşiret Adları(Lisans Mezuniyet Tezi)*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.
- Malanöz, S. (2006). *Denizli, Acıpayam, Darıveren Kasabası Ağzı (Lisans Mezuniyet tezi)*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.
- Manav, A. (2006). *Denizli'nin Güney İlçesi Ağzı (Yüksek Lisans Tezi)* . Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Özgül, B. (2004). *Denizli, Başkarcı ve Göveçlik Kasabaları Ağzları (Lisans Mezuniyet Tezi)*. DENİZLİ: Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.
- Sökmen, G. (2006). *Denizli, Acıpayam, Dedebağ Kasabası Ağzı (Lisans Mezuniyet tezi)*. DENİZLİ: Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.
- Şama, F. (2007). *Denizli, Tavas, Karahisar Kasabası Ağzı (Lisans Mezuniyet Tezi)*. DENİZLİ: Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.
- Tınaz, H. (2008). *Denizli, Kale, Çamlarca Köyü Ağzı (Lisans Mezuniyet Tezi)*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü.
- Tok, T. (2002). *Denizli İli Güney ve Güneybatı Bölgesi Ağzları (Doktora Tezi)*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tok, T. (2003). Acıpayam ve Yöresi Ağzlarının Ses ve Şekil Bilgisi Özellikleri. *I. Acıpayam Sempozyumu*, 343-374.
- Tok, T. (2006). Denizli ve Yöresi Ağzlarının Ses ve Şekil Bilgisi Özellikleri. *Türk Hakimiyetinin 800. Yılı Anısına, Uluslararası Denizli ve Çevresi Tarih ve Kültür Sempozyumu*, 296-302.
- Tok, T. (2008). Denizli İli Ağzlarında Vurguya Dayalı Ünsüz Düşmesi. *The Journal of Turkish Studies*, 841-848.
- Uçkun, Ş. (2006). *Denizli Şemikler Köyü Ağzı (Lisans Mezuniyet Tezi)*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

3. Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Türkçe Dersinin Kazanımları

Türkçe dersi öğretim programının belirlenmesi Milli Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu tarafından, alanında uzman kişilerden oluşan bir komisyonun görevidir. Programın ana hatlarıyla incelendikten sonra, başlıca özelliklerini derse ait kazanımları ortaya koyabiliriz.

3. 1. Türkçe Dersi Öğretim Programı

Türkçe dersi öğretim programı; programın temel yaklaşımı, programın yapısı, programın genel amaçları başlıkları altında incelenebilir.

3.1.1. Programın Temel Yaklaşım

İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programına (2006) göre:

Türkçe öğrenimi, anlama, yorumlama, iletişim kurma becerilerinin gelişmesine yönelik olan dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma öğrenme alanları ile dil bilgisinden oluşur. Sözü geçen öğrenme alanları birbiriyle etkileşim hâlinde olduğundan bir bütünlük içinde ele alınmalıdır. Dil öğretiminin temel hedefi, öğrencilerin, dilin farklı bağlamlarda aldığı görünümleri kavramaları, dil aracılığıyla kendilerini ifade edebilmeleri, değişik bilgi kaynaklarına ulaşarak duygu, düşünce ve hayal dünyalarını zenginleştirmeleridir (s.3).

Yine Türkçe Dersi Öğretim Programı'na baktığımızda, öğrencinin başka hangi becerileri kazanması gerektiğine dair ifadeler görmekteyiz.

Türkçe Dersi Öğretim Programı'yla dinlediklerini, izlediklerini ve okuduklarını anlayan; duygu, düşünce ve hayallerini anlatan; eleştirel ve yaratıcı düşünen, sorumluluk üstlenen, girişimci, çevresiyle uyumlu, olay, durum ve bilgileri kendi birikimlerinden hareketle araştırma, sorgulama, eleştirme ve yorumlamayı alışkanlık hâline getiren, estetik zevk kazanmış ve millî değerlere duyarlı bireyler yetiştirilmesi amaçlanmıştır (İTDP, 2006, s.5).

3.1.2. Programın Yapısı

Türkçe Dersi Öğretim Programı, “genel amaçlar, temel beceriler, öğrenme alanları ile dil bilgisi ve bu öğrenme alanlarına yönelik belirlenmiş kazanımlar, etkinlik örnekleri ile açıklamalar”dan oluşmaktadır (İlköğretim Türkçe Ders Programı, 2006, s.3).

3.1.3. Programın Genel Amaçlar

1. Türkçe Dersi Öğretim Programı ile Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak öğrencilerin; dilimizin, millî birlik ve bütünlüğümüzün temel unsurlarından biri olduğunu benimsemeleri,
2. Duygu, düşünce ve hayallerini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri,
3. Türkçeyi, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmaları,
4. Anlama, sıralama, ilişki kurma, sınıflama, sorgulama, eleştirme, tahmin etme, analiz sentez yapma, yorumlama ve değerlendirme becerilerini geliştirmeleri,
5. Seviyesine uygun eserleri okuma; bilim, kültür ve sanat etkinliklerini seçme, dinleme, izleme alışkanlığı ve zevki kazanmaları,
6. Okuduğu, dinlediği ve izlediğinden hareketle, söz varlığını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmaları; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmeleri,
7. Yapıcı, yaratıcı, akılcı, eleştirel ve doğru düşünme yollarını öğrenmeleri, bunları bir alışkanlık hâline getirmeleri,
8. Bilgiye ulaşmada kitle iletişim araçlarından yararlanmaları, bu araçlardan gelen mesajlara karşı eleştirel bakış açısı kazanmaları ve seçici olmaları,
9. Türk ve dünya kültür ve sanatına ait eserler aracılığıyla millî ve evrensel değerleri tanımaları,
10. Hoşgörülü, insan haklarına saygılı, yurt ve dünya sorunlarına duyarlı olmaları ve çözümler üretmeleri,
11. Millî, manevî ve ahlâkî değerlere önem vermeleri ve bu değerlerle ilgili duygu ve düşüncelerini güçlendirmeleri amaçlanmaktadır (İlköğretim Türkçe Ders Programı, 2006, s.4).

3.2. Türkçe Dersinin Öğrenme Alanları ve İlgili Kazanımları

Türkçe Dersi Öğretim Programı, “okuma, dinleme/izleme, konuşma, yazma öğrenme alanları ile dil bilgisinden oluşmaktadır. Bu öğrenme alanları hem kendi içlerinde hem de birbirleriyle bir bütünlük içerisinde ele alınmış ve ilişkilendirilmiştir (İlköğretim Türkçe Ders Programı, 2006, s.5).

3.2.1. Dinleme/İzleme Alanı

“Dinleme, konuşan kişinin vermek istediği mesajı, pürüzsüz olarak anlayabilme ve söz konusu uyarana karşı tepkide bulunabilme etkinliğidir” (Demirel & Şahinel, 2006, s.72).

Amaç: 1. Dinleme/izleme kurallarını uygulama ve ilgili kazanımlar:

1. Konuşmacının sözünü kesmeden sabır ve saygıyla dinler.
2. Başkalarını rahatsız etmeden dinler/izler.
3. Dinlenenle ilgili soru sormak, görüş bildirmek için uygun zamanda söz alır.
4. Dinleme/izleme yöntem ve tekniklerini kullanır.

Amaç: 2. Dinlenen/izlenen anlamaya ve çözümleme ve ilgili kazanımlar:

1. Dinlenenin/izlenenin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır.
2. Dinlediklerindeki/izlediklerindeki anahtar kelimeleri fark eder.
3. Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler.
4. Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu belirler.
5. Dinlediklerindeki/izlediklerindeki yardımcı fikirleri/duyguları belirler.
6. Dinlediklerindeki/izlediklerindeki olay, yer, zaman, şahıs, varlık kadrosu ve bunlarla ilgili unsurları belirler.
7. Dinlediklerinde/izlediklerinde sebep-sonuç ilişkilerini belirler.
8. Dinlediklerinde/izlediklerinde amaç-sonuç ilişkilerini belirler.

9. Dinlediklerindeki/izlediklerindeki örtülü anlamları bulur.
10. Dinlediklerini/izlediklerini kronolojik sıra ve mantık akışı içinde özetler.
11. Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin sorular oluşturur.
12. Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin sorulara cevap verir.
13. Dinlediklerinde/izlediklerinde yer alan öznel ve nesnel yargıları ayırt eder.
14. Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin karşılaştırmalar yapar.
15. Kendisini şahıs ve varlık kadrosunun yerine koyarak olayları, duygu, düşünce ve hayalleri yorumlar.
16. Dinlediklerinde/izlediklerinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretir.
17. İpuçlarından hareketle dinlediklerine/izlediklerine yönelik tahminlerde bulunur.
18. Dinlediklerinin/izlediklerinin öncesi ve/veya sonrasına ait kurgular yapar.
19. Dinlediklerinin/izlediklerinin başlığı/adı ile içeriği arasındaki ilişkiyi ortaya koyar.
20. Dinlediği/izlediği metne farklı başlıklar bulur.
21. Görsel/işitsel unsurlarla dinledikleri/izledikleri arasında ilgi kurar.
22. Şiir dilinin farklılığını ayırt eder.
23. Şiirin kendisinde uyandırdığı duyguları ifade eder.
24. Dinlediklerini/izlediklerini kendi hayatı ve günlük hayatla karşılaştırır.
25. Dinlediği/izlediği kişi, konu ya da metnin yazarı/şairi hakkında bilgi edinir.

Amaç: 3. Dinlediklerini/izlediklerini değerlendirme ve ilgili kazanımlar:

1. Dinlediklerini/izlediklerini dil ve anlatım yönünden değerlendirir.
2. Dinlediklerini/izlediklerini içerik yönünden değerlendirir.
3. Dinlediği/izlediği kişiyi sesini ve beden dilini etkili kullanma yönünden değerlendirir.

Amaç: 4. Söz varlığını zenginleştirme ve ilgili kazanımlar:

1. Kelimeler arasındaki anlam ilişkilerini kavrayarak birbiriyle anlamca ilişkili kelimelere örnek verir.
2. Aynı kavram alanına giren kelimeleri, anlam farklılıklarını dikkate alarak kullanır.
3. Tekerleme, sayısmaca, bilmece ve yanıltmacaları ezberler/kullanır.
4. Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler.
5. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen kelime, deyim ve atasözlerini cümle içinde kullanır.
6. Dinlediklerinden/izlediklerinden hareketle yeni öğrendiği kelimelerden sözlük oluşturur.

Amaç: 5. Etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma ve ilgili kazanımlar:

1. Yaşına ve seviyesine uygun sanat ve bilim etkinliklerine dinleyici/izleyici olarak katılır.
2. Şiir, hikâye, masal dinletilerine katılır.
3. Çok yönlü iletişim araçlarındaki yayınlardan ilgi, istek ve ihtiyaçlarına uygun olanlarını takip eder.

3.2.2. Konuşma Alanı

“Konuşma, düşüncelerin, duyguların ve bilgilerin seslerden oluşan dil aracılığıyla aktarılmasıdır” (Demirel ve Şahinel, 2006, s.98).

Amaç: 1. Konuşma kurallarını uygulama ve ilgili kazanımlar:

1. Konuşmaya uygun ifadelerle başlar.
2. Konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanır.
3. Bulduğu ortama uygun bir konuşma tutumu geliştirir.
4. Standart Türkçe ile konuşur.
5. Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar.

6. Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır.
7. Karşısındakinin algılamakta zorluk çekmeyeceği bir hızda ve akıcı biçimde konuşur.
8. Konuşmasında nezaket kurallarını uyar.
9. Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır.
10. Konuşmasında sebep-sonuç ilişkileri kurar.
11. Konuşmasında amaç-sonuç ilişkileri kurar.
12. Tekrara düşmeden konuşur.
13. Konuşmayı uygun ifadelerle bitirir.

Amaç: 2. Sesini ve beden dilini etkili kullanma ve ilgili kazanımlar:

1. Konuşurken nefesini ayarlar.
2. İşitilebilir bir sesle konuşur.
3. Kelimeleri doğru telaffuz eder.
4. Konuşurken gereksiz sesler çıkarmaktan kaçınır.
5. Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapar.
6. Yapmacıktan, taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşur.
7. Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat eder.
8. Canlandırmalarda, sesini varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanır.
9. Dinleyicilerle göz teması kurar.

Amaç: 3. Hazırlıklı konuşmalar yapma ve ilgili kazanımlar:

1. Konuşma konusu hakkında araştırma yapar.
2. Konuşma metni hazırlar.
3. Konuşmasını bir ana fikir etrafında planlar.
4. Ana fikri yardımcı fikirlerle destekler.

5. Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yollarını kullanır.
6. Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir.
7. Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanır.
8. Konuşma öncesinde konuyla ilgili açıklamalar yapar.
9. Konuşma sırasında sorulan sorulara açık, yeterli ve doğru cevaplar verir.
10. Konuşmasında dikkati dağıtacak ayrıntılara girmekten kaçınır.
11. Konuşmasını belirlenen sürede ve teşekkür cümleleriyle sona erdirir.
12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.

Amaç: 4. Kendi konuşmasını değerlendirme ve ilgili kazanımlar:

1. Konuşmasını içerik yönünden değerlendirir.
2. Konuşmasını dil ve anlatım yönünden değerlendirir.
3. Konuşmasını sunum tekniği yönünden değerlendirir.
4. Konuşmasını, sesini ve beden dilini kullanma yönünden değerlendirir.

Amaç: 5. Kendini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı kazanma ve ilgili

kazanımlar:

1. Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade eder.
2. Anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorar.
3. Sorunlarına konuşarak çözüm arar.
4. Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır.

3.2.3. Okuma Alanı

“Okuma, bir yazıyı, sözcükleri, cümleleri, noktalama işaretleri ve öteki öğeleriyle görme, algılama ve kavrama sürecidir” (Kavcar, Oğuzkan & Sever, 1997, s.41) .

Amaç: 1. Okuma kurallarını uygulama ve ilgili kazanımlar:

1. Sesini ve beden dilini etkili kullanır.
2. Akıcı biçimde okur.
3. Kelimeleri doğru telaffuz eder.
4. Sözün ezgisine dikkat ederek okur.
5. Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır.

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme ve ilgili kazanımlar:

1. Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır.
2. Metindeki anahtar kelimeleri belirler.
3. Metnin konusunu belirler.
4. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.
5. Metindeki yardımcı fikirleri/duyguları belirler.
6. Anlatımın kimin ağzından yapıldığını belirler.
7. Olay, yer, zaman, şahıs, varlık kadrosu ve bunlarla ilgili unsurları belirler.
8. Metindeki sebep-sonuç ilişkilerini fark eder.
9. Metindeki amaç-sonuç ilişkilerini fark eder.
10. Okuduklarındaki örtülü anlamları bulur.
11. Okuduklarındaki öznel ve nesnel yargıları ayırt eder.
12. Okuduklarını kendi cümleleriyle, kronolojik sıra ve mantık akışı içinde özetler.
13. Metne ilişkin sorulara cevap verir.
14. Metne ilişkin sorular oluşturur.
15. Metnin türüyle ilgili özellikleri kavrar.
16. Metnin planını kavrar.
17. Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantıları fark eder.
18. Metindeki söz sanatlarının anlatıma olan katkısını fark eder.
19. Metinde yararlanılan düşünceyi geliştirme yollarının işlevlerini açıklar.

20. Metne ilişkin karşılaştırmalar yapar.
21. Kendisini şahıs ve varlık kadrosunun yerine koyarak olayları, duygu, düşünce ve hayalleri yorumlar.
22. Metinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretir.
23. Metindeki ipuçlarından hareketle metne yönelik tahminlerde bulunur.
24. Metnin öncesi ve/veya sonrasına ait kurgular yapar.
25. Şiir dilinin farklılığını ayırt eder.
26. Şiirin kendisinde uyandırdığı duyguları ifade eder.
27. Okuduklarını kendi hayatı ve günlük hayatla karşılaştırır.
28. Metinle ilgili görsel öğeleri yorumlar.
29. Metnin başlığı ile içeriği arasındaki ilişkiyi ortaya koyar.
30. Okuduğu metne farklı başlıklar bulur.
31. Metnin yazarı veya şairi hakkında bilgi edinir.

Amaç: 3. Okuduğu metni değerlendirme ve ilgili kazanımlar:

1. Metni dil ve anlatım yönünden değerlendirir.
2. Metni içerik yönünden değerlendirir.

Amaç: 4.Söz varlığını zenginleştirme ve ilgili kazanımlar:

1. Kelimeler arasındaki anlam ilişkilerini kavrayarak birbiriyle anlamca ilişkili kelimelere örnek verir.
2. Aynı kavram alanına giren kelimeleri, anlam farklılıklarını dikkate alarak kullanır.
3. Okuduğu metinde geçen kelime, deyim ve atasözlerini cümle içinde kullanır.
4. Okuduklarından hareketle öğrendiği kelimelerden sözlük oluşturur.

Amaç: 5. Okuma alışkanlığı kazanma ve ilgili kazanımlar:

1. Okuma planı yapar.
2. Farklı türlerde metinler okur.

3. Süreli yayınları takip eder.
4. Okuduğu kitaplardan kitaplık oluşturur.
5. Kitaplık, kütüphane, kitap fuarı ve kitap evlerinden faydalanır.
6. Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır.
7. Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur.
8. Ailesi ile okuma saatleri düzenler.
9. Beğendiği kısa yazıları ezberler.

3.2.4. Yazma Alanı

Sever'e (2004) göre: "Yazma, duyduklarımızı, düşündüklerimizi, tasarladıklarımızı, görüp yaşadıklarımızı yazı ile aktarma eylemidir" (s.24).

Amaç: 1. Yazma kurallarını uygulama ve ilgili kazanımlar:

1. Kâğıt ve sayfa düzenine dikkat eder.
2. Düzgün, okunaklı ve işlek "bitişik eğik yazı"yla yazar.
3. Elektronik ortamdaki yazışmalarda biçim ile ilgili kurallara uyar.
4. Standart Türkçe ile yazar.
5. Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar.
6. Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır.
7. Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır.
8. Yazısında sebep-sonuç ilişkileri kurar.
9. Yazısında amaç-sonuç ilişkileri kurar.
10. Tekrara düşmeden yazar.
11. Yazım ve noktalama kurallarına uyar.

Amaç: 2. Planlı yazma ve ilgili kazanımlar:

1. Yazma konusu hakkında araştırma yapar.

2. Yazacaklarının taslağını oluşturur.
3. Yazısını bir ana fikir etrafında planlar.
4. Yazısının ana fikrini yardımcı fikirlerle destekler.
5. Konunun özelliğine uygun düşüncüyü geliştirme yollarını kullanır.
6. Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir.
7. Yazdığı metni görsel materyallerle destekler.
8. Yazısına konunun ve türün özelliğine uygun bir giriş yapar.
9. Yazıyı etkileyici ifadelerle sonuca bağlar.
10. Yazıya, konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir başlık bulur.
11. Dipnot, kaynakça, özet, içindekiler vb. kısımları uygun şekilde düzenler.
12. Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır.

Amaç: 3. Farklı türlerde metinler yazma ve ilgili kazanımlar:

1. Olay yazıları yazar.
2. Düşünce yazıları yazar.
3. Bildirme yazıları yazar.
4. Şiir yazar.

Amaç: 4. Kendi yazdıklarını değerlendirme ve ilgili kazanımlar:

1. Yazdıklarını biçim ve içerik yönünden değerlendirir.
2. Yazdıklarını dil ve anlatım yönünden değerlendirir.
3. Yazdıklarını yazım ve noktalama kurallarına uygunluk yönünden değerlendirir.

Amaç: 5. Kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma ve ilgili

kazanımlar:

1. Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini yazarak ifade eder.
2. Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır.

3. İlgi alanına göre yazar.
4. Şiir defteri tutar.
5. Günlük tutar.
6. Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler.
7. Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar.
8. Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır.
9. Yazdıklarından arşiv oluşturur.
10. Yazma yarışmalarına katılır.

Amaç: 6. Yazım ve noktalama kurallarını uygulama ve ilgili kazanımlar:

1. Yazım kurallarını kavrayarak uygular.
2. Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun olarak kullanır.

Amaç: 6. Yazım ve noktalama kurallarını uygulama ve ilgili kazanımlar:

1. Yazım kurallarını kavrayarak uygular.
2. Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun olarak kullanır.

Amaç: 6. Yazım ve noktalama kurallarını uygulama ve ilgili kazanımlar:

1. Yazım kurallarını kavrayarak uygular.
2. Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun olarak kullanır.

3.2.5. Dil Bilgisi Alanı

Dilbilgisi ile ilgili değerlendirmemizi İlköğretim Türkçe Ders Programına (2006) göre yapacak olursak dil bilgisi:

Bir dilin dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma öğrenme alanlarını destekleyen kurallar bütünüdür. Öğrenci açısından Türkçenin yapısını oluşturan ve işleyiş kurallarını tanımlayan bilgilere sahip olmak oldukça önemlidir ancak daha da önemli olan bu kuralların konuşma, yazma, dinlemeyle ilgili dil etkinliklerinde uygulanmasıdır... Dil bilgisi konularının anlama olan katkısına özellikle dikkat

edilmesi, konuların birer beceriye dönüşmesine yardımcı olacaktır. Bu bağlamda konuların konuşma ve yazma becerileriyle ilişkilendirilmesi gerekmektedir (s.7-8).

Amaç: 1. Kelimenin yapı özellikleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama ve ilgili kazanımlar:

1. Kök ve eki kavrar.
2. İsim kökü ile fiil kökünü ayırt eder.
3. Yapım eki ile çekim ekini ayırt eder.
4. Gövdeyi kavrar.
5. Yapım eklerinin işlevlerini ve kelimeye kazandırdığı anlam özelliklerini kavrar.
6. Birleşik kelimeyi kavrar.
7. Basit, türemiş ve birleşik kelimeleri ayırt eder.

Amaç: 2. Kelime türleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama ve ilgili kazanımlar:

1. İsimlerin cümledeki işlevlerini kavrar, isimleri işlevlerine uygun olarak kullanır.
2. Zamirlerin cümledeki işlevlerini fark eder, zamirleri işlevlerine uygun olarak kullanır.
3. Hâl eklerinin işlevlerini kavrar.
4. İyelik eklerinin işlevlerini kavrar.
5. İsim tamlamalarının kuruluş ve anlam özelliklerini kavrar.
6. Sıfatların cümledeki işlevlerini fark eder, sıfatları işlevlerine uygun olarak kullanır.
7. Sıfat tamlamalarının kuruluş ve anlam özelliklerini kavrar.
8. Edat, bağlaç, ünlemlerin işlevlerini ve cümleye kazandırdıkları anlam özelliklerini kavrar; bu kelimeleri işlevlerine uygun olarak kullanır.
9. Kelimeleri cümlede farklı görevlerde kullanır.

Amaç: 3. Kelime türleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama ve ilgili

kazanımlar:

1. Fiillerin anlam özelliklerini kavrar.
2. Kip ve çekimli fiili kavrar.
3. Bildirme kipleriyle dilek kiplerini ayırt eder.
4. Bildirme kiplerinin kullanım özelliklerini kavrar.
5. Dilek kiplerinin kullanım özelliklerini kavrar.
6. Fiillerin olumlu, olumsuz, soru ve olumsuz soru çekimleriyle ilgili uygulamalar yapar.
7. Zarfların cümledeki işlevlerini fark eder, zarfları işlevlerine uygun olarak kullanır.
8. Kelimeleri cümlede farklı görevlerde kullanır.

Amaç: 4. Fiillerin yapı özellikleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama

ve ilgili kazanımlar:

1. Basit, türemiş ve birleşik fiillerin kuruluş ve anlam özelliklerini kavrar.
2. Farklı yapı özelliklerinde fiilleri anlam özelliklerini dikkate alarak kullanır.

Amaç: 5. Fiil kiplerinde zaman ve anlam kaymasıyla ilgili bilgi ve kuralları

kavrama ve uygulama ve ilgili kazanımlar:

1. Cümlede zaman kavramını belirleyen/destekleyen zarfları fark eder.
2. Fiil kiplerinde zaman ve anlam kaymasının nasıl gerçekleştiğini kavrar.
3. Fiil kiplerini farklı zaman ve anlamları ifade edecek şekilde kullanır.

Amaç: 6. Ek fiille ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama ve ilgili

kazanımlar:

1. Kurallı ve devrik cümleleri, anlam ve kullanım özelliklerine uygun biçimde kullanır
2. Cümlelerin yapı özelliklerini kavrar.

3. Kalıplaşmış cümle yapılarının kuruluş ve kullanım özelliklerini kavrar.
4. Cümlenin ifade ettiği anlam özelliklerini kavrar.
5. Cümleler arasındaki anlam ilişkilerini kavrar.
6. Cümleye hâkim olan duyguyu fark eder.

Amaç: 7. Anlatım bozukluklarını belirleme ve düzeltme ve ilgili kazanımlar:

1. Cümlede anlatım bozukluğuna neden olan kullanımları belirler.
2. Anlatım bozuklarını düzeltir.
3. İsim türünden kelimelerin kip ve kişi açısından biçimlenerek çekimlenebildiğini kavrar.
4. İsimlerin kip eki almasında ek fiilin rolünü kavrar.
5. İsimlerin ek fiil aracılığıyla hangi kiplerde çekimlenebildiğini kavrar.
6. Ek fiili işlevine uygun olarak kullanır.

Amaç: 8. Zaman ve kip çekimlerindeki birleşik yapıların özellikleriyle ilgili bilgi

ve kuralları kavrama ve uygulama ve ilgili kazanımlar:

1. Zaman ve kip çekimlerindeki birleşik yapıların oluşumunda ek fiilin işlevini kavrar.
2. Zaman ve kip çekimlerindeki birleşik yapıların işlevlerini ve kullanım özelliklerini kavrar.
3. Zaman ve kip çekimlerindeki birleşik yapıları özelliklerine uygun biçimde kullanır.

Amaç: 9. Fiilimsiler ile ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama ve ilgili

kazanımlar:

1. Fiilimsiyle, fiil ve isim soylu kelimeler arasındaki farkları kavrar.
2. Fiilimsilerin işlevlerini ve kullanım özelliklerini kavrar.
3. Fiilimsileri özelliklerine uygun biçimde kullanır.
4. Cümlede, fiilimsiye bağlı kelime veya kelime gruplarını bulur.

Amaç: 10. Cümleyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama ve ilgili

kazanımlar:

1. Cümlenin temel öğelerini ve özelliklerini kavrar.
2. Cümlenin yardımcı öğelerini ve özelliklerini kavrar.
3. Cümlede vurgulanmak istenen ifadeyi belirler.
4. Cümledeki fiillerin çatı özelliklerini kavrar.
5. İsim ve fiil cümlelerini, anlam ve kullanım özelliklerine uygun biçimde kullanır.

4. Çameli İlçesinin Özellikleri

Çameli İlçesini; tarih, coğrafya, sosyal durum ve diyalektolojik durumular bakımından inceleyebiliriz.

4.1. Çameli'nin Tarihi

Cumhuriyetten önceki dönemlerde, doğrudan Çameli ilçesi hakkında bilgi veren kayıtlar bulunmamaktadır. Fakat yörenin de içinde olduğu coğrafik bölge hakkında çeşitli kaynaklarda bilgiler bulunmaktadır.

Erdoğan'a (1994) göre: Çameli ve yöresi coğrafyasından dolayı önemli bir sığınma bölgesidir ve tarih boyunca Güneybatı-Anadolu bölgesinde insanların önemli bir sığınma, korunma yeri olan bu yöre; Karyalılar, Roma ve Bizans İmparatorluklarında da aynı görevi görmüş ender yerlerden birisidir. Çameli yöresi Türklerin Denizli, Muğla ve kıyı kesimlere yerleşmesinde Acıpayam ile birlikte bir karargâh ve üs görevi gören, ender yerlerden biridir. Çameli ve köylerinde bulunan tarihi kalıntılar ve seramik buluntular bu civardaki yerleşmenin, M.Ö. 2000 yıllarına kadar gittiğini göstermektedir (s.22-25).

Roma devrinde Çameli coğrafyasının önemi artmış, daha önce kurulan yerleşim yerleri gelişerek büyümüştür. Bizans devrinde önemini devam ettiren yöre, imparatorluğun içine düştüğü mezhep kavgası, tekfur mücadelesi, Bizans-Müslüman Arap savaşları gibi

nedenlerle, boşaltılan şehirlerin halkı ve rahiplerin sığınma yerlerinden biri olmuştur (Baykara, 1969 s.21).

Çameli coğrafyası, tarihi kayıtlarda; Haraita (Witteck, 2000), Tuğurla Dağları (Togan, 1981), Cibat'üt-Türkmen (Türkmen Dağları), (Turan, 2010) Sahra-i Talamaniye ve Karaman (Parmaksızoğlu, 1993) olarak adlandırılmıştır.

Çameli ilçesinin bulunduğu coğrafi bölgenin isimlerinden biri olan Sahra-i Talamaniye bölgesi için şu bilgiler bulunmaktadır:

Denizli'den garba doğru uzayan dağlar bu göçebelerin yaylaları olduğu için buralara Türkmen Dağları (Cibat'üt-Türkmen) adı verilmiştir. Eski İslam kahramanı Battal Gazi'nin hatıraları ve ona ait destanî rivayetleri bütün Anadolu Türkleri gibi bu göçebeler arasında da çok canlı yaşadığı için Dalaman Çayı'nın kaynakları istikametinde bulunan mezarına “Seyyit Gazi” atfıyla bu çaya da Battal nehri denilmekteydi (Turan, 1971 s.507).

Yöreye çoğunluğunu Karaman Türklerinin oluşturduğu Avşarlarla, Kınık ve Kayı boyuna mensup Oğuz Türkleri yerleşmiştir. Türkler bölgeye 1070 yılındaki Afşin Bey'in komutasında Honaz'a kadar gelmeleri ile yaklaşmış, 1080'lere doğru da Sahra-i Talamaniye'nin Acıpayam kısmını fethetmiş olmalıdırlar. Çameli hariç Sahra-i Talamaniye'de pek az yerli halk kalmıştı. Türkler burada genelde boş bir coğrafya ile karşılaşmışlardı (Baykara, 1989, s.43).

“Sahra-i Talamaniye'nin muhtelif yerlerinde yaylak-kışlak hayatını devam ettiren Türkmenler, bazen Bizans'ın kıyı bölgelerine, bazan de Anadolu'nun iç kısımlarına gidiyorlardı” (Varlık, 1974, s.25).

III. Haçlı seferinin atlatılmasından sonra Bizans topraklarına akınlar şiddetlenmiş, Anadolu Selçuklu Devleti'nin desteği ile Sahra-i Talamaniye'nin Acıpayam ovası kısmı kesin olarak fethedilmiştir. Denizli'ye göre elli yıl önce olan bu fetih 1192

yıllarında tamamlanmıştır. Vakti ile kaynaklarda 200.000 çadır Türkmen'in geldiği bildirilen bu bölge üzerinde en yoğun Oğuz boy ve oymaklarını barındırmaktadır (Aykota, 1951, s.154).

Witteck (2000) Türkmenlerin bölgeye yerleşmesiyle ilgili şunları söyler:

Buranın sahilinde Cun (kasaba) vardır. Buna Cun Makri (Fethiye) denir. Burası misafirlerce meşhurdur, buradan İskenderiye'ye ve başka yerlere odun (kereste) yollanır. Buraya büyük, derin bir nehir dökülür. Bu nehrin Battal Nehri diye maruf olduğu söylenir. Bu nehrin üzerinde bir köprü vardır, barış zamanlarında indirilir ve harp çıktığı zaman kaldırılır. Bu Müslümanlar ile Hıristiyanlar arasında sınırdır ve Antalya'nın kuzeyinde Tuğurla Dağı vardır, burada ve bunun etrafında iki yüz bin kadar Türkmen çadırı olduğu söylenir ve bunlara uç denir (s.1-2).

“Karaman Türkleri, Karaman ismini Orta-Asya'dan beri taşımaktaydılar. Karaman, Oğuzhan'ın (Mete) yakın akrabalarından birinin adıdır” (Ögel, 1982, s.213).

Zaten 1953'teki yasal düzenlemeden önce ilçenin ismi Karaman olarak geçmektedir. Halk arasında hala Çameli için Karaman ismi kullanılmaktadır.

“Çameli ve çevresi Menteşe Beyliğinin kurulmasından sonra buraya bağlanmış, Osmanlı Devleti zamanında da Menteşe Sancağına bağlı bir coğrafya olmuştur. XVII. yüzyılda, Osmanlı maliye defterlerinde ilk kaydına rastlanan Köyceğiz'in yönetim alanına girmiştir” (Orhonlu, 1987, s.36).

Buldukları yerlerde sıkıntı yaşayanlar, salgın hastalıktan kaçanlar, askerden kaçanlar veya eşkıyalık (efelik) nedeniyle merkezi otoritenin takibinden kurtulabilmek isteyenler yöreyi tercih etmişlerdir. İlk önceleri konak yerleri ve su kenarlarında başlayan yerleşme, zamanla yörük oba ve cemaatlerinin toplanıp cuma namazı kıldıkları yerlerde daha büyük yerleşim yerlerini oluşturmaları ile devam etmiş, köylerde zamanla şimdiki hallerini almıştır. Çameli ilçe merkezine bir ara Cumayanı denildiği gibi, Cumaalanı

Köyüne bu ismin verilmesinin aynı sebepten olduğu düşünülmektedir. 1953'teki idari düzenlemeler sırasında Cumayanı (Karaman) ilçe yapılarak adı Çameli olarak değiştirilmiştir (Erdoğan, 1994, s.65-66).

Karaman ve Cumayanı isimlerinden sonra, 1953 yılında resmi olarak Çameli adını alan ilçe idari bakımdan halen Denizli'ye bağlı bir ilçedir.

4.2. Çameli'nin Coğrafi Yapısı

Çameli ilçesinin beşeri coğrafyasını ele alan bir çalışmada şöyle bir değerlendirme yapılmıştır:

Uzun süre ulaşımda problem yaşanan, dışarıya ilişkileri sınırlı olan yönüyle kendi içine kapalı ve durağan yapı bugün de tam anlamıyla kırılmamıştır. Ekonomik ve sosyal imkânların yetersizliği, halkın çoğunun başta Denizli olmak üzere değişik merkezlere göç etmesine yol açmıştır. Başlıca geçim kaynağı olan tarım ve hayvancılık geleneksel metotlarla sürdürüldüğünden elde edilen gelir yetersizdir (Yıldırım, 2006, s.316).

Yine arazi, yerşekilleri ve konum olarak baktığımızda Çameli ilçesi ile ilgili şu bilgilere ulaşmaktayız:

Çameli ilçesi, Denizli ilinin güney batısında, il merkezine 110 km. mesafede, Toros dağlarının devamı üzerinde, küçük ve kırsal bir yerleşim birimidir. Rakımı 750 ile 2313 m (ilçe merkezinin rakımı 1325 m) olup, yüzölçümü 73.800 hektardır. Muğla ve Burdur illeri arasında, kuzeyinde Acıpayam, güneyinde Fethiye, doğusunda Gölhisar, batısında ise Köyceğiz ve Dalaman yer almaktadır. Genellikle orman alanı içinde, biraz dalgalı biraz da yayla karakterli bir arazi üzerine kuruludur. Akdeniz'in dağ iklimi hâkimdir. Bu sebeple kışlar soğuk ve yağışlı; yazlar sıcak ve kurak geçer. Yağmurlar daha çok sonbaharda bilhassa Ekim ayında başlar, ilkbaharda Nisan ayna kadar devam eder. Kar yağışı, rakımın yüksek olması

dolayısıyla fazladır. Akdeniz bitki örtüsü azdır. Kızılcam, ardıç, ladin ve meşe gibi ağaçlar ağırlıktadır (Yeni Türk Ansiklopedisi,1985, II, s.536).

4. 3. Çameli'nin Sosyal Yapısı

Çamelinin sosyal yapısını anlama noktasında, öncelikle ilçenin nüfus özellikleri ve eğitim-öğretim durumu üzerinde durmakla yetindik.

4. 3. 1. Demografik durum

İlçede, ikisi merkezde olmak üzere otuz mahalle mevcuttur.

Mahalle Adı	Toplam Nüfus	Mahalle Adı	Toplam Nüfus
Akpınar	452	Arıkaya	622
Ayvacak	78	Belevi	631
Bıçakçı	296	Cevizli	733
Cumaalanı	649	Çamlıbel	291
Çiğdemli	338	Elmalı	1.386
Emecik	324	Erick	103
Gökçeyaka	822	Gürsu	337
Güzelyurt	889	İmamlar	556
Kalınkoz	1.598	Karabayır	734
Kınıkyeri	235	Kızılyaka	441
Kirazlıyayla	1.305	Kocaova	164
Kolak	637	Sarıkavak	304
Sofular	294	Taşçılar	478
Yaylapınar	746	Yumrutaş	261
İlçe Merkezi		2.600	
Toplam İlçe Nüfusu		18.819	

Şekil 2. 3. Çameli İlçesi Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine Göre, 2014 Yılı Nüfus Durumu Bilgileri

Not: Türkiye İstatistik Kurumu Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Veri Tabanı, Denizli İli Mahalleleri, 2014, <http://rapory.tuik.gov.tr/09-03-2015-22:34:00-3691625201257365151369356791.html> adresinden alınmıştır.

İstatistikler incelediği zaman ilçede, 12/ 11/ 2012 tarihli Büyük Şehirlerin Kurulması Hakkında Kanun sonrasında mahalle olarak nitelendirilen, öncesinde köy olarak adlandırılan yerleşim yerlerinin fazlalığı ve nüfusun seyrek ve dağınık oluşu kırsal yapının bütünüyle muhafaza edilmesini sağlamıştır. İlçe merkezinin nüfusu mahallelerin toplam nüfusuna göre oldukça azdır.

4.3.2. Eğitim-Öğretim

Öğretim durumu olarak, ilçede faaliyet gösteren örgün eğitim kurumlarına bakmakta yarar olduğunu düşünüyoruz.

İlçede 1 “anadolu Lisesi”, 1 “çok programlı lise”, 8 “ortaokul”, 11 “ilkokul” ve 1 “anaokulu” mevcuttur. İlçe sınırları içinde ortaöğretim kurumlarının çeşitliliğinin olmaması ihtiyaçlara cevap vermemesi ve herhangi bir yüksekokul ya da fakültenin ilçede bulunmaması, gözlemlerimize göre ilçe dışına eğitim amaçlı çıkışların sebebidir.

Eğitim durumu olarak, elde ettiğimiz istatistiklere göre ortaya çıkan okuma yazma durumu tablosunu sunmayı yeterli görüyoruz

Yaş Grubu	Cinsiyet	Okuma Yazma Bilmeyen	Okuma Yazma Bilen	Toplam
6-13	Erkek	2	967	969
	Kadın	0	980	980
14-17	Erkek	0	642	642
	Kadın	1	641	642
18-21	Erkek	1	466	467
	Kadın	2	425	427
22-24	Erkek	0	368	372
	Kadın	2	242	247
	Erkek	13	644	681

25-29	Kadın	15	651	459
30-34	Erkek	5	577	590
	Kadın	7	532	539
35-39	Erkek	2	636	639
	Kadın	7	561	570
40-44	Erkek	5	696	703
	Kadın	3	636	640
45-49	Erkek	1	700	701
	Kadın	6	722	728
50-54	Erkek	4	658	665
	Kadın	6	698	705
55-59	Erkek	9	706	716
	Kadın	14	674	689
60-64	Erkek	4	518	524
	Kadın	16	520	537
65- +	Erkek	72	1.507	1.581
	Kadın	339	1.449	1.794
Toplam		527	17.616	18.207

Şekil 2. 4. Çameli İlçesi Yaş Grubu ve Cinsiyete göre Eğitim Durumu Bilgileri

Not: Eğitim Durumu Türkiye İstatistik Kurum Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Veri Tabanı, Eğitim Durumu Tablosu, 2014, <http://rapory.tuik.gov.tr/09-03-2015-23:22:2316590878551597611014490265758.html> adresinden alınmıştır.

Tabloyu incelediğimiz zaman okuma yazma oranının yüksek olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca erkek nüfusun, kadın nüfusa göre okuma yazma oranı daha fazladır.

4. 4. Çameli'nin Diyalektolojik Durumu

Çameli ilçesinin diyalektoloji durumu ile ilgili yorum yapmak için öncelikle idari anlamda bağlı bulunduğu il olan Denizli'ye baktığımızda şöyle bir durum ortaya çıkmaktadır:

Karahan (2011) tarafından yapılan, Anadolu ağızlarını sınıflandıran, çalışmada Denizli ağızı, Batı Grubu ağızlarının 1. gurubunun ikinci derecedeki guruplarından; Aydın, Denizli, Isparta, İzmir, Kütahya, Manisa, Muğla ağızlarını içine alan 3. alt gurubu içinde yer almıştır (s.178).

Çameli İlçesinin bağlı bulunduğu Denizli ili hakkında diyalektolojik bilgilere ulaşabilmekteyiz. Fakat Çameli ağızı Denizli ve ilçelerinin ağız özellikleriyle tam olarak uygunluk göstermez.

Çameli İlçesinin bağlı bulunduğu Denizli ve çevre illerde yapılan ağız araştırmaları incelendiğinde, ilçenin ağız özelliklerinin daha çok Muğla ve yöresi ağızlarının dil özellikleri ile benzerlik gösterdiği söylenebilir (Akar, 2004; Tok, 2002).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

1. Araştırma Deseni

Bu çalışma betimsel nitel bir araştırma desenine sahiptir. Kaynak kişiler belirlenmiş, kaynak kişilerden elde edilen veriler yoluyla inceleme yapılmış ve bir takım sonuçlara varılmıştır.

2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, Çameli ilçesi ortaokullarında öğrenim gören 852 öğrenci; evren hakkında çıkarımda bulunmak için seçilen örneklem, bu ortaokullardan seçilmiş Türkçe eğitimi gören 32 öğrenciden oluşmaktadır.

3. Veri Toplama Teknikleri

Veri toplama tekniği olarak yarı yapılandırılmış mülakat kullanılmıştır. Derleme usullerine göre uygulanan teknikte, kaynak kişilerle yapılan yüz yüze görüşmeler ses kayıt cihazıyla kayıt altına alınmış, yerel ağızı incelediğimiz bölümler bu kayıtlar üzerine temellendirilmiştir.

Bununla beraber alan yazın çalışmaları tarama tekniği kullanılarak incelenmiştir.

4. Veri Toplama Süreci

Veri toplama sürecinde bir takım ilkeler belirlenip uygulanmıştır:

- İlçede eğitim öğretime devam eden bütün ortaokullarda mülakat yapılmıştır.
- Veri toplanan her bir okulda her şubeden birer öğrenci mülakat için seçilmiştir.
- Öğrencilerin rastgele seçilmesi amacıyla, her bir şubeden sınıf listesinin 3. sırasındaki öğrenci seçilmiştir.
- Öğrencilerle yapılan görüşmelerden sonra güvenilirliği artırmak amacıyla

ortaokulların bulunduğu yerleşim yerlerinden bir ya da birkaç okuma yazması olmayan ya da eğitim seviyesi düşük yetişkinlerle mülakatlar yapılmıştır.

5. Verilerin analizi

Kaynak kişilerle yapılan mülakatlarda ses kayıt cihazıyla toplanan malzeme, çeviriyazı alfabesi kullanılarak, dijital ortamda yazıya aktarılmıştır. Çeviriyazı oluşturulurken, ağız çalışmalarıyla tutarlılık amacıyla alanyazın taraması yapılmış olup, ilgili kaynakların incelenmesiyle çeviriyazı alfabesi oluşturulmuştur. Çeviriyazıda ünlüler (Sağır, 2008) ve ünsüzler (Sağır, 1995) belirlenerek, bu şekilde tasnif edildi.

Öğrencilerden ve yetişkinlerden alınan kayıtlar metin olarak ayrılmıştır. Elde edilen metindeki gramer birimleri fişlenmiş, sınıflandırılmış başlıklar halinde bulgulara dönüştürülmüştür.

Dil malzemelerinin incelenmesi aşamasında, Demir'in (2012) ağız çalışmalarında ilke edinilmesi gereken hususlardan gördüğü, eş zamanlı (senkronik) inceleme metodu kullanılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Ses Bilgisi

Ses bilgisi incelememizi kendi içinde, genel olarak; ünlülerin tanıtılması, ünsüzlerin tanıtılması ve ses olayları olarak sınıflandırdık.

1.Ünlüler

Çameli İlçesi ağızını da incelediğimiz bu çalışmanın verilerine göre, yöre ağızında yazı dilinde mevcut olan a, e, ı, i, o, ö, u, ü, ünlüler ile birlikte bunların dışında yazı dilinde kullanılmayan ünlüler tespit edilmiştir. Bu çeşitlilik hece düşmesi, hece kaynaşması, ünsüz düşmesi sonucu ortaya çıkan telafi uzunluğu gibi fonetik durumlarla ortaya çıkan, uzun ünlüler ve kısa ünlüler olarak gruplanabilirler.

Bahsi geçen ünlülerden 1. grup ünlüler (uzun ve kısa ünlüler dışındaki yazı dilinde bulunmayan ünlüler):

â, ą, á, ě, è, í, ĩ, ó, ò

2. grup ünlüler (uzun ünlüler):

ā, ē, ī, ī,ō, ó, ū, ū

3. grup ünlüler (kısa ünlüler):

ă, ě, ĭ, ĩ, ő, ũ, ũ, olarak belirlenmiştir.

1.1. Yazı Dilinde Bulunmayan Ünlüler

“â” Ünlüsü

“Geri, yuvarlakça ve genişçe ünlü. Bu ünlünün boğumlanmasında dil geri mahreçli a’da olduğu gibidir” (Korkmaz, 1995, s.9) .

Yuvarlaklaş ma eğiliminde bir “a” ünlüsüdür. Kayıtlarımızda “u” ve “o” ünlülerine yaklaştığı tespit edilmiştir.

ÖKAÖ: bâbam ”babam” (2,43)¹ zâman”zaman” (3,97)

YKAÖ: bâbam “babam” (34,112) o_zâman “o zaman” (33,97)

“a” Ünlüsü

a-ı arası bir ünlüdür. Çok fazla örneğine rastlanmamıştır.

ÖKAÖ: ara_sıra “ara sıra” (8,7)

YKAÖ: akrabā “akraba” (38,8)

“â” Ünlüsü

“Bu ünlü, yarı kalın, yarı ince, düz, geniş a ile e arası bir ünlüdür” (Tok, 2002, s.18) . Örneği azdır.

ÖKAÖ: çamálindän “çameliden” (14,2)

YKAÖ: yapmácák “yapmayacak” (34,19) âzán”ezan” (34,31)

“e” Ünlüsü

¹ Örneklerde aşağıdaki şablon kullanılmıştır:

bâbam	”babam”	(2 , 43)
↓	↓	↓
Kayıttaki Söylenişi	Yazı Dilinde Söylenişi	Kayıt Numarası

“Açık e ünlüsüdür. Çenenin daha çok açılması ve e'nin normalden daha uzun söylenmesiyle çıkan ünlüdür” (Tok, 2002, s.20). Kayıtlarda bolca örneği vardır.

ÖKAÖ: këyeler “giyerler” (7,36) ëlek “elek” (12,23)

ëkiyiz”ekiyoruz” (13,10)

YKAÖ: ëyi (33,28)

ëvländirdim (33,47)

ëlli (36,69)

“ë” Ünlüsü

“ ä ile i arsında ince, düz, yarı geniş, yarı dar bir ünlüdür. Kapalı e olarak da isimlendirilmektedir” (Tok, 2002, s.20).

“Eski Anadolu Türkçesinde i ile gösterilen bu ses metinlerimizde genellikle kapalı e olarak duyulmasına karşın, bazı örneklerde i 'li şekillere de rastlanmaktadır” (Korkmaz, 1994, s.10). Çameli yöresinde de yer yer kullanımlara rastlanılmıştır.

ÖKAÖ: yëmäk (6,5)

YKAÖ: patädéz (40,72)

“ı” Ünlüsü

“Yarı kalın, yarı ince, düz, dar, ı-i arası bir ünlüdür. Bu ünlünün kullanımı yörede sık değildir” (Tok, 2002, s.21).

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: niyāzı “niyazi” (33,122)

“ı̄” Ünlüsü

“ i sesi ile “ü” sesi arasında, ince, yarı dar, yarı yuvarlak, yarı geniş, yarı dar bir ünlüdür” (Tok, 2002, s.21).

ÖKAÖ: bi^or (6,17)

YKAÖ: ik_ı^oç (36,195) bi^obär (35,33)

“ö” Ünlüsü

“o” sesi ile “u” arasında bir ünlüdür boğumlama noktası bakımından yöremizdeki kullanımı “u” sesine daha yakındır. Ayrıca genelde “o” şahıs zamiri veya bu zamirin çeşitli çekimlerinde görülür.

ÖKAÖ: ğocóman “kocaman” (11,40)

YKAÖ: ónlara “onlara” (40,90)

“ö” Ünlüsü

o ile ö arası bir sestir. “Öndamakta teşkil edilen yarı açık ö ünlüsünün boğumlanma noktasının orta damak sınırına kayması ile boğumlanan ve “ä” ile “o” arasındaki ses basamağında bulunan, kalınlaşmış bir “ö” veya incelmış bir “o” ünlüsüdür” (Korkmaz, 1994, s.10).

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: öküz “öküz” (36,98) gördüm “gördüm” (36,127)

“ú” Ünlüsü

“Geri çıkaklı “u” ünlüsü ile ön çıkaklı “ü” ünlüsü arasındaki orta damak bölgesinde, dil sırtının orta damağın ön kısmına yükselmesi ile boğumlanan incelmış bir “u” ya da kalınlaşmış bir “ü” sesidir” (Gülensoy, 1988, s.23).

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: gúçcũ “küçüğü” (36,31) gúnümüzä “günümüzde” (36,40)

1.2. Uzun ünlüler:

Yörede her ünlünün uzun söylenişi mevcuttur. Uzun ünlülerin ortaya çıkmasına ünsüz düşmesi, ünlü tekleşmesi, hece kaynaşması, hece düşmesi gibi farklı ses olayları neden olmaktadır.

1.2.1. Ünsüz Düşmesiyle Oluşmuş Uzun Ünlüler

“ğ” Ünsüzünün Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlü

ÖKAÖ: mûla “Muğla” (1,1) dāda “dağda” (2,11)
 ōlu “oğlu” (4,28) dēdirtmāzsin “değdirtmezsin” (5,14)
 ēlāncālidir “eğlencelidir” (7,22) fotōrafı “fotoğrafi” (10,32)
 YKAÖ: ūraşma “uğraşma” (33,25) ēlānçā “eğlence” (34,46)
 dōru “doğru” (33,76) ārıtTım “ağrıttım” (34,190)

“v” Ünsüzünün Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlü

ÖKAÖ: tālēzon “televizyon” (5,3) sēmāSsām “sevmezsem” (5,8)
 dómām “dövmem” (6,62) sēmiyom “sevmiyorum” (25,8)
 YKAÖ: dólüyodu “dövülüyordu” (33,81) yēmiyā “yevmiye” (33,121)
 ğōdündan “kovduğundan” (36,178) ómāyēn “övmeyeyim” (37,64)
 sēmēyin “sevmiyorum” (39,10)

“y” Ünsüzünün Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlü

ÖKAÖ: ólä “öyle” (1,6)	şē “şey” (2,8)
kişīdik “kişiydik” (2,50)	ğaldīdım “kaldıydım” (7,26)
sūla “suyla” (11,12)	zētın “zeytin” (11,48)
sülüyodu ”söylüyordu” (11,55)	zēnep “zeynep” (30,12)
YKAÖ: usTādı “ustaydı” (36,55)	aynīdı “aynıydı” (33,11)
zētın “zeytin” (33,32)	nēsā “neyse” (33,116)
hōlä “şöyle” (34,119)	gāri “gayrı” (34,191)
ōnāşiyoz “oynaşıyoruz” (34,200)	tū “tüy” (36,45)
kōlü “köylü” (36,1)	

“k” Ünsüzünün Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlü

ÖKAÖ: durā “durağa” (3,7)	āşam “akşam” (5,10)
okūcādım “okuyacaktım” (7,27)	büyūmüz “büyüğ(k)ümüz” (8,6)
toprāla “toprakla” (11,40)	
YKAÖ: yōsa “yoksa” (34,20)	yōdu “yoktu” (37,49)
çarīla “çarıkla” (36,191)	

“r” Ünsüzünün Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlü

ÖKAÖ: sōna “sonra” (1,10)	bī_iki “bir iki” (1,8)
gōrūdük “görürdük” (2,29)	veriyollā “veriyorlar” (6,51)
gōrmüşlē “görmüşler” (6,34)	
YKAÖ: torbalāllar “torbalarlar” (33,89)	yumurūdum “yoğururdum” (36,169)
vāmamış “varmamış” (36,179)	bişirīdik “pişirirdik” (36,206)
varīdik “varırdık” (37,31)	indirkā “indirirken” (40,174)

“b” ünsüzünün düşmesiyle:

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: çōra “çorba” (34,40)

“m” Ünsüzünün Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlü

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: bānīlā “benimle” (36,166)

“h” Ünsüzünün Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlü

ÖKAÖ: silāni “silahını” (2,18)

ājdārā “ejderha” (2,20)

mēmāt “Mehmet” (2,55)

sabālan “sabahleyin” (7,6)

tātadan “tahtadan” (7,33)

kāvāltıda “kahvaltıda” (11,48)

māram “muharrem”(11,59)

ēliyet “ehliyet” (12,15)

YKAÖ: ḡāvāni “kahveni” (33,1)

cēnām “cehennem” (34,9)

sabā “sabaha” (34,183)

māsuz “mahsus” (34,192)

tātāla “tahtayla” (36,182)

allā_şükür “allaha şükür” (38,11)

bāçāmiz “bahçemiz” (40,110)

“n” Ünsüzünün Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlü

ÖKAÖ: sōna “sonra” (2,19)

īşallah “inşallah” (2,45)

īsan “insan” (8,17)

onūla “onunla” (6,56)

YKAÖ: īsanın “insanın” (33,26)

bunūla “bununla” (39,55)

īşāt “inşaat” (40,38)

senīlā “seninle” (40,165)

“f” Ünsüzünün Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlü

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: sēr “sefer” (40,123) mŭsu “nüfusu” (37,71)

1.2.2. Hece Yutumu ile Oluşmuş Uzun Ünlüler

“Bu tip uzunluklar, bazı ünsüzlerin iki ünlü arasında yumuşayıp kaynaşarak uzun bir ünlü haline dönüşmesi yoluyla gerçekleşmiştir” (Gülensoy, 1988, s.28).

Hece yutumu esnasında kaybolan ünsüzler –r , -ğ, -y, olarak tespit edilmiştir.

Örneği fazlacadır ve uzun ünlülerin ortaya çıkmasında başlıca etmen bu ses olayıdır. Bazı örnekleri şunlardır:

“r” + Ünlü ~Uzun ünlü

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: torunlān “torunların” (37,85)

“ğ” + Ünlü ~Uzun ünlü

ÖKAÖ: çıktīmda “çıktığımda” (2,27) oldū “olduğu” (7,20)

küçŭ “küçüğü” (8,7) dōp “doğup” (27,2)

sandīn “sandığın” (8,22) melsēm “mesleğim” (8,33)

hazırlī “hazırlığı” (9,7) ārlamak “ağırlamak” (10,23)

geldī “geldiği” (10,42) yēmē “yemeğe” (12,6)

çiftlē “çiftliğe” (6,22) büyüŭ “büyüğü” (20,29)

bızā “buzağı” (21,23)

YKAÖ: ātTīni “ettiğini” (40,162) dēldi “değildi” (40,44)

ğalacāz “kalacağız” (33,137) okuladīmızda “okuladığımızda” (34,41)

sāvmādīn “sevmediğin” (36,108) bıçacīnı “bıçakçığını” (36,138)
 yoklū “yokluğu” (40,175) ārkēn “erkeğin” (35,28)

“y” + Ünlü ~Uzun ünlü

ÖKAÖ: īlāṣTi “iyileşti” (11,61)

YKAÖ: dāmēcāk “demeyecek” (33,136) almācaklar “almayacakalar” (33,141)

boğazlāp “boğazlayıp” (33,155) oynāpbatı “oynayıpbatı” (34,98)

ğumcūz “kumcuyuz” (35,44) alān “alayım” (36,102)

ārmēncā “ermeyince” (36,69)

1.2.3. Ünlü Kaynaşması ya da Tekleşmesiyle Oluşmuş Uzun Ünlüler

Korkmaz (1994), bu ünlüleri şöyle açıklar;

“İki kelimededen birinin sones ünlüsü ile ötekinin önses ünlüsünün ortak hece teşkil etmeleri durumunda, yazı dilinde olduğu gibi ağızlarda da Türkçenin söyleniş bakımından çok defa çift ünlülere dayanıksızlığı dolayısıyla, birinci kelimenin sones ünlü ile ikinci kelimenin önses ünlüsü kaynaşarak bazen bir tek uzun ünlü haline geçerler” (s.16).

Bu izaha ek olarak yöremizde, önses ya da içseste ikiz ünlü bulunan sözcüklerle uluma özelliği gösteren iki sözcük arasında, ünlü tekleşmesi görülebilmektedir.

ÖKAÖ: kōfōr “kuaför” (13,5) anā_rı “ana arı” (21,6)

sāti “saati” (24,19) īṣāt “inşaat” (14,2)

YKAÖ: nētcāz “ne edeceğiz” (34,83) amcōlu “amcaoğlu” (33,106)

ortōkul “ortaokul” (37,64) nēdivcēz “ne edivereceğiz” (40,186)

iki°_ç “iki üç” (36,195) zirāt “ziraat” (34,107)

īṣāt “inşaat” (40,38) dārāsi “dairesi” (40,152)

1.2.4. Asli Uzun Ünlüler

Türkçe kelime köklerindeki aslî uzunluklar meselesi uzun zamandır Türkologların üzerinde çalıştıkları bir konudur ve konu hakkında çeşitli tartışmalar süregelmiştir. Bugüne kadar yapılan çeşitli araştırmaların vardığı sonuçlardan hareketle artık Türkçede aslî uzun vokal meselesinin büyük çapta aydınlığa kavuştuğu düşünülmektedir (Gülensoy, 1988, s.25).

Korkmaz da (1994) eserinde özellikle Denizli yöresinden aslî uzunluğa delil olarak malzemeler toplamış ve yayınlamıştır. Kayıtlarımızda tespit edilen aslî uzunluklar:

ÖKAÖ: ālā “ela” (16,2)

YKAÖ: hindikī “şimdiki” (33,7) gāçēn “geçen” (37,90)

yūrdük “yıkardık” (36,183)

Bunun haricinde olumsuzluk eki –me, -ma, almış çekimli fiillerde de karakteristik hale gelmiş uzun ünlüler mevcuttur.

ÖKAÖ: olmāyī “olmuyor” (16,15)

YKAÖ: gāçilmēyo “geçilmiyor” (37,16) gātmēyin “gitmiyorum” (37,83)

Sonu ünlü ile biten fiil köklerine, geniş zaman ve şimdiki zaman ekleri geldiğinde kök sonundaki ünlü uzun söylenir.

ÖKAÖ: sulāyız “suluyoruz” (11,39) okūrduk “okurduk” (2,29)

tanīr “tanır” (10,39)

oynār “oynar” (10,29)

dēriz “deriz” (13,24)

izlērız “izleriz” (20,14)

YKAÖ: sallār “sallar” (33,74)

azarlārka “azarlarken” (36,138)

bāklērin “beklerim” (36,211),

tanīrız “tanırız” (33,129)

tanīyosun “tanıyorsun” (33,137)	yērsin “yersin” (34,21)
tītirērsin “titrersin” (39,43)	okūr “okur” (34,41)

1.2.5. Yabancı Sözcüklerde Ünlü Uzunlukları

Yöre ağzında tespit edilen özellikle Arapça ve Farsça kökenli sözcüklerde uzun ünlüler genellikle muhafaza edilmektedir.

ÖKAÖ: dāfā “defa” (2,35)	binā “bina” (2,58)
tānā “tane” (4,7)	berābār “beraber” (4,8)
āşık “âşık” (4,9)	mānā “mana” (4,14),
hattā “hatta” (4,41)	āilāsiylā “ailesiyle” (3,8)
fātih “fatih” (2,32)	binā “bina”(2,58),
tātillārdā “tatillerde” (7,30)	vücūdu “vücudu” (10,18)
havā “hava” (11,6)	līsāyā “liseye” (11,45)
sādā “sade” (13,32)	hāmşīrā “hemşire” (16,27)
ilāhi “ilahi” (28,10)	mādānci “madenci” (27,5)

YKAÖ: hayātımız “hayatımız” (33,7), mēmurlar “memurlar” (33,10),

rāzi “razi” (33,14)	lāzım “lazım” (33,309)
dāmādım “damadım” (36,269,	saltanāt “saltanat” (36,185)
piyādāyā “piyadeye” (37,10)	cāhilin “cahilim” (37,55)
māvķīndān “mevkiinden” (38,43)	sülālam “sülalem” (40,65)
sākin “sakin” (40,153)	

1.3. Kısa Ünlüler

“e” Ünlüsü

Kısa seslendirilen ä ünlüsü.

biliyosunuz dē mi (22,2)

yārē_attı (22,46)

“ı” Ünlüsü

Kısa seslendirilen ı ünlüsü.

kaçıyo (31,16)

ışınlanıyolar (31,21)

“i” Ünlüsü

Kısa seslendirilen i ünlüsü.

Pışıklāt (32,13)

fātıyā (39,62)

“ü” Ünlüsü

Kısa seslendirilen u ünlüsü.

olūyo (2,14)

tomūrukla (22,6)

2.Ünsüzler

“Ünsüzler, ses yolunun genel olarak daralma, bazen de kapanıp açılma durumlarında çıkan seslerdir” (Gülensoy, 1988, s.45).

Çameli Ağzında yazı dilinde kullanılan 21 ünsüzün dışında 16 ünsüz tespit edilmiştir. Bu ünsüzler şunlardır:

Ç, F, ğ, h, k, K, Ķ, l, ñ, P, r, S, T, t, v̇,

2.1. Yazı Dilinde Bulunmayan Ünsüzler

“ç” Ünsüzü

“ç” ile “ş” arasında bir sestir.

ÖKAÖ: üÇgän “üçgen” (1,4) üÇ “üç”(2,14)
 ğaÇTık “kaçtık” (4,21) güÇlüyüm “güçlüyüm” (5,14)
 kaÇ_kişi “kaç_kişi” (13,26)
 YKAÖ: gäÇcäk “gececek” (16,24) gänÇliñ “gençliğin” (21,15),
 üÇ “üç” (20,9)

“F” Ünsüzü

“f” ile “v” arasında bir sestir.

ÖKAÖ: tănäFüsTä “teneffüste” (2,4) sınıFTa “sınıfta” (2,29)
 çiFci “çiftçi” (8,4) şäFkat “şefkat”(12,7)
 kaFasına “kafasına” (17,10)
 YKAÖ: kaFa “kafa” (36,92) müsäFir “misafir” (34,8)

“ğ” Ünsüzü

Art damak “ğ” ünsüzüdür.

ÖKAÖ: ğarışan “karışan” (2,31) ğonuşuyoz “konuşuyoruz” (17,17)
 ğazanıyı “kazanıyor” (17,23) ğocataş “kocataş” (21,10)
 ğadar “kadar” (21,31)
 YKAÖ: ğarın “karın” (33,6) ğalmadı “kalmadı” (33,16)
 ğapbəcik “kahpecik” (34,167)

“h” Ünsüzü

Kaybolmak üzere olan “h” ünsüzüdür.

ÖKAÖ: bahçəsi “bahçesi” (21,15) tōhumları “tohumları” (21,21)

yätimhanädä “yetimhanede” (30,7) maḥalläsi “mahallesi” (32,14)

YKAÖ: fâthiyädä “fethiyede” (33,15) muḥakkaK “muhakkak” (33,26)

kaḥrın “kahrın” (36,10) maḥallädä “mahallede” (33,172)

“k” Ünsüzü

Art damakta boğumlanan “k” ünsüzüdür.

ÖKAÖ: çıkıyo “çıkıyor” (2,11) kādı “kâğıdı” (2,53)

hiḳayä “hikâye” (6,6) k̄atKı_ḳatcaksak “katkı katacaksak” (11,10)

zâḳası “zekâsı” (25,13)

YKAÖ: ḳabilyät “kabiliyet”(34,130) ḳarna “karne”(37,24)

“K” Ünsüzü

Ön damakta boğumlanan “k-g” arası ünsüz.

ÖKAÖ: äsKi “eski” (2,3) küçüK “küçük” (2,18)

göbäK “göbek” (2,14) başKa “başka” (5,2)

yimäK “yemek” (6,5)

YKAÖ: Kişi “kişi” (35,42) çöplüKä “çöplüğe” (37,18)

äncimänliK “encümenlik” (37,53)

“Ḳ” Ünsüzü

Art damakta boğumlanan “k-g” arası ünsüz.

ÖKAÖ: sıcaḲ “sıcak” (2,15) Ḳaşındırıyo “kaşındırıyor” (5,14)

YKAÖ: başKa “başka” (3,8), olmaK “olmak” (2,45),
 çoK “çok” (2,46) aK “ak” (36,152)

“I” Ünsüzü

Tonlu, dişetinde boğumlanan “I” ünsüzüdür.

YKAÖ: hāİla “hala” (6,34) ilk “ilk” (8,32)
 fuİ “ful” (16,34) başroİ “başrol” (30,9)
 cāmaİ_başKan “cemal başkan”(12,9) kaİP “kalp” (19,53)
 ÖKAÖ: aİāmatı “alameti” (34,5) sāİbas “serbest” (34,37)

“ñ” Ünsüzü

Akıcı, burun ünsüzü olan bir “n” ünsüzüdür (Korkmaz, 1994, s.57) .

ÖKAÖ: diñİädikTān “dinledikten” (2,27) sarınyoñ “sarınıyorsun” (19,22)
 çıkarmañ “çıkarmayın” (20,6) yaşİañmışın “yaşlanmışsın” (20,29)
 YKAÖ: biñ “bin” (33,2), soñura “sonra” (33,3),
 ābāñi “ebeni” (36,132), öñdā “önde” (39,50),
 dāñişTikcā “değiştikçe” (40,50)

“P” Ünsüzü

“p-b” arası bir ünsüzdür.

ÖKAÖ: kitap “kitap” (1,5), tırapSona “trabzona” (2,35),
 tākİP “takip”(23,2), Pisiklātā “bisiklete”(24,42),
 Pazar “pazar”(29,16)

YKAÖ: nāsiP “nasip” (33,13), gādiP “gidip” (39,70),
 Purçak “burçak” (33,125), yāraPbim “ya rabbim” (40,35)

“r” Ünsüzü

Kaybolmak üzere olan “r” ünsüzüdür.

ÖKAÖ: óřāmānim “öğretmenim” (5,14)

YKAÖ: vāriřdik “verirdik” (33,126) oturmuş “oturmuş” (33,141)

kimbilir “kimbilir” (37,48) bacaklarđa “bacaklarda” (39,38)

“S” Ünsüzü

“s-z” arası bir ünsüzdür.

ÖKAÖ: sēmāSsām “sevmezsem” (5,8) patādiS tomatiS “patates, domates” (11,10)

Sābzāyi “sebzeyi” (13,26) SandāTmiřTim “zannetmiştim” (16,23)

YKAÖ: ingiliScā “İngilizce” (33,52) Sētīnburnunda “zeytinburnunda” (39,31)

namaScīmi “namazcığımı” (39,40) gıS “kız” (40,158)

okudamaSsın “okutamazsın” (40,187)

“T” Ünsüzü

Patlamasını kaybetmiş, “t-d” arası bir ünsüzdür.

ÖKAÖ: çalışTık “çalıştık” (1,6) yurtTaydım “yurttaydım” (2,4)

akşamüsTü “akşamüstü” (2,6) işTā “işte” (4,3)

tanişTı “tanişti” (4,7) anahTarımı “anahtarımı” (2,20)

fantasTık “fantastik” (10,17) Tuz “tuz” (17,5)

dutTu “tuttu” (27,26)

YKAÖ: muhtarlık “muhtarlık” (33,5) yaratacak “yaratacak” (34,155)
gittikçe “gittikçe” (36,59)

“ı” Ünsüzü

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: hatıa “hatta”(33,3)

“v” Ünsüzü

Çift dudak “v” ünsüzüdür.

ÖKAÖ: karatavuk “karatavuk” (4,36) sovan “soğan” (19,42)

YKAÖ: yāv “ya hu” (33,156) ävâli “evveli” (38,18)

aṽuluñdan “avulundan” (40,72) taṽuk “tavuk” (41,37)

2.2. Ünsüz Türleri

“Türkçedeki ünsüzler 4 ana başlık altında sınıflandırılabilir:

- Ton bakımından ünsüzler
- Boğumlama yeri bakımından ünsüzler
- Ses yolu bakımından ünsüzler
- Hava yolu bakımından ünsüzler” (Çoşkun, 2008, s.27).

2.2.1. Ton Bakımından Ünsüzler

Ton bakımından ünsüzlerin sınıflanması konusunda çeşitli terimler kullanılmaktadır.

Tonlu ünsüzler, tonsuz ünsüzler; ötümlü ünsüzler, ötümsüz ünsüzler; titremeli ünsüzler, titremesiz ünsüzler; yumuşak ünsüzler, sert ünsüzler şeklinde sınıflandırmalar terminolojide yer etmektedir.

”Tonlu/Tonsuz” Üçok (2007), ”Ötümlü/Ötümsüz” Korkmaz (1994), “Titreli/Titremsiz” Coşkun (2008), “Yumuşak/Sert” Gülensoy (1988) şeklinde araştırmacılar sınıflandırmalar yapmışlardır.

. Biz tonlu ünsüzler ve tonsuz ünsüzler şeklinde bir sınıflama yapmayı tercih ettik.

2.2.1.1. Tonlu Ünsüzler

“Tonlu ünsüzlerde, tıpkı ünlülerdeki gibi ses telleri titreşir. Yani bu ünsüzler, tonlarını ses tellerinden alırlar” (Çoşkun, 2008, s.65).

Yöre ağzının tonlu ünsüzleri:

b, c, d, F, g, ğ, K, j, l, l̄, m, n, ñ, P, r, r̄, T, v, v̄, y, z olarak belirlendi.

2.2.1.2. Tonsuz Ünsüzler

“Tonsuz ünsüzlerde ses telleri titreşmez. Bunlar, seslerini çarpma ve sürtünmeden alırlar” (Çoşkun, 2008, s.65).

Yöre ağzındaki tonsuz ünsüzler:

ç, Ç, f, h, h̄, k, k̄, K̄, p, s, S, ş, t, t̄ olarak belirlendi.

2.2.2. Boğumlama Noktası Bakımından Ünsüzler

Ünsüzlerin boğumlanmasını sağlayan ana organ, dildir. Dil her yöne yatay, dikey ve çapraz olarak hareket edebilen bir organdır; aynı anda hem dikey, hem de yatay yönde hareket ederek dildeki seslerin oluşumunu sağlar. Ünsüzler boğumlanma

yerlerine göre, hareketsiz veya az hareket kabiliyeti olan boğumlanma yerlerinin adlarıyla adlandırılırlar ve boğumlanma yerleri bakımından çeşitli gruplara ayrılırlar. Bu grupların boğumlanma yerleri, gırtlaktan dudaklara kadar uzanan boğaz ve ağız yolunun çeşitli yerlerinde bulunur. Ünsüzler, önden arkaya doğru, boğumlanma yerlerine göre sınıflandırılır (Çoşkun, 2008, s.66).

2.2.2.1. Dudak Ünsüzleri

Türkiye Türkçesinde dudak ünsüzleri; b, p, m ünsüzleridir. Yöre ağzının dudak ünsüzleri ise b, p, P, m dir.

2.2.2.2. Diş-Dudak Ünsüzleri

Türkiye Türkçesinin diş-dudak ünsüzleri f ve v ünsüzleridir. Kayıtlarımıza göre yöre ağzında bu gruba; f, F, v ünsüzleri girer.

2.2.2.3. Çift Dudak Ünsüzü

Bu grupta sadece \tilde{v} ünlüsü tespit edilmiştir.

2.2.2.4. Dişeti Ünsüzleri

Türkiye Türkçesinde diş eti ünsüzleri; d, l, n, r, s, t, z ünsüzleridir. Bu gruba yöremizde d, T, l, l̄, n, ñ, r, r̄, s, S, t, t̄, z ünsüzleri girer.

2.2.2.5. Diş Eti Ardı Ünsüzleri

Yazı dilinde c, ç, j, ş ünsüzleridir. Yöre ağzında c, ç, Ç, ş, j ünsüzleri tespit edilmiştir.

2.2.2.6. Ön, Orta ve Art Damak Ünsüzleri

Yöre ağzında, damak ünsüzleri şu şekilde sınıflanabilir:

Ön damak ünsüzleri; y, K, g

Orta damak ünsüzü; k

Art damak ünsüzleri; ğ, k, K olarak tespit edilmiştir.

2.2.2.7. Gırtlak Ünsüzü

Yazı dilinde olduğu gibi yöre ağzında da gırtlak ünsüzü “h” ünsüzüdür. Bununla beraber düşmek üzere olan bir “h” sesi de bu gruba dâhil edilebilir.

2.2.3. Ses Yolu Bakımından Ünsüzler

Ses yolu bakımından ünsüzler ikiye ayrılırlar.

2.2.3.1. Kapantlı Ses Yoluyla Oluşan Ünsüzler (Patlayıcı Ünsüzler)

“Bu ünlülerin boğumlanmaları sırasında harekete geçen organlar, ses yolunu tamamıyla kapatarak hiçbir geçit bırakmazlar. Hava bu kapantıyı bir patlama ile açar. Onun için bu ünsüzlere patlayıcı ünsüz denir” (Çoşkun, 2008, s.67).

Çameli Ağzında bu gruba b, P, c, ç, Ç, d, T, g, ğ, k, K, p, t girer.

2.2.3.2. Açık Ses Yoluyla Oluşan Ünsüzler

Bu ünsüzlerin boğumlanması esnasında, hava yolundaki geçit, daralır veya genişler. İster dar ses yolunda oluşsun, ister geniş ses yolunda oluşsun, ses yolu açıkken oluşan ünsüzlerin önünde kısıtlayıcı engeller bulunmaz. Ses yolu açıkken oluşan ünsüzler de kendi içinde ikiye ayrılırlar.” (Çoşkun, 2008, s.65) .

Dar Ses Yoluyla Oluşan Ünsüzler (Sızıcı Ünsüzler)

Bu ünsüzlerin boğumlanmaları esnasında, hava, ses organlarının arasındaki yoldan sızarak geçer. Bu sebeple, bu ünsüzlere sızıcı ünsüzler denir. Tespit ettiğimiz sızıcı ünsüzler şunlardır:

f, F, h, ħ, s, S, ş, v, ṽ, z

Geniş Ses Yoluyla Oluşan Ünsüzler (Akıcı ünsüzler)

Bu ünsüzlerin boğumlanması esnasında, hava, ses organları arasındaki yoldan rahatlıkla geçer. Bu ünsüzlere akıcı ünsüzler denir. Tespit ettiğimiz akıcı ünsüzler:

l, l̃, m, n, ñ, r, r̃, y ünsüzleridir.

2.2.4. Hava Yolu Bakımından Ünsüzler

Hava yolu bakımından ünsüzler ikiye ayrılır.

2.2.4.1. Ağız Ünsüzleri

Bu ünsüzlerin boğumlanması esnasında, hava akımı ağız yolundan geçtiği için, bu ünsüzlere ağız ünsüzü denmiştir. Tespit ettiğimiz ağız ünsüzleri şunlardır:

b, P, c, ç, Ç, d, T, f, F, g, K, ğ, h, ħ, j, l, l̃, k, k̃, K̃, p, r, r̃, s, ş, t, t̃, v, ṽ, y, z,

2.2.4.2. Burun Ünsüzleri

Bu ünsüzlerin boğumlanması esnasında, hava akımı burun yolundan geçtiği için, bu ünsüzlere burun ünsüzü denmiştir.

Burun ünsüzleri m ve n ünsüzleridir.

3. Yazı Diline Göre Ses Olayları

Ses olaylarını ünlülerde meydana gelenler ve ünsüzlerde meydana gelenler şeklinde iki başlıkta inceledik. Ağız çalışmaları incelendiğinde çoğu zaman yöntemlerin açık seçik belirtilmediğini görmekteyiz. Çalışmalarda elde edilen dil malzemeleri ve araştırma sonuçları yazı dili merkezli olarak, “yazı dilinden evrilmiş unsurlar” bakış açısıyla yorumlanabilmektedir. Anadolu ağızlarının gelişim sürecinin yazı dilinden eski olduğu düşünüldüğünde, yazı dili ve ağızlar arasındaki sesbilgisel farklılıkların “değişim” olarak değerlendirilip değerlendirilmemesi konusu tartışmaya açıktır. Çalışmamızda eş zamanlı yöntem temel alınarak, ses olaylarını “denklik” olarak adlandırmayı uygun bulduk.

3.1. Yazı Diline Göre Ünlü Olayları

Ünlü olayları da kendi içinde çeşitli kategorilere ayrılmaktadır.

3.1.1 İnce Ünlülerin Kalınlaşması:

“Türkçe kelimelerde kalın ünlülerden sonra yine kalın ünlü gelir” (Çoşkun, 2008, s.65).

Tespitlerimize göre Çameli Ağzında ünlülerde incelmeden ziyade kalınlaşma görülür.

e ~ á

ÖKAÖ: çamálindä “çamelinde”(14,2)

YKAÖ: çamálindä “çamelinde” (37,84)

e ~ a

ÖKAÖ: çamalindä “çamelinde”(22,11)

YKAÖ: yaranlık “yarenlik” (33,64)	alınırka “alınırken” (33,66)
tarası “terası” (33,91)	barabar “beraber” (33,138)
yapıvcān “yapıvereceğim” (33,14)	aļāmat “alamet” (34,5)
hızmat “hizmet” (34,30)	sālbas “serbest” (34,37)
varka “varken” (34,145)	habarı “haberi” (34,149)
sūļālam “sūlalem” (34,170)	maşala “meşale” (33,16)
ğamaracı “kameracı” (36,36)	gaļam “kalem” (36,82)
marakTan “meraktan” (36,143)	mayanā “muayene” (36,160)
ziyārat “ziyaret” (36,186)	ķarna “karne” (37,24)
piyada “piyade” (37,28)	çanaķgala “çanakkale” (37,31)
biļādar “birader” (37,33)	poşat “poşet” (37,39)

i ~ ı

ÖKAÖ: silaj “silaj”(1,5), bıçyıllar “biçiyorlar”(11,36)

YKAÖ: hanğımız “hangimiz” (33,122) okārkī “yukarıki” (33,146)

hatıba “hatibe” (33,162)	çatlaTıvrın “çatlatıveririm” (34,8)
hızmat “hizmet” (34,30)	aşşākı “aşağıki” (34,48)
hankı “hangi” (34,135)	habarı “haberi” (34,149)
īsan “insan” (37,3)	bırāz “biraz” (37,45)
tāsıldar “tahsildar” (37,99)	isTiķāmatımız “istikametimiz” (38,2)
harbında “harbinde” (38,24)	anamınkını “anneminkini” (40,173)
mācırlardan “muhacirlerden” (40,54)	

ü ~ u

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: duşman “düşman” (38,47)

ü ~ ú

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: günümüzde “günümüzde” (36,40) yün “yün” (37,95)

ö ~ ò

ÖKAÖ: öküzlä “öküzle” (17,46)

YKAÖ: öküz “öküz” (36,98) gördüm “gördüm” (36,127)

3.1.2. Kalın Ünlülerin İncelmesi:

“Türkçe kelimelerde ince ünlülerden sonra yine ince ünlüler gelir” (Çoşkun, 2008, s.65) .

Kalınlaşmaya nispeten az rastlanmıştır.

a ~ ä

ÖKAÖ: sänä_nä “sana ne” (5,14) patädiz “patates” (11,7)

tälläl “tella” (6,52) mazarlıkTän “mezarlıktan” (19,22)

fälan “falan” (30,25)

YKAÖ: ämmä “ama” (33,16) päräkändä “perakende” (33,46)

sülēmän “süleyman” (33,91) täräfi “teravih” (33,145)

yapmēcäk “yapmayacak” (34,19) äzän “ezan” (34,31)

çıkamäycäk “çıkamayacak” (34,94) ğatēn “katayım” (34,132)

illä “illa” (34,172) önäşiyoz “oynaşiyoruz” (34,200)

mazarlık “mezarlık” (37,63) şētän “şeytan” (37,63)

u ~ ö

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: böyün “bugün” (34,94)

u ~ ä

ÖKAÖ: buydäy “buğday” (19,15)

YKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

u ~ i

ÖKAÖ: fasilyä “fasulye” (10,36)

YKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

a ~ ë

ÖKAÖ: normël “normal” (21,4)

YKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

3.1.3. Standart Türkçeye Göre Kalınlık-İncelik Uyumunun İleri ve Geri Olduğu**Durumlar****İleri Olduğu Durumlar:**

Kök ve tabanlarda:

ÖKAÖ: sılaj “silaj” (1,5) tälläl “tella” (6,52)

mäzärlikTän “mezarlıktan” (19,22)

YKAÖ: yaran “yaren” (33,64)	taras “teras” (33,91)
barabar “beraber” (33,138)	aġamat “alamet” (34,5)
habar “haber” (34,149)	gaġam “kalem” (36,82)
karna “karne” (37,24)	ĉanaġġala “ĉanakkale” (37,31)
biġadar “birader” (37,33)	poşat “poşet” (37,39)
āŝa “ayşe” (37,92)	āmat “ahmet” (37,95)
nacap “ne acep” (38,29)	hangı “hangi” (33,122)
hatıb “hatib” (33,162)	hızmat “hizmet” (34,30)
īsan “insan” (37,3)	bırāz “biraz” (37,45)
tāsıldar “tahsildar” (37,99)	mācır “muhacir” (40,54)
duşman “düşman” (38,47)	pārākändä “perakende” (33,46)

Eklerde:

-iken ~ ka

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: alınırka “alınırken” (33,66) varka “varken” (34,145)

-iver ~ iv

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: yapıvcān “yapıvereceğim” (33,14) ĉatlaTıvrın “ĉatlatıveririm” (34,8)

-ki ~ kı

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: anamınkını “anneminkini” (40,173) okārki “yukariki” (33,146),

Geri Olduğu Durumlar:

Kök ve tabanlarda:

ÖKAÖ: öküzlä “öküzle” (17,46) fılan “falan” (30,25)
 buydäy “buğday” (19,15) normël “normal” (21,4)
 YKAÖ: sälbäs “serbest” (34,37) öküz “öküz” (36,98)
 gördüm “gördüm” (36,127)

Eklerde:

acak ~ ecek

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: yapmēcäk “yapmayacak” (34,19) çikamäycäk “çikamayacak” (34,94)

a ~ e

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: ğatēn “katayım” (34,132)

aş ~ eş

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: önäşiyoz “oynaşiyoruz” (34,200),

3.1.4. Düz Ünlülerin Yuvarlaklaşması

İlçe ağzında yuvarlaklaşma sık görülen bir ses olayı değildir. Yuvarlak ünlülerin ya da dudak ünsüzlerinin (b, v) benzeştirici etkisiyle ortaya çıkmaktadır. Örnekler şunlardır:

a ~ ą

ÖKAÖ: bąbam “babam” (2,43)

YKAÖ: ząman “zaman” (33,97)

a ~ o

ÖKAÖ: bobamla “babamla” (13,5)

YKAÖ: bobalı “babalığı” (33,50)

e ~ ü

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: dökülvürü “dökülüverir” (34,51)

i ~ ĩ

ÖKAÖ: bi^os_sürü “bir sürü” (11,3)

YKAÖ: bi^o_gün “bir gün” (35,49) iki^o_ç “iki üç” (36,195)

bi^o_yol “bir yol” (39,15)

i ~ ü

ÖKAÖ: müsafırlär “misafirler” (8,14) ünüvärsTä “üniversite” (10,44)

bübär “biber” (11,2)

bür gün “bir gün” (6,55)

tärörüs “terörist” (18,12)

YKAÖ: gölüsar “gölhisar” (33,161) ünüvärsTä “üniversite” (34,102)

bübär “biber” (35,33)

müsafirlik “misafirlik” (39,31)

i ~ u

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: furun “fırın” (40,135)

a ~ ö

ÖKAÖ: ğocòman “kocaman” (11,40)

YKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

3.1.5. Yuvarlak Ünlülerin Düzleşmesi

Yuvarlaklaşmaya nazaran daha fazla tesadüf ettiğimiz bir ses olayıdır. Şimdiki zaman eki olarak kullanılan –yI biçimbiriminin eklendiği fiillerle benzeşim içine girmesi bu ses olayının başlıca sebeplerindendir.

u ~ ı

ÖKAÖ: ğaratavık “karatavuk” (17,30) bızā “buzağı” (21,23)

YKAÖ: babış “pabuç” (40,107)

çamırda “çamurda” (33,6)

sabın “sabun” (33,33)

savırdı “savurdu” (34,23)

nā dāmāK_ıla “ulan” (34,93)

mısTavanın “mustafanın” (34,112)

yâmır “yağmur” (36,21)

davıl “davul” (36,29)

tavık “tavuk” (36,45)

namlısından “namlusundan” (36,91)

hamır “hamır” (36,168)

armıdı “armudu” (36,176)

māsıl “mahsul” (38,35)

tapı “tapu” (40,84)

pamık “pamuk” (40,180)

u ~ a

ÖKAÖ: mārām “muharrem” (11,59)

vurarlar “vururlar” (12,11)

YKAÖ: mammät “muhammet” (33,181) məcırlardan “muhacirlerden” (40,54)

ü ~ i

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: bitin “bütün” (33,172) äncimänlik “encümenlik” (37,53)
fasillä “fasulye” (38,11)

o ~ ı

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: ğaldırırız “kaldırıyoruz” (35,53) dakırız “takıyoruz” (36,33)
tanıyın “tanıyorum” (36,123) bulamāyırık “bulamıyorduk” (36,173)

ö ~ i

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: ğälmēyi “gelmiyor” (35,56) ğäliyiz “geliyoruz” (36,33),
ğätirTiyiz “getirtiyoruz” (36,36)

3.1.6. Standart Türkçeye Göre Düzlük-Yuvarlaklık Uyumunun İleri ve Geri Olduğu Durumlar

İleri Olduğu Durumlar

ÖKAÖ: bür gün “bir gün” (6,55) bi°s_sürü “bir sürü” (11,3)
māram “muharrem” (11,59) ğaratavık “karatavuk” (17,30)
bızā “buzağı” (21,23)

YKAÖ: dökülüvrü “dökülüyor” (34,51) babış “pabuç” (40,107)
çamırda “çamurda” (33,6) sabın “sabun” (33,33)

savırdı “savurdu” (34,23)	ıla “ulan” (34,93)
mısTavanın “mustafanın” (34,112)	yāmir “yağmur” (36,21)
davıl “davul” (36,29)	tavık “tavuk” (36,45)
namlısından “namlusundan” (36,91)	hamır “hamır” (36,168)
armıdı “armudu” (36,176)	māsıl “mahsul” (38,35)
tapı “tapu” (40,84)	pamık “pamuk” (40,180)
mammät “muhammet” (33,181),	mācirlardan “muhacirlerden” (40,54)

Geri Olduğu Durumlar

ÖKAÖ: bâbam “babam” (2,43)	bür gün “bir gün” (6,55)
müsafirlär “misafirler” (8,14)	bübär “biber” (11,2)
bobamla “babamla” (13,5)	
YKAÖ: bâbam “babam” (2,43)	zâman “zaman” (33,97)
bobalî “babalığı” (33,50)	bi°_yol “bir yol” (39,15)
bübär “biber” (35,33)	müsafirlik “misafirlik” (39,31)

3.1.7. Geniş Ünlülerin Daralması

Yöre ağzında karakteristik hale gelen 3. teklik şahıs şahıs zamirinin “u” veya “ö” sesleriyle karşılaşılması bu ses olayı örneklerinin büyük bir kısmını teşkil etmektedir. Bu durumla beraber daralma yoluyla benzeşme örnekleri şunlardır:

a ~ ı

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmamıştır.

YKAÖ: candırma “jandarma” (36,154)

a ~ a

ÖKAÖ: arkadaşlarımızla “arkadaşlarımızla” (11,53) ara sıra “ara sıra”(12,15)
arabayla “arabayla” (17,5)

YKAÖ: akrabāsı “akrabası” (38,8) aşıma “akşama” (40,137)

ä ~ é

ÖKAÖ: şêlär “şeyler” (11,19)

YKAÖ: Kayıtlarda rastlanmamıştır.

o ~ ò

ÖKAÖ: ò “o” (11,41) ònları “onları” (11,43)

sòğan “soğan” (25,5)

YKAÖ: ònda “onda” (1,9) òndan “ondan” (2,10)

ğòvallar “kovarlar” (36,41)

o ~ u

ÖKAÖ: buynuzunu “boynuzunu” (6,23)

YKAÖ: Kayıtlarda rastlanmamıştır.

ö ~ ü

ÖKAÖ: ūdüyor “öğütüyor” (20,42)

YKAÖ: ūtTük “öğüttük” (36,127)

e ~ i

ÖKAÖ: tomatis “domates” (11,3) yimäk “yemek” (6,5)

ilälîcäm “ilerleyeceğim” (32,26) düşünyim “düşüneyim” (32,30)

YKAÖ: yimäk “yemek” (38,7)

3.1.8. Dar Ünlünün Genişlemesi

Daralma olayına göre daha sık rastlanmıştır. İşaret zamiri olarak kullanılan “bu” ve “şu” zamirleri ile çeşitli çekimlerinde gözlemlediğimiz u > o değişmesi yaygındır. Ayrıca şimdiki zaman eklerinin yazı dilinden aykırı olarak ünlü daralmasına değil ikincil ünlü uzunluğuna sebep olduğu görülmüştür. Bazı örnekler şunlardır:

e ~ ě

ÖKAÖ: ěn “en” (2,16)

kěndim “kendim” (2,31)

kěyällär “giyerler” (7,36)

yědi “yedi” (8,1)

ěläk “elek” (12,23)

ěkiyiz “ekiyiz” (13,10)

ělli “elli”(31,11)

YKAÖ: ěvländirdim “evlendirdim” (33,47) běş “beş” (33,47)

ělli “elli” (35,37)

běnä “bana” (35,49)

i ~ ě

ÖKAÖ: ěyi “iyi” (4,39)

děyā “diye” (16,22)

gěycäk “giyecek” (6,51)

gětTik “gittik” (29,14)

YKAÖ: ěyi “iyi” (33,28)

gět “git” (33,44)

i ~ e

ÖKAÖ: děyo “diyor” (2,44)

düzäläměyom “düzelemiyorum” (4,25)

gātTīm “gittim” (1,1)

YKAÖ: älätivdik “iletiverdik” (33,188) äkmēyiz “ekmiyoruz” (36,53)

biläriñ “bilirim” (36,62)

kärçä “gerçi” (37,28)

älläz “ilyas” (40,15)

nätäkim “nitekim” (40,98)

ü ~ ö

ÖKAÖ: böyüyo “büyüyor” (15,17)

YKAÖ: böyüdü “büyüktü” (33,12) hökümat “hükümet” (33,28)

gözäl “güzel” (34,109)

u ~ a

ÖKAÖ: vurardık “vururduk” (19,28)

YKAÖ: durardık “dururduk” (33,80)

u ~ o

ÖKAÖ: boralı “buralı” (9,18)

borda “burada” (6,13)

horda “şurada”(6,59),

çovaldı “çuvaldı”(19,57)

YKAÖ: yokarı “yukarı” (33,73)

horda “şurada” (33,93)

ğorsuna “kursuna” (33,163)

horası “şurası” (34,94)

yonan “yunan” (37,27)

bora “bura” (37,87)

ı ~ a

ÖKAÖ: satmāyiz “satmıyoruz” (11,7)

YKAÖ: sıkılāyollar “sıkılıyorlar” (33,151) duramāyon “duramıyorum” (34,169)

yanaşmāyo “yanaşmıyor” (39,30)

3.1.9. Ünlü Düşmesi

Ünlü düşmesinin ortaya çıkmasına sebep olan belli başlı durumlar vardır:

Ünlü ile biten bir sözcükten sonra, ünlü ile başlayan sözcük geldiğinde bu iki sözcük arasında ulama olursa ünlülerden biri düşer.

ÖKAÖ: oyn_oynār “oyun oynar”(10,29) o_zman “o zaman”(6,50)

YKAÖ: amc_ōlu “amcaoğlu” (34,106) ali_rza “ali rıza >ali rza” (33,163)

ortōkul “ortaokul” (37,64) garac_ot “karaca ot” (40,124)

nēdivcēz “ne edivereceğiz” (40,186) ik_ıç “iki üç” (36,195)

Yabancı dillerden Türkçeye geçmiş sözcüklerde içseste iki ünlü bulunması durumunda ünsüzün düşmesi sonucunda ya da doğrudan iki ünlü kaynaşır.

ÖKAÖ: ālem “ailām” (2,30)

YKAÖ: mayanā “muayene” (36,160) dārāsi “dairesi” (40,152)

zirāt “ziraat” (34,107) işāt “inşaat” (40,38)

Vurgusuz orta hecede de bazen ünlü düşmesi gözlenir.

ÖKAÖ: burlar “buralar” (2,57) şurdan “şuradan” (3,9)

olcak “olacak” (2,37) ünüvārsTā “üniversite”(10,44)

hatcā “hatice” (12,29) ilārsi “ilerisi” (18,7)

mārnus “merinos” (20,54) olyo “oluyor” (15,12)

çıkıyo “çıkıyor” (11,44) otlanyo “otlanıyor” (15,16)

arkdaş “arkadaş” (6,60) patdās “patates” (19,36)

YKAÖ: sıkacaklar “sıkacaklar” (33,155) ilārsini “ilerisini” (34,22)

darvārān “darıveren” (33,95)

3.1.10. Ünlü Türemesi

Ünlü türemesini önseste, içseste ve sonseste olmak üzere üç bakımdan inceliyoruz.

Önseste Ünlü Türemesi

Ünlü türemesi yoğun olarak önseste görülür, bunun örnekleri de çoğu zaman aslı –r ya da –l ile başlayan yabancı dilden alınma sözcüklerin önüne bir ünlü gelmesi şeklinde olur.

ÖKAÖ: irāngi “renği” (11,49)	işāyi “şeyi” (6,55)
ilāna “lahana” (25,6)	
YKAÖ: urusya “rusya” (34,138)	īrāt “rahat” (34,23)
irāzi “razi” (34,37)	iramazan “ramazan” (34,113)
irāmätli “rahmetli” (36,124)	ilāşbār “rençber” (34,17)
irānKi “renği” (33,80)	ilāzım “lazım” (37,55)
ilāna “lahana” (39,11)	ärāzilin “rezilim” (34,78)
ārcāp “recep” (37,84)	

İçseste Ünlü Türemesi

Çoğu zaman yabancı kelimelerde, bazen de Türkçe kökenli kelimelerde yan yana ünsüz bulunmasının söylenişi zorlaştırmasından dolayı, ünsüzler arasında bir ünlü türemesi görülür.

ÖKAÖ: bodurum “bodrum” (1,3)	filim “film” (2,17)
pıroramcısı “programcısı” (9,15)	kıral “kral” (20,20)
tomuruk “tomruk” (22,6)	

YKAÖ: yalıñız “yalnız” (33,8) ilacıla “ilaçla” (34,12)
 kıpıraşmaya “kıpraşmaya” (34,185) sıtandart “standart” (35,39)
 fotogıraf “fotoğraf” (34,36) yapırak “yaprak” (36,153)
 akırabāyı “akrabayı” (36,186) häpisindän “hepsinden” (33,16)
 biribirlärini “birbirlerini” (33,26) bäliki “belki” (34,162)
 mäciburundasın “mecbursun” (34,43)

Sonseste Ünlü Türemesi

Kayıtlarımıza göre sonseste ünlü türemeleri genellikle şimdiki zaman eki olarak kullanılan –yuru ekinde görülüyor.

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: dağılıyuru “dağılıyor” (37,15) säviyuru “seviyor” (40,17)

3.2. Yazı Diline Göre Ünsüz Olayları

Ünsüzlerin kategorik olarak sınıflandırılmasına dayalı olarak, ünsüz olaylarını çeşitli şekillerde inceleyebiliriz.

3.2.1. Tonsuzlaşma

Tonsuz karşılığı bulunan tonlu ünsüzlerin, ses değişimine uğrayarak tonsuz ünsüze dönüşmesi olayıdır. Araştırma sahamızda az rastlanmıştır.

b ~ P

ÖKAÖ: tıraPSona “trabzona” (2,35), faPrikasında “fabrikasında” (3,2),

Pisiklät “bisiklet” (32,13)

YKAÖ: yaraPbim (40,35)

b ~ p

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: purçak “burçak” (33,125)

c ~ ç

ÖKAÖ: Kayıtlarda rastlanmadı.

YKAÖ: ēlānçā “eğlence” (34,46) görmēnçā “görmeyince” (36,124)

olmānça “olmayınca” (36,125) çamırçılık “çamurculuk” (36,171)

z ~ S

ÖKAÖ: sāmāsSām “sevmezsem” (5,8) tıraPSona “trabzona” (2,35)

Sandetmişti “zannetmişim” (16,28) olamaSsam “olamazsam”(21,28)

yāliS “yeliz” (28,1)

YKAÖ: ingiliScā “ingilizce” (33,52) gıS “kız” (40,158)

okudamaSsin “okutamazsın” (40,187)

z ~ s

ÖKAÖ: yüssük “yüzük” (13,5)

YKAÖ: sētınburnunda “zeytinburnunda” (39,31)

namascīmi “manazcığımı” (39,40)

dāmässin “demezsin” (34,21) azis “aziz” (34,116)

v ~ f

ÖKAÖ: kāfārāngimsi “kahverengimsi”(20,38)

YKAÖ: täräfi “teravih” (33,145) tafalara “tavalara” (36,206)

g ~ k

ÖKAÖ: käyällärmış “giyerlermiş” (7,36) käycäk “giyecek” (6,53)

äksoz “egzos” (22,60)

YKAÖ: käydiri “giydirir” (33,187) hankı “hangi” (34,135)

kärçä “gerçi” (37,28)

g ~ k̄

ÖKAÖ: k̄ova “kova” (2,14) k̄ādı “kağıdı” (2,53)

k̄atıyoruz “katıyoruz” (11,11) k̄ılıyoz “kılıyoruz” (12,6)

YKAÖ: siķortamaı “sigortamı” (39,68)

d ~ t

ÖKAÖ: tomatis “domates” (11,3)

YKAÖ: täşärsän “deşersen” (40,121)

3.2.2. Tonlulaşma

Tonlu karşılığı bulunan tonsuz ünsüzlerin, tonsuz ünsüze dönüşmesi olayıdır. Yöre ağzında örneğine fazlaca rastlanmıştır.

p ~ b

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: gapbäcık “kahpecik” (34,167) bazarları “pazarları” (36,28)

barmak “parmak” (36,118) bişirîdik “pişirirdik” (36,206)

babiç “pabuç” (40,107)

t ~ T

ÖKAÖ: bakTım “baktım” (1,6) çalışTık “çalıştık” (1,6)

işTä “işte” (1,6) başTan “baştan” (2,6)

hafTadan “haftadan” (2,9) anahTarımı “anahtarımı” (2,20)

kiliTinä “kilitine” (2,20) işTä “işte” (4,3)

tanişTı “tanıştı”(4,7), Taşı “taşı”(27,22)

YKAÖ: gätTıkcă “gittikçe” (36,59)

t ~ d

ÖKAÖ: dakılıyoz “takılıyoruz” (4,40) isdēr miñ “ister misin” (7,10)

davşan “tavşan” (17,31) dutTu “tuttu” (27,36)

YKAÖ: dırmalaycän “tırmalayacaksın” (34,160) düzäldir “düzeltir” (36,57)

duz “tuz” (36,168) dikli “tilki” (39,79)

dēzäcīm “teyzeciğim” (40,130)

ç ~ c

ÖKAÖ: çifci “çiftçi” (2,1) çöpcü “çöpçü” (4,3)

türkcä “türkçe” (5,9) hizmätci “hizmetçi” (10,6)

käläkcidä “kelekçide” (13,28) dövüşcü “dövüşçü” (20,16),

bäkcilik “bekçilik” (28,5)

YKAÖ: bākci “bekçi” (33,17) hāric “hariç” (33,31)
 topcular “topçular” (37,21) fālc “felç” (41,5)

k ~ K

ÖKAÖ: āsKi “eski” (2,3) küçüK “küçük” (2,18)
 göbāK “göbek” (2,14) yāşillik “yeşillik”(4,35)

YKAÖ: çalışKandır “çalışkandır” (33,23) Kişi “kişi” (35,42)
 aK “ak” (36,152)

k ~ g

ÖKAÖ: āsgi “eski” (4,23) gum “kum” (7,13)
 goca “koca” (20,17) gişilik “kişilik” (22,2)
 garga “karga” (29,31)

YKAÖ: gāvāni “kahveni” (34,1) dālig “delik” (34,55)
 gamaracı “kameracı” (34,36) galbi “kalbi” (36,96)
 angarayā “ankaraya” (36,131) gap “kap” (36,191)
 gayışıla “kayıŝla” (37,44) ŝaŝgın “şaşkın” (37,54)

k ~ ğ

ÖKAÖ: ğarışan “karışan” (2,31) ğonuşur “konuşur” (4,13)
 dakĝalık “dakikalık” (5,9) ğatlı “katlı” (2,37)
 ğavgası “kavgası” (7,21) ğazıyoruz “kazıyoruz” (11,4)
 ĝurup “kurup” (11,18) ĝar “kar” (13,23)
 ĝardāŝim “kardeşim” (13,40) ĝız “kız” (27,6)

YKAÖ: ĝalmadı “kalmadı” (33,16)

f ~ F

ÖKAÖ: tənəFüsTä “teneffüste” (2,4) sınıF “sınıf” (2,28)

YKAÖ: haFta “hafta” (33,77) säFärä “sefere” (34,193)

f ~ v

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: müsəvirä “misafire” (34,8) täləvon “telefon” (34,122)

tüvək “tüfek” (35,57) kava “kafa” (36,92)

s ~ z

ÖKAÖ: herkez “herkes” (10,14)

YKAÖ: härkəz “herkes” (33,22) əsəzında “esasında” (39,34)

zoba”soba” (39,43) zaraf “sarraf” (40,29)

s ~ S

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: säkiSän “seksen” (39,65)

3.2.3. Sızıcılaşma**c ~ j**

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: vijidanlı “vicdan” (40,43)

ç ~ Ç

ÖKAÖ: gäÇTi “geçti” (1,6)	ğaÇTık “kaçtık” (4,21)
güÇlüyüm “güçlüyüm” (5,14)	gänÇlär “gençler” (20,4)
āÇlık “ağaçlık” (29,34)	
YKAÖ: kaÇTa “kaçta” (35,42)	gänÇlär “gençler” (36,21)

ç ~ ş

ÖKAÖ: āşlar “ağaçlar” (2,13)	iki_üş “iki üç” (7,25)
YKAÖ: üşTä “üçte” (41,238)	

t ~ s

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.
YKAÖ: tüşKü “tütsü” (46,22)

3.2.4. Patlayıcılışma

y ~ g

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.
YKAÖ: gäne “yine” (33,53)

s ~ c

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.
YKAÖ: ciāra “sigara” (34,3)

k ~ p

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: äpmäk “äkmäk” (34,157)

h ~ p

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: gapbäcık “kahpecık” (34,167)

3.2.5. Dudaklılığını Yıtirme

m ~ n

ÖKAÖ: hindi “şimdi” (13,18)

YKAÖ: şindi “şimdi” (32,55) çıfcıyın “çiftçiyim” (33,1)

gälämän “gelemem” (33,143)

3.2.6. Akıcılaşma

ğ ~ y

ÖKAÖ: buyday “buğday” (2,7)

YKAÖ: buyday “buğday” (33,61) tüyär “tüğer” (33,74)

äyilmäk “eğilmek” (34,33) däyil “değil” (37,57)

bäyänmēyılar “beğenmiyorlar” (40,50)

g ~ y

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: böyün “bugün” (34,94)

h ~ y

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: aylaksızlık “ahlaksızlık” (24,121) şāyın “şahin” (40,144)

3.2.7. Gırtlaklaşma

ş ~ h

ÖKAÖ: hólā “şöyle” (11,4) horda “şurada” (6,59)

hindi “şimdi” (27,27)

YKAÖ: hindikī “şimdiki” (33,2) hu “şu” (34,24)

horası “şurası” (34,94) hólā “şöyle” (34,119)

holları “şurlarına” (36,45) hunu “şunu” (36,97)

k ~ h

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: haç “kaç” (36,46)

v ~ h

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: hurardık “vururdük” (36,183) hurup “vurup” (38,37)

3.2.8. Damaklılaşma ve Damaklılığını Yitirme

Damaklılaşma

Kayıtlarımızda damaklılaşma h ve n ünsüzlerinin “y” ünsüzüne dönüşmeleri şeklinde tespit edilmiş olup kullanımı sık değildir.

n ~ y

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: ònuyla “onunla” (36,44)

h ~ y

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: aylaksızlık “ahlaksızlık” (34,121) şāyın “şahin” (40,144)

Damaklılığını yitirme

y ~ n

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: parasınla “parasıyla” (36,171)

đ ~ v

ÖKAÖ: sovan “soğan” (19,42)

YKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

3.2.9. Ünsüz Benzeşmesi

“Kelime içinde yan yana bulunan veya komşu iki kelimenin birincisinin son sesi ile sonuncusunun ilk sesi olan ünsüzlerin biri diğerini ya tamamıyla ya kısmen benzetmesi yoluyla oluşan sestir” (Gülensoy,1988, s.60).

Bu bazen komşu çift sesler, bazen de komşu olmayan aralıklı sesler arasında bilhassa görünür. “Yarı benzeşmeler ise, yerine göre aynı kural, yerine göre, genel ses değişmeleri sınırları içerisinde araştırılabilir bir durum taşımaktadır” (Caferoğlu, 1968, s.1-11).

İlerleyici ve gerileyici ünsüz benzeşme olarak ayrılan bu ses olayında, araştırma sahamızda en çok gerileyici ünsüz benzeşmesine rastlanmıştır.

3.2.9.1. Gerileyici Ünsüz Benzeşmesi

rl ~ ll

ÖKAÖ: ekiyollar “ekiyorlar” (2,8) dolduruyollar “dolduruyorlar” (2,17)
 savaşıyollar “savaşıyorlar” (4,11) ekiyollar “ekiyorlar” (2,8)
 dilällärsä “dilerlerse” (8,14) väriyollar “veriyorlar” (25,36)
 sayıyollar “sayıyorlar” (26,10) diyollardı “diyorlardı” (30,17)
 YKAÖ: yällärdä “yerlerde” (33,54) tekrallädi “tekrarlardı” (35,12)
 hollarına “şuralarına” (36,45) çırallardı “çağırılardı” (36,95)
 dürtällär “dürterler” (38,9) gömällärmış “gömerlermiş” (40,98)

zc ~ cc

ÖKAÖ: accık “azcık” (6,15)
 YKAÖ: accık “azcık” (34,1)

kş ~ şş

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.
 YKAÖ: aşşama “akşama” (40,137)

ht ~ tt

ÖKAÖ: sabattan “sabahtan” (8,12)
 YKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

rs ~ ss

ÖKAÖ: bl^os sürü “bir sürü” (11,3)

YKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

3.2.9.2. İlerleyici Ünsüz Benzeşmesi

nl ~ nn

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: kăpcăsină “kepçesinle >kepçesiyle” (35,52)

halkına “halkınla > halkıyla” (36,28) vitaminını “vitaminli” (40,76)

ny ~ nn

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: dűnnă “dünya” (37,38)

ly ~ ll

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: fasilla “fasulye” (40,71) millon “milyon” (40,96)

tirillonluk “trilyonluk” (40,138)

3.2.9.3. Yarı Ünsüz Benzeşmesi

ÖKAÖ: ũc_cűz “üç yüz” (20,53)

YKAÖ: ũc_cűz “üç yüz” (40,181)

3.2.10. Genizlileşme

Yazı dilindeki “n” sesinin, yöre ağzında bazı sözcüklerde “ñ” sesiyle karşılanmaktadır.

ÖKAÖ: diñländigTän “dinlendikten” (2,27)	säniñ “senin” (5,16)
diñlädikTän “dinledikten” (2,27)	gäliñ “gelin” (7,5)
isTēr miñ “ister misin” (7,10)	güñär “güner” (8,1)
onuñ “onun” (8,7)	iyidiñ “iyiydi” (8,25)
yatıñ “yatın” (8,29)	hazırlanıñ “hazırlanın” (8,13)
güverciñlär “güvercinler” (11,29)	babamıñ “babamın” (12,1)
nänämgiñliñ “nenemgilin” (12,5)	änärjiñi “enerjini” (12,21)
zäñginläşiyö “zenginleşiyor” (6,32)	hocamıñ “hocamın” (6,55)
sarınıyoñ “sarınıyorsun” (19,18)	çıkarmañ “çıkarmam” (20,6)
yaşlañmışın “yaşlanmışsın” (20,19)	oñdan “ondan” (20,49)
YKAÖ: biñ “bin” (33,2)	soñura “sonra” (33,3)
yañılırsın “yanılırsın” (34,50)	önüñä “önüne” (36,35)
diñlädi “dinledi” (36,76)	doñuzun “domuzun” (36,101)
gäñgäv “?” (34,103)	äbäñi “ebeni” (36,132)
däliñä “deliğine” (36,109)	däñişTi “değişti” (40,50)
yañıläyēn “yenileyeyim” (40,146)	

3.2.11. Ünsüz Düşmesi

f ~ ø

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: tävik “tevfik” (37,67) mÛsu “nüfusu” (37,71)

h ~ ø

ÖKAÖ: mēmāt “mehmet” (3,2)

YKAÖ: gölüsar “göhlisar” (33,161) pälifan “pehlivan” (33,175)

sabāla “sabahleyin” (33,178) mammāt “muhammet” (33,181)

üsēn “hüseyin” (37,83) müändiz “mühendis” (40,83)

h ~ ħ

ÖKAÖ: māmāt “mehmet” (1,2) māşurmuş “meşhurmuş” (10,34)

fātiyāyā “fethiyeye” (19,59)

YKAÖ: fāḥiyādā “fethiyede” (33,15) muḥakkak “muhakkak” (33,26)

maḥallādā “mahallede” (33,172) kaḥrımı “kahrımı” (36,10)

ğ ~ ǵ

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: dūnlārdā “düğünlārdā” (33,64) ümūnü “ümüğünü” (33,155)

yāmır “yağmur” (36,21) ūtTürüyoż “öğüttürüyoruz” (36,53)

dēnākli “değnekli” (36,39)

k ~ ǵ

ÖKAÖ: durā “durak(ğ)-a” (3,1) gitcēlāriñdā “gideceklerinde” (5,5)

ē'māk “ekmek” (6,5)

YKAÖ: āşam “akşam” (33,138) hoşca_al “hoşça kal” (34,45)

ālātirik “elektirik” (34,67) olcāsa “olcaksa” (36,15)

n ~ ǵ

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: alınırka “alınırken” (33,67) bēzin “benzin” (36,42)

onūla “onunla” (36,50)

zātTi “zaten” (34,87)

r ~ Ø

ÖKAÖ: bi “bir”(4,9)

çikin “çirkin” (18,10)

YKAÖ: gätirisiniñiz “getirirsiniz” (33,123) kaldırısın “kaldırısın” (34,16)

dolduru “doldurur” (34,50)

vē’miyom “vermiyorum” (34,82)

çikin “çirkin” (36,23)

säpmäsi “serpmesi” (39,7)

s ~ Ø

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: häpini “hepsini” (38,172)

t ~ Ø

ÖKAÖ: särbäs “serbest” (1,2)

täs “test” (2,27)

täksildä “tekstilde”(12,2),

çif “çift” (12,17)

YKAÖ: dürüs “dürüst” (33,25)

tos “tost” (40,27)

v ~ Ø

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: kōmak “kovmak” (26,78)

y ~ Ø

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: ulaf “yulaf” (33,62)

okarkı “ yukarıki” (33,146)

tū “tüy” (36,45)

gomāyon “koymuyorum” (37,98)

óläykä “öyleyken” (40,184)

z ~ ø

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: olma_mı “olmaz mı” (34,16)

acık “azcık” (36,165)

hatırlamamıyın “hatırlamazmayım” (37,16)

3.2.12. Ünsüz Türemesi

ø ~ h

ÖKAÖ: holta “olta” (27,72)

YKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

ø ~ n

ÖKAÖ: sōran “sonra” (7,35)

vardın “vardı” (27,67)

alırdın “alırdı” (27,68)

YKAÖ: olurdun “olurdu” (33,70)

vardın “vardı” (34,60)

çokTun “çoktu” (35,28)

ötäkinlär “ötekiler” (38,47)

yayan “yaya” (39,53)

bilän “bile” (40,56)

ø ~ ñ

ÖKAÖ: iyidiñ iyiydi” (8,25)

äväliñ “evvela” (7,35)

YKAÖ: olūdun “olurdu” (36,163)

θ ~ m

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: hindiysām “şimdiyse” (37,46) bilām “bile” (39,8)

θ ~ v

ÖKAÖ: duṽā “dua” (27,75)

YKAÖ: duvā “dua” (38,12)

θ ~ y

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: cumay “cuma” (40,59)

3.2.13. Ünsüz İkizleşmesi

ç ~ çc

ÖKAÖ: küççük “küçük” (5,12)

YKAÖ: güççük “küçük” (33,12)

m ~ mm

ÖKAÖ: amma “ama” (4,13)

YKAÖ: ämmä “ama” (33,16)

ş ~ §§

ÖKAÖ: aşşā “aşağı” (4,22)

YKAÖ: döşşēn “döşeğin” (33,96) aşşākı “aşağıki” (34,48)

s ~ ss

ÖKAÖ: yüssük “yüzük, yüsük” (13,5)

YKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

t ~ tt

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: zatTi “zaten” (34,87)

k ~ kk

ÖKAÖ: ötäk_Ki “öteki” (9,9)

YKAÖ: ötäk_Ki “öteki” (40,29)

r ~ rr

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: kārri “keri” (40,53)

3.2.14. Ünsüz Tekleşmesi

vv ~ v

ÖKAÖ: äväli “evveli” (27,67)

YKAÖ: ävälkī “evvelki” (33,66)

kk ~ k

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: hakından “hakkından” (40,28)

hh ~ h

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: sıhat “sıhhat” (40,99)

3.2.15. Göçüşme (Metatez)

“Sözcük içindeki seslerin yer değiştirmesidir. Genellikle /l, p, r/ ünsüzlerinin ikisinin birlikte bulunduğu sözcüklerde görülür. Söz içinde birbirini izleyen sesler arasındaki yer değiştirmeye, yakın yer değiştirme, birbirinden uzakta kalan seslerin yer değiştirmesine ise, uzak yer değiştirme adı verilir” (Eker, 2005, s.308) .

Yakın Yer Değiştirme

ÖKAÖ: kirpitci kız “kibritçi kız” (16,14)

YKAÖ: örgändim “öğrendim” (36,134) ırbñla “ibriğiyle” (40,81)

Uzak Yer Değiştirme

ÖKAÖ: şähiryälär “şehriyeler”(19,39) badılcan “patlıcan”(27,26)

YKAÖ: dülümbäk “dümbek” (35,19)

3.3. Hece Kaynaşması

Anadolu ağızlarında bol örnekler veren hece kaynaşmasına sebep olan ünsüzler, g, ğ, k, y sert damak ünsüzleri ile ñ yumuşak damak, “v” diş-dudak “r” ve “h” küçük

dil ünsüzlerdir. Bu ünsüzler bazı fonetik olaylar sonucunda yavaş yavaş eriyip kaybolurlar ve iki veya daha fazla komşu hecenin kaynaşıp tek hece görünümü kazanmasını sağlarlar (Gülensoy, 1988, s.68).

Araştırma sahamızda örneğine çok rastlandı.

ÖKAÖ: āç “ağaç” (8,10)	dōp “doğup” (27,2)
sandīn “sandığın” (8,22)	meslēm “mesleğim” (8,33)
hatsalā “hastalığa” (10,10)	ārlamak “ağırlamak” (10,23)
yōrtlama “yoğurtlama” (11,8)	dātmaya “dağıtmaya” (11,33)
īlāşTi “iyileşti” (11,61)	nōt “nohut” (15,2)
çiflē “çiftliğe” (6,22)	hazırlāp “hazırlayıp” (6,32)
tā “daha” (2,31)	isTēr miñ “ister misin” (7,10)
āşşēlā “eşekle” (6,48)	gördūndā “gördüğünde” (20,11)
YKAÖ: gālēn “geleyim” (33,141)	oynāpbatı “oynayıpbatı > oynuyor” (34,98)
ārken “erkeğin” (35,28)	dāyivrin “deyiveririm” (36,96)
āpmē “ekmeği” (37,23)	çēz “çeyiz” (38,6)
işlādīñdā “işlediğinde” (40,88)	ğardaşcīm “kardeşçığım” (40,155)
yān “yağın” (40,122)	

3.4. Hece Yutumu

“Bir kelimedede, yan yana bulunan ve sesleri boğumlama nitelikleri bakımından birbirine eşit, benzer veya aynı olan iki heceden birisinin eriyip kaybolması ve böylece söylenişte tek hece görünümü verilmesi demektir” (Gülensoy, 1988, s.69).

ÖKAÖ: oldū “olduğu” (7,20)	küçū “küçüğü” (8,7)
hazırlī “hazırlığı” (9,7)	sürdū “sürdüğü” (10,30)

gäldī “geldiği” (10,42)	yēmē “yemeğe” (12,6)
ordā “oradaki” (20,17)	büyŪ “büyüğü” (20,29)
dādīmiz “dediğimiz” (20,37)	bızā “buzağı” (21,23)
bārarak “bağırarak” (22,50)	savařdīnī “savaştığını” (22,19)
yüksē “yükseğe” (25,20)	

YKAÖ: almācaklar “almayacaklar” (33,141) nacā “nacağı” (36,99)
nārdē “nerdeki” (36,209) ākīlār “ekiyolar” (37,51)
durdūmuzdan “durduđumuzdan” (37,82) ğaranlī “karanlıđı” (40,115)
ātTīni “ettiğini” (40,162)

3.5. Karakteristik Olmayan Ünsüz Değişimleri

ř ~ z

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: çamız “?” (34,21)

v ~ v̄

ÖKAÖ: ğaratavuk “karatavuk” (4,36)

YKAÖ: āvāli “evveli” (38,15) aṽulundan “avulundan” (40,72)

l ~ r

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: topar “topal” (39,20)

r ~ d

ÖKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

YKAÖ: domatizma “romatizma” (39,28)

r ~ l

ÖKAÖ: sälbäs “serbest” (2,7) ädäläk “ederek” (6,56)

YKAÖ: Kayıtlarımızda rastlanmadı.

ŞEKİL BİLGİSİ

1.Sözcük Türleri

Sözcük türleri kategorisine; isim, sıfat, zamir, zarf, fiil, edat, bağlaç, ünlem girmektedir.

1.1. İsimler

“İsimler, varlıkları bilinen bütün maddi ve manevi şeylere insanların verdikleri adları karşılayan kelimelerdir ” (Biray, 1999, s.3).

1.1.1. İsim Çekimi

“Türk Dilinde ad türünün en önemli özelliği çoğul, iyelik ve durum ulamı almasıdır. Bu özellikler adı öbür sözcüklerden ayırır. Ancak durum, iyelik ve çoğul ulamı yukarda saydığımız öbür sözcük türlerini de kapsayabilir. Fakat bu durumda bu sözcük türleri genellikle önceki anlamlarını koruyamazlar” (Bozkurt, 1999, s.350).

1.1.2. Çokluk Eki:

“Türkçede adlar aynı türden varlıkların tekini gösterir. Bunu gösterecek herhangi bir biçimbirim yoktur. Bu, adın doğal yapısı içindedir. Aynı türden, birden çok varlık belirtmek istendiğinde çoğul ardılı kullanılır” (Adalı, 1979, s.65).

Çokluk anlamı –lAr ekiyle sağlanır.

Yazı diliyle benzer şekilde çokluk anlamını sağlamak için Çameli Yöresinde de -lAr eki kullanılır

havuzlara (19,50)

hayvanlar (20,48)

çocuklar (36,203)

*yörüklär (41,232)**

1.1.3. İyelik Ekleri

“Adları bir iyeye (sahibe) bağlayan, bu yolla, eklendiği ada belirlilik kazandıran ardıllardır. İye olan üç tekil, üç çoğul kişiyle ilişkili olarak biçimlenirler” (Adalı, 1979, s.71).

1.Teklik	-m	ablam (2,3), aram (32,4)
2.Teklik	-(I)n	akrabaların (1,10)
3.Teklik	-I -sI	hanımı (1,2) adanın şēsina (2,17)
1.Çokluk	-ImIz	öratmānlārimiz (10,40) yanımıza (11,57)
2.Çokluk	-InIz	kıralımız (20,31)
3.Çokluk	-lArI	yolları (5,3)

1.1.4. Hal Ekleri

“Hal (casus), adların fiillerle veya adların adlarla olan çeşitli münasebetlerini bildiren bir gramer kategorisidir” (Ergin, 1980, s.226).

Gabain ise: (1988) Türkçe hal kategorisinin bulunduğu bir dildir. İsmi hallerini, belirsiz hal, ilgi, yaklaşma, yükleme, bulunma, ayrılma, vasıta, eşitlik ve yön hali olarak sınıflandırmıştır. Biz de yaklaşma yerine yönelme hali, belirsiz hal yerine yalın hal terimlerini kullanarak bu sınıflandırmayı kullandık” (s.63-65).

1.1.4.1. Yalın hâl

* Yetişkinlere ait kayıtlar italik gösterilmiştir.

“Yalın hal isimlerin başka unsurlara bağı olmayan şekilleridir. Yalın haldeki bir isim, karşıladığı nesne ve kendisine tabi olan isim dışında hiçbir münasebet ifade etmez” (Ergin, 1980, s.227).

Yalın hal eksizdir. Yöre ağzında da herhangi bir ek almaz.

bilgisayar (21,9) polis (22,17)

zaman (33,4) *därs* (33,10)

1.1.4.2. İlgı hali

Tamlama(ilgi) hali, biri ekli diğeri eksiz olmak üzere iki şekilde bulunur. Eksiz tamlama halinin şekil olarak herhangi bir belirtisi, yani eki yoktur. Belirtisiz isim tamlaması kurar ve cümlede kendisinden sonra gelen iyelik eki almış kelimeyle bir birlik oluşturur (Buran, 1996, s.61).

Ekli kullanım da belirtili isim tamlaması olarak ortaya çıkmaktadır.

Eksiz kullanımla birlikte –ın –ıñ –nın – niñ ekli kullanımları vardır.

babamın (4,1) hocanın (6,53)

äviniñ (8,19)

1.1.4.3. Yükleme hâli

“Cümlede, geçişli fiilin etkisi altında kalan adın içinde bulunduğu durumdur. Bu durum ya eksiz yahut da –(y)I –(y)U ekiyle karşılanır” (Korkmaz, 2014, s.112).

güvärcini (18,5) ävi (32,6)

ünüvärsTäyi (22,51) *parayı* (33,20)

1.1.4.4. Yönelme hâli

“Kelime gruplarında ve cümlede adı fiile yönelme ve yaklaşma işlevi ile bağlayan durumdur. -(y)A ekiyle karşılanır” (Korkmaz, 2014, s.112).

almanyaya (2,23) arkadaşına (11,28)

ķāda “kağıda” (13,26)

çavuşa (33,119)

Bazı örneklerde yönelme hali eki olarak –I kullanıldığı tespit edilmiştir.

gälcäk cumayı”gelecek cumaya” (33,153)

1.1.4.5. Bulunma hâli

“Fiildeki oluş ve kılışın yerini bildiren durumdur. İlgili ada –DA eki getirilerek karşılanır” (Korkmaz, 2014, s.112).

bodurumda (1,3)

horda “şurada” (6,59)

dönämdä (23,26)

yurtTa (33,16)

uluköydä (33,100)

1.1.4.6. Ayrılma hâli(Çıkma durumu)

“Eklendiği adda, fiilin gösterdiği işin kendisinden uzaklaştığını gösterme durumudur” (Korkmaz, 2014, s.112).

Çıkma durumunu sağlayan ek –DAn ekidir.

bäşTän (2,6)

haftadan (2,8)

okuldan (4,37)

ajantadan (33,81,

bäşTän (36,82)

1.1.4.7. Vasıta hâli

“Kelime gruplarında veya cümlede fiilin kendisi vasıtasıyla kendisinin iştiraki ile veya kendisinin ifade ettiği zamanda yapıldığını göstermek için isim vasıta halinde bulunur” (Buran, 1996, s.235).

Kullanılan biçimbirimler;

+n, +IA, +IAn, +nA, :

babamla (2,1)

ailäsiylä (3,8)

sırāla “sırayla” (11,4)

arkadaşlarınla (16,9)

tabälālan (27,27)

yayan (33,4)

gürsulan (33,6)

biribiriñlä (33,25)

halkına (36,28)

1.1.4.8. Eşitlik hâli

“Bu durum ad ile fiil veya cümlenin başka bir ögesi arasında karşılaştırmaya dayanan farklı niteliklerde eşitlik ilişkisi kurma durumudur” (Korkmaz, 2014, s.113).

“Bu ekin fonksiyonunu gibi, göre, kadar vb. edatlar üstlenmektedir. Ekli biçimleri de yapım eki özelliği kazanarak kalıplaşmış ve zarf durumuna geçmişlerdir” (Sev, 2007, s.505).

Biçimbirimi:

+cA:

bāncä (2,19)

çokla “çokça” (22,28)

Kayıtlarda bunun yanında zaman anlamı kattığına da tesadüf edilmiştir.

gücüläcä”yenice” (33,123)

1.1.4.9. Yön gösterme hâli

“Kelime gruplarında ve cümlede fiilin kendi yönünde yapıldığını göstermek için isim yön gösterme haline girer. Yön gösterme hali ekleri, daha çok yer ve yön ile ilgili yer ve zaman isimlerine gelerek fiilin yönünü belirtirler” (Buran, 1996, s.226).

Kayıtlarımızda rastlanan biçimbirim;

+rA:

şurda (3,14)

buradayız (4,3)

ilärdä (4,32)

orda (13,29)

bora (17,19)

borda (33,4)

orda (33,79)

şorda (33,145)

Bunun dışında bazı sözcüklerde kalıplaşmış olarak –Arı eki bulunur.

yukarı (3,15)

yokarıya (33,72)

1.2. Sıfatlar

Türkiye Türkçesinde çok geniş yeri olan sıfatlar, adlardan önce gelerek onları niteleyen nasıl olduklarını gösteren veya çeşitli yönlerden belirten sözlerdir. Sıfatın anlam ve işlev bakımından kendi varlığını ortaya koyabilmesi için mutlaka bir adın önünde bulunması ve o adı nitelemesi veya belirtmesi gerekir (Korkmaz, 2014, s.335).

İşlevlerine göre sıfatlar nitelik ve belirtme sıfatları olarak ikiye ayrılır. Belirtme sıfatlarını da işaret, sayı, soru, belirsizlik olmak üzere dört başlıkta inceleyebiliriz.

1.2.1. Nitelik Sıfatları

“Nitelik sıfatları canlı ve cansız varlıkların renk, şekil, biçim, tat, koku, mesafe, huy, alışkanlık, yetenek, beceri gibi türlü dış ve iç özelliklerini bildiren sıfatlardır” (Korkmaz,2014, s.356).

başKa (7,13)

yalın (7,34)

süslü püslü (7,35)

düz (13,30)

güzâl şēlāri (22,53)

kirli hava (22,60)

kanlı çayda (27,54)

äski bilgisayar (27,73)

sıkı bi dārs (33,10)

böylä bi halkımız (33,26)

haric köylärdän (33,31)

äsKi (33,175)

ğaba (33,68)

1.2.2. Belirtme Sıfatları

Niteleme sıfatlarından farklı olarak varlıkları niteleme değil belirtme işlevi yüklenmiş olan sıfatlardır. Bu işlev ya varlıkları işaret etme, gösterme; ya da sayısını, miktarını bildirme, ya sorma yahut da belirsizlik gösterme biçiminde karşılanır. Buna göre de belirtme sıfatları kendi içinde, işaret (Gösterme) sıfatları,

sayı sıfatları, soru sıfatları ve belirsizlik sıfatları olmak üzere dört alt gruba ayrılır.

(Korkmaz,2014, s.375) .

1.2.2.1. İşaret sıfatları

Yazı diline benzer olarak o, bu, şu sözcükleriyle kullanılır. Ses değişikliklerinden dolayı u, ò, hu şeklinde kullanımlar da tespit edilmiştir.

ötäki adam (27,60)

o zaman (33,4)

bu İsanlara (33,190)

hu ävi (36,55)

1.2.2.2. Sayı sıfatları

Kendi içinde asıl sayı sıfatı, sıra sayı sıfatı, üleştirme sayı sıfatı, kesirli sayı sıfatı, topluluk sayı sıfatı olarak ayrılır.

Asıl sayı sıfatı:

iki ay (2,8)

om baş yaşında (15,10)

bäş sınıf (33,8)

iki dakıntudan (33,42)

Sıra sayı sıfatı:

dördüncü sınıfTa (2,29)

üÇTä birinä (33,60)

1.2.2.3. Soru sıfatları

kaÇ_kişi (13,25)

1.2.2.4. Belirsizlik sıfatları

“Varlık ve nesnelerin sayı ve miktarını açık ve kesin olarak değil kabataslak, belirsiz olarak bildiren sıfatlardır” (Korkmaz, 2014, s.383).

birkaç (7,19)

bi adam (11,16)

falan (27,42)

bazı köylärä (29,32)

her yerde (33,21)

bi ihTiyar (33,64)

1.3. Zamirler

“Ardında bir nesne veya kimse kavramı olan dolayısıyla bir adın yerini tutan kelimeye zamir (pronom) deriz” (Banguoğlu, 2011, s.356).

1.3.1. Şahıs Zamirleri

“Şahıs zamirleri, konuşan, konuşulan, hitap edilen, varlıkları şahıslar halinde, temsili olarak karşılayan kelimelerdir” (Kocasavaş, 2004, s.30) .

Şahıs zamirleri genel kabule göre; birinci teklik, ikinci teklik, üçüncü teklik, birinci çokluk, ikinci çokluk, üçüncü çokluk olarak altı kategoriye ayrılırken, bu sınıflandırmaya eleştirilerde gelmiştir.

Bilgegil’e göre: (2009) Zât isimlerinin yerlerini tutan zamirlere şahıs zamiri denir. Tekil ve çoğulu içine almak üzere üç şahıs vardır: Bunların biri söyleyen; ikincisi, kendisine veya kendilerine hitap edilen; üçüncüsü ise, huzurda bulunmayan veya bulunmayanlardır (s.204).

Yalın hâl:

o (20,21)	ò (27,67)
bân (3,2)	sân (6,19)
biz (6,55)	siz (2,43)

Yükleme hâli:

onu (11,29)	bâni (4,26)
sâni (12,20)	sizi (24,22)
bizi (27,65)	

Yönelme hâli:

ona (16,28)	onlara (20,5)
bana (21,32)	sana (16,10)

1.teklik ve 2. teklik şahıs zamirlerinin, yönelme hali çekimi yazı dilinin aksine yöre ağzında ünlü değişmesine sebep olmaz. Ortaokul öğrencileri arasında kullanıldığını gözlemekle beraber, kayıtlarımızda rastlayamadık.

sänä “sana” (33,131)

bänä (34,66)

Bulunma hâli:

bändä (20,23)

sändä (22,31)

onda (17,31)

Ayrılma hâli:

bändän (27,66)

sändän (12,20)

Vasıta hâli:

bänlä (7,22)

onlarla (16,4)

İle sözcüğünün tam olarak ekleşmemesi yöre ağzında yazı dilinden farklı kullanımlara yol açmıştır.

sänlâ (40,159)

bänlâ (36,164)

1.3.2. Dönüşlülük Zamiri

Bölge ağzında dönüşlülük zamiri kendi sözcüğü ile karşılanır. Genelde açık e sesiyle telaffuz edilir. Şahıslara göre kullanımı şu şekildedir.

Birinci Teklik:

kändim (2,31)

İkinci Teklik:

kändin (16,35)

Üçüncü Teklik:

kändi (19,32)

Birinci Çokluk:

kändimiz (11,7)

Üçüncü Çokluk:

kändiläri (21,17)

1.3.3. İşaret Zamirleri

Bunlar işaret etmek, göstermek suretiyle nesnelere karşılayan kelimelerdir. İşaret zamirleri nesnelere bir yer içinde gösterir, onlara yerlerine göre işaret ederler. Yani bu zamirlerle belirtilen varlıklar şu veya bu vasıfları ile değil, yerleri ile ifade edilmiş olur (Ergin, 1980, s.274).

Yalın hâl:

bu (27,55)

şu (15,7)

hu (36,54)

Yükleme hâli:

bunu (27,27)

hunu (37,95)

Yönelme hâli:

buna (5,16)

ona (10,15)

huna (33,181)

Bulunma hâli:

bunda (34,54)

onda (11,37)

Ayrılma hâli:

ondan (3,5)

bundan (41,236)

1.3.4. Soru Zamirleri

“Soru zamirleri, canlı ve cansız varlıkları soru yoluyla temsil eden zamirlerdir.

Birkaçı asıl soru zamirleridir: Kim, ne, nere gibi” (Korkmaz, 2014, s.419).

1.3.5. Belirsizlik Zamirleri

Belirsizlik zamirleri, kişileri ve nesnelere belirsiz olarak temsil eden zamirlerdir.

Aslında belirsizlik zamiri olan sözler birkaçı geçmeyecek kadar azdır: Kimse,

herkes, şey gibi. Bunlar dışında kalan belirsizlik zamirleri; bazı belirsiz sıfatlara, soru zamirlerine ve zarflara iyelik eklerinin getirilmesiyle oluşturulur. Başkası, bazısı, biri, çoğu, tümü gibi (Ergin, 1980, s.300).

kimsânin (2,36)	biri (3,2)
hârkâz (5,7)	şē (7,11)
hapsini (11,11)	
<i>hârkâz (33,22)</i>	<i>hangınız (33,122)</i>
<i>şäyi (33,127)</i>	<i>hâpini (33,172)</i>
<i>biri (33,14)</i>	

1.4. Zarflar

“Zarflar, sıfatların başka zarfların ve fiillerin önüne gelerek onların manasını değiştiren isimlerdir” (Ergin, 1980, s.300).

1.4.1. Yer-Yön Zarfları

“Bir oluş veya kılışın mekân içinde yerini ve yönünü belirten zarflara yer yön zarfları adını veriyoruz. Bunlar –Nerede? –Nereye? –Nereden sorularını cevaplamaya yararlar. Bunların çoğu eski ve yeni yer yön hallerindeki adlar ve zamirlerle bazı zarffiillerdir” (Banguoğlu, 2011, s.373) .

yukarı (3,14)	aşşā (4,22)
---------------	-------------

1.4.2. Zaman Zarfları

“Zaman zarfları bir oluş ve kılışın zaman içindeki yerini bildiren, daha açık bir anlatımla fiillerin, sıfat-fiillerin ve zarf-fiillerin anlamlarını zaman açısından belirleyen, sınırlandıran veya kesinleştiren sözlerdir” (Korkmaz, 2014, s.427).

bāzān (2,9)	sona (2,9)
ârkān (2,28)	tā “daha, henüz” (11,15)
ginā (4,13)	ara sıra (7,21)

hämän (8,23)

ävâliñ (7,33)

öncä (27,68)

şimdi (27,68)

1.4.3. Niteleme ve Durum Zarfları

Niteleme Zarfları: “Bu zarflar, bir hareketin oluşma biçimi ve niteliğini bildiren zarflardır” (Korkmaz, 2014, s.464).

Durum Zarfları: “Fiildeki oluş ve kılışın durumunu belirten zarflardır” (Korkmaz, 2014, s.464).

bölä (4,13)

illa (4,33)

tākār tākār (11,32)

dāstā dāstā (18,7)

üst üstä (22,19)

diyä (22,44)

galiba (23,23)

bārābār (28,31)

1.4.4. Azlık-Çokluk Zarfları

“Bir sıfatın, bir zarfın veya fiildeki oluş ve kılışın, miktarını ölçüsünü ve derecesini belirleyen zarflardır” (Korkmaz, 2014, s.464).

tā “daha çok” (2,31)

bayā (4,13)

çok (7,20)

hiç (9,21)

fazla (32,16)

*tam yazmadı (33,35)**çok dāğişTi (33,58)*

1.4.5. Soru Zarfları

nä (27,15)

hani (30,17)

nasıl (9,22)

1.5. Fiiller

“Şekil bilgisinin addan sonra en önemli ögesi olan fiiller, iş ve hareket bildiren önemli sözlerdir. Fiiller, karşıladıkları hareketler ile zaman ve mekân kapsamı içinde,

somut ve soyut nesne ve kavramlarla ilgili her türlü oluş, kılış, kılınış ve durumları bildirirler” (Korkmaz, 2014, s.478).

1.5.1. Fiillerde Haber Kipleri

“Fiilde zaman, fiilin gösterdiği oluş ve kılışın, başı ve sonu belli olmayan zaman çizgisinin neresinde gerçekleştiğini bildiren bir gramer kategorisidir” (Korkmaz, 2014, s.487).

1.5.1.1. Ek Düzeyinde Şimdiki Zaman

-yo:

çalışıyo (1,3)

okūyo (2,3)

oynuyoz “oynuyoruz” (2,4)

äkiyollar “ekiyorlar” (5,8)

ğarışTıriyon (16,32)

-yor:

istiyorum (3,11)

yiyoruz (6,6)

yapıyoruz(16,18)

-yoru:

oluyoru (7,15)

-yIr:

izlēyirdım (6,11)

-yI:

äkiyiz (13,10)

bakıyın (16,12)

dōrayısın (16,31)

kürūyillārdi (17,5)

savaşıyıllar (17,7)

dövüşüyīlār (17,8)

dēyiz (17,49)

oynāyıllar (18,10)

1.5.1.2. Yardımcı Fiillerle Yapılan Şimdiki Zaman

Öğrencilerden aldığımız kayıtlarda tespit edemesek de, yörede şimdiki zaman çekiminde kullanılan Türkçenin geçmiş dönemlerinden beri izi takip edilebilen bazı fiiller vardır. Muğla ve Denizli bölgesi ağızlarında; Fiil + zarf fiil eki (-Ip/-I) + bat-, Fiil + zarf fiil eki (-Ip) + dur, -Fiil + zarf fiil eki (-ıp) + bar şekilleri tespit edilmiştir (Akar, 2004; Tok, 2002). Kayıtlarımızda -Ip/-I + bat şekline rastlanmıştır.

-Ip/-I + bat

Bu şimdiki zaman şekli ile yat- yardımcı fiili arasında ilişki kurulmuştur. Oğuz Türkçesi alanında yat- yardımcı fiili kullanılmıştır. Örneğin, Türkmençe’de tesbit edilmiş olan yatmak fiilinden de şimdiki zaman için faydalanılmıştır (Biray, 2003).

yapıbatın (34,25)

1.5.1.3. Geniş zaman

-Ar, -r

hazırlanır (8,13)

bakarın (6,14)

bäklär (32,10)

Bazı durumlarda -r ünsüzünün düşmesinden dolayı -I biçim birimiyle de geniş zaman çekimi yapılır.

görösünüz “görürsünüz” (6,21)

1.5.1.4. Görülen Geçmiş Zaman

-DI

gäzdim (1,5)

okudum (2,25)

baktım (1,5)

ättim (7,27)

1.5.1.5. Öğrenilen Geçmiş Zaman

-mİş

koymuşlar (1,9)

yapılmış (20,15)

äkmiş (20,46)

1.5.1.6. Gelecek Zaman

-AcA(k)

olcak (2,37)

okücādım (7,27)

koşmācāz (17,26)

1.5.2. Fiillerde Tasarlama Kipleri

1.5.2.1. Şart Kipi

-sA

baksanız (4,35)

sēmēSsām (5,8)

1.5.2.2. İstek Kipi

-A, -I, -All

bakīm (4,33)

göndārālim (4,34)

vārāyim (20,49)

1.5.2.3. Gereklilik Kipi

-mAll

gitmāmāli (13,31)

olmamalı (13,31)

1.5.2.4. Emir Kipi.

sólāmā (6,30)

1.5.3. Birleşik Kipler ve Çekimleri

1.5.3.1. Hikâye Birleşik Çekim

Geniş Zamanlı Çekimi:

okurduk (2,29)

Şimdiki Zamanlı Çekimi:

isTiyodunuz (2,45)

ākiyoduk (11,2)

Görülen Geçmiş Zaman Çekimi:

vārāydi (2,53)

taşınmadık mıydık (6,57)

Duyulan Geçmiş Zaman Çekimi:

sandāTmişTim (16,23)

1.5.3.2. Rivayet Birleşik Çekim**Geniş Zamanlı Çekimi:**

käyällärmış (7,36)

sävärmış (10,6)

Şimdiki Zamanlı Çekimi:

yapıyollarmış (10,7)

1.5.3.3. Sart Birleşik Çekim

dilällärsä (8,14)

1.5.4. Fiillerde Çatı

Çatı, fiil, kök veya gövdesinin sözlük anlamında herhangi bir değişikliğe uğramadan fiilden fiil yapan belirli bazı eklerle genişletilerek cümledeki özne ve nesne ile olan bağlantısında uğradığı durum değişikliğidir. Türkçede çatı fiillerinin belirtilerine dil kategorisinin türü açısından bakılırsa daha çok kelime yapımı alanına ait olduğu karsımıza çıkmaktadır. Bununla beraber gramer değerinin de ağır bastığı çatı ekleri yalnız yapım ekleri olarak nitelendirilemez. Bundan dolayı çatı ekleri gramer kelimesinin yapısında ayrı bir morfem tipini teşkil ederek çatı gövdesi denilen bir biçimbirim olarak ayırt edilebilir. Çatı ne yapım ne çekim olup aralarında bir nevi geçiş kategorisini oluşturur (Grunina,1997, s.197).

Oldurgan-Ettirgen:**-t, -r, -Dİr**

çıkartTı (4,10)

uzatTık (4,24)

aldırtmıyolar (8,23)

bārtTırıyo (17,16)

yazdırıyı (17,18)

İşteş:

-ş, -İş

buluşTum (9,20)

küşüşTük (9,22)

Edilgen-Dönüşlü:

-l, -n

oynanıyo (8,19)

1.5.6. Birleşik Fiiller

“Birleştirme yoluyla yapılan fiillere birleşik fiil denir. Birleşik fiiller, bir ad ile bir yardımcı fiilin veya iki ayrı fiil şeklinin yahut da ad soylu bir veya birden fazla kelime ile bir esas fiilin birleşmesinden oluşan ve tek bir kavrama karşılık olan fiil türleridir”

(Korkmaz, 2014, s.693).

1.5.6.1. Tezlik Fiili

Yazı dilinde –Iver biçim birimi kullanılırken yöre ağzında ses olayı neticesinde –Iv biçim birimi olarak kullanılır.

-Iv

başkaldırıvdtı (36,27)

yatırıvmuş (39,52)

1.5.6.2. Süreklilik Fiili

-A go(y)-

oturagomācasın (39,45),

çıkagodular (33,78)

-A dur-

oturadur (40,40)

dolanıpduru (34,77)

ädipdurūduk (39,18)

1.5.7. Yardımcı Fiiller

İsime ve fiillere gelen yardımcı fiillerle birleşik yapıları fiiller oluşturulur.

1.5.7.1. İsimlere gelen yardımcı fiiller

kıl-

namaz kılıyoz (12,6)

et-

yardım ädiyo (16,27)

yap-

küfür yaptıdı (17,18)

1.5.7.2. Fiillere gelen yardımcı fiiller

-e bil-

hatırlayabilsäm (10,12)

dēdirämäzsın” olumsuz çekimi” (5,14)

1.6. Edatlar

“Edatlar tek başlarına manaları olmayıp, ancak cümledeki diğer kelime ve kelime gurupları arasında çeşitli münasebetler kurmağa yarayan alet sözlerdir” (Hacıeminoğlu, 1992, s.4).

kadar

óränäsiyâ gadar (21,31)

bu gadar (23,11)

gibi

bildimiz gibi (22,8)

gayrı

gāri (22,48)

dolayı

dolayı (22,61)

işte

iştä (23,23)

için

gäldi için (27,17)

bile

bilä (27,68)

mi

isdēr miñ (7,10)

1.7. Bağlaçlar

yani

yani (27,59)

belki

bälki (29,35)

eğer

ēr “eğer” (32,22)

1.8. Ünlemler

“Ünlemler duygu, hitap ve tabiat sesini taklit ifade eden sözlere dir. Tabiat seslerini taklit veya duyguların yorumlanarak ses halinde ifadesi yoluyla meydana gelmişlerdir” (Tiken, 2004, s.113).

haydi

hadi (21,49)

2. Ekler

“Ekler, kelimenin yapısında yer alan tek başına kullanılmayan, kökler ile birleşerek gövdeler, gövdeler ile birleşerek de yeni kelime gövdeleri oluşturan yahut da kelimeler arasında geçici anlam ilişkileri kuran görevli şekillerdir” (Korkmaz, 2014, s.110).

2.1. Yapım Ekleri

“Ad ya da fiil kök ve gövdelerinden yeni ad ya da fiil gövdeleri yapan eklerdir” (Korkmaz, 2014, s.110).

Bu ekleri işlevlerine göre dört başlıkta inceliyoruz;

2.1.1. İsimden İsim Yapma Ekleri

+Ar:

säkizärli (11,27)

+cAk:

örümcäk (29,8)

+cIl:

ävcil (12,13)

+ÇA:

türkcä (5,9)

ēläncäli (7,22),

äbälämäcä (15,14)

+cI, +cU:

çifcilik (2,7)

kamyoncu (2,32)

kirpitci(16,14)

+cIk, +cUk:

accık “azcık” (6,15)

cımıcık (11,50)

guçcücük (15,16)

+düz:

gündüzläri (27,49)

+et:

özäti (26,7)

+gAn:

üçgän (11,4)

başkan (12,9)

+gIl:

annämgillä (1,6)

altaygil (2,54)

+IA(n):

sabālan (7,6)

çokla (22,28)

+II :

akpınarlı (1,1) bahcâli (2,37)

dörtlü (9,17)

+IIIk, +IUk:

bahçıvanlık (1,3) toruluk (2,13)

hastalık (11,60)

+mAn:

gocuman (11,40)

+sAl:

sayısal (2,55)

+sII, +sUI:

yoksullara (6,33)

+ş:

gabaş (25,34)

2.1.2. Fiilden İsim Yapma Ekleri**-Ak:**

kaçak (4,6) yapışak (14,6)

-Ar:

dönär (2,57)

-AsI:

kalkası gälmiyo (20,22)

-bAç:

saklambaç (6,58) yakalambaç (19,29)

-cAk:

gëycäk (6,51)

-gAn:

kızgın (6,23)

çalışkan (32,28)

-gI, -gU:

duygularını (2,39)

çalgı (9,7)

bilgi (10,42)

-Ik:

birlâşik (2,29)

kâsik (11,50)

yaratıklar (27,15)

-Im:

dâyimi (4,13)

çâkim (10,32)

akım (20,45)

ğarışımı (20,54)

-In, -Un:

âkin (11,36)

tütün (11,36)

galin (13,5)

-IntI, -UntU:

üzüntülârimi (2,40)

-I:

takı (9,11)

-k:

uzak (7,26)

-mAç:

âbâlâmâç (17,20)

-mAn:

órâtmân (2,49)

şışman (5,13)

-m:

toplam (8,5)

-tI, -tU:

çalıntı (13,32)

-v

sınavlarım (10,38)

ödäv (30,13)

2.1.3. İsimden Fiil Yapma Ekleri

+Al:

çovaldı (19,57)

+Al:

düzälmēyo (4,25)

+lAn:

ilgilänmēyi (9,6)

sahiplänmiş (9,15)

hastalanıyor (20,21)

+lA:

özlüyo (2,24)

yämlärkän (3,4)

ārlamak “ağırlamak” (9,23)

+lAş:

birläşik (2,29)

paylaşabilcēn (2,40)

zānginläşiyo (6,32)

+sA:

boğasadı (27,50)

+sI:

tavsıtmış (27,51)

2.1.4. Fiilden Fiil Yapma Ekleri

-Ar- :

çıkartıyoduk (4,18) pişiriyosun (30,20)

-dır- :

aldırtmıyolar (8,23) gâzdirillâr (17,39)

göstürmek (25,29)

-İş- , -Uş- :

çatışmaya (20,13) dövüşçü (20,16)

-n(ñ)- :

hazırlañır (8,13) sarınyoñ (19,18)

-ş- :

araştırdım (10,46)

-t- :

çıkartıyoduk (4,18) düzâlmeyin (4,26)

kızartıyoz (11,8)

2.2. Fiilimsi Ekleri

“Eylem kavramı taşıdığı halde, fiil niteliği göstermeyen isim ve sıfat fiillerle bağ fiiller “fiilimsi” adı altında toplanıyor” (Bilgegil, 1984, s.283).

Bu gramer kategorisi için, çalışmalarında çeşitli terimler kullanılmıştır; yatık fiiller (Banguoğlu, 1974), eylemsi (Deney, 1941), fiilin isimcil siygaları (Hatiboğlu, 1982) .

Fiilimsiyi, isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf fiil olarak sınıfladığımız gibi, bu sözcüklerin aldığı işlevlerini belirleyen ekleri de üç başlıkta inceleyebiliriz.

2.2.1. İsim Fiil Ekleri

“Osmanlı döneminden beri mastar adı verilen bu fiil şekilleri için günümüzde isim-fiil, fiil ismi veya eylemlik gibi terimler kullanılmaktadır” (Üstüner, 2000, s.10).

Korkmaz (2014) mastarları:

“Fiillerin karşıladıkları hareketleri şahıs ve zamana bağlı olmadan gösteren fiil ismi” şeklinde tanımlar (s.109) .

Yörede, yazı dilinde olduğu gibi isim fiiller, fiilere gelen –mA, -Iş, -mAk ekleriyle yapılmaktadır.

-Iş:

Kayıtlarda rastlanmamıştır.

-mA:

okumayı (2,27)

ilgilänmäyi (2,31)

savunma (17,18)

-mAk:

götürmäK için (22,26)

yıkamak (22,46)

2.2.2. Sıfat Fiil Ekleri

“Sıfat-fiiller, fiillerin cümle içinde isim olarak kullanılan şekilleridir. Bu isimler geçici isimlerdir. Çoğunlukla bir ismi niteleyen sıfat olarak kullanılırlar. Sıfat-fiil ekleri bütün fiillerin sonuna gelerek onların cümle içinde sıfat veya isim olmalarını sağlayabilirler” (Üstüner, 2000, s.10).

Sıfat-fiiller için, ortaç (Ergin, 1980), partisip (Hatiboğlu, 1982), terimleri de kullanılmaktadır.

Bölge ağızdaki sıfat-fiil ekleri:

-(A)cAk:

dikäbilcēmiz yār (2,37)

yāncäk ät (8,13)

gurtulacak şekildä (11,60)

-An:

gäçän yaz (1,5)

ğarışan (2,31)

yakalananları (12,22)

-Dİk:

dödün yār “doğduğum yer” (1,1) sävdî arkadaş (2,34)

döndükläri(22,6)

-mAz:

görünmüz (30,10)

2.2.3.Zarf Fiil Ekleri

“Cümlede yüklemın anlamını çeşitli yönlerden etkileyen, fiilden bazı eklerle yapılmış, şahıs ve zaman belirtmeyen zarf görevindeki kelimelere zarf-fiil denir” (Korkmaz, 2014, s.178).

Bazı gramer kitaplarımızda ulaç, batı dillerinde umumiyetle “gerundium” terimleri de kullanılır (Üstüner, 2000).

Kayıtlarımızda bazı zarf-fiil ekleri tespit edilmiştir.

-A

çalışa gidiyo (8,4)

mal baka iniyoz (11,48)

yüzä_gidiyoz(27,31)

-(i)kAn:

yämlërkän (3,4)

sağarkän (6,18)

bäklärkän (32,11)

-Ar(l)Ak:

güdäräk (3,6)

ädäläk (6,56)

bārarak (22,50)

-DİğIndA:

çıkTımda “çıktığımda” (9,29)

gäldindä “geldiğinde” (9,22)

durdında “duruğunda” (20,11)

-DİkCa:

kötülüşTikçä (9,11)

korkTukca (27,79)

-Ik(n)sıra:

Bu kullanımın edat türünden ekleşmekte olduğu kanısındayız. Yazı dilinde ve bilimsel kaynaklarda örneğine veya açıklamasına rastlayamadığımız bu kullanımı zarf-fiil olarak göstermeyi uygun bulduk.

däyiksıra (6,34)

däyinsıra (6,36)

-IncA:

görüncä (14,5)

-Ip:

äkip (2,37)

sürüp (3,16)

-mAdAn:

dizmädän (22,31)

girdirmädän (27,43)

2.3. Çekim Ekleri

“İşletme ekleri(Çekim ekleri), adlar ile adlar veya adlar ile fiiller arasında geçici ilişkiler kuran eklerdir” (Korkmaz, 2014, s.111).

2.3.1. İsim Çekim Ekleri

Çokluk eki ve iyelik eki bu başlıkta toplanabilir.

2.3.1.1. Çokluk Eki

Biçim birim olarak –lAr kullanılmaktadır. Ses olaylarıyla farklı şekilleri kullanılabilir.

+lAr:

havuzlara (19,50)

hayvanlar (20,48)

çocuklar (36,203)

yörüklär (41,232)

2.3.1.2. İyelik Eki

İyelik ekleri nesne ve kavramların bir başka nesne veya kavrama ait olduğunu gösterir. Şahıs ve işaret zamirleri gibi kimi zamirler dışında ad soylu bütün kelimelere gelebilirler. İyelik eki almış kelimeler, isim tamlamalarında tamlanan ögeyi oluştururlar. Ancak kimi durumlarda kalıplaşma olmuştur ve tamlayan öge olmadan kullanılır (Demir & Yılmaz, 2005, s.183).

Biçimbirimleri şunlardır:

-(I)m:

nēnām (1,1)

adım (5,1)

-(I)n:

alārjin (5,16)

aklın (6,18)

-(s)I:

onun baltasını (6,35)

hizmätcisi (10,6)

-ImIz:

komşumuz (20,47)

äkmäğimiz (22,27)

-InIz:

kıralınız (20,31)

-IArI:

adları (20,8)

otlarını (21,23)

2.3.2. Fiil Çekim Ekleri

Bu başlık altında kip ekleri ve şahıs ekleri incelenebilir.

2.3.2.1. Kip Ekleri

Fiillerde haber kipleri ve tasarlama kipleri bölümünde gördüğümüz üzere kullanılan başlıca biçim birimler:

Geniş Zaman Çekiminde:

-Ar, -r:

hazırlañır (8,13)

bakarın (6,14),

bäklär (32,10)

görüsünüz “görürsünüz” (6,21)

Görülen Geçmiş Zaman Çekiminde:**-DI:**

gäzdim (1,5)

okudum (2,25)

baktım (1,5)

ättim (7,27)

Öğrenilen Geçmiş Zaman Çekiminde:**-mİş, -mUş:**

koymuşlar (1,9)

yapılmış (20,15),

äkmiş (20,46)

Gelecek Zaman Çekiminde:**-cA(k):**

olcak (2,37)

okücādım (7,27)

koşmācāz (17,26)

Şimdiki Zaman Çekiminde:**-yo:**

çalışıyo (1,3)

okūyo (2,3)

oynuyoz “oynuyoruz” (2,4)

äkiyollar “ekiyorlar” (5,8)

ğarışTırıyon (16,32)

-yor:

istiyorum (3,11)

yiyoruz (6,6)

yapıyoruz (16,18)

-yuru:

oluyoru (7,15)

-yIr:

izlēyirdım (6,11)

-yI:

ākıyız (13,10)

bakıym (16,12)

dōrayısın (16,31)

kürŪyillārdi (17,5)

savaşıyıllar (17,7)

dövüşüyilār (17,8)

dēyiz (17,49)

oynāyıllar (18,10)

Şart Kipi Çekiminde:**-sA:**

baksanız (4,35)

sēmēSsām (5,8)

İstek Kipi Çekiminde:**-AyI, -I:**

bakīm (4,33)

vārāyim (20,49)

-AII:

gōndārālim (4,34)

Gereklilik Kipi Çekiminde:**-mAll:**

gitmāmāli (13,31)

olmamalı (13,31)

2.3.2.2.Şahıs Ekleri

Fiilin gösterdiği oluş ve kılışın hangi şahıslar tarafından yapıldığını bildiren bir gramer kategorisidir. Dolayısıyla bu ekler, fiildeki oluş ve kılışı bir şekil ve zaman kalıbı içinde şahıslara bağlayan eklerdir. Türkiye Türkçesinde şahıs ekleri köken bakımından üç gruba ayrılır (Korkmaz, 2014, s.518).

Zamir Kökenli şahıs ekleri: “Şahıs zamirlerinin zamanla ekleşmesiyle oluşmuşlardır” (Korkmaz, 2014, s.518).

Duyulan geçmiş zaman, şimdiki zaman, gelecek zaman, geniş zaman, gereklilik ve istek kiplerinin çekiminde zamir kökenli şahıs ekleri kullanılır.

Teklik

1. Şahıs: -Im/-Um, -In/-Un

värmemişin “vermemişim” (33,145) çalışıyorum (1,4)

dēyin “diyorum” (17,21) ävlāncēm”evleneceğim” (8,34)

olsam (17,15)

2. Şahıs: -sIn/-sUn, -In/-Un

gätmişin “gitmişsin” (6,24) oynuyorsun (11,27)

yıkanmalısın (22,41)

3. Şahıs: (Eksiz)

yapmış (22,42) varsa (3,5)

Çokluk

1. Şahıs: -Iz/-Uz, -z

yoruz (6,5) gitcüz “gideceğiz” (17,3)

2. Şahıs: -sInIz/-sUnUz

çıkacaksınız (3,15) aksanız (4,34)

3. Şahıs: -lar

şavaşıyılar “savaşıyorlar” (17,6) yapallar “yaparlar” (17,37)

isTäsälär (34,33)

İyelik Kökenli Şahıs Ekleri: “Birer iyelik eki iken, zamanla fiil çekimlerinde şahıs gösteren ekler olarak da kullanılmışlardır” (Korkmaz, 2014, s.518).

Görülen geçmiş zaman ve şart kipleri çekimde iyelik kökenli şahıs ekleri kullanırlar.

Teklik

1. Şahıs: -m

kaydım (4,19)

anlatsam (32,17)

2. Şahıs: -n

gâÇdin (22,11)

3. Şahıs: (Eksiz)

tanışTı (4,7)

Çokluk**1. Şahıs: -k**

gâzdik (31,11)

hasTalansak (40,120)

2. Şahıs: -nİz/-nUz

bâladınız “bağladınız” (34,39)

baksanız (4,34)

3. Şahıs: -lar

çirdılar “çağırdılar” (17,18)

isTäsälär (34,33)

Emir Kipindeki Şahıs Ekleri:

Korkmaz(2014) bu ekleri şöyle açıklar;

“Emir kipinde, kip ekleri ile şahıs ekleri iç içe geçmiştir. Fiil kök ve gövdelerine getirilen kip eki aynı zamanda şahıs da karşılar. Bu nedenle kip eklerinden sonra ayrıca şahıs ekleri gelmez. Bu kipte her şahıs için ayrı bir emir eki vardır” (s.518).

Teklik**1. Şahıs: -Ayİm, Ayİn**

dämäyin (6,50)

2. Şahıs: (Eksiz)

oku (34,31)

3. Şahıs: -sİn

sāmasın (6,20)

Çokluk**1. Şahıs: -Allm**

göndärälim (4,33)

2. Şahıs: -In

yatın (5,10)

3. Şahıs: -sInlAr

kırmaları (20,16)

2.3.3.Ek Fiil

Eski Türkçedeki er- “olmak” yardımcı fiilinin er- > ir- > i- değişimi ile ekleşmiş olan biçimidir. Bugün bu fiili her ne kadar i-(imek) diye adlandırıyor isek de fiilin tek basına bir anlamı yoktur. Asıl fiillerde olduğu gibi yalnız basına i- biçimiyle kullanılmaz ve yapım ekleri ile genişletilemez. Dolayısıyla fiilden bir ad ya da fiil gövdesi oluşturması mümkün değildir. i- ekfiilinin dildeki görevi, ad soylu kelimeleri fiil durumuna getirmek ve basit zamanlı kiplerden birleşik zamanlı kipler oluşturmaktır (Korkmaz, 2014, s.702).

Görülen Geçmiş Zaman Çekimi:**-(I)DI:**

vardı (2,3)

Duyulan Geçmiş Zaman Çekimi:**-(I)mİş:**

katlı dağılmış (2,56)

Geniş Zaman Çekimi:**-DIr:**

çalışgandır (33,22)

Şarh Çekimi:

-(I)SA:

koyduysan (19,40)

CÜMLE BİLGİSİ

1. Yüklemnin Türüne Göre Tümce Türleri

“Türkçede yüklem ya eylemlerle, ya da adlar ve ad soylu sözcüklerden oluşur. Bu nedenle, yüklem cinsine göre iki türlü tümce vardır: Ad tümcesi, eylem tümcesi” (Dizdaroğlu, 1976, s.164).

1.1. Ad Tümceleri

“Yüklemi ad, ad soylu sözcük ya da sözcük öbeği olan bağımsız yargılı anlatıma ad tümcesi denir. Yüklemi eylem olmayan bütün tümceler ad tümcesi sayılır” (Dizdaroğlu, 1976, s.164).

Konu hakkında Karahan (2012) : Yüklemi bir isim ya da isim grubu olan cümlelerdir. İsim ve isim grupları, “-i-” ek-fiili ile görülen geçmiş zaman ve öğrenilen geçmiş zaman kipinde çekime girerek yüklem görevi yaparlar. İsim cümlelerinde, kip eki taşımayan yüklem, geniş zaman kipindedir. Bu ve diğer bazı kiplerde, anlamı pekiştirmek veya yükleme ihtimal anlamı katmak üzere –Dir eki de kullanılır (s.96).

bi_tānā pınarı varmış öncädän adı kabaklarmış. (1,8-9)

annām äv hanımı babam çifci(dir). (2,1)

ğarışan yok girişän yok. (2,31)

dört kardäşiz iki tānā ābim var. (3,1)

1.2. Eylem Tümceleri

“Yüklemi çekimli bir eylem olan bağımsız yargılı anlatıma eylem tümcesi denir... Eylem tümcelerinde yüklem yalın ya da bileşik zamanlı olur” (Dizdaroğlu, 1976, s.170).

dāda hocam şurdan yukarı çıkıyonuz. (3,14)

adamla çalışmaya başladı hapsânädän çıkTında. (4,8)

cumartəsi āşam şävkat_täpä izlädim. (5,10)

başKa é'mäk yimäk yiyoruz. (6,5)

2.Yapılarına Göre Tümce Türleri

“Yargı birimi olan tümce, ya tek bir düşünceyi, tek bir duyguyu yansıtır; ya da birden çok duygu ve düşünce, tümce kalıbı içinde bir araya gelerek bir temel yargıya bağlanır.” (Dizdaroğlu, 1976, s.187).

2.1. Yalın Tümce

“Hiçbir cümleye bağlı olmaksızın kendi başına tam bir anlam ifade edebilen cümlelere basit(yalın) cümle diyoruz. Hem isim hem fiil cümlesi olabilen bu çeşit cümlelerde bir tek yüklem bulunur” (Bilgegil, 2009, s.75).

tälävzonda ilāhilär izlëyırdım. (6,10)

önun aklına bir fikir gälmiş. (6,18-19)

bän taşçılar köyündän gäliyorum. (7,1)

iki_tänä ābim var. (8,5)

2.2. Birleşik Tümce

“Kimi tümceler, içerikleri bakımından zengindir. Birden çok duygu ve düşünceyi kapsarlar. Asıl yargı, bir çekimli eylem ya da ekeylemlle belirlenir. Yan yargılar, bağımlıdır; temel yargının tamamlayıcısı, yardımcısı durumundadır” (Dizdaroğlu, 1976, s.190).

Birleşik tümceler kendi içinde dört kategoride incelenir.

2.2.1. Girişik Tümce

“Bir temel tümce ile; özne, nesne, dolaylı tümleç, belirteç tümleci, ilgeç tümleci görevindeki bir ya da birkaç tümcesinden oluşan bağımsız yargılı anlatıma girişik tümce denir” (Dizdaroğlu, 1976, s.193).

Eylemlikli (mastarlı) girişik tümce:

onu kaçırma oyunu yapıyollar (8,15)

bi bilgisayar şęcisi pırōramcısı olmak_istiyom. evlänmäk istiyom. (9,24-25)

Ortaçlı (sıfat-fiilli) girişik tümce:

yakalananları kurtarmaya çalışıyoruz biz bölä (12,22)

gäläcäk sänä yëdinci sınıfa gätTĩmdä zorlanırım dāyä. (16,21)

Ulaçlı (zarf-fiilli) girişik tümce:

hastalıK kötülüşTikçä ölmüş. (10,11)

namaz ğılıp yatıyoz. (12,7)

2.2.2. Kaynaşık Tümce

“Yan yargısı içtümceye dayalı bileşik tümceye denir. Kaynaşık tümcelerde yan yargıya taşıyan ad ya da eylem tümceleri adlaşmıştır, tek bir sözcük sayılırlar. Bu nedenle bağımsız yargılı tümce kurmayarak temel tümcenin bir ögesi olurlar” (Dizdaroğlu, 1976, s.205).

bölä müfīdä yapma dādi. (19,46)

çocün hasTalığı var çabuk_gäl dādi. (20,60)

2.2.3. Koşul Tümcesi

“Şartlı birleşik tümce, yüklemi dilek-şart kipinde olan bir yardımcı tümce ile bir ana tümceden meydana gelen tümcedir” (Topaloğlu, 1989, s.136).

babam da nā_kadar alcāsa yulafı bän vārāyım dāmiş. (20,51)

onlar gälmäsä çoK_iyi olcak da. (25,24-25)

2.2.4. İlgı Tümcesi

“İki tümcenin ki bağlacıyla birbirine bağlanmasından oluşan tümceye, ilgi tümcesi denir” (Dizdaroğlu, 1976, s.216).

ämmä hindi başka bän bäsłäyämän_ki dēyollar. (34,48)

yok ki hindi nā var. (36,195)

3. Bağlanışlarına Göre Tümce Türleri

“Sıralı tümce yalın ya da bileşik tümcelerin ard arda sıralanmasından meydana gelir. Yalın ya da bileşik tümce olmadıkça sıralı tümce kurulamaz” (Dizdaroğlu, 1976, s.223).

3.1. Bağımsız Sıralı Tümce

“En az iki bağımsız tümceden oluşan ve aralarındaki anlam bağlantısı virgül ya da noktalı virgülle belirlenen yargılı anlatıma bağımsız sıralı tümce denir” (Dizdaroğlu, 1976, s.223).

bayramın nēnəsi olabilir bayâ bi dāyimi çokTur. (4,12-13)

bän böylä sana güzäl şaylär vārəcəđim hiç kimsäyâ sólāmä. (6,29-30)

3.2. Bağımlı Sıralı Tümce

“En az iki bağımsız tümceden oluşan ve aralarındaki anlam ilgisi bağlaçlarla sağlanan yargılı anlatıma bağımlı sıralı tümce denir” (Dizdaroğlu, 1976, s.233).

başKa yärlärdän ğum alıp savıruyollar şē yapıyollar. (7,13-14)

yängäyi kaçırıyo götürüyo ävä sōna bi_zaman sōna hamilä oluyōru. (7,15)

satmāyız kändimiz yēyiz. (11,7)

4. Kuruluşlarına Göre Tümce Türleri

Yüklem genellikle cümlenin sonunda yer alır. Bu, Türkçe söz diziminin karakteristik özelliğidir. Ancak diğer cümle öğeleri gibi yüklem de söz dizimi

içindeki yeri çeşitli sebeplerle değişebilmektedir. Cümlelerin kurallı (düz) veya devrik oluşlarında ölçü, diğer öğelerin değil yüklem yeridir (Karahana, 2012, s.100).

4.1. Düz Tümce

“Kurallı tümce, özne-tümleç-yüklem dizilişine uygun tümce türüdür” (Eker, 2005, s.487).

on_üç yaşındayım. (8,5)

çöräk yapıyollar hocam. (8,15)

ävdän çıkmama cäzası vârmış. (10,10)

bölä bi_tänä güvärcin vardı. (11,30)

4.2. Devrik Tümce

“Yüklemi sonda bulunmayan cümleler, devrik cümlelerdir. Bir anlamı öne çıkarma, belirtme, vurgulama ihtiyacı, özellikle siirde ahenk endisesi diğer öğelerin olduğu gibi yüklem de yerini değiştirebilmektedir. Devrik cümleler, sözlü dilde yazılı dile oranla daha fazla kullanılmıştır” (Karahana, 2012, s.100).

ablamgil oynuyollar dışarı çıkıP. (11,26)

yäni_sänäyâ gitcäk ana_sınıFına. (16,2-3)

4.3. Kesik Tümce

“Kesik tümce (elliptic clause), genellikle yüklem olmak üzere, herhangi bir öğesi bulunmayan tümce türüdür. Kesik tümcenin amacı, anlatıma özellik vermek, önemini belirtmek, kolaylıkla dikkatleri çekmektir” (Hatiboğlu 1982, Akt. Eker, 2005 s.162).

öndan_sönacıma tomatıS bi*bär yağını tuzunu_ğatıp. (16,31-32)

5. Anlamlarına Göre Tümce Türleri

Her cümle yapısında bulunan kelime ve eklerin yönlendirdiği soru, bildirme, emir, istek, ünlem vb. anlatım özelliklerinden birine sahiptir. Bir cümle hangi anlam

özelliğine sahip olursa olsun, mutlaka ya olumlu ya da olumsuz bir anlam taşır. O halde cümlelerin temel anlam özelliği olumluluk ve olumsuzluktur. Olumlu ve olumsuz tümceler ayrıca soru, bildirme, emir, istek, ünlem, vb. anlamlar da taşıyabilir (Karahan, 2012, s.103).

5.1. Olumlu Tümce

“Olumlu tümce (affirmative sentence), esas olarak, yüklemi olumlu bir yargı bildiren yani yüklemün ifade ettiği işin yapıldığını gösteren tümcedir” (Eker, 2005, s.489).

sana bir sır vâracâğım. (30,6)

bir_ay kadar filan âbimi bâklâdim. (31,8)

5.2. Olumsuz Tümce

Olumsuz tümce (negative sentence), esas olarak, yüklemi olumsuz bir yargı bildiren yani yüklemün ifade ettiği işin yapılmadığını gösteren ve olumsuzluk eki ya da değil, yok sözcüklerinden biri ile kurulan tümcedir. Olumsuzluk, eylem tümcelerinde eylem tabanına –mA ekinin getirilmesiyle, ad tümcelerinde değil veya yok sözcükleriyle yapılır (Eker, 2005, s.490).

ordan fazla hoşlanmadım. (7,26)

hasTalık geçirdi ama hiÇ gurtulcak şâkildâ dâğildi. (11,60)

5.3. Soru Tümcesi

“Soru tümcesi (interrogative sentence), herhangi bir ögesinde, olumlu ya da olumsuz, soru ifadesi bulunan tümce türüdür. Soru ise bir cevap beklenen sözcüktür” (Eker, 2005, s.491) .

hocam siz nâ olmaK_istiyodunuz? (2,45)

5.4. Emir Tümcesi

Emir tümcesi (imperative sentence), yapılması istenen ya da istenmeyen eylemleri ifade eden ve genellikle yüklemi emir kipiyle oluşturulan tümce türüdür. Emir

biçimindeki tümceler emir, komut, dilek, tavsiye, öğüt, güven hatta yalvarma ifade edebilir. Gramer olarak emir tümcesi görünümündeki herhangi bir tümce, anlam bakımından emir niteliği taşımayabilir. Kimi zaman da emir tümcesi olmayan tümce emir niteliği taşıyabilir (Eker, 2005, s.493).

bi mäslēm olsun. (8,33)

çıkın hocam. (3,15)

5.5. Ünlem Tümcesi

“Duyguları coşkuları yansıtan; çeşitli ruhsal durumları belirten ve seslenme niteliğinde olan yargılı ya da yargısız anlatıma eylem tümcesi denir” (Dizdaroğlu, 1976, s.223).

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

1. Sonuç

Araştırmamızın sonuçlarını, tespit edilen ağız özellikleri ve Türkçe öğretimi ile ağız özelliği ilişkisi olarak, iki başlıkta inceledik.

1. 1. Diyalektolojik Sonuçlar

1) Arka damak ünsüzlerinin sebep olduğu ünlü kalınlaşması vardır.(ö>ò, ü>ú değişimleri.)

“gördüm “gördüm” (36,127) güçcũ “küçüğü”(36,31)

gúnümüzďä “günümüzde” (36,40)

2) Ünsüz düşmesi yoluyla oluşan uzun ünlülere yoğun olarak rastlanır.

mũla “Muğla” (1,1) tãlẽzon “televizyon” (5,3)

sũla “suyla” (11,12) āşam “akşam” (5,10)

bişirĩdik “pişirirdik” (36,206) çõra “çorba” (34,40)

mãram “muharrem” (11,59)

3) Arka ve orta damak ünsüzü ñ korunmuştur.

diñlãdikTãn “dinledikten” (2,27) sarınıyoñ “sarınıyorsun” (19,22)

çıkarmañ “çıkarmayın” (20,6) biñ “bin” (33,2)

ãbãñi “ebeni” (36,132) dãñiřTikcã “değiştikçe” (40,50)

4) Düzlük yuvarlaklık uyumu istisnalar olmakla birlikte korunmaktadır.

5)Denizli İli ağızlarında “c,ç,ř,y” ünsüzlerinin sebep olduğu kalınlık-incelik uyumsuzluğuna hiç rastlanmaması Çameli ağzı açısından özel durumlardan biridir.

Denizli ağzından kalınlık incelik uyumsuzluğu ile ilgili şu örnekler verilmişti:
ısmarlẽcãñ, bulmãç, arkıdãř, çıkaran (Karahana, 2011, s.124).

Çameli ağzında ise kalınlık-incelik uyumu güçlüdür.

sänä_nä “sana ne” (5,14)	tälläl “tellal” (6,52)
mâzârlıkTân “mezarlıktan” (19,22)	ämmâ “ama” (33,16)
sülēmân “süleyman” (33,91)	âzân “ezan” (34,31)
illâ “illa” (34,172)	şâtân “şeytan” (37,63)
hangımız “hangimiz” (33,122)	bıçıyılar “biçiyorlar” (11,36)

6) Önseste ünsüz yuvarlaklaşma neticesinde nadiren düzlük yuvarlaklık uyumu bozulur.

bübâr “biber” (35,33)	müsafirlik “misafirlik” (39,31)
bâbam “babam” (2,43)	zâman “zaman” (33,97)
bobamla “babamla” (13,5)	

7) Genel olarak düzlük yuvarlaklık uyumu güçlüdür. Yuvarlak ünlülerin düzleşmesi olayıyla yazı diline göre uyumun ileri olduğu durumlara çokça rastlanmıştır.

mâram “muharrem” (11,59)	ğaratavık “karatavuk” (17,30)
bızâ “buzağı” (21,23)	babış “pabuç” (40,107)
çamırda “çamurda” (33,6)	sabın “sabun” (33,33)
mısTavanın “mustafanın” (34,112)	yâmir “yağmur” (36,21)
davıl “davul” (36,29)	tavık “tavuk” (36,45)
hamır “hamır” (36,168)	armıdı “armudu” (36,176)
mâsil “mahsul” (38,35)	tapı “tapu” (40,84)
pamık “pamuk” (40,180)	mâcırlardan “muhacirlerden” (40,54)

8) ”r, l” ünsüzleri önünde ünlü türemesi hadisesine, sıklıkla rastlanır. “ş” ünsüzü önünde ünlü türemesi de yörede gözlemlenen özel bir durumdur.

irângi “rengi” (11,49)	işâyi “şeyi” (6,55)
ilâna “lahana” (25,6)	ärâzilin “rezilim” (34,78)
ârcâp “recep” (37,84)	urusya “rusya” (34,138)

irāt “rahat” (34,23)	irāzı “razi” (34,37)
iramazan “ramazan” (34,113)	irāmätli “rahmetli” (36,124)
ilāşbär “rençber” (37, 34)	

9) Ünlü ile biten bir sözcükten sonra, ünlü ile başlayan sözcük geldiğinde bu iki sözcük arasında ulama olursa ünlülerden biri düşer.

oyn_oynār “oyun oynar” (10,29)	o_zman “o zaman” (6,50)
amc_ōlu “amcaoğlu” (34,106)	ali_rza “ali rıza >ali irza” (33,163)
ortōkul “ortaokul” (37,64)	garac_ot “karacaot” (40,124)
nēdivcēz “ne edivereceğiz” (40,186)	ik_ıç “iki üç” (36,195)

10) Vurgusuz orta hecede de bazen ünlü düşmesi gözlenir.

burlar “buralar” (2,57)	şurdan “şuradan” (3,9)
olcak “olacak” (2,37)	ünüväsTä “üniversite”(10,44)
hatcä “hatice” (12,29)	ilärsi “ilerisi” (18,7)
olyo “oluyor” (15,12)	çıkıyo “çıkıyor” (11,44)
arkdaş “arkadaş” (6,60)	patdäs “patates” (19,36)
sıkcaklar “sıkacaklar” (33,155)	ilärsini “ilerisini” (34,22)
darvärän “darıveren” (33,95)	

11) Ünsüzlerde Tonlulaşma olayı sık görülür. Tonsuzlaşma nispeten daha azdır.

12) “r” ünsüzünün düşmesi; örneklerine rastlanmasına rağmen, Denizli ili ağzlarında tespit edildiği kadar sık bir kullanımı yoktur (Karahan, 2011, s.124).

bi “bir” (4,9)	çikin “çirkin” (18,10)
gätirisiñiz “getirirsiniz” (33,123)	kaldırısın“kaldırısın” (34,16)
dolduru “doldurur” (34,50)	vē’miyom “vermiyorum” (34,82)
çikin “çirkin” (36,23)	säpmäsi “serpmesi” (39,7)

13) Önseste “ş” sesi “h” sesine dönüşerek gırtlaklaşır.

hólä “şöyle” (11,4)	horda “şurada” (6,59)
hindi “şimdi” (27,27)	hindikī “şimdiki” (33,2)
hu “şu” (34,24)	horası “şurası” (34,94)
hólä “şöyle” (34,119)	holları “şurlarına” (36,45)
hunu “şunu” (36,97)	

14) Hece kaynaşması ve hece yutumu olaylarına sık rastlanır. Uzun ünlülerin ortaya çıkması hadisesi de genelde bu yüzdendir.

dōp “doğup” (27,2)	sandīn “sandığın” (8,22)
hatsalā “hastalığa” (10,10)	yōrtlama “yoğurtlama” (11,8)
dātmaya “dağıtmaya” (11,33)	īlāşTi “iyileşti” (11,61)
nōt “nohut” (15,2)	hazırlāp “hazırlayıp” (6,32)
isTēr miñ “ister misin” (7,10)	āşşēlā “eşekle” (6,48)
gālēn “geleyim” (33,141)	

15) “o” zamirinde meydana gelen ünlü daralmasına sık rastlanır.

ò (27,67)	ònları “onları” (11,43)
ònda “onda” (1,9)	

16) Şimdiki zaman anlamı farklı biçimbirimlerle karşılanmaktadır.

Şimdiki zaman bildirme kipini karşılayan biçimbirimler:

-yo, -yor, -yuru, -yIr, -yI, - (p/Ip) bat

çalışyo (1,3)	okūyo (2,3)
oynuyo “oyuyoruz” (2,4)	ākiyollar “ekiyorlar” (5,8)
ğarışTıryon (16,32)	istiyorum (3,11)
yiyo (6,6)	yapıyo (16,18)
oluyoru (7,15)	izlēyirdim (6,11)
ākiyiz (13,10)	bakiyim (16,12)

dōrayısın (16,31)	kürŪyillārdi (17,5)
savaşıyıllar (17,7)	dövüşüylār (17,8)
dēyiz (17,49)	oynāyıllar (18,10)
yapıbatın (34,25)	çıkagodular(33,81)
oturagomācasın(39,46)	çıkamābatıyız.(40,166)

17) Denizli ağızlarında görülen yükleme ve bulunma hali eklerindeki ünlü değişmeleri, Çameli ağızında görülmez.

18) Asli uzunluklarını koruyan kelimeler fazladır.

ālā “ela” (16,2)	izlērız “izleriz” (20,14)
hindikī “şimdiki” (33,7)	yıkābotTūmuz “yıkayıpdurduğumuz” (36,182)
gāçēn “geçen” (37,90)	

Bunun haricinde isimden fiil yapım eki –la‘nın geldiği fiil gövdeleri ve olumsuzluk eki –me, -ma, almış çekimli fiillerde de karakteristik hale gelmiş uzun ünlüler mevcuttur.

olmāyı “olmuyor” (16,15)	sulāyız “suluyoruz” (11,39)
azarlārka “azarlarken” (36,138)	bāklērin “beklerim” (36,211)
gāçilmēyo “geçilmiyor” (37,16)	gātmēyın “gitmiyorum” (37,83)

Sonu ünlü ile biten fill köklerine, geniş zaman ve şimdiki zaman ekleri geldiğinde kök sonundaki ünlü uzun söylenir.

okūrduk “okurduk” (2,29)	oynār “oynar” (10,29)
tanīr “tanır” (10,39)	dēriz “deriz” (13,24)
tanīrız “tanırız” (33,129)	sallār “sallar” (33,74)

1. 2. Türkçe Eğitimi Açısından Sonuçlar

Türkçe dersi gören öğrencilerle yaptığımız görüşme kayıtları inceledikten sonra, elde ettiğimiz bulguları Türkçe dersinin amaçları açısından gözden geçirdiğimizde çeşitli

sonuçlara ulaşmış bulunmaktayız. Elde ettiğimiz sonuçları, amaç ve kazanımlara uygunluk ya da uygunsuzluk bağlamında oluşturduk.

1.2.1. Genel Sonuçlar ile Amaç ve Kazanımlar Açısından Uygun Gözlemler

Öğrencilerle yapılan görüşmeler ve elde edilen bulgular neticesinde, yazı dilinin kurallarına ya da Türkçe derisinin amaç ve kazanımlarına uygun kullanımlar da gözlemlenmiştir. Okul ortamında; yazı dilinin kurallarıyla kullanımı, beden dili jest ve mimiklerin uygun kullanımı, ders içinde ve dışında öğretmenlerce sergilenen örnekler sayesinde amaç ve kazanımlara uygun sonuçlar da elde edilmiştir. Ayrıca medyanın tüm bireylere ulaşması, anadili kullanımı yönünden olumsuz örnekler olmakla birlikte, öğrencilere standart Türkçenin kullanımı konusunda olumlu etki de edebilmektedir. Öğrencilerin okuduğu; kitap, dergi, gazete vb. yayınlar, yazı dilinin kullanımı ve kurallarını sezme bağlamında olumlu etkilerde bulunmaktadır.

Sosyal medyaya ayrı yer ayırmak gerekmektedir. Gözlemlerimize göre sosyal medyanın çeşitli araçlarla bireylere ulaşmakta güçlü bir etken olduğu ortadadır. Bu mcerada kullanıcıların yoğun bir iletişim halinde olması, dille ilgili de çeşitli durumlar ortaya çıkarmaktadır. Öğrencilerle yaptığımız görüşmelerde ve daha kapsamlı olarak MEB' e bağlı eğitim kurumlarını gözlemlediğimizde, sosyal medyanın öğrencilerin konuşma biçimlerini etkilediğine dair izlenimler edindik. “popüler” kullanım ve ifade biçimleri, öğrencilerce hemen benimsenip kullanılmakta, bu da, dersin amaç ve kazanımlarına dolaylı olarak etki edebilmektedir.

Sonuç olarak genel anlamda yerel ağız etkisiyle ortaya çıkan kullanımlar olduğu gibi yazı dilinin kurallarına uygun kullanımların daha fazla olduğu bulgular inceleme kısmında görülecektir. Fakat dersin amaç ve kazanımlarının tüm öğrencilerde davranış olarak ortaya çıkmasının, tüm öğrencilerce özümsemesinin nihai amaç olduğu aşikârdır.

1.2.2. Türkçe Dersinin Amaç ve Kazanımları Açısından Uyumsuzluk Gösteren

Sonuçlar

Amaç ve kazanımlara uygunsuzluk gösteren kullanımlar, yerel ağız kaynaklı ve bireysel kullanımlar olmak üzere iki başlıkta incelenmektedir.

1.2.2.1. Yerel Ağız Kaynaklı Uyumsuzluklar

Buradaki tespitlerimiz;

- 1)Standart Türkçe ile konuşur.
- 2)Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar
- 3) İsimlerin cümledeki işlevlerini kavrar, isimleri işlevlerine göre kullanır.
- 4)Hal eklerinin işlevlerini kavrar.
- 5) Kip ve çekimli fiili kavrar.
- 6) Bildirme kiplerinin kullanım özelliklerini kavrar.
- 7)Zarfların cümledeki işlevlerini fark eder, zarfları işlevlerine uygun olarak kullanır.
- 8)Farklı yapı özelliklerinde fiilleri anlam özelliklerini dikkate alarak kullanır.
- 9)Fiilimsilerin işlevlerini ve kullanım özelliklerini kavrar.
- 10)Fiilimsileri özelliklerine uygun biçimde kullanır.

Şeklinde belirlediğimiz kazanımlara, aykırılık göstermektedir.

1.2.2.1.1. Yazı Dili Dışında Yerel Ağıza Ait Sözcük Kullanımı

ebencilik (23,32)	altlarını dırtlayıp atıyoz. “tırmıklamak” (21,34)
ta ”daha” (17,11)	cımcık “azıcık” (17,17)
çırdılar “çağırdılar” (17,19)	yapışak (14,6)
yakalambaç (13,25)	tavı “orası” (6,60)
käycäk (6,53)	ha’a “hayır” (6,54)

1.2.2.1.2. Yazı Dili Dışında Yerel Ağıza Ait Ek Kullanımı

Şimdiki zaman haber kipi biçimlerini olarak -yI, -yoru, -yo biçimlerinin kullanımı.

okūyo (2,3)	ākiyollar “ekiyorlar” (5,8)
oluyoru (7,15)	izlēyirdim (6,11)
ākiyiz (13,10)	bakıyın (16,12)
dövüşüyilär (17,8)	dēyiz (17,49)
oynāyılar (18,10)	

Zarf fül işlevinde –Ik sıra kullanımına.

däyik sıra kāsıyordu. (6,31)

Hal eklerinin birbirinin yerine kullanımı.

härkazi tālläl ünläyo. (6,51-52)

1.2.2.1.3. Yazı Dili Dışında Ses Değişimine Dayalı Kullanımlar

Geniş zaman haber kipi ekinin kullanımında ses uyumu yönünden ortaya çıkan istisnai durumların kullanımı.

vurarsak “vurursak” (19,32) vurarım ”vururum” (27,38)

ç ~ ş ya da ç ~ Ç değişimlerinin yaygın olarak kullanımı:

gänÇlär (20,4) üş kişi (20,9)

Açık e (ě)’lerin sık kullanımı:

kēyällär “giyerler” (7,36) ēlāk “elek” (12,23)

ēkiyiz”ekiyoruz” (13,10)

Ünsüz düşmesi yoluyla oluşan uzun ünlülerin kullanılması:

mūla “Muğla” (1,1) tālēzon “televizyon” (5,3)

sūla “suyla” (11,12) āşam “akşam” (5,10)

māram “muharrem” (11,59)

Hece kaynaşması ve hece yutumu olaylarından ortaya çıkan uzun ünlülerin kullanılması:

dōp “doğup” (27,2)	sandīn “sandığın”(8,22)
hastalā “hastalığa” (10,10)	yōrtlama “yoğurtlama” (11,8)
dātmaya “dağıtmaya” (11,33)	īlāşTi “iyileşti” (11,61)
nōt “nohut” (15,2)	hazırlāp “hazırlayıp” (6,32)
isTēr miñ “ister misin” (7,10)	

Nazal n (ñ) ünsüzünün kullanılması.

diñlādikTān “dinledikten” (2,27)	sarınıyoñ “sarınıyorsun” (19,22)
çıkarmañ “çıkarmayın” (20,6)	

Kalınlık-incelik uyumunun etkisiyle ortaya çıkan kullanımlar.

sānā_nā “sana ne” (5,14)	tāllāl “tella” (6,52)
māzārlikTān “mezarlıktan” (19,22)	bıçıyılar “biçiyorlar” (11,36)

Düzlük yuvarlaklık uyumunu bozan kullanımlar.

bābam “babam” (2,43)	bobamla “babamla” (13,5)
----------------------	--------------------------

”r, l, ş” ünsüzleri önünde ünlü türemesi meydana gelmesi yoluyla ortaya çıkan kullanımlar:

irāngi “rengi” (11,49)	işāyi “şeyi” (6,55)
ilāna “lahana” (25,6)	

Ünlü ile biten bir sözcükten sonra, ünlü ile başlayan sözcük geldiğinde ortaya çıkan ulama ve sebep olduğu kullanımlar.

oy_n_oy_nār “oyun oynar” (10,29) o_zman “o zaman” (6,50)

Vurgusuz orta hecede ünlü düşmesinden dolayı ortaya çıkan kullanımlar.

burlar “buralar” (2,57) şurdan “şuradan” (3,9)

olcak “olacak” (2,37)

Ünsüzlerde meydana gelen tonlulaşma ve tonsuzlaşma olaylarından kaynaklanan kullanımlar.

Ünsüzler arasında tonsuzlaşma:

b ~ P, b ~ p, c ~ ç, z ~ S, z ~ s, v ~ f, g ~ k, g ~ k̇, d ~ t.

Ünsüzlerde tonlulaşma:

p ~ b, t ~ T, t ~ d, ç ~ c, k ~ K, k ~ g, k ~ ğ, f ~ F, f ~ v, s ~ z, s ~ S

değişimleriyle meydana gelmiştir.

Önseste “ş” sesinin “h” sesine dönüşmesinden ortaya çıkan kullanımlar.

hólā “şöyle” (11,4) horda “şurada” (6,59)

hindi “şimdi” (27,27) hindikī “şimdiki” (33,2)

1.2.2.1.4. Yazı Dili Dışında Yerel Ağıza Ait İfade Biçimlerinin Kullanılması

dış devlete gitmiş. (21,29),

kontrol edersin salınıyo mu salınmıyo mu. “sallanmak” (21,5)

sarılık bulunca böyle oldum. (22,27)

kavga yaptık (19,47) sonacımına (16,31)

1.2.2.2. Bireysel Kullanımdan Doğan Uyumsuzluklar

Buradaki sonuçlar:

- 1) Aynı kavram alanına giren kelimeleri, anlam farklılıklarını dikkat ederek kullanır.
- 2) Anlatım bozukluklarını düzeltir.
- 3) Tekerleme, saymaca, bilmece ve yanıltmacaları ezberler/kullanır.
- 4) Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler.
- 5) Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır.
- 6) Tekrara düşmeden konuşur.
- 7) Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır.
- 8) Konuşmayı uygun ifadelerle bitirir.
- 9) İşitilebilir bir sesle konuşur.
- 10) Dinleyicilerle göz teması kurar.
- 11) Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade eder. Şeklinde belirlediğimiz kazanımlara aykırılık göstermektedir.

1.2.2.2.1. Sözcüklerin Yerli Yerinde Kullanılmaması

- älma äkiyollar (30,4) babam särbes annäm äv hanımı (27,3)
- onların sävgi anlamı var biraz iştä. (22,40)
- ordan u tirakTördän ika tanä kablosu var. (20,45)

1.2.2.2.2. Anlatım Bozukluğuna Sebep Olan İfadeler Kullanılması

- pinokyo da bu ikisine inanıp gitmişler. (28,31)
- boşandımdan dolayı bura geldim. (24,2)
- haklı olanların cennete gitti görüyo. (24,10)
- şehir böle genelde kirli hava olmuş olur. (22,60)
- hasTalık kötüleşTikce ölmüş. (10,11)
- sinan en çok arkadaşım oldu kişi. (7,20)

1.2.2.2.3. Dilimize Yerleşmemiş Yabancı Dil Kökenli Sözcük Kullanımı

ful yurt dersleri (16,34)

1.2.2.2.4. Olayları ve Bilgileri Sıraya Koyarak Anlatamama

27.kayıt ve 6. Kayıt (Aynı olayda şimdiki zaman ve geniş zaman kullanımı)

1.2.2.2.5. Konuşma Esnasında Tekrara Düşülmesi

ondan sona (24. Kayıt)

dedim gibi (22. Kayıt)

bildimiz (22. Kayıt)

hani (10. Kayıt)

filan, falan (9. Kayıt)

şey (8. Kayıt)

yani (8. Kayıt)

işTe (Kayıtların genelinde)

1.2.2.2.6. Duygu, Düşünce, Hayal, İzlenim ve Deneyimlerini Sözlü Olarak İfade

Edememe

Kısa cümleler kuruluyor.

(Kayıt genelinde)

Devrik cümleler kuruluyor.

(Kayıt genelinde)

Özellikle: 14.Kayıt ve 12 kayıt.

2. Öneriler

Çalışmanın geneli itibarıyla, yapmış olduğumuz inceleme ve elde ettiğimiz sonuçlardan hareketle; uygulamaya ve gelecek çalışmalara dönük öneriler sunabiliriz.

2.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler

Türkçe eğitimi alanında son yıllarda yapılan çalışmalarda nicel araştırma tasarımlarının oluşturulduğunu, daha çok deneysel çalışmaların yapıldığını gözlemliyoruz. Bu araştırmalar sonucunda ulaşılan sonuçların anlamlandırılması, somut olarak Türkçe eğitimi ya da genel manada eğitim alanında kullanılıp uygulamaya dökülmesi bize göre zaruridir.

Anadili kullanımı doğası gereği karşılıklı etkileşim, toplumsal öğrenme, dil kurallarının özümsemesi kavramlarıyla doğudan ilişkilidir. Anadil kullanıcısı içine doğduğu toplumda, ilk önce dilin kurallarını sezış yoluyla öğrenmektedir. Toplumsallık önce aile ve yakın çevrede sonrasında akran grupları ve örgün eğitim kurumlarında devam etmektedir. Yaşanılan çevredeki dil kullanımı, varsa yöresel ağız kullanımları bu anlamda dil öğrenmenin kritik döneminde belirleyici olmaktadır.

Okula başladığı ilk günden itibaren öğrenci, yazı dilinin kurallarını ve etkili iletişimi okul ortamında sezmeye ve yavaş yavaş benimsemeye başlar. Fakat kırsal bölgelerde ve son yıllardaki demografik hareketlerden dolayı büyük şehirlerde bile ağız özelliklerinin dilsel anlamda bir hazırbulunuşluk olduğunu; eğitimcilerin, Türkçe eğitiminin her aşamasında bunu gözlemleyebileceğini söyleyebiliriz. Bu noktada eğitimcilere çokça da Türkçe eğitimcilerine düşen görev, ağız kullanımıyla karşılaştıklarında, öğrenciye karşı nasıl bir tutum sergileyeceklerini önceden planlamalarıdır.

Türkçe eğitimi/öğretmenliği alanında öğrenim görmüş ya da fiilen Türkçe eğitimi vermekte olan eğitimcilerin; çalışmamız kapsamında elde ettiğimiz, bir yerel ağzın Türkçe öğretiminde etkilerine dair sonuçları dikkate almaları, dersin amaçlarının gerçekleştirilmesi açısından daha sağlıklı neticelere ulaşılmasına destek olacağı kanaatindeyiz.

Bu çalışma sayesinde elde ettiğimiz sonuçlar, her ne kadar Çameli ağzı ile sınırlanmış olsa da, sonuçlar ve öneriler genel bir yaklaşım kazanılması anlamında bütün Türkçe eğitimcilerini ilgilendirmektedir.

Türkçe dersinin kazanımlarına uygunsuzluk olarak belirlediğimiz hususlarla ilgili şu yaklaşımları sergilemek gerektiğine inanıyoruz:

Öğretmenlerimiz öncelikle standart Türkçenin kullanımında yeterli düzeyde temsil yeteneğine sahip olmalıdır. Öğrencilerin gözlem yoluyla, dinleme/izleme etkinlikleriyle anadili kullanımı konusunda ilerleme kaydetmeleri Türkçe öğreniminin bir boyuttur.

Anadili öğretimi kitaplara sığmaz; mecazlı kullanımlar, çok anlamlı kullanımlar, güncel kullanımlar, bağlam vb. faktörler dilin formüller, kurallar listesiyle öğretilmeyeceğini bize gösteriyor. Dil yaşantıdır, uygulama da kendini gösterir. Bu yüzden öğretmenlerimiz, dili en güzel şekilde kullanarak, öğrencilere doğru somut örnekler sunmalıdır. Bir dilsel kullanımın yerel veya ulusal olup olmadığını öğrenci okul vasıtasıyla bu şekilde sezecektir.

Öğretmenin görev yaptığı yerleşim yerinin bölgesel dil özelliklerini bilmesi en azından genel bir kanı edinmesi ağızlı konuşmalara karşı gerekli müdahaleleri yapmasında bir şart niteliğindedir. Bu şekilde ağıza dayalı kullanımın -yazı dili penceresinden bakarsak- doğrusunun ne olduğu, nasıl kullanılması gerektiği konusunda öğretmen yol gösterici olmalıdır.

Öğretmenler, mesleğe başlamalarından itibaren memleketlerinde görev yapmak istemektedirler. Öğretmenlerin görev yaptığı yerleşim yeri ile doğup büyüdüğü yer düşünüldüğünde, yüksek ya da düşük nisbette yerel ağız özelliği gösteren öğretmenler olabileceğini gözardı etmemeliyiz. Yöresel ağız özelliklerine sahip bir öğretmen, doğup büyüdüğü yerde görev yaparken, öğrencilerin sergilediği ağız özelliklerini fark edemeyebilir. Dahası öğretmenin yöresel kullanımları, dersini alan öğrencilerin, yazı dili ile yöresel kullanımın farkına varamamasına yol açacaktır.

Türkçe dersi bilgi aktarma etkinliklerinin bütünü olamaz; aksine Türkçe öğretimi, uygulamaya dönük kullanımlarla yapılandırılabilir ve öğrenciye görelilik ilkesini dikkate almalıdır. Sürekli müdahaleci bir yaklaşımdan çok, öğretmenin rehber olması kullanım ve davranışlarıyla temsilci olması gerektiğini düşünüyoruz. Fakat unutulmaması gereken ise

bazı ağız özellikleri karakteristik hale gelip, âdete yazı diline muhalif dil kurallarına dönüşmektedir. Bu gibi durumlar bir müdahaleyi gerektirebilir.

Öğretmenlerimize düşen, ağız kullanımını durumunda:

- 1) Yöresel kullanımını tespit etmek.
- 2) Yöresel kullanımın yazı dilindeki karşılığını belirlemek.
- 3) Öğrencinin yanlış kullanımını sezdirip, gerekli yönlendirmeleri yapmak.
- 4) Tespit ve düzeltmesi yapılan ağız özelliğinin devam edip etmediğini kontrol etmek, şeklinde sıralanabilir.

Öğrencilerde gözlemlenen yöresel özellikler de, belli gramer kategorilerinde ya da bireysel kullanımlarda ortaya çıkmaktadır. Alınması gereken önlemler için önerilerimiz şunlardır:

Dervrik yapıların haddinden fazla kullanıldığı durumlar olabilmektedir. Kurallı cümle kullanımının gerekliliğinin sezdirilmesi yerinde olacaktır.

Çameli ağızında çok sık olmasa da, durum eklerinin yer değiştirmesi hadisesine rastlanabilmektedir. Batı grubu ağızlarında bu durum yaygındır. Öğretmen fiillere uygun durum eki kullanımı ya da yazı diline aykırı durum eki kullanımında, tespit ve yönlendirmeler yapılmalıdır.

Fill çekimi, bildirme ve dilek kiplerinin kullanımı da yazı dilinin sınırları dışına taşabilmektedir. Örneğin Çameli ağızında, dört farklı şimdiki zaman kipi kullanımı ve şahıs eklerinin kullanımında aykırılıklar tespit edildi.

Görev değiştirici ekler olarak fiilimsilerin kullanımında da farklı durumlar göze çarpmaktadır. Yazı dilinde olmayan zarf fiil kullanımlarına rastlanmıştır. Bu ve buna benzer durumlarda gerekli kontroller yapılmalıdır.

Burada sunduğumuz iddialar öneri niteliğindedir. Oluşturduğumuz maddelerde tabii ki Çameli yerel ağızını temel aldık. Bu ülkenin herhangi bir okulunda çalışan bir öğretmen -

özellikle kırsal kesimlerde- bu tip yöresel dil özellikleri ile karşılaşabilir. Bu noktada çalışmamız yoluyla, bir bölge üzerinden, “yöresel ağız kullanımlarında, Türkçe eğitimcisinin uygun tavrı” bakış açısıyla önerilerimizi sunduk. Bir yörenin kaynak alınması elbette sınırlılıktır. Fakat benzer ağızsal eğilimler, bütün bölgelerde mevcuttur. Öğretmenlerimiz çalıştığı bölgelerin şartlarına göre, Türkçe eğitimi açısından, uygun bir bakış açısı inşa etmelidir.

2.2. Gelecek Çalışmalara Yönelik Öneriler

Yapmış olduğumuz çalışmada bazı sınırlılıklar mevcuttur. Türkçe eğitiminin konuşma ve dilbilgisi alanlarında, yerel ağız bağlamında ilişkilerini incelemiştik. Fakat yazma, dinleme/izleme ve okuma alanlarıyla ilgili değerlendirme yapmadık. Bu alanlardan yazma ve okuma-özellikle yazma- konusunda çalışmalar yapılabilir. Gelecekte yapılacak çalışmaların bu boşlukları tamamlamasını temenni ediyoruz.

İncelediğimiz yerel ağız bölgesi Çameli ile sınırlıydı. Bu yüzden bütün eğitim camiasına, her yönüyle hitap edecek, daha geniş kapsamlı çalışmalara ihtiyaç vardır. “Araştırmanın önemi” kısmında bahsettiğimiz, dil ve bölge kılavuzlarının oluşturulması için daha kapsayıcı çalışmalara ihtiyaç duymaktayız.

Türkçe eğitiminin amaç ve kazanımlarına etki eden yerel ağız faktörü, göz ardı edilmiştir. Ayrıca yerel ağızların Türk Dili ve Edebiyatı bölümü ya da anabilim dallarının alanı olduğu Türkçe eğitiminin alanının kapsamı dışında olduğuna dair görüşler mevcuttur. Bu görüşü yanlış bulmasak da eksik buluyoruz. Zira çeşitli araştırmalar ve çalışmamız göstermiştir ki yerel ağızın Türkçe eğitiminin amaç ve kazanımlarına etkisi, bir gerçekliktir (realite). Yerel ağızlar doğrudan Türkçe eğitiminin meselesi değildir, fakat bahsettiğimiz etki düşünüldüğünde dışlanmaması gereken bir değişken olduğunu gözardı etmemek faydalı olacaktır.

KAYNAKÇA

- Adalı, O. (2004). *Türkiye Türkçesinde biçimbirimler*. İstanbul: Papatya Yayınları.
- Akar, A. (2004). *Muğla Ağzıları*. Muğla: Muğla Üniversitesi Yayınları.
- Aykota, A. V. (1951). *Acıpayam*. Ankara: Çankaya Yayınları.
- Banguoğlu, T. (2011). *Türkçenin grameri* (9. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Baykara, T. (1969). *Denizli tarihi*. İstanbul: Fakülteler Matbaası.
- Bilgegil, M. K. (2009). *Türkçe dilbilgisi* (3. Baskı). Erzurum: Salkım Söğüt Yayınları.
- Biray, H. (1999). *Batı grubu Türk yazı dillerinde isim*. Ankara: TDK.
- Biray, N. (2003). Acıpayam ağzında kullanılan şimdiki zaman ekleri ve etnik yapı ile ilişkisi. *I. Acıpayam Sempozyumu Bildirileri*, (s. 375-382). Denizli.
- Bozkurt, F. (1999). *Türklerin dili*. İstanbul: Eğitim Kitabevi.
- Buran, A. (1996). *Anadolu ağızlarında isim çekim ekleri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Caferoğlu, A. (1964). Anadolu ve rumeli ağızları. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı, Belleten* .
- Coşkun, V. (2008). *Türkçenin ses bilgisi*. İstanbul: İQ Kültür Sanat.
- Demir, N. (2012, Yaz). Ağız araştırmalarında bazı yöntem sorunları. *Diyalektoloji*, 1-8.
- Demir, N., & Yılmaz, E. (2005). *Türk Dili el kitabı* (3. Baskı). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Demirel, Ö., & Şahinel, M. (2006). *Türkçe ve sınıf öğretmenleri için Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Develi, H. (1998). 18. yüzyıl Türkiye Türkçesi üzerine. *Doğu Akdeniz Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Dergisi*, s. 27-36.
- Deny, J. (1941). *Türk Dili grameri*. (A. U. Elöve, Çev.) İstanbul: Kabalcı Yayınevi.
- Erdem, M. D., & Bölük, R. (2012). *Antalya ve yöresi ağızları*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Eker, S. (2005). *Çağdaş Türk Dili*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Erdoğan, A. (1994). *Karaağaç ve Sahra-ı Talamaniye bölgesinde Türkmenler*. Erzurum.
- Ergin, M. (1980). *Türk dilbilgisi*. İstanbul: Bayrak Basım Yayın.
- Gabain, A. V. (2007). *Eski Türkçenin grameri*. (M. Akalın, Çev.) Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Gemalmaz, E. (1989). Ağız bilimi üzerine genellemeler. *Halit Fikret Alasya'ya Armağan*. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınevi.

- Gökdemir, A., & Acar, Ö. (Dü). (1985). *Yeni Türk ansiklopedisi* (Cilt 2.). İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Grunina, E. A. (1997). Fiil çatıları üzerine. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı, Belleten*, s. 204.
- Gülensoy, T. (1988). *Kütahya ve yöresi ağızları*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Hacıeminoğlu, N. (1992). *Türk Dilinde edatlar*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Hatiboğlu, V. (1969). *Dil bilgisi terimler sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Karahan, L. (2011). *Anadolu ağızlarının sınıflandırılması*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Karahan, L. (2006). Eski Anadolu Türkçesinin kuruluşunda yazı dili ağız ilişkisi. *Turkish Studies*, 9-18.
- Korkmaz, Z. (2005). *Türk Dili üzerine araştırmalar* (Cilt 2). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Korkmaz, Z. (2014). *Türkiye Türkçesi grameri, şekil bilgisi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Kormaz, Z. (1994). *Güney Batı Anadolu ağızları*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (1973). Milli Eğitim Temel Kanunu.
- Milli Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu. (2006). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı*.
- Orhonlu, C. (1987). *Osmanlı imparatorluğunda aşiretlerin iskanı*. İstanbul: Erem Yayıncılık.
- Ögel, B. (1982). *Türk mitolojisi I*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Parmaksızoğlu, İ. (1993). *İbni Batuta seyahatnamesinden seçmeler*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Sağır, M. (1995). Anadolu ağızlarında ünsüzler. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı, Belleten*, s. 391-410.
- Sağır, M. (2008, Mart). Anadolu ağızlarında ünsüzler. *Turkish Studies, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*.
- Sarıca, B. (2005). Ağız çalışmalarının dil öğretimine katkıları. M. Sarıca içinde, *Sözlü Dil Yapısı* (s. 51-66). İSTANBUL: Multilingual Yayınları.
- Sev, G. (2007). *Tarihi Türk lehçelerinde hal ekleri*. Ankara: Akçağ Yayınevi.
- Sever, S., & Kavcar, C. (1997). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Engin Yayınları.
- Tiken, K. (2004). *Eski Türkiye Türkçesinde edatlar, bağlaçlar, ünlemler ve zarf-fiiller*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Togan, Z. V. (1981). *Umumi Türk tarihine giriş*. İstanbul: Enderun Kitabevi.

- Tok, T. (2002). *Denizli ili, güney ve güney batı ağızları (Yayınlanmamış Doktora Tezi)*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Topaloğlu, A. (1994). *Dil bilgisi terimleri sözlüğü*. İstanbul: Ötüken Yayınları.
- Turan, O. (2010). *Selçuklular döneminde Türkiye*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Üçok, N. (2007). *Genel fonetik*. İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Üstüner, A. (2000). *Anadolu ağızlarında sıfat fiil ekleri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Varlık, M. Ç. (1974). *Germiyanoglu tarihi*. Ankara: Sevinç Matbaası.
- Witteck, P. (2000). *Menteşe beyliği*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Yıldırım, N. (2006, Temmuz). Çameli ilçesinin sosyo-ekonomik yapısı ve potansiyeli. *Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, s. 315-340.

EKLER:**1.Metinler**

Elde ettiğimiz metinleri, öğrencilerden elde edilen metinler ve yetişkinlerden elde edilen metinler olmak üzere iki başlıkta gösterdik.

Metinler bölümünde ses dosyalarından deşifre ettiğimiz belgelerin orijinaline (ses dosyası formatına) aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz:

http://s3.dosya.tc/server2/eq7lmp/ses_kayitlari.rar.html

1.1. Öğrencilerden Elde Edilen Metinler

Görüşme yapılan yer: Atatürk Ortaokulu

Adı-Soyadı: Yalçın UZUN

Sınıfı:5-B

Tarih: 17/ 01/ 2014

Kayıt no:1

1.bänim dödüm yär müla. nänäm dädäm akpınarlı. akpınara gätTİM için köyüm akpınar.(Annen baban ne iş yapıyor?)annäm äv_hanıımı babam särbäs çalışıyo.(Ne iş yapıyor çiftçi mi?)yok bahçivanlık yapıyo bodurumda.(Boş zamanlarında ne yapıyorsun?)nä_yapıyorum dârs çalışıyorum
5.kitaP_okuyorum.(Geçen yaz neler yaptın?)gäçän yaz odrumda gäzdim annämgillä kardäşimä filan bakTİM. rada gäzdik dârs çalışTık işTä ölä gäÇTi.(Dizi ya da film takip ettiğin bir şey var mı?)dizi yok ama film var.şimdi hatırlamıyom_da bayä var.(Köyünüzü anlatsana.)bi_tänä pınarı varmış öncädän adı kabaklarmış.şây pınar varmış ak koymuşlar adını önda sōna köyün adı akpınar
10.olmuş.orda häp akrabalarım filan oldündan bän_dä köyä.gäliyom

iřTä.(Bahçede ne oynuyorsunuz arkadaşlarınızla?)okul bahçəsi var
köydä.(Okuduğun bir kitap var mı?)yok.(Tamam.)

Görüşme yapılan yer: Atatürk Ortaokulu

Adı-Soyadı: İsmail KURBAN

Sınıfı:7-B

Tarih: 17/ 01/ 2014

Kayıt no:2

1.annäm äv hanımı babam çifci.(Biraz daha tanıt bakalım.)dädäm babamla bäräbär nänäm_dä äv hanımı annämä yardım_ädiyo. ablalarım acıpayamda okuyo. ablam büşra gül kurban vardı äski.(Tamam benim öğrencimdi. Yazı neler yaparak geçirdin?)yazın yurtTaydım.köyä gitTim tänäFüslärdä bilgisayar oynuyoz

5.bölä top.oynamaya filan gidiyoz.şäy ramazanda yatıyoz üçä kadar filan.ondan sōna kändi hatmimiz var onu yapıyoz gäçiyō işTä.akşamüsTü başTän sōna sälbäs.(Köyde insanlar nasıl geçiniyor?)çifcilik buyday arpa.(Nasıl yapılıyor?)bölä şē tav_oluyo.o_zaman äkiyollar sōna bi_iki ay gäçiyō gübrä falan suluyolar hafTadan hafTaya bāzän.öndan sōna bayä zātän şölä şölä oluyo yaşil yaşil

10.suluyollar.öndan sōna bi_dä gübrä väriyollar üs gübrä.sōna biçiyollar dövüyollar buyday filan çıkıyo onları satıyollar.(Köyde geziyor musun?)däda falan.(Ne yapıyorsun?)hiç gäziniyom.çıntar buluyom.çıntar gänälliklä günäy taraflarda olur.sabri var ö biliyodur.bän bölä bizim toruluk var küçük küçük āçlar orda şişlik oluyo.bän bi däfäsında üç kova bulduydum.göbäk oluyo.(Sizin köy nasıl bir

15yer?)bölä küçük särin.bölä sıcak olmuyo.oruç zamanlarında särin bölä hiç yorulmuyon.(Aklında izlediğin film var mı?)en son nä izlädidim şē vardı.gizli kapılı bi filim vardı.bölä yädi_säkiz kişi var.bi_tänä adamın şēsina biniyollar içine şē dolduruyollar balık.ordan gäçiyollar köyün birinä orda kıralın silanı çalmaya çalışıyollar.o_da buluyollar.sōra gidip bölä arıyollar gizli kapıyı alıyollar

20.anahTarını.sōna gācā ayın ışīnı kapının kiliTinā.vuruyo.alıyollar içāri orda ejdārā var bi.şōlā bāyaz bi_şē var küçük onu alıyollar.ōndan sōna oraya ğadar izlādim sōna adamlar gāliyo.(Aklında kalan hikāye var mı?)var yurdu mu bāldā mi.(Ne anlatıyor?)bi çocuk var almanyaya gidiyo.babası nānāsi filan kalıyo gidiyollar.kōyünün özlüyo ōndan sōna gāri mi nā dönüyollardı.yaşama çāvriilān

25.pādalı okudum.ōnda_da kansār olan bi adam var.bisiklāt sürüyo olimpiyatlarda.(Orada mı yarışıyor?)āvāt.(Okuldan çıktığında başka sen ne yaparsın?)okuldan çıkTīmda diñlāndikTān sōna dārs çalışmayı kitaP_okumayı tās çözmāyi filan.sōna ārkān yatmayı.(Burada mı okumayı isterdin köyde mi?)köydā bizi iki sınıf birlēşik okūrduk.dördüncü sınıfTa bāşinci sınıfın dārslerini

30.görūdük.(Ailen burada olsa yurtta kalmazdın.)bān ālāmin yanında dāğil_da kēndim kalmayı tā sāviyon.ġarışan yok girişān yok.(Takip ettiġin bir hobin var mı?)babam kamyoncu kamyonla ilgilānmāyi sāviyom.(Hangi marka?)fātih.(Ne iş yapıyor onunla?)odun satıyo nakliyat.otobüscülük.(Servisçilik mi yapıyor?)okul taşıyo sārvis yapıyo bura bāzān sāvdī bi arkadaşı olursa māsāla isTanbul ankara

35gibi yārlārā gidiyo.bi dāfā tıraPSona gitTi.(Nasıl bir yerde yaşamak istersin?)köydā dālīk.bōlā hiÇkimsānin olmadī bi yār.(Başka ne özellik olacak?)iki ğatlı olcak kāndi odam olcak.ōnü bahcāli filan olcak.ākip dikābilcēmiz bi yār olcak.(Kendinle işgili anlatabileceġin başka bir şey var mı,ya da nasıl insanlarla anlaşabiliyorsun sen?)bān ōnun duygularını anlayabilcēn ō bānim duygularımı

40.anlayabilācāk.üzüntülārimi paylaşabilcēm biri.(Kimle anlaşabiliyorsun?fērdi aydınhan.(Kim o?)bālāvli üÇ sānādir aynı sınıfı paylaşıyoz.(Kaç senedir buradasın?)bāşinci sınıfTa ğeldim.(Hangi dersleri seviyorsun?)matamatik fān.fazla sözālim iyi dāğil.(Hangi işi yapmak istiyorsun?)bābam orman işlātmā müdürü ol dēyo bānim acil tıp tāknisyāni olasım gāliyo.ama orman işlātmā müdürü olcām

45.İşallah.hocam siz nâ olmaK_istiyodunuz.(Her yıl değişiyordu.)ën çok.(Tarih,öğretmenlik değil ama tarih, uzman olarak yani.)örätmänlik güzäl dāęil mi. (Güzeli tabi ama yorucu yanı da var.) bän olmaK_isTēmēyom. (Neden?)bilmēyim_ki bizim sınıf bōlä baya çok ğonuşuyo ama örätmän ğaldında dārs dinliyolar.ōlä çok ğonuşan biriläri düşärsä altaygil gibi.(Sen onların 50.sınıfında mısın?)dāęilim.bän yädi_bē_dāyim.gäçän sänä otuz iki kişidik dörT kişi vardı furkan altay süläyman ahmäT dördü çok konuşuyodu.(Onlar aynı sınıfta mı ayrıldı mı?)bi nuri var ama nuri_dä konuşmuyo.(Düzeldi mi?)düzäldi baya çok_çalışıyo.örätmän yılbaşında morpa kampüs kädı vārdiydi hār gün tās_çözüyomuş.(Kim verdi onu?) durdu hoca. (En çok hangi öğretmenini 55.seviyorsun?) än çok sayısal dārsleri durdu hocāla mēmät hocayı.ama dięär örätmänlerimi dä säviyom.(Köyde yaşlılardan duyduğun buralarla ilgili hikāye var mı?) äskidän şurada dönär var_ya orada tiyatro varmış.sinäma mı nā varmış burlar äskidän yokmuş.äskidän binālar bōlä yädi säkiz katlı dāęilmiş bi katlı vāya iki katlımış.(Neden küçük yerleri seviyorsun?) küçük yärlär säkin oluyo.

Görüşme yapılan yer: Atatürk Ortaokulu

Adı-Soyadı: Ogün KILINÇ

Sınıfı:6-B

Tarih: 17/ 01/ 2014

Kayıt no:3

1. (Kendinden ailenden bahsederek başlayabilirsin.) dört kardışiz iki tănä ābim var.biri cāmīl biri_dā māmāt.ablam ayşā bi_dā bān varım.annām āv hanımı bābam pancar faPrikasında çalışıyodu āmākli oldu āvdā koyun güdüyo. (Rahat ol biraz O gün. Anlat nasıl oluyor o işler?) hocam yāmlārķān ilk kākīnin sıÇTıġı bokları 5.tāmizliyoZ varsa.ōndan sōna şā'pıyoZ saman döküyoZ.ondan sōna da birāZ sılaj döküyoZ.(Yazın neler yaptın?) koyun güdārāk çalışarak.(Bařka?)yok.(Televizyon izliyor musun?) arada. (Aklında kalan varsa anlatsana.)akasya durā var.orda sinan var ōlā taksī sūrūyo oluyo.sonra başKa āvā gidiyo kavga ādiyo āilāsiylā.ondan sōna onu karısı kaynanası āvindān kovuyo bāZı.durakTa yatıyo bu ġadar.(İleride 10.ne iş yapmak isityorsun?) mēmāt_ābimin yanında dondurmacılık yapmak istiyorum.(Nerede?) dānizlidā özkaymakTa.(Çamlıkta mı?) forum çamlıkTa.(Denizliye gidiyor musun?) ābimlā gidiyom o zaman ābimi görüyom.(Kaç yaşında ağabeyin?) māmāt_ābim on_dokuz yaşında.(Koyunlarınız nerede otlatıyorsunuz?) dāda ovada.dāda hocam şurdan yukarı çıkıyonuz.ordan bayā bi 15.çıkın hocam ordan gidān bi yol vardır.ordan yukarı çıkıyoZ. kızillar var ora sūrüp gidiyoZ.

Görüşme yapılan yer: Atatürk Ortaokulu

Adı-Soyadı: Deniz DENİZ

Sınıfı:8-B

Tarih: 17/ 01/ 2014

Kayıt no: 4

1.hocam bábâmin adı hamza däniz arıcı annäm äv hanımı birgül däniz. üç kardäşiz büyük ablam var äbru däniz dänizlidä oturuyo. biri ilhan däniz çē_pē_lē_dä çöpcü.(Çöpçü mü?)bän oraya ölä diyom hocam. biz_dä burdayız işTä hocam.(Senin notlar nasıl Deniz belki sen de o “çöplüğe” gidersin.)bälli 5.olmaz.(Deniz rahat olmanı istiyorum.)tamam.(Sizin köy nasıl bir yer?)hocam yaşildir yaşlıları var ölüyor süräklı.(Televizyonda ne izliyorsun?)kaçak.kaçakTa hocam bi tănä adam var işTä şe bi tănä hapsänädä bi adamlä tanışTı.ordan o adamlä çalışmaya başladı hapsänädän çıkTında.söra o adamlä bäräbär çalışırkän o adamın kızına aşık oldu.söra ondan söra dämädı ärtan onu sırtından vurup bi 10.särada gömdü.söra arkadaşları onu ordan çıkartTı zorla hayäta döndürdülär.şimdi o_da onların päşindä.onlar_da işTä savaşıyollar.(Sizin Belevi'nin deşişik konuşmaları var mıdır,sen biliyor musun?)bäzıları var.bayramın nänäsi olabilir bayâ bi däyimi çokTur.hocam ginä normal ğonuşur amma bölä sözlärindä bayâ bi mänä vardır.fazla yaşlılarla muhabbätim şe däğil.(Tamam geçen yaz neler 15.yaptın?)yinä hocam norma³di yan gälip yatTık.hocam mäsäla yukarda bi tănä bi havuz var haydarın.işTä onlara kaçak giriyoduk bärkantgillä falan.işTä bi bakTık hocam haydar gäliyo.hocam bi tırmanmaya başladık.(Giyinik miydiniz?)yok hocam tam üstümüzü çıkartıyoduk.söra biz tırmanmaya başladık bärkant çıkTı.bänim ayäm taşa bi basTım bi kaydım hocam bänim ayäm tellärä.häfa çiziklär var

20.hocam.sōna zorla hocam adam bizä bakıyo yolda gälcäk.biz tırmanmaya çalışıyo hocam zorla dā'a gaÇTık sōna.ayāmız kan.(Sizi tanıdı mı?)sōna hocam gördündä bişī dāmādi.işTä aşşāda onun altında ayrı bi havuz var yavaş osmanın.işTä orada äsgi giriyoduk sōna nārdäysä gābāriyodum.(Neden?)şimdi hocam boruyu uzatTık üsTünä boruya bi tutundum hocam havuzun üsTündäyim

25.düzälmäyā çalışıyom bi türlü düzälämēyom.bizim arkadaşlar var arkada burak diyä lisädän o_da dışarda düzältmäyin diyo süräkli. (Kimi?) bāni. (Neden?) yardım_ätmäyin diyo hocam manyak.hocam gürsäl dayı diyä biri var da onun ölu līsädän.birinin burnunu kırdı da hocam lisädä.çocā bi ğomuş çocuk burundan amāliyat_öldü.şimdi ābisinin yanında filan çalışıyo.(Geçen hafta neler

30.yaptın?)gāçän hafta hocam normaldi işTä düz häycansiz.(Kitap okuyor musun?)okuyom hocam.(Anlat o zaman.)hocam yok.(İleride ne işi düşünüyorsun?) ilärdä aşcılı düşünüyom hocam.nurullah dayı diyä biri var.hocam adamı vazgāçircäk illä yā.(Neden?)süräkli häyt aşcī gäl bakim buraya.bunu māngänä falan göndärälim diyo.(Şehir mi güzel köy mü?)köyün havası güzäl hocam

35.yā.här yār yāşillig.dänizliyä baksanız yärdä toprak bilä ğalmadı yā.(Hangi kuşları avlıyordunuz siz?)hocam işTä ğarataŧuk bilä avlıyoz.(Köylüer ne diyor ona?)ğaratavık.(Başka?)işTä cırık arığuşu ölä şēlär.(Başka ne yaparsın sen okuldan çıktığında?)okuldan çıkTımda hocam bāzän top oynayabiliriz.(Arkadaş olarak en çok sevdiklerin kim?)hocam arkadaş olarak iki_üÇ kişiyiz çoğunla éyi

40.dāğiliz.mücahit bayram däniz_öz falan ən çok_onlarla dakılıyoz.(Neden ki?)hocam biz bayramla zātän çocukluk arkadaşız anasınıfından bāri dīm hattā ondan öncädän bāri arkadaşız.hattā hocam altalta ävlär.(Başka kendinle ilgili söylemek istediğin bir şey var mı?)yok hocam.

Görüşme yapılan yer: Çameli İmam Hatip Ortaokulu

Ad-Soyad: Mehmet ERBAŞ

Sınıf: 5-B

Tarih:18/ 03/ 2013

Kayıt no:5

1.(Kendini tanıtır mısın Mehmet.)adım mähmät soyadım ärbaş baş_bē sınıfına gidiyorum. hocam başKa.(Neler yapmayı seversin?).top_oynamayı.(Başka neler yaparsın?)bi_de tälçzon izlämäyi.(Sizin köyünüzde düğünler nasıl oluyor?)gäziyoz öřmānim sonā dūn sonunda öřmānim gitçä'lärindä onları uğurluyoz.(Yazı 5.nerede geçirdin?)dānizlidäydim ö'mānim(Neler yaptın?).gäzdim üřmānim sävindik maħalläsini gäzdim. ondan sonra gäri ävä gäldim. bi_dä izmirä gitTim.(Sınıfta en sedığın arkadaşların kimler?)öřtmānim härkäz.(Nasıl yani?)onları sēmāssām haksızlık_olcak öřtmānim.(Geçen hafta neler yaptın?)ävdä öřtmānim cuma günü varmışTim öřtmānim baş_altı dakğalık tēst çözdüm. türkcä öndan sōna 10.annām öřtmānim yatın dädi uyudum. cumartäsi āşam şävkat_täpä izlädim.(5 yıl sonra nasıl bir hayatın olacağını düşünüyorsun?)bilmiyom (Kitap okurmusun?) öřtmānim küçcük ärkäkläri okuyom. (Ne anlatıyor?)bi_küçcük ärkäK varmış, öřtmānim. şişman bi kızla ärkäg varmış. Kıza älini ö dikānli şäyä dēdirämäzsin dämiş.Kaşındırıyo ya hani. işTä o_kız_da bān sänä_nä güçlüyüm

15.däğdiririm dämiş.öndan sōna hadi däğdir_dä görälim dämiş şişman.öndan sonra älini dēdirmiş yanmamış öřätmānim. sänin dämäk_ki buna alärjin yok dämiş. hadi yürü_git burdan bas_git dämiş üřtmānim.(Tamam fıkra biliyor musun ?) Ha'a (Teşekkürler Mehmet) bişi дәil öřtmānim.

Görüşme yapılan

Tarih:18/03/ 2013

Kişi: İsa ÖZCAN

Yer: Çameli İmam Hatip Ortaokulu

Kayıt no:6

1.bänim_adım İsa soyadım_özcan imam hatip baş_ā sınıfında okuyorum. (Kendinden bahsedermisin İsa, neler yapmaktan hoşlanırsın ?) oyun oynamakTan tälävizyon bakmakTan hiķayā okumakTan dārslärimi yapmakTan. (Sizin köyde dü ünler nasıl oluyor?) oyun oynanıyor kına gäcäsi oluyor ilahili oluyo bāzıları. 5.ilähili düğünlärdä oynanmıyor. başKa e'mäk yimäk yiyoruz. (Bayram günleri nasıl geçiyor peki ?) äl öpmäyā gidiyorum. şäkär topluyorum. bāzıları şäkär väriyo bazıları para väriyo. (Tamam güzel. Geçen yaz neredeydin?) çidämli köyündeydim. (Nasıl geçti zaman?) eyi gäÇTi. (Neler yapardın?) gäzdim nänëmgilä gätTim dāyzämgilä gätTim. onların yanlarına gätTim dädämginin 10.yanına gätTim tälävzon izlädim. tälävzonda ilähilär izlëyirdim. (Sevdiğin arkadaşların kimler?) yoK_örätmänim. (Anlaşamıyor musun onlarla?) anlaşiyoz örätmänim_dä arkadaş olmaK_isTämiyollar bänimlä. arkadaşlarım var_da az borda. (İsa geçen hafta neler yaptın?) aynı şëlär örätmänim tälävizyon izlädim okula gitTim dārslärimi yaptım. hiķayā okudum. (bir günün nasıl geçer?) ävdä 15.otururum acık tälävizyon bakarın accık top oynärin. hiķayā okurun. (Okuduğun kitaplar neler?) kızgın_boğā kälölan ilä padişah dädä korkut. (Kızgın Boğa'yi anlatsana bana) bi'r gön tombul ayúcúk çiftlikT gäzinirkän ayyşä täyzäyi görmüyo süt satarkän inäkTän. izlämiyo izlämiyo onun aklına bir fikir gälmiş.ö da kovayı alıp bir inäk bulmaya gëtmiş. arkadaşları näräyā gidiyorsun diyä sormuş.

20.inäk_sāmaya dāmiş. arkadaşları o inäk sāmāsın dāmişlär.ö_da akşam bi_ğova sütlä gälirsäm görüsünüz dāmiş.ö_da gätmiş çiflê bi_inäk görmüş.ö inäk aslında boğaymış sācak olmuş. kızgın boşa_da bi sallamış buynuzunu yakalayamamış. sonra tombak ayıcık yardım_ädin diyä başırmış. arkadaşları gälmiş kızgın boşayı sakinleşTirmiş. sonra arkadaşları gülmäyä başlamış. sän niyä gülüyosun

25.dāmiş.sän inäk sācān yärdä boğa sāmaya gätmişin dāmişlär.ö_da tabî ya süt inäkTän sālir boğadan sālmaz dāmiş.ö_da gülmäyä başlamış.tombak ayıcık bir_şây yapacağında arkadaşlarından fikiri almayı düşünmüş.(Başka hikâye biliyor musun?)bir gün kälöğlan bir adama gätmiş.balta nacak almaK_için adam da şē dāmiş.bän böylä.sana güzäl şäylär vārəcəğim hiç kimsäyä sōlāmä.ğonuşan bi

30balta vārmiş nacak yani.bi dā eşşek vārmiş.baltaya kēs deyik_sıra kāsıyordu.sonra eşşekK_dä yıldırım hızı gibi odunu hazılāP_da götürüyormuş ävinä.çok zāñginleşiyö bu.sonra zāñginleşdiğin_dä İsanlara yardım_ädiyo bu yoksullara fakirlära.sonra komşular da varmış.önlär da aşmış.sonra kälöğlanı görmüşlê kās baltanı dēyinsıra kāsıyormuş balta nacak yāni.onlar da onun

35.baltasını çalmaya karar vārmişlär.onun yärinä aynı bir nacak ğomuşlar.kälöğlan sabah uyanır tarlaya ğediyor.balta kās dädikcä kasmāz olmuş.bu kändisi odun kasmāyä odun yarmaya başlamış.kändisi älinä alıp.sonra äşşē hızlı oldūndan kälölan balta kasmäsä bilä yätişTiriyormuş.kazancı hālfa dāvam ädiyormuş.köylü

40.nacānı aldında kās dāyiK_sıra kāsıyordu ama kāsTiklärindä bilä o ğadar çok hızlı ğidän bir äşşek bulamamışlar.bi äşşek bulmuşlar ö_da ğedämemiş.kälölanın äşşeni çalmaya ğarar vārmişlär.yoksul bi adam gäliyo kälölanın ävinä önu doyuruyo kälöğlan.sonra önu doyuruP ülkäsine ğadiyo yoksul adam da ğari.bu padişahmış aslında.bi dā gäliyo önu yoklamaK_için.sonra kälölanın ğomşularının

45.baltasını çaldıklarını duymuş.padişah şē dāmiş hārkās odun yarışi yapacak

dämiş.önlarda yarış yapmışlar bu köylülär birinci olmuş.kälölan da ikinci olmuş padişāhın vārdī akıllarla.padişah ó gadar hızlı baltayı nārdān buldun dämiş.ó da annāmgildān miras galdı dämiş.sonra adam hōlä donup galdīndan yoksa sān kälölanın āşşēnlä baltasını mı çaldın dämiş padişah.ó_da bişē diyāmādīndan

50.padişah kälölanın āşşēnlä nacānı vārmış.sonra kälöğlan padişahın vāziri oluyo.o_zman gāziyollar hār yērdä onlara doyurmaya gēycāk vāriyollā para filan.vāzir kälölan sölēyo aç olan varmı dēyā.sonā hārkāzi tāllāl ünlēyo duyduk duymadık dāmāyin yoqsul birilāri var mı? dēyā. bulduklarına da vārmışlār kāycāk filan. tamam bu kadar ōrātmānim.(Tamam güzel şiir biliyormusun ezbere?) ha'a

55. (Fıkra biliyormusun?) biliyom. bit'tānā.(Anlatırmısın.) bür_gün nasrātdin hocanıñ āviñā hırsız girmiş. hār_şāyiñi almış. gāri kalan i'şāyi dā nasrātdin hoca da önūla hırsıza yardım ādālāk. hırsız nasrātdin hocayı gördūndä n'oldu diyā soruyo. biz bora taşınmadık mıydık dēyo.(Saymaca biliyormusun?) on yādiyā gadar sayıyoruz ān son kalan ābā oluyo. saklambaçda ōlä yūzā_gadar sayıyo. ā māsāla

60.horda biri saklandı dē mi önları bulmaya çalışıyo.ó ābā tavi kişiyi bulamadīn da kazanmış oluyo ötäki arkadaş.(İleride, hayatında neler yapmayı planlıyorsun?) lisāyi bitirdāmdä işā girmeK_istiyorum. ōrātmānlik i'şāyinā māsłāğınā girmāk istiyorum. bān çocukları hiç dōmām. onlar_da çok iyi anlarlar. (Teşekkür ederim İsa.)

Görüşme yapılan yer: Elmalı Ortaokulu

Adı-Soyadı: Yunus Ömek

Sınıfı:6-A

Tarih: 22/ 10/ 2012

Kayıt no:7

1.bän taşçılar köyündän gäliyorum. üç kardäşiz. on_iki yaşındayım altıncı sınıfa gidiyöm.babam iş_adamı annäm äv_kadını. (Nasıl iş adamı ?)äv yapıyō duvarlar yapıyō.(Tamam inşaat ustası, sen kaçınıcı sınıfa gidiyorsun Yunus?) altıya. (Elmalı'da düğünler nasıl olur Yunus?) çalgılı olüyō bazı uzun havalar çalıyolar.

5.gäliñ_alma günündä.(Peki başından sonuna kadar neler oluyor anlatsana.) sabālan çalgıcılar gäliyō çalgıları ğuruyolar. başlıyolar çalmaya sōra ōlän yämök väriyolar. insanlar ğarnını doyuruyō dāliyollar akşam gālip oynāyillar ginä sōra gidiyollar. (Sonra gelini götürürken yapılan şeyler var mı, adetler?) hocam bi dāvā_şayı oynuyolar. bizim köydä iki_üç adam var. dāvānin āçTan dāvā

10.yapıyollar altına giriyo adamlar. bölä bizi süsüyō. bāñi bi_kāräsindä isdērmiñ dedilär oynatTılar. bāni şe ātTilär. (Nasıl oldu?) bāni oynatıyollar dāvānin üstündä (O deve dediğın insan değıl mi ?)ävāt hocam. (Ona özellikle bir şey deniyor mu?)bilmiyom hocam. (Sonra başka ne oluyor?) sonra başKa adamlar gum alıp başKa yārlärdän ğum alıp savıruyollar şe yapıyollar. yāngä kılına giriyo bi adam

15.ordan bi_adam da yāngäyi kaçıriyo götürüyo ävä sōna bi_zaman sōna hamilä oluyōru. sōna oynarkän çocū düşüyo yasTık düşüyō.bu kadar.(Düğünlerde bunlar oluyor, tamam.) ävāt hocam. (Okulu seviyor musun Yunus ?) ävāt. (Okulda en çok hangi arkadaşlarını seviyorsun? çok mu sevdiğin arkadaşların birkaç tane mi?)birkaç tānä.(O zaman bize sevdiğin arkadaşlarından bahset, nasıl

20.arkadaşların var?)sinan  n  ok_arkadaşım old  kişi  ok. futbol oynar.(Kavga etmiyorsunuz değil mi?) ęavgası  l   ok_olmaz da ara sıra olur. s ra b rk var arkadaşım. l nc lidir dalga dalga d ğil d  şakalaşır b nl  ř _yapar. (Sen yazın bir yerde  alıştın mı ?)hayır. ( alışmadın, ne yaptın yazın?) yazın kuran kursuna gitTim.  vin yanlarında b zi ann mgil  y ng mgil  yardım  tTim  l . (Bunun 25.dışında neler yaptın?) iki_ ř k r  dalamanda  nişT mgilin yanında ęald dim. ordan fazla hoşlanmadım ail md n uzak ęald mda korkTum. ondan ęin  buraya ęaldim. aslında dalamanda ok c dım ail md n uzak ęalcam diy  burayı t rcih  ttim. (Bu okulda konuşma şekli arkadaşlarından farklı olan  ğrenciler yani Elmalılı gibi konuşan arkadaşların var mı?)p k ř  d ğil.(Tamam, babanın yanında 30. alışıyor musun?) t till rd . (Burada hangi işlerle uğraşılır?)  lmalıda  n  ok balıkcılık balıkcılıkla  raşılıy . alabal  m şur buranın. (Peki, b y klerinden, dedenden mesela herhangi bir hik ye veya anılarından bir şeyler ondan duyduğun, var mı ?)  sKid n hocam b l  t rlik ř  yokmuş. t tadan ayakKabı yapallarmış. onun t tadan t rl  ęırıldı mı da yalın ayak ęad rmiř daşın 35.  sT nd n. s ran  v liņ b l  s sl _p sl  sırtlar da yokmuş.  sKi_p sK  sırtlar k y ll rmiş. (Tamam teşekk rler Yunus g r şmek  zere.)

Görüşme yapılan yer: Elmalı Ortaokulu

Adı-Soyadı: Cem GÜNER

Sınıfı:7-A

Tarih: 22/ 10/ 2012

Kayıt no:8

1.(Hoş geldin Cem hangi sınıftın sen sekiz mi?)yedi hocam.(Tek şube var değil mi zaten.)ävät.(Kendini tanıt bakalım.)adım cäm soyadım güñär taşçılardan çaysäki maħalläsindän gäliyorum. annämin adı zührä babamınki ərcan annäm äv_gadını babam çifci bāzı taş duvar usTası falan yāni dıŝa gidiyo çalışa. ondan sonra işTä 5.on_üç yaşındayım. işTä iki_tānā ābim var üÇ_kardāŝız toplam.(Sen en küçük müsün?)ävät.(Abilerin ne iş yapıyor neredeler?)ābim än büyüümüz o askärdāñ gäldi fāthiyädä çalışıyo otäldä. onuñ bi_küçü bānim büyüüm o da askärdä ŝırnakTa. bēn dā än küçüm zāti.(Asker olan abinle konuştun mu?) konuŝTuk.(Nelerden bahsediyor iyi miymiŝ durumu ŝuan?)iyāmiŝ_dē. dā 10.diyö.hiç āç falan yok diyö hiç.(Düğünleri seviyor musun?)ävät.(O zaman düğünlerden bahsetsene bana. Her yerin adeti var,burada düğünler iki gün sürüyormuŝ.Baştan sona olanları anlat bana.)ilk_gün sabatTan hocam yāmāklär hazırlañır yāni ondan bi_gün öncä yāncäK_ät filan kāsilir.ondan sonra yāmāklär hazırlanır ölänä döru zātän müsafirlär gäilir.dilällärsä ŝē var ginä bölä 15.ŝē_yapıyollar.çöräk yapıyollar hocam baldan.onu kaçırma oyunu yapıyollar dāvā oyunu yapıyollar.(İnsanlar deve kılığını mı giriyor?)yoK hocam.ŝē_var bizim köydän taşçılardan bi_amca var bizim amca_ölu.onun içinä iki tānā İsan giriyö biri baş gövdä tarafa gäçiyö biri arka tarafa gäçiyö onu yapıyolar ama dilēyän yāni isTällärsä işdä akşam yāni oyanınıyo falan .ondan söra ärtäsi_gün gäliñ alımı

20.oluyo.olañ_ëvi gäliñ_almaya gidiyo.olañ_äviniñ önündä oynaniyo biraz.ondan söra dñn bitiyö.(Kızı alırken kız tarafı naz yapar,bir şeyler yapar nedir onlar?)yāni hocam işTä çıkmıyorlar bazī da çocuklar sandīn başına oturuyo.sandī aldirtmıyorlar yāni.onu bākliyollar yani hāmēn baḥṣiṣ ṣē yapıyollar.(Senin ağabeylerin bekar mı?)ävāt_hocam.(Yakınlarından evlenen var mı?)yakınlardañ

25.hocam işTe tā gāçānlādä oldu okul açılmadan öncä halamin dñnū_öldü.iyīdiñ hocam.üÇ gündü ò ilk gün sabahTan bişē yokTu sonra nişana gittik.nişanlıları oynatTık iştä oynadık.yüzüK filan Takıldı.ondan_söra zāti dñn ṣē oldu işTä . (Senin baban ne iş yapıyordu?) çiFci aynı zamanda duvar_usTası. (Sen yazın ne yaptın?)yazıñ tatilin bi_ayı zāti fāthiyādä ābimin yañında geçirdim.ondan söra

30.taşçılardaki yaz kuran_kursuna gitTim.orda işTä iki ay orda oturdum.öndan söra zāti bitTi.on_bāş gün üçündä dā zāti ābimin asğärä_gitcēni örandik o arada da ābim kaza yapTı.(Geçmiş olsun.Sen kaç yaşındaydın?)on_üç. (Bundan 10 yıl sonra, Cem kendini nerede hayal ediyorsun?)ilk öncä hocam zāti güzāl bi mäsläk_lisäsi ğazanmak isitiyom. bi mäslēm olsun isitiyom.ilk_öncä mäslēm_olursa araba alcam äv alcam.(Başka?)ävlāncēm.(Burada,Elmalıda insanlar

35.konuşmasından hangi yönleriyle ayırt edilir?)bi çamälili älmallı ğonuşurkän uzatır hocam.mäsäla yapamāyon olmārı dēr. köpēn tasmaşına ğoza dēyollar. (Şimdi eve gitsen ağabeyinle aranda nasıl bir konuşma geçerdi?, beni ağabeyin gibi düşünerek konuşabilirsin.) abim işTä şimdi ävdä olurdu bēñ gāldīmdä n_āpıyon ābi dērdim ò da hīç bişä etmēyon dērdi. (Tamam, güzel) nasılsın

40.dērdim bān äyiyn dērdi. biz zātān sivildä bölä ğonuşmāyoz. (Cem teşekkürler.)

Görüşme yapılan yer: Elmalı Ortaokulu

Adı-Soyadı: Caner GÖZEN

Sınıfı:8-A

Tarih: 22/ 10/ 2012

Kayıt no:9

1.(Kendini tanıt bakalım)adım canär soyadım gözän üç kardâşiz, bâbam çatıcı.(Çatıcı ne demek?)yâni mäsâla çatı yapıyo.annäm äv_hanıımı. (Kaç yaşındayız Caner?) on_üç. (Araştırma yapıyorum ben zor bir şey sormayacağım, mesela sen Elmalılısın buranın adetlerini soracağım.)älmalılı değilim 5.bën.(Nerelisin?)taşçılarlıyım.(Tamam burada adetler, düğünler filan nasıldır?)dünlär iki gün sürüyo.(Nasıl oluyor?)öncäliklä şē şē_yapılıyo düğün hazırlı yapıyo bi_gün öncä yapıyo bunlar öndan sōna dūn başladında çalgıcı falan gäliyo.öndan sōra işTe dūnü yapıyollar sōna nişan oluyo nişanla zātän üç_gün oluyo da. işTä nişan yapıyo.öndan sōna öncä ötäkki_gün dūn yapıyollar. 10.damatla gälin şē yapıyollar oynâyollar işTä.(Gelin alırken adetler nelerdir?)son gün takı filan takılıyo. o_gün şey hocalar falan çağrıyo bâbaları. işTä şēlär şēdiyollar.(Ne yapıyorlar?)mäsâla inek värcēm diyo tarla filan värcäm diyo bölä işTä.(Okulda konuştuğumuz Türkçe ile evimizde konuştuğumuz Türkçe fark eder mi sence? Bir fark var mı?)gäri diyolar öndan sōra bāzı insanlar yāni şāy 15.söyläyāmiyo, pülüs diyolar(O ne demek ?)polis diyāmiyollar işTä ölä diyollar.täcrübä dīcäklerinä täcirbā diyolar.(Okulda konuşmasıyla buralı insanlara benzeyen arkadaşların var mı? Ya da senin evde okulda farklı konuştuğun oluyor mu ?)bën gänäldä ävdä şē_gonuşurun da boralı gibi gōnuşurun.(Mesela ?)işTä hāmän konuya girärin_dä.(bana bu gün neler yaptığını anlat.) işTä gäzdim

20.arkadaşlarla buluşTum.därsTä Őē_yapTık dānāy yapTık otobüsā bindim gitTık
iřTä.(Kavga ettiğin tartıştığın biri oldu mu?)var mäsāla bizi bırakıp gādiyo.gāçān
sānā birinle kūsüřTük hiř ğonuşmadık.dalga gāçiyoz ōlā.(Yakın arkadaşlarınla
aran neden iyidir?)sır Tutuyollar yāni arkadaşlık nasıl oluyo ōnu
gösTāriyollar.(Bundan 10 yıl sonra nelere sahip olmak istiyorsun?)bi bilgisayar
25.řēcisi pırōramcısı olmak_istiyom.ēvlānmāk istiyom.(Tamam teřekkūrler.)

Görüşme yapılan yer: Kalınkoz Ortaokulu

Adı-Soyadı: Berrin ALTUN

Sınıfı:8-A

Tarih: 20/ 12/ 2013

Kayıt no:10

1.bärrin altun baş_a sınıfına gidiyorum. annäm äv_hanımı dädäm ämäkli äbim yaşar säniyâ gämici anadolu lisäsindä okuyō.(Boş zamanlarında ne yaparsın?)tälävizon izlärim kitaP_okurum täs_çözärim.(Hangi kitapları okuyorsyn?)ömär säyfätTin fıkra kitapları komik bölä gänäldä komik.(Birisini 5.anlatsana bana Ömer Seyfettin hikâyelerinden.)kaşağı ömär säyfätTin küçükkän bölä inäklärlä ilgilänmäyi çok_sävärmiş. söna onların hani bi_hizmätcisi mi nä varmış. bi kaşağı varmış altından onunla inäkläri şe_yapıyollarmış. o onu kırmış kardäşinä iftira atmış. sonra işTä kardäşi babası kardäşinä çok kızmış. çünkü hani o kaşağı çok önämliymiş annäsindän hädiyäymiş. babası da kardäşinä çok kızmış 10.ävdän çıkmama cäzası värmış. kardäşi bayä_bi sonra hastalä yakalanmış. hastalık kötüläşTikçä ölmüş ömär säyfätTin kändini çok kötü hissätmiş. (Başka bildiğin hikâye var mı?)çok da işTä hatırlayabilsäm. (Dizi izliyor musun?)büzän. (Hangilerini?)gänäldä komädi türü şälär. (Mesela?)aramızda kalsın diyä bişi var. (Ne anlatılıyor ?)bölä bir kişi äsKidän bir_ämänät bırakmış arkadaşına kızına 15.vär diyä. sonra o kişi ämänäti kändi sahiplänmiş. kızına värmemiş kızı bi_gün onun ävinä gäldi ämanäti istädi. ona da başka bişē värdilär. (İzlediğin film var mı hiç?)sinäma fantasTik dörtlü. (Neler oluyor?)dört arkadaş var dost var. özäl güçläri var. birinin vücūdu taşa dönüşäbiliyo atäş çıkarabiliyo biri görünmüz oluyo biri dä äsnäk hani uzayabiliyo. bunlar bölä bunların bi düşmanı var. onlar şe yapıyolar

20.bunların güçlərini yok ätmäyä çalışıyo. (Dışarıdan biri gelse Kalınkoz'u sorsa nasıl anlatırsın?) çok misafirpärvär birisidir. dünlärimiz iki_gün sürär. gälin_alma vä kına_gäcäsi olarak. sörâ müsäfir gäldändä en iyi řakildä ärlamak istëriz. bölä en güzäl yärlärdä en güzäl yämäklärlä. (Düğünlerde neler yapılıyo?) dünlärdä käşKäk söra nohut çorbası fasülyä olur hoşaf pilav. bölä däğişıyo řäyä görä ät

25.filan yapıyolar.(Baştan sona nasıl yapılıyo bu düğünleriniz?)ilk cuma_günü hazırlık oluyo. bölä yämäklär filan pişıyo. cumartäsi günü sabah düğün oluyo işTä şarkılar çalıyo. gäcäsi kına_gäcäsi yapılıyo kına_gäcäsi dä dı'şarda yapılır gänäldä. gälinin annäsi babası damaTın annä babası filan oyn_oynär. bölä häp birliktä oyun oynanır işTä kınayı yakallar sönä takı taşallar. gäcä birlärä_ikilärä

30.kadar sürdü_olur. pazar günü ölän bitär. ölänä kadar oyunlar oynallar. sonra damat_ävi kız_ävinä gidär gälini gäzdirillär. söra damat_ävinä girärlär orda fotöraf çäkimi yapılır. akrabalarla fotöraf çäkTirilir söra härkäz ävinä dälır. (Çivrilin nasıl anlatıyo baban?)çivrilin älması vä çäkirdäği mäşurmuş. yäřilliklär içindä bölä gitTim zätän çok güzäl. bölä o zätän hükümät konānda çalışıyo. arkadaşları çok

35.iyilär çok canayakınlar. babam bāzän fasülyä täräyağı filan götürüyo onlara.(Burada neler yetiştiriliyor köyde?)fasilyä cäviz hayvancılık yapılıyo sönä ölä işTä. (Evde yemek yapıyo musun sen?)bän gänäldä hani sınavlarım oldündan yapmam. (Okulla arkadaşlarımla ilgili bir şeyler anlat bir de?) iyi zätän bu köydä härkäz birbirini tanır. ondan anasını babasını häřşäyi filan biliyom. okulumdaki

40.härkäzi biliyom nädäysä. örätmänlärimiz_dä bizä çok iyi davranıyollar. bi hatamız oldünda öncä anlatıyollar sonra çok kötü bi_řē olursa cözä väriyollar. ällärindän gäldi kadar bilgi värmäyä çalışıyollar. (Birkaç yıl sonra neler yapmayı düşünüyorsun?)bän fän lisäsini tutturmayı düşünüyorum. sonra bän dänizliyä filan gidärsäm annämlä oraya taşıncaz. işTä iyi bi ünüvärsTä tutturmak

45.istiyorum.(Hangi mesleği yapmak istersin?)bäyin_cärrahı.(Ne iş yapıyor onlar? Araştırmışsındır kesin.)päk araştırmadım ama bildiğim kadarıyla hasTalıklarda bälli olan bölä tümör filan onları düzältiyollar işTä.(Tamam, sizin taşla oynan oyunlarınız var mı?) üç_taş üç_tası havaya atıp yakalamaya çalışıyosun. dăđişik haräkätlerle yapmaya çalışıyosun bölä yänmäyä çalışıyosun.(Başka kendinle ilgili 50.söylemek istediğin bir şey var mı?) yok.

Görüşme yapılan yer: Kalınkoz Ortaokulu

Adı-Soyadı: Reyhan ÖZDEN

Sınıfı:6-A

Tarih: 20/ 12/ 2013

Kayıt no:11

1.adım râyhan soyadım özdän annämin adı gülizar.(Ne iş yapıyorlar?)babam çiFci anném äv_hanıımı.(Ne ekip dikiyorsunuz?)marul gibi şêlär äkiyoduk.(Başka?)bübär sōna tomatis şäyi.(O sebzeleri nasıl büyütüyorsunuz?)bâbam bi°ssürü ölä ufaK ufaK tâta kâsiyo.sōna şölä üÇgän şäklindä yapıyo.içinä hōlä sırâla gaziyoruz.bâya 5.durdu mu bunlar yavaş yavaş büyümâyä başlıyo.sōna üsTünä şê olmasın diyä çadır örtüyoruz.biraz da aralıklı bırakıyoruz o üsTünä havâ alıyor.(Sonra satıyor musunuz?)s atmâyız kändimiz yēyiz.(Evde hangi yemekleri yapıyorsun?)patädiz yaparım makarna yaparım.yörtlama yapıyorum.sōna bi°bär kızartıyoruz bulgur yapıyoruz.(Nasıl yapıldıklarını anlatsan,mesela yoğurtlama.)yâ kızdığında patädiz 10.katıyoruz sōna äğär işTä bi°ssürü katKı_katcaksak patädiS tomatiS bi°bär häpsini aynı yärdä kızartıyoruz.(Bulgur?)öncä ona_da yâ katıyoruz.sonra bu yâ kızıyo ona bulgur katıyoruz o şê oluyo sonra biraz su katıyoruz içinä sūla güzäl suyunu çäkiyo bişiyö.(Dizi izliyor musun evde?)ävät.(Neler izliyorsun?)cännät_mağalläsini izliyorum.(Anlat bakalım merak ettim bu diziyi.)yâni 15.häpsi fâratla _sultan ävläncäk oldünda annäsi izin_värmädî için ävlänmiyo.çok kavga ädiyolar.(Oyuncuların özellikleri nasıl?)mäsäla bi_tänä bätär diyä bi adam var.o çok yâni başlarına bi kötülük filan gäldi mi o hămän aklına bişê gäliyo bärabär pilan ğurup yapıyollar.sōna bu fâratın babası var.o da şê yapıyo sultanla fâratı ävländirmäk_için hâr_şêlär yapıyo.bi şê var hiç kızının evlänmäsina izin

20.värmiyo kötülük yapıyo.kızını zängin kocaya värmäK_istiyo.(Film izliyor musun,sinema filmi?)hiç_izlämiyom.(Sınıfın okulun arkadaşların nasıl?)çok güzäl.Örätmännlärim çok_iyi arkadaşlarım iyi.bāzän bi_şeyi yapamadıklarında bändän istiyo.gäl bārabār yapalım diyo.bōlä şēlär yapıyoz birbirimizä yardım_ädiyoz.(Arkadaşlarıyla hangi oyunları oynuyorsunuz?)saklambaç

25.oynuyoruz.öndan sōna bāzı bānim canım oyun_oynamaK istämädi mi annämä yardım_ädiyom.ablamgil dışarı çıkıP oynuyollar.(Taşla oynanan oyunlar var onları biliyor musun?)çizgi var.(Nasıl oynuyorsunuz onu?)önce hōlä istār säkizärli istār altışarlı ciziyoruz.sonra birä_atıp ikiyä_atıp oynuyorsun.kalanlar öbür arkadaşına väriyo kalırsa.(En son hangi kitabı okudun?)güvärciñlär diyä bi_hişayä vardı onu

30.okudum.bōlä bi_tänä güvärcin vardı bi padişah vardı.sōna güvärcin gälmişTi padişaha padişah onu istämişTi.padişah härküzä bana bi_tänä güvärcin bulana altın väricäm dämişti.sōna ö da padişaha bi gätirdi häpsini.sōna önlara tākär_tākär güvercin dātmaya başladım.väzир dā şaşırdı.bi güvärcin için bi°ssürü altınlarını fäda_ätmäyä däğär mi dädi.o altınları värmäsini istämiyodu altınların kändinä

35.kalmasını isitiyodu.işTä sōna bōlä gidiyo.(Köyde yetiştirilen şeyler neler?)mäsälä tarlalara äkin gibi şäylär äkiyolar.öndan sōra bıçıyollar.mäsälä tütүн äkiyoz.tä gäçän sänä äkmişTik.öncä bi şē oluyo bi_arabayla onda hōlä ufacık şäyä atıyollar.topraga dikiliyo sōra arkasından su gälincä sulāyollar.üÇ_kişi oturuyo buna häpsi dikiyollar.här_gün tarlaya gäliyiz sulāyız büyüyollar büyüyollar

40.ğocōman oldūnda bunlar öncä altını ğırıyız sōna üsTünü toprāla gömüyüz.bōlä sıkılcağ su filan oluyo.güzälçä ö sütlä isläyollar sōra kartona satıyollar.ama babam satmiyo köyä satcakmış.(Başka ne ekip dikiyorsunuz?)äkin dikiyoruz ulaf yapıyoruz.önlari dikiyoruz.(Buğday var mı?)buyday var.bi kāräsindä gitmiştim bōlä kazan gibi bişi var ona katıyorlar dönüyo çok säş çıkıyo o birdän şē

45.oluyo.(Birkaç sene içinde Reyhan neler yapmak istiyorsun?)İisäyâ gitmâk_istiyorum.kazanıp_da âilâmi mutlu ätmâK_istiyorum.(Yemek yapabiliyor musun?) (Başını sallıyor.)(Neler yapabiliyorsun?)yaparım sōna kāsik Pişiriyoz. sōna sabah kāvaltıda annäm mal_baka gittindä yumurta pişiriyoruz zçtin bal här_şē koyuyoruz.(Kesik dediğin şey ne?)öncä böylä yā katıyosun. sōna irāngi katıyosun

50.ikisi karışıyo cımicık şē katıyosun sōna o kāsik karıştırıyosun karıştırıyosun. (Başka söylemek istediğin bir şey var mı kendinle ilgili?)yāni fazla kötülük yapmam. arkādaşlarımı kırmam birini sēmämāzlik yapmam birini dā alırım yanıma. bārabār gāzāriz.(Geçen hafta neler yaptın?)gāçän_hafta arkādaşlarımızla oyn_oynamışTık. sōna mäsāla bān bişāyi bilämädām dā yanımdaki arkadaşım

55.sōlüyodu o bilämädiğindä bān sırayla ölä ölä.(Senin nene dede sağ mı nasıl?)onlar da iyi nānēm var ama mēmāt_dādām öldü. nānēm kändi tälēzon alamadīndan bizim yanımıza gāliyo. biz dā ona acıyoruz bārabār mutlu āilācāk bakıyoruz.(Onun hayatı nasıl geçmiş?)aslında bābamın annäsiylä şē yāni babamın annäsilä bābası var_ya.aslında bānim māram diyä bi dādām vardı o bi

60.hasTalık gāçirdi ama hiÇ gurtulcak şākildä dāğildi.sōna bābam önu hastanāyā götürdü üÇ_dört gün durdular bayā_bi yatTılar.sōra bi yatTı ilāşTi.(İsmi neydi?) māram.(Tamam)

Görüşme yapılan yer: Kalınkoz Ortaokulu

Adı-Soyadı: Serdar KILINÇ

Sınıfı:7-A

Tarih: 20/ 12/ 2013

Kayıt no:12

1.bënim adım särdar huy annämiñ_adı äsmä huy babamiñ_adı mätin_huy
äbimin_adı tuncay huy abimin_adı dädäş_huy ablamın_adı hatcă_huy. (En son
söylediğın ağabeyinin adı neydi?)dädäş.(Baban ne iş yapıyordu?)çiFci. (Ne ekip
dikiyorsunuz?)tütün dikiyoz anason dikiyoz.(Tütün nasıl işleniyordu?)dikiyoñ
5.ğırıyoñ satıyon sōra.(Nasıl yetiştiriliyor?)çapalēyo sōna sulāyo kändi çıkar.(Nasıl
kırıyorsunuz?)ilk birinci ğırım oluyo. sōra ikinci ğırım üçüncü altıncıya_ğadar
gädiyo.(Dizi izliyor musun?)şäFkat_täpäyi izliyo.(Nelerden bahsediyor
orada?)aklıma gälmädi.(Boş zamanlarında evde ne yaparsın?)(Tamam
teşekkürler.)

Görüşme yapılan yer: Kalınkoz Ortaokulu

Adı-Soyadı: Levent DAL

Sınıfı:8-B

Tarih: 20/ 12/ 2013

Kayıt no:12

1.babam şēdä dört_cēli hadämä.ābim mēmäT_ākif_ärsoy ünüvärsitäsindä. annämdä äv_hanıımı oldū_için äv_hanıımı ablam taksildä çalışıyo. bän dä öränçiyim.(Yemekhanede yemiyorsun değil mi yemeğini?)bän yurtTä_ğalıyom.(Neler yaparsın boş zamanlarında?)oyn_oynarım täs_çözärim. 5.tätillärdä nänämgiliñ_yanıına gidiyom.(Yurtta zaman nasıl geçiyor?)bi_sät kurs_därsi yapıyoz sōna okul dārsi yapıyoz namaz kılıyoz yēmē gāçiyoz.sōra ginä kurs dārsinä gāçiyoz.namaz ğılıp yatıyoz.(Televizyon izlemiyorsunuzdur o zaman.)izliyoz.(Ne izliyorsun?)şäFkat_täpä var.(Neler anlatılıyor orada?)şē var savaş.cāmał_başKan diyä biri var o şäyi kaçıryo. (Düğünleriniz nasıl olur?)çalgılı 10. oynanır. dāmatla_sazcınıñ bālinä vururlar.(Asker uğurlanırken?)şänlik yapılıyor. bayrak_asıyollar işTä gāçiyollar oyun_oynuyollar.(İleride neler yapmayı planlıyorsun?)bän ilärdä vätärinär olmaK_isitiyorum.(Bu civarda görülen evcil yabani hayvanlar neler?)ävcil hayvanlar kadi köpāk. av hayvanları tavşan oluyo 15.başKa_bi dä kuşlar.(Ava gidiyor musun?)arā_sıra bābamla gidiyom. gidärkän tüväk_alıyoz sıkı alıyoz. yämäK_için aşya alıyoz biraz. dā'da avlanıyoz.(Bu köyde neler yetiştiriliyor?)äkin arpa anason nohut yātiştirliyor buyday.(Nasıl yapılıyor?)öncä äkiliyo çif_sürülüyo. sōra vakTi galdindä kändisi büyüyo sōna biçiyoruz. biçärdövärlä ya da patoz oluyo onla_dövüyoz.(Levent okulda 20.oynadığınız oyunlar neler?)futbol var äsir var.(Nasıl oynanıyor esir?)guruplara

ayrılıyoz.taş_goyuyoz  n rji almaK_i in taşTan.koşuyorsun  n rjiği_alıp  b r adam s nd n s ra  ıkarsa s nin  sT n oluyo. ataşi  ıkarsa s ni  sirl y bilir. yakalananları kurtarmaya  alışıyoruz biz b l .(Başka var mı?) l k oynuyolar. koşturuyolar birbirin  dokanıp  b  oluyo koşturuyolar.  izgi var.(En son hangi 25.kitabı okudun?) n_son f tihad_sultan_m m t.(Ne anlatıyor?)aklıma g lm di.(Yazın neredeydin?)yazın yurtT _duruyodum b n gin . dışarı  ıkıyoduk ar _sıra.(Başka kendinle ilgili s ylemek istediğin bir şey var mı?)yok.

Görüşme yapılan yer: Kalınkoz Ortaokulu

Adı-Soyadı: Atalay CESUROĞLU

Sınıfı:7-A

Tarih: 20/ 12/ 2013

Kayıt no:13

1.adım_atalay soyadım cäsürölu säkizinci sınıfTa okuyorum. numaram iki_yüz_kırk. kalınkoz_köyündä duruyom. (Baban ne iş yapıyor?) dört_cëli (Nerede çalışıyor?) pamukkalädä. (Pamukkale nasıl bir yer?) bilmiyom bën hiÇ_gitmädim oraya. (Düğünleriniz nasıl oluyor?) çalgı_çalıyollar.davul ëalıyolar. öndan sōna 5.gälinlä_damada yüssük Takıyolar.(Başka?) gälin gäzdiriyolar öndan sōna fotoraf çekiyillar. köförä gidilär. cämiläm_oynuyolar. işTä normal oynuyolar çalan müziklä.(En çok hangi diziyi izliyorsunuz?) äkip_bir hocam şē_ädilär. bölä akif var onlar çatışiyolar. adam bāzı adamları şē_diyollar numaradan öldürüyollar.öndan sōna opärasyona çıkıyollar.(Sonra?)bāzı_kişiläri nazarätä atıyolar.(Bağ bahçe var 10.mı sizde?)var.(Ne ekiyorsunuz?)silaş_äkiyoz. anason_ëkiyiz būday_ëkiyiz äkin_äkiyoruz. nohut_äkiyoruz.(Nasıl oluyor o ?)güzäl oluyo hocam şē_ädiyollar öndan tıraktörlä sürüyollar. ordan gübräsini äkiyollar nohudunu här_şēsini äkiyillar.bölä.başKa silaşı öncä bölä sürüyollar hocam sōna suluyollar.(Hayvanlarınız var herhalde sizin?)var.(Onların bakımı nasıl 15.oluyor?)saman väriyoruz yäm väriyoruz öndan sōna silaş väriyoruz.başKa bu_gädar hocam.(Ailene yardım ediyor musun?)tarlaya su_sulamaya gitTindä yardım ädiyorum.şimdi motorun bēnzini bitTindä bēnzini alıväriyorum.(Hangi kitapları okuyorsun?)bi_tänä vardı_da.unuttum hindi adını.küççük_piräns vardı.päygambär äfändimizin hayatı.(Küçük prenste ne anlatıyor?)hocam tam

20.okumadım onu bî_ki sayfa okudum.(Bundan bir iki sene sonra neler yapmış olmayı isterdin?)bilmiyom ki hocam.allah nâ_vârdîsâ ó olur îşallah.(Geçen hafta neler yaptın?)gâçân_hafta dârs çalıştıım.âvdâ çizgi_Film bakTım.hocam oyun_oynadım.ğar yādında ğar_oynadım.inâklärä_bakTım.(Hangi oyunları oynuyorsunuz?)hocam yakartop oynuyoz can dçriz biz.saklambaç oynāız

25.yakalambaç oynāız.bōlä sos_mos oynāız.sōra pişTi oynāyoz.(Nasıl?)hocam bōlä kâda ālimizā Sābzāyi yazıyoz kaÇ_kiři olursan.üçü_dä aynı olursa pişti dēyoz.(Yazın neler yaptın?)tarlaya gitTim.motorsiklätlä gāzdim.(Nereleri gezdin?)hocam řāyā_gitTik hortmaya.bābamla käläkciyā gitTik.käläkcidä motora akū dakTırmışTıK öndan sōna gāzdik orda çarşıda.(Arabaları seviyor

30.musun?)āvāt.(En çok hangilerini?)hocam bōlä düz araba işTä.(Bir arabada hangi özellikler olması lazım sence?)bi_arabanın hocam çok hızlı gitmāmāli.ēliyāti rūsatı tam olmalı çalıntı olmamalı.(Bařka.)sādä bi rānK_olmalı.(Okulda neler oluyor?)okulda päK biřē olmuyo iyi bi sıkıntımız yoK hocam

Görüşme yapılan yer: Kalınkoz Ortaokulu

Adı-Soyadı: Onur ÇAKAR

Sınıfı:6-A

Tarih: 20/ 12/ 2013

Kayıt no:14

1.(İsmin neydi?)onur.(Soyismin?)çakar.(Aileni tanıt bakalım.)bâbam dört_cēci. tapuda çalışıyor çamâlındâ. annäm dä şē äv_hanıımı.(Televizyonda ne izlerisin?)iki_dünya arasına bakıyorum.(En son hangi kitabı okudun?)şē ödäv yapıyorum.(Kitap?)bi_tânä bäsili at var. sahinindän kaçıyo yaralı hayvanlarla 5.görüşüyo. atını sönadan görüncä sâhibi atını istiyo. (Köyde insanlar ne iş yapıyor?)tütün_ğırıyo. örtmânin mäsälâ şē yaprak gibi ğırıyo. ällârin bölâ yapışak oluyo. (Yazın neler yaptın?) örtmânim tütün_ğırdım.

Görüşme yapılan yer: Kalınkoz Ortaokulu

Adı-Soyadı: Süleyman TOSUN

Sınıfı:8-A

Tarih: 20/ 12/ 2013

Kayıt no:15

1.adım süläyman tosun. bábamın adı sonär_tosun annämiñ_adı ömiryä_tosun. bábam arasıra İşat işi yapıyo. çifcilik yapıyo. äkin nöt anason haşaş.(Nasıl yapıyorsunuz?)řölä üÇ_bäř toplanıyo. sōna patozla dövölüyo.(Yazın neler yaptın?)yazın dārs çalışTım. top oynadım. bi_yol dānizliyā gitTim. (Nasıl bir yer 5.Denizli?) futbol sāsı var. (Geçen hafta neler yaptın?) okulda pazartäsi burda araştırma yaptım. fändäm řē çözdüm türkcādān_dā. tānāFüslärdä voläybol oynadım.(Evde?)tälävzon izlädim.(Neler izledin?)kurtlar_vādisi.(Anlatsana bana, Polat nasıl biri mesela?)polat řu_an řēdä gözükümüyo.(Bařka?)iyilä çalışıyo da. řāFkat tēpā izliyo. orda da savaş.(Fizlm izledin mi?) kurtlar_vādisi 10.izlädim.(Öyle değil sinema filmi olarak.) yok.(Kitap okuyor musun?)om_bäř yaşında kapTan. om_bäř yaşında kapTanlık_ōrāniyo. babasının mäslāęini alıyo işini ōrāniyo.(Hangi oyunları oynuyorsunuz okulda?)futbol turnuvas_olyo voläybol tānis.(Mesela taşla oynan değişik oyunlar var.)mäsälā kör_äbā saklambaç äbälämäcä var.(Nasıl?)äbāliyorsun koşturuyorsun.(İnsanlar ne işle uğraşıyo bu 15.köyde?)gānāldä çifcilik. būday anason haşaş.(Nasıl işlenir?)iřTā kasım aylarında filan äkiyollar. sōna otlanyo. güççücük otlar_çıkıyo.öndan sōna anason böyüyo bi_yärä toplāyo dövüyo.

Görüşme yapılan yer: Kalınkoz Ortaokulu

Adı-Soyadı: Ayşe Gül ÜNSAL

Sınıfı:5-A

Tarih: 20/ 12/ 2013

Kayıt no:16

1.adım_ayşägül_ünsal babam özay_ünsal çiFci annäm sühāylā_ünsal. iki_ğardāşim var ālā_ünsal ikinci_sınıfa gidiyo. āylül_ünsal sınıfa gitmiyo. yāni_sānāyā gitcāk ana_sınıFına.(Baban çiftçiydi değil mi ?)ävāt_örtmānim(Ne ekip dikiyorsunuz siz?)tarlada māsālā būdāy önlarla gāçiniyoruz.(Nasıl yapılıyor bu işler?)öncā 5.bābam sürüyo tarlayı sōna būdāy ākiyo tōmunu ākiyo.ōlā işTā örtmānim yāmur yāyo büyüyo sōna biz kändimiz annāmgillā gidiyoruz tarlaya babam çalışmaya gidiyo.(Televizyonda dizi izliyor musun?)ävāt_örtmānim.(Anlatsana birini.)pis yādili. orda bi_orço var.ō çok_komik ōna bakıyın öbür_gibi bakmācan zātān çok şaka yapan biri arkadaşlarıyla dalga gāçān. işTā örtmānim kanticedān şē istēyi sōna 10.vārdēyi vārmēyi sana bi sır vārēcāşimdā_ örtmānim işTā bi_tānā çocuklar buluyollar bi_āilāyā āvlat olarak vāriyollar. örtmānim bunların özāl güçlāri var işTā ōna bakıyın.(Kurtlar vadisi de mi vardı bir de?)örtmānin işTā o bābamın_bakTī. (Kitap okuyor musun?)okuyom_örtmānim.(Aklında kalan hikāye var mı?) var. kirpitci_kız.örtmānim işTā bu kirpit satıyo.sōna orada kirpitlāri yakarak 15.ısıniyo.bu kirpitlāri dā alan olmāyi işTā ōlā.başına bi olay gāliyi.gāldikTān sōna ölüyo gāliba örtmānim.(Arkadaşlarıyla hangi oyunları oynuyorsunuz?)burda gānāldā oynanan oyunlar ip atlama oynaniyo bazı yasaK oluyo ama ginā oynaniyo.volāybol oynuyoruz bādēnlārdā maç_yapıyoruz ērkāklārlā.sōna can oynuyoruz.(Geçen yaz neler yaptın?)gāçān_yaz annāmlā birlikTā dā_gitTik.dāda

20.äkinläri bıÇTık annämä yardım_ätTim annämä yardım_ättikTän sōna hiķāyā okudum dārsimā çalışTım.tākrār_ätTim gālēcāk sänä yēdinci sınıfa gātTımdā zorlanırın dēyā.(Geçen hafta neler yaptın?)gäçän haftā güzäl gäÇTi yēni_arkadaş gäldi tūba günär onla tanışTık iyi oldu.iyi biri oldūnu SandäTmişTim ó da iyi birīdi.ā_ya gäÇcāk sanıyodum ama bē_yä gäÇmiş üzöldüm.(İleride birkaç sene 25.sonra nereye gideceksin neler yapacaksın?)bikaç_sänä sōna līsēyā gidārim babam izin vārisä.izin vārmäSsä annämä yardım_ädārim.(İstediğın bir meslek var mı?)var.(Ne?)hämşirä.(Hemşireler ne iş yapıyor ki?)dokTura yardım_ādiyo sōna dokTurun ona gätir dādī işTä ölülärin pansumanını yapıyo_ya sōna sārım dakıyollar öndan hoşuma_gidiyo.(Yemek yapıyor musun?) yaparım.

30. (Neler?)makarna_pişiririm hani türlü bişiririm sōna salata çorba.(Nasıl yapıyor?)salataya öncä marul dōrayısın öndan_sōnacıma tomatiS_dōruyosun bi*bār dōruyosun yağını tuzunu_gatıp garişTırıyon.(Yurtta kalıyordun değil mi sen?)ävät.(Nasıl geçiyor yurtta hayat?)iyi gäçıyo.(Ne yapıyorsunuz?)öncä okul_dārsläri yapıyoız sōna fuł_yurt_dārsläri yapıyoız.(Köy nasıl bir yer?)şährä

35.gitTındä bāzı şēläri bulamıyosun.arabalar gäçıyo burda yāni yaşamaK dā iyi.orda satın alıyosun burda kändin yātişTiriyosun hēr_şāyi.(Tamam.)

Görüşme yapılan yer: Kalınkoz Ortaokulu

Adı-Soyadı: Berkay KEF

Sınıfı:8-A

Tarih: 20/ 12/ 2013

Kayıt no:17

1.adım bärkay soyadım_käf annäm äv_hanıımı bâbam şēdä acıpayam şēdä tapuda duruyo.öndan sōna kardāşım var ana_sınıFında burda okūyo. ondan sōna taşıncak gibiyiz acıpayama gitcüz.(Bu 4-C durumu ne?)hocam äväli bâ'mgil izmirdä çalışıyodu şimdi dänizliyä gäldilär dört_cäli oldu härküz.(Ne iş yapıyorlar 5.tuzlada?)hocam Tuz kürüyillärdı arābayla tırakTörä gätıyollar.(Televizyonda ne izliyorsun?)hocam arka_sokaklar äkip_bir öndan başKa bişi dāyil. äkip_birdä savaşıyılar öndan sōna dövüşüyilär öndan sōna ämir väriyollar istādī yärä gidiyillär.(Kitap okuyor musun?)çok dël.kälölan masalları.(Anlat bakalım.)bi'r_gün hocam kälölan şē_gitmiş kasabaya. kasabaya annäsi ona şē värmış satcak 10.domatäs härşē.öna kaFasına vurup affärim_ölum dämiş çok_ıyi bi_ış başarmışın bunu bölä yaparsan tā_ıyi para kazanırız dämiş. ondan sōna ö tā çalışmaya başlamış sōna äşşäk_almışlar.(Yazın ne yaptın sen?)yazın hocam amcamla_äbimlä çamalıyā gitTim.öndan sōna amcam aycada çalışıyo öndan öna yardım_ätTim.(Birkaç sene sonra neler yapmayı düşünüyorsun sence ileride ne 15.olacaksın?)hocam şē_olmayı düşünüyorum dokTor.(Neden?)hocam çünkü örtmän olsam härküz bārtTırıyo ondan dokTor än_ıyisi.(Öğretmenlerinize aranız nasıl burada?)hocam cımicık gonusuyoz bāriyılar. hocam hidayät_hoca ginä eyi_dä arada savunma yazdırıyı. barboros_hoca arkadaşlarıma küfür yaptıdı atılmadı. bora bizi çirdılar väliläri çirdılar anlatTıdık. ötäkinlär iyi hocam.(Burada

20.oynadiğınız oyunlar neler?)fotbol äbälämäç tēnis.(Böyle taşlarla oynanan farklı oyunlar oluyor ya onlardan var mı?)hocam äsir var bi'_bu taräfa Taş göyillar bi bu taräfa bändän üsTünün dēyin mäsäla bän arkadaşım ärsēñdän üsTünün dēyin.önu yakalāyız ó äsir oluyor. bän üsTünün ondan dērsäm ó ğazanıyı.(Geçen hafta neler yaptın?)hocam okulda därs çalışTık. rähbärlıkdä örtmānımız şe anlatTı

25.nasıl okulda nasıl durcāmızı.öndan sōna ävdä_dä annāmızın nasıl hiķāyā okutcānı.(Nasıl duracakmışsınız okulda?)hocam okulda kořmācāz öndan sōna zibidi_gibi ğälmēcāz okula.(Köyde ne iş yapıyorlar?)hocam çiFcilik yapıyıllar mallarınla ūraşyıllar. öndan sōna yām_ot väriyillär mallarına üräTiyillär para_ğazanıyıllar.(Boş zamanlarında neler yapıyorsun?)kuş_avlamak.(Anlat

30.bakalım o zaman bildiğin kuşları.)cıldırık bokÇu ēribik cırık ğaratavık öndan sōna davşan öndan sōna alabıcırık.(Avlanan her şeyi say bana.)malaş kāklik. kāklik var cırık var. hocam bi_dä ğäyik avlanıyı burda.(Geyik var mı burada?)hocam bilmēyın da donuz_avlanıyomuş burda.(Başka yaban hayvanları var mı?)tilki var yılan.(Babana yardım ediyor musunu?)yapıyın.(Mesela?)hocam

35.inäk bakarkan yardım ädiyon öndan sōna odun_ğırarkän yardım ädiyon.(Düğünler nasıl yapılır burada?)hocam dūnlär burda nişanlıllar öndan sōra bir_iki ay ğäÇTindä nişanlık almaya gidällär.öndan sōna ğälinli_alıp dūn yapallar.öndan sōna iki_gün yapallar cumartäsi pazar. pazar_gün işTä ğälin ğäzdirillär. ğälinä kapıya şe çakallar mıh.(Hiç aşık oldun mu sen Berkay?)yok.(Biz

40.bizeyiz oğlum çekinmene gerek yok.)dōru hocam olmadım.(hiç mi?)olmuşTur_da hocam burda olmadı.(Nasıl oldu anlat bakalım? Adını söylemene gerek yok.)hocam ilk bän önu äsKi_okulda görmüşTüm çocuklara bu kim dädım. bizdä anasınıFı yokTu birinci sınıfta görmüşTüm.öndan sōna hālini řāyi sordum hocam iyi mi dūrüs_mü diyä hocam. sēmāyā başladım sōra

45.bırakTım.(Eskilerden hikāye duydun mu hiç?)hocam āsKidān dādālārimiz óküzlā çif_sürällārdi.óndan sōra ākinlāri dövällārdi. āsKidān hocam dādāmgil çanta yārinā çuvaldan şē yapallarmış. kömürdān ğalām.(Buralıların konuştūğu öğretmenlerinin anlamadığı kelimeler oluyor mu?)var hocam.(Ne onlar?)biz hıya dēyiz ónlar āvāt dēyi.ónlar āfāndim dēyi biz hā dēyiz.(Tamam.)

Görüşme yapılan yer: Kalınkoz Ortaokulu

Adı-Soyadı: Ersen ÖZCAN

Sınıfı:6-A

Tarih: 20/ 12/ 2013

Kayıt no:18

1.adım ärsän soyadım özcan altı_ā sınıfında okuyorum. babam dört_cēli annäm äv_hanıımı. annäm şē hocam hāmilä ondan dānizliyä gidiyoruz.(Denizli mi güzel burası mı?)burası.(Neden?)işTä.(Kuş avlıyor musun sen de arkadaşın gibi?)ävät_hocam.(Say bakalım.)cıldırık cırık öndan sōna üzümçü başKa 5.kälcä.(Avlanan başka?)tavşan öndan sōna karga dā_güvärcini.(Geçen yaz ne yaptın?)gäçän_yaz hocam çakıra gitTik.(Orası neresi?)çakır hocam käläkÇinin_ilärsi. harman_dödük.(Nasıl yapılıyor?)hocam däsTä däsTä oluyo patozun içinä atıyollar. samanını döküyollar būdayını döküyollar.(Geçen hafta neler yaptın?)ävdä mi.(Her yerde.)hiç.(Hangi takımı tutuyorsun?)baş_Taş.(Ne 10.olacak Beşiktaşın hali?)bu sänä şampiyon dēl.çikin oynāyılar.(Televizyonda ne izliyorsun?)şäFkat_täpä äkip_bir. (Neler anlatılıyor orada?) savaşa çıkıyollar täröüslärlä. iki_tänä komutan var onların äkipleri var. savaşa çıkıyollar täröüslärlä savaşıyollar (Tamam.).

Görüşme yapılan yer: İmamlar Ortaokulu

Adı-Soyadı: Adile YILMAZ

Sınıfı:7-A

Tarih: 06/ 12/ 2013

Kayıt no:19

1.bän adilä_yılmaz imamlar köyündäyim. (3 gün boyunca sizin düğünlerde neler oluyor?) cuma_gün gälin oynuyor işTä sōna ävä götürüyollar. cumartäsi akşam kına yakıyollar pazar günü dä gälini gälin almasına götürüyorlar.(Dizi izliyor musun?)mätcäzir izliyorum.(Başka?) o_säs türkiyä adını kalbimä yazdım yär gök 5.aşk başka yok.(Med-Cezirde ne anlatılıyormesela?)mätcäzirdä yaman diyä birisi var. fakîr tozludärädän gäliyo. ondan sōna zängin ailänin yanında okuyō.mira diyä birisi var ona āşık oluyō.(Yer Gök Aşkta neler oluyor?)yär gök aşkda havvā vardı öldü. yusufla birbirlerini säviyollardı toprak vardı kardäşi başka filme gäÇdi rüzgara bakıyodu. yusuf öldü yandı. havayı da hamiyät hanım öldürdü.(Peki Lale 10.Devri?) toprak var toprän halası var.öndan sonra hamiyät hanımın kızı var.ölä.(Okuduğun bir hikäye var mı?)faräli_köyün kavalcısı var.(Anlatır mısın?)bi köy var öndan_sōna farälär basıyō.öndan sōna bi kavalcı gäliyō.faräläri alıp götürüyo öndan_sonra çocuklarda çalıyo.(Geçen yaz neler yaptın?)tarlaya gitTik. äkin biÇTik nōt yolduk anason yolduk (İmamlarda neler yetiştirilir başka?)afyon 15.oluyo buydäy ulaf arpa anason nohut ölä. (Sen de çalışıyorsun değil mi? Nasıl oluyor işler ?)sabah gidiyoruz biçiyoruz tarlayı bitiriyoruz. ondan sonra yumuyoruz patozla dövüyoruz.(Yumma nasıl olur?)ipläri atıyoruz iplärin üzärinä yığıyoruz ondan sōra gäri atıp sarınıyoñ götürüyon bölä tarlanın ortasına yığıyon.(Baban ne iş yapıyordu?)babam çifci.(Köyde nerelerde vakit geçiriyorsun?)köydä än çok

20.sävdim yärlär dālar çayrlar. (Piknik yapılacak yer var mı?) sinekli çayırı var.(Nasıl gidiliyor oraya?)buradan aşşādan gidiyosun mezārlikTān gāçiyosun sōna çayır köprüsündān gāçiyosun orası.(Okulda sevdiğin dersler hangileri?) sävdīm dārs türkçā (Nasıl geçiyor dersler?)yazı yazıyoruz hoca yazdırıyō.ondan sonra kitapdan okuyoruz çalışma ātkinlik yapıyoz ävä ödāv väriyo. (Okulda en 25.sevdiğin arkadaşların hangisi?) burçin dāmirçioļu asya çifci ali kaymaz särdar oğur öylä.(Okul içinde ya da dışında oynadığınız oyunlardan neler var?)şışā çävirmäcä oynāriz.(Nasıl oluyor?)şışāyi çäviriyon bölä ucu sana gālincä soruyosun dōruluk mu cāsārāt mi diyä cāsārāt dāyincä bişi yaptırıyosun saçını çāktiriyosun mäsāla.(Başka oyun?)yakalambaç saklambaç ip atlıyōz säksäk.(Taşlarla 30.oynanan oyunlar oluyor bazen.)gupba yādi kirāmit.(Gupba nasıl oluyor?)Taşları diziyosun çizgi çiziyosun yuvarlak içinä alıyoñ o taşları öndan sōna gāçānlär ya da geride kalanlar äbā oluyō.atıyoruz dikTiğimiz taşı vurarsak kändi daşlarımızı alabiliyoruz. äbā yakalarsa äbā olursun.(Başka oyun var mı?)bāř_daş.(O nasıl?)bāř tāne taş alıyosun.atıyosun havāya kapıyosun.(Meyve neler olur 35.burada?)mäyvē ālma kiraz cäviz armut ayva viřnä oluyō.(Hangi yemekleri yapabiliyorsun?)patdās çorbası yaparım pilav sarma dolma.(Fasulye nasıl yapılır?)kuru fasillāyi ilk öncä zobada pişiriyosun suyunu süzüyosun ondan sōna tuzlu suda bi dā pişiriyosun.öndan sōna sālça bübär yā sōra kavuruyosun fasillāyi katıyosun ölä.(Pilav?)řāhiryäläri kavuruyosun yağla undan_sōna pilavı 40.yıkıyosun ölçüp dā iki bardak ölçüp dā.öndan sōna kavurdukTan sōna pilavı katıyosun iki bardak pilav koyduysan dört bardak su katıyosun.(Salatayı nasıl yaparsın?)marul olur soğan olur salata olur ölä.(Geçen hafta neler yaptın hatırlıyor musun?)hastaydım ävdä fazla biřē yapmadım okulda dārslärä girdik çıkdık.öndan sōna dün kavga yapTık.(Kimle?) säkizä gidän bi arkadaş var onla. (Nasıl oldu?)

45.sıradaydık biz müfidäylä birbirlärinä karşıdan karşıya laf sokTular. öndan söna tūçäylä ikisi bülä ayāna basınca ayānı dürtTü bölä müfidä yapma dädi. bän güldüm suçu bänim üzerimä atTı. biz dä kavga yapTık dün. ondan sonra säkizlerin yanına gitdi. onlar da hocalara sölädi. artık napTılar bilmiyorum.(Dışarıya gezmeye gittin mi, neler yaptın?) fätüyäyä gäzmäyä gitTik dalyāna.(Neler vardı?) ölü_dänizä

50.gitTik suya girdik işTä yämäk yädik.öndan sonra havuzlara bakTık dolaşTık müzik çalan bi_yär vardı. oraya çıkTık oynadık. (Bundan birkaç sene sonrası için neler planlıyorsun?) okumaK_istiyorum. hayālimdäki mäsläği yapmaK_istiyorum. (Hayalindeki meslek ne?)kaıP cärrahı.(Ne yapacaksın o zaman?)amāliyatlara gircäm. çok säviyorum. hayat kurtarmaK_ için amāliyata girmäK_ için içimdäki

55.korkuyu yänmək için.(Bilmece tekerleme gibi şeyler biliyor musun?)biliyom bir çıkTım pir çıkTım gır sıpayı bäladım. (Neymiş?) çovaldı. (Tamam.)

Görüşme yapılan yer: İmamlar Ortaokulu

Adı-Soyadı: Tolga ÖMEK

Sınıfı:6-A

Tarih: 06/ 12/ 2013

Kayıt no:20

1.adım_tolga soyadım ömök. altıncı sınıfa gidiyorum. annemin adı sultan babamın adı bayram. annem av_hanımı babam koyuna gidiyor. abim kahvada yani çalışıyor. bərbärlük yapıyor. ablam ävländi çidämli köyündä.(Ablanın düğünü nasıl oldu?) yimäk dädıldı gänçlär falan müsafirlärä yämäk filan dağıttı. kınıkyärinä gitTilär 5.ordan bira falan gätirdilär. işTä babam_da onlara para vürmiş onlar gitsin diyä. ablamın babası çidämli köyündäki gänçlärä kavga çıkarmañ dämış ondan kavga olmadı.(Hangi oyunları oynuyorsunuz?)voläybol oynuyoruz,(Taşla oynanan oyunlar var, onlar neler?)onlär onların adlarını bilmiyorum. kuyu kazmaca vür.(Nasıl oluyor?)bölä dört kişilä oynanıyor. bölä üç_kişi dört_tänä sopa oluyö.bi 10.tänäsi yärdä üç_tänäsi çocukların älindä oluyö. o yärdäki kazan sopayı onları uzaklaştırıyorlar. şäy ötäki çocuk durdündä o kuyuyu kazıyo ordan üçüncü çocuk yakalayabilirsä sopayı kuyuya giriyo.(Dizi izliyor musu?)arka sokaklar.(Neler oluyor o dizide?)mäsut çatışmaya girmişti. äkip_dä onu kurtarmışTı.(Başka?)kanaltürkTä yabancı filmlär varsa onları.(En son ne izledin?)mäsäla bi film var onu çok izläriz 15.çıkındä. bölä büsbüyük bi kapı var bätondan yapılmış. onu kırıyorlar başKa yabancı insanlar. onu kırmasınlar diyä orda iki dövüşcü adam onları dövüyorlar. dödündä ordä öbür adamın üstünä düşüyor ö goca mankänlär orda bitiyor.(Hikäye biliyor musun?)la_fontän masalları var.(Anlatsana?)bir gün bi arslan var. arslan yinä bir_gün bölä bi cäylan yakalıyor. orda tilkiylä maymun var. ormanların

20.kıralı diyolar ona ordā kıral bir haftalık yämäğini gätiriyolar tilki orda arslan hastalanıyo o maymun filan bacakları filan tutmuyo diyo maymun tilkiyi dā çāriyo ama tilki uyuyo kalkası gälmiyo. rüyasında uyuyo orda maymuna diyo tilkiyi kaldır gäl diyo. tilkiyā kıralımız sāni çağırıyo diyo. ordan gäliyo ämrädin kıralım diyo.

25.arslan_da bu sözläri duyunca çoK_iyiläşiyo gibi oluyo. kıral kändini kıral zandädiyo ama hasTa_öldüğü için kalkamıyo. orda maymunun tanıdī bi doktor var. tanıdīn bi doktor var mı diyo maymuna maymun da var diyo. maymuna çağırın onu diyo. ordan o maymun gidiyo çağırıyo ordan doktor goril maymunun büyü.ordan āzına bakıyo. sän yaşlañmıñın bi hafTa ömrün var diyo. bir hafTa sōna tilkiylä

30.maymun gidiyollar. onun yanına arkadaşlar diyo kıral hasTalandı diyo. artıK_ondan kıral olmaz diyo. yāni kıralınız äşşäk dā var äşşäk olcak diyo. ordan akşamüzäri ölüyo äşşäk_kıral oluyo.(Başka var mı?)yok.(Geçen hafta neler yaptın?)gäçän_hafta iki_gün pärşämbäylä cumā_tātil olmuşTu ondan çarşamba günü bādānımız vardı. fānımız matamatik dērsimiz salı günü sosyañ vardı.(Evde

35.neler yaptın?)çarşamba günü bizim ambar var onun üstünü kapatTık. üç_gün boyunca öndan sonra çıntara gitmiştik.(Nerede oluyor o?)bizim yokuş_dibi dādımız yärdä.(Diğer mantarlardan farkı var mı?)üstü kırmızı olur bölä altı kāfärängimsi altı_da bāyaz olur.(Çıntardan nasıl yemek yapılıyor?)çıntardan bōrāk yapılır. kızartılır öndan sōra közlänir.(Burada ne ekilip dikilir?)burada būday äkilir arpa

40.yulaf nohut.(Nasıl ekilip biçiliyor?)yulaf arpa bi dā būdayı orāla biçarız. bi makinä var. biçär dādımız. sılajlık darılar var. önunda makīnəsi var bölä hām üdüyo hām biçıyo. fasillädä äkilir burda darının içinä atılır.(Bundan 5 yıl sonra neler yapmış olacaksın?)bi arabamın olmasını istÄrim. bi_dä çobanlık.(Nasıl oluyor çobanlık anlatsana?)çoban ilk öncä dā göçäriz. dāda yatarız ordan

45.tırakTörümüz var motursiklätimiz var. ordan ö tırakTördän iki tānä kablosu var.

iki yanna akım yapar aküyä bālarız ordan ışıK_alırız. köpāklārimiz var iki tānā bi komşumuz var bizim babamın ablası ānişTām babamı kızılıcabā_dādīmiz yārdā bi tarla var. orda o ākmiş bizi gāçirmādi ordan.(Hayvanlarınızı mı?)hayvanlar dāğil dā tırakTörü biri_añdan gēdiyo biri ulafın ortasından. fazla bi zararı yok. babam gitmiş 50.muhdarın yanına şu bānim ablamın kocası var āşi bāni ordan yukardan geçirmādi dāmiş ordan babam da nā_kadar alcāsa yulafı bān vārāyim dāmiş. bi çoval yulaf vārdik.(Kaç hayvanınız var?)otuz koyun var şimdi ordan oğlak var daha yāni kuzulayan koyun var.ōndan babam şimdi üç_cüz tānā koyun alcak.(Ne türleri?)sakız var mērnus var sakızla mērnusun garişımı var.(Evde ailene yardım 55.ediyor musun ?)akşamüstü çıkarıyoız dışarı yāygi vāriyoız. akşam üstü oldūnda bān okuldan geldīmdā saman filan katarım. ordan annemgilā yardım_ādārim. (Bařka ne yaparsın okuldan çiktiğında?)okuldan çikTīmda mallara bakarım. (İmamlardan dışarı nerelere gittni?)dānizliyā gitTim bi_kārā ufāka bi _kārā sarılık geçirmişTim. ordan annām babam çalışıyo gumlucada annāmin tālāfonu vardı. 60.aradı çocūn hasTalığı var çabuk_gāl dādi. iki gün sōra gāldi. orda sāmāt_abam vardır ō āvāldān bura gālmiş. ordan bir hafTa orda yatTim. aslında bān zayıf olmiycakTim şişman olcakTim sarılık bulunca bōlā oldum. (Tamam teşekkürler.)

Görüşme yapılan yer: İmamlar Ortaokulu

Adı-Soyadı: Barış PAY

Sınıfı:8-A

Tarih: 06/ 12/ 2013

Kayıt no:21

1.bän barış pay cumālanı köyündän gāliyorum. annām äv_hanımı babam çiftci arıcılıkla da ū raşıyo. bi kardāşım daha o da imam hatipTā okuyo acıpayam_anadolu. (Cumalanında hangi meslekler var?) arıcılık_yapıyollar sōna. (Arıcılık işleri nasıl oluyor?) arıcılık_ışlāri normēl oluyo ōlā fazla_bi_şēsi yok. (Yani 5.nasıl bakılıyor.) māsāla arının pātāğınā bakarsın salınıyo mu salınmıyo mu. ondan sōna kontrol_ādārsın anā_rı duruyo mu dormuyo mu.oğlu çıkarcak mı ōñlara bakarsıñ.öndan sōna aç mı arı onlara bakarsın.(Neler yetişiyor?)būday darı.(Bunların hasadı nasıl yapılıyor?)āliñlā_dā yaparsın kändin tırakTörlā_dā yaparsın.(Köyde neler yapıyorsun?)gänāldā bilgisayar oynuyom dışarı pāk 10.gētmän.arada_sırada bizim yukarda ğocataş diyā bi_yār var oraya gidiyoz arkadaşlarla filan hār_şē alıriz yēriz.(Oynadığınız oyunlar neler?)fitbol oynāriz volāybol oynāriz.(En son hangi kitabı okudum?)pāygambār_āfāndimizin hayātı. (Neler anlatıyordu?) kitapTa än çok gēnÇlīñ bi hazīnā oldūnu pāygambār_āfāndimizlā ilgili şēlāri sōna hazrāti_ābubākirlā hazrāti_ömār gibi şēlār 15.halīfālār anlatılıyo.(Dizi?)zāngin kız fakir ōlan izliyorum. arkā_sokaklar izlādim.pis_yēdili izliyorum.(Neler oluyor?)bi_gurup oluyo bunlar fakir oluyo.özāl_kolājā gidiyo kazanıyollar.ordaki zānginlār bunlara karşı kötū davranıyo.bunlarda kändilāriini savunuyolar.ötākindā_dā bi kız var fakir ōlan zēngin.kızın bi_dā zēngin bi_sāvgilisi var.nuran onlarla dalga gāçıyo bu adamda

sakar hem sakar niyati iyi ama.(Geçen hafta neler yaptın?)gäçän_hafta aynı ävä
20.gidiyom ödävlärimi yapıyom annämä yardım_ädiyom ahırda bölä gäçiyö.(Kaç
hayvan var sizde?)on_tänä.(Bakımı için neler yapıyorsunuz?)bakımı işTä saman
väriyoz önlärinä yämlärini väriyoz.bakıyoz bázıları hämilä onları sāmāyoz düvä var
bizä_var.öbür düvälärä aynı yäm_saman väriyoz.sōna otlarını väriyoz sōna altlarını
dirtlayıp_atıyoz tamam.(Birkaç yıl sonra nele yapmak istiyorsun?)bän kumlucaya
25.gitmäg istiyorum annäänämin yanına.orda okuma istiyom täyzämin oküdu
bi_okul var dört_yıllık bi_okul TutTurdu täyzäm ordan.bän_dä oraya gitmäg_istiyom.
(Hangi işi yapmak istiyorsun?)örätmän olasım var bädän äğitimi.önu olamaSsam
polis olcam.(Neden polislik?)silahı sevdİM_için.(Bildiğin bilmece fıkra var mı?)
hangisi.(istediğin olur.)bizim tāmäl bir_gün dış_dävlätä gitmiş gäziyomuř.orda
30.bitänä adam dänizä düşmüş hälp_hälp diyomuş.tāmäl_dä dämiş ingilizcä
öränäsiyä_gadar yüzmä öränsäydin_ya dämiş.(Bilmece.)bir kör bir sağırla nasıl
anlaşır.(Nasıl?)bulursan bana_da sōlä.(Oynadığınız oyunlar?)säksäk var öndan
sōna pinokyo gibi bi oyun var.(Nasıl o?)bän_dä tam bilmiyom.(Başka?)kozalakla
oynanan bi_oyun var.kozalä_koyuyorsun hatırlamıyorum çoğ_ödu oynamayalı.
35.bi_dä taşla bi oyun var gidiyosun taşın yanına ötäki_çocukların_Taşını bulmaya
çalışıyosun.

Görüşme yapılan yer: Bıçakçı Ortaokulu

Adı-Soyadı: Mevlüt ÖMEK

Sınıfı:7-A

Tarih: 10/ 12/ 2013

Kayıt no:22

1.dänizlidä dödüm iki_bin üç yılında om_bäş nīsanda. başıncı sınıfım ālāmiz baş gişilik.(Çalışıyorlar mı hepsi ?)babam düzlärçamını biliyorsunuz dē mi orda orman dāposunda çalışıyo. annām ev hanımı bobannām dā ävdä. kardāşım dā birinci sınıfTa okuyor.(Babaannene siz mi bakıyorsunuz?)işdä bōlä hāp berābār 5.yaşıyoz.(Baban ne iş yapıyor orman deposunda?)orda başKa yārlārdān başKa ilçälārdān gālān büyük kamyonları tomürukla odunları yüklüyolar. gāri döndüklāri yārā götürüyollar orda kātla tahtayla filan hār şē ordā_luyo.(Bu yörenin gelenek görenekleri hakkında bilgin var mı?)dünlārdā bildimiz gibi kına_gācāsi olur öndan sōna para Takma nişan bildimizdān bildimiz dünlār. (Değişik başka bir şeyler var 10.mı?)dāğişik bişē yok oyunlarımız_aynı.(Hangi oyunlar oynanıyor?)zāybāk harman dalı kērim_ōlu (Başka? Bir şey daha var dı.)çamālidāñ gāçdin mi.(Yazın ne yaptın nerdeydin?)yazın ilk_üç gün ankaraya gitTik gāzmāyā işTā dolaşdıq bi_hafda ankarada durdukdan sōna orda durdukdan iki ay sōna da dānizliyā gāzmāyā gitTik.(Ankara'da nereleri gezdiniz ?) anıtKabir kızılayı gāzdik. hayvanat 15.bahçāsi dikmān vadisi.(En çok nereleri sevdin?)hāpsini sevdim.(Burada hangi meslekler var?)burada dādim gibi çifçilik gibi orman dāposunda çalışanlar var. başKa çamālidā aslında polis māsle yapanlar var.(Ne ekilip diyor burada?)burda būdāy arpa öndan sōra çavdar ākilābiliyo mu onu bilmiyom ama bū işdä hāp bildāimiz şēlār tahıl.(Siz ekıyor musunuz?)ākiyoz.şimdi ilk_öncā tohumları

20.öncädän ayırıyoruz.sonra çiFt zamanı yāni ākim zamānı gādīndä tarlalara tōhumları atmaya başlıyoruz.işdä bōlä tohumları atıyoruz tırakTörlä onları arkadan sabanı vardır onla sürüyor.sonra aradan bir_iki gün gāÇdikTān sōna pullukla bi güzāl bōlä düz yapıyollar.sulayadabiliriz yāmur yādīnda günāş gāldinde ēkar.sōra bōlē sararmaya başlār.sarardıkTan sōra da onlar bi_güzāl toplanır sonra da

25.harman patozuna atılır.yärä kocaman bir naylon ya da başKa bişäy sārılır.ordan da un samanla un çıkar dāğirmānā götürmāğ için dāğirmāndä un öğüdülür kändi ākmāğimizi falan yaparız.(Arkadaşlarınla oynadığın oyunlar var mı?)saklambaç undan sōra futbol çokla volāybol (Taşla oynanan oyunlar var mıdır?)ävāt dokuS taş dokuS tānā taşı üsT üsTä diziyosun sōna uzakTan atiyosun dokuz taşı

30.dāvirān dokuz taşı dāvirdikTān sōra karşı takım taşları dizärsä o zaman onlar kazanıyo.sonra taşı dizmädän öncä āğār hārkāz vurarsın o zaman oyun taşı dizänä kalıyo.(Başka var mı bildiğin?)başKa yakalambaç oynuyoruz.ālim sändä öndan sōra yakartop işdä bōlä oyunlar.(Geçen hafta neler yaptın?)gāçān haftā fazla hatırlamıyorum.(Neyse o zaman sürekli izlediğiniz dizi var mı?)var

35.biliyōsunuzdur bālki şovda var dilā hanım (Ne oluyor orada?)iki tānā ailā var zēñginlār ikisi dā bōlä bi kan māsälāsi var.bi tānā öncädän sālīm_ölunun ağası öncädän yanlışıKla baraz_oğüllerinin ağasını öldürmüş.ondan sōra savaş başlayınca bi ara barış yapıdılar sonra baraz_ölunun ağası öldükTān sōna gālinä dāvratTi hār şäyi.sālīm_öllarının ağasıyla şimdiki baraz_öllarının hanım ağası

40.onları biraz sävgi anlamı filan var işTä bōlä bi dizi.(Kitap okuyomusun?)pasaklı fārä(Anlatır mısınız?)şimdi bi tānā fārä varmış çok pasaklı bōlä kändinä hiç iyi bakmıyomuş çok kirli.sōra bir gün bilgä kaplumbağaya gitmiş bilgä kaplumbağa ona yıkanmalısın dāmiş.o_da bi_türlü anlayamamış yıkanmanın nāsi güzel diyä.sonra duşunu yapmış banyosunu yapmış.undan sōra çamaşırılarını yıkamış

45.bilgä kaplumbağaya tamir_ättirmiş.ondan sōra çamaşırıları asTİ yärdä bi tänä tilki vardı bölä tilki dä bahçäsindä gördü çamaşırıları aldı yäre_attı.täkrar yıkamak zorunda kaldı.sōra düzänli färä mi nä_vardı onla arkadaş oldu.(Derste öğretmenlerinin anlayamadığı kelimelerin olur mu?)bāzän oluyo mesäla hadi gāri dārlār örTmānlārimiz dä hadi gidālim dāmāk istiyor.undan sōra çoğu da bizim köy 50.bārarak konuşuyo.bizim orda lākap takarlar.(Beş yıl içinde neler yapmayı düşünüyorsun?)okulumu bitirip sōra lisäyā gitcām sōra ünüvārSTāyi kazanmaya çalışcam.(Fıkra biliyor musun hiç?)bölä nasrāddin hoca tāmāl bir gün isTanbuldaymış bān su istiyom nārdān isTēyosunuz dāmişlār bān izmir suyu isdiyom dāmiş.biz izmir suyunu nārdān bulalım dāmişlār bān izmir suyu istiyom 55.gātirmāk zorundasınız dāmiş.(Bilmece?)bi düşünālim.bi tänä var ama komikTir.(Olsun daha iyi olur.)sandîn içindān çıkan siyah şāy.(Neymiş?)karabibār.(Başka anlatmak istediğin şey var mı?)çamālimi çok säviyorum çünkü çamālinin dālarında yātişān güzāl şāylāri var.ondan sōra yayla havasını çok säviyom.şāhrā gitsām sıkılıırım.(Şehirle köyün farkı nedir?)şāhir bülä 60.çoğunlukla kirli hava olmuş olur bacalardan äksozlardan çıkan dumanlarla bölä kirli hava olur.hırsız olayları oldūndan dolayı sävmām ama çamālidä çok şāy var.

Görüşme yapılan yer: Bıçakçı Ortaokulu

Adı-Soyadı: Hakan GENCER

Sınıfı:6-A

Tarih: 10/ 12/ 2013

Kayıt no:23

1.bıçakçıda oturuyom.(Ailenden bahsetsene.)annäm äv kadını babam bātonculukla ūraşıyo āsnaf.(Takip ettiğın dizi var mı?)tākiP āttiğım dizi pāk yok.(Film?)taşıyıcı. taşıyıcıda bi_adam var firānk martin. adam sürücülük yapıyo. kanundışı işlār yapıyo.(Kaçıncısını izledin?)biri izlādım ikiyi yarısına kadar 5.izlāyābilmişim.(Neler yapıyordu?)işTā bi adam vardı. adam vardı içindā kadın vardı içindā. adam bānim için bi çanta götürür müsün diyodu bi_kiloydu. sonra gitTi bi kafādā oturdu bi içācāk istādi. tam_arabaya gidārkān dā araba patladı.daha sōra iş aldığı adamın arabasını çaldı.(Sen en çok hangi arabaları seviyorsun?)mārsādās.(Hangi arabaları seviyorsun sen ?)hızlı arabaları bugatti 10.lamborciini.(Bu yörede düğün bayram asker uğurlaması nasıl olur?)dūnlārdā āğāyā özgü şēlār yapılıyo kına yakılıyo oyunlar oynanıyo bu ğadar.(Bir günün nasıl geçiyor?)bir günüm gānāldā māsāla pazartāsi günlāri okula gidiyorum.āvā gāldiğimdā yāmāk yiyorum öncā sonra biraz hiķāyā biraz tāst sōra uyuyorum.(Kitap okuyorsun ha?)āvāt.(Neler okuyorsun?)roman tārih kitapları.şu 15.anda okuduğım kitap turgut alp var.öncā bi hana gidiyo hancının yārinā gāçıyo.üÇ_tānā bizanslı dāğil dā yarhisarlı var.yanlarında bi āmanāt taşıyolar. turgut alp hancının yārinā gāÇTiğindān nikola diyā bi kız var kadın var o da şovalyā. turgut alpi öncādān tanıyo bi otuz adım ötādān görmüş öncādān savaşdīni.ondan sonra bu gözlār ancak akıncılarda türk akıncılarında oluyo diyo.bi

20.kavga çıkıyo bēn turgut_alpim diyā çıkıyo.nikolanın iliklārinā kadar titriyo.daha sonra da onu konuşturmaya başlıyo.ondan sonra iřTā bi gūn yinā bi tāyzā var.tāyzānin adı kitapTa yazmıyo iřdā bi tānā dā onun bi_kızı var.kız kaırılıyo tāyzā dā pazara gitdi diyā kızın adı māryāmdi galiba.iřTā ondan sonra ortalık karışıyo.iřdā bu kadar.(Hikāye var mı bildiğin?)hikayē la_fontinā masalları falan

25.var.kurtla tilki.(Beř yıl içinde neler yapacaksın?)bāř yıl içindā ilārdāki dōnāmdā?(Evet.)ilārdāki dōnāmdā okul řēlārindā başarılı olmayı dūřūnyorum bōylā.iyi bi lisā kazanmak iřdā gāzip yōrālāri gōrmāk bunları istiyorum.(Okul dışında peki?)iřTā gāzmāk mimarlık.(Geçen hafta neler yapmıştın?)iřTā biraz gāzdim cumartāsi pazar ondan sōra hiķāyā okudum.ondan sōra nā bilāyim ēvdā

30.oturdum.bānim bi tānā kuzānim var ufaklık onla oyun oynadım.(Arkadařlarımla oynadiđın oyunlar?)burda arkadařlarımla okul dıřında bisiklāt sūrūyoz.okulda ābācilik saklambaç o tūr oyunlar oynuyoruz.(Ebecilik nasıl oluyor?)ābācilik ālim_sāndā gibi bi ābā oluyo otobūslārin āvrāsindā oynuyoruz.ābā birinā dāđıyo o ābā oluyo diđārlārinā dāđmāyā alıřıyo.(Bařka bōyle tařla oynanan oyunlar var

35.mı?) satraņ dama. (Yok, dışarıda oynanan.)bāř tař başka dokuz tař vardır bānim bildiğim kadarıyla ālik omak var.(O nasıl oynanıyor?)onu tam olarak hatırlamıyorum.(Geçen yaz nerdeydin?)gāān yaz bi tāst kitabım filan yokTu biraz dūřTū başarım. iřTā dānizā gitTik fātiyāyā āđlāndik gāzdik.(Bıakıyla evrenle ilgili başka sōylemek istediğin bir řey var mı?)āvrāmlā iřdā komşuluk iliřkilārimiz

40.filan var. māsāla kōydā yāřillik alan çok řāhirdā pāk biřē yok onlarda tāknoloji var.

Görüşme yapılan yer: Bıçakçı Ortaokulu

Adı-Soyadı: Burak KURBAN

Sınıfı:6-A

Tarih: 10/ 12/ 2013

Kayıt no:24

1.bänim adım burak kurban dänizli acıpayam ilçäsindä dödüm.(Buralı mısın?)babamla annäm boşandından dolayı bän buraya gäldim. annämlä babam buralı da annäm kızilyakada yaşıyo. babam burada bän babamın yanında yaşıyorum.(Bir ara Acıpayamdaydınız öyle mi?)dänizlidä yaşadım. (Dizi izler 5.misin?) ävät.(Ne izlersin en çok ?)şäFkaş_täpäyi izliyoruz. küçük kıyamäti izläriz pazartäsi_günü. sonra gänä nizama adanmış ruhlar.bi dä çarşamba günü pis yädili o da bitti artık.(Pis yedili bitti mi?)cumartäsi gününä ärtäländiğindän dolayı şäFkaş täpäyi izliyorum da bän.(Neyse Şefkat Tepe'de neler anlatılıyor?)orda savaşlar barış süräci falan.(Hangi olaylar oluyor?)än fazla savaş oluyo.küçük kıyamätTä 10.haksızlık yapanların cähännämä gittiğini görüyoruz haklı olanların da cännätä gittiği görüyo.(Geçen hafta neler yaptın?)gäçän haFta ävä gitTim ödävimi yapTim.sonra biraz kändi bisiklätim vardı onu tamir ättim.filim izlädim annäm mısır patlatmıştı onu yëdim sonra yatTim.(Beş yıl içinde neler yapmayı düşünüyorsun?)baş yıl içindä okuycäm därslärimä çalışcam.(Bir gün içinde 15.genelde neler yaparsın ?)ävä gälirim okuldan ondan sonra biraz film izlärim ondan sonra yämäk yäriz sonra yatarım.(Kitap okuyor musun ?)ävät.(Ne okuyorsun?)ilbär_ortaylı tarihimiz vä biz.(Çok güzel,peki bir olay anlatan hikäye okuyor musun ?)alicänin harikalar diyarını okudum.orda bi_tänä kız vardı.bäyaz tavşan gäç kaldım dämişti.ondan söra sätı vardı bäyaz Tavşanın onun arkasından

20.gitTi.bi_tänä bi_şäylä karşılaştı.bäni yä bäni yä dädi.yädi boyu
 uzmaya_başladı.ondan sōna bi ävä dā girmişTi bäni yä bäni yä dädi ondna sōra
 bäni iç bäni iç dädi boyu kısaldı.ondan sōra bi dā girdi ävä.bäni yä dädi.ó da yädi
 ondan sōra boyu uzadı çoraplarım artık sizi giyämiycäm dädi.öndan sōra işTä
 aklımda ğalanlar bunlar.(Oynadığını oyunlar neler?)arada_sırada futbol
 25.oynarız.başKa bişi yok.bulmaca gazätäsi olursa bulmaca çözärin.(Sizin burada
 neler ekilip dikiliyor?)bū day silac.(Nasıl yapılıyor?)silaş_makinäsini gätiriyollar
 dariyı bölä alıyollar önu küçük parçalara ayırıyollar.öndan sōra kış ğälincä inäklärä
 väriyollar.(Sizde inek var mı?)var.(Kaç tane?)on on_bir tänä var.dört tänäsi
 sağımlık.(Neler yapılıyor?)bän sādäcä bızālar var baş_tänä bän onlara su
 30.väriyom.(Bilmece?)biliyorum.pānguänlär nädän kıravat takmaz(Neden?)
 sımokin giymädīndän dolayı.

Görüşme yapılan yer: Bıçakçı Ortaokulu

Adı-Soyadı: İlyas KASAL

Sınıfı:8-A

Tarih: 10/ 12/ 2013

Kayıt no:25

1.adım ilyas kasal säkizinci_sınıfTayım.(Ailenden bahsedebilirisin.)annämin_adi äsmä babamın_adi sälämi iki kardäşim dā_var. biri ärkäk diğäri kız biri nisa diğäri ilkay.(Baban ne iş yapıyor?)babam çiFci.(Ne işle uğraşıyorsunuz?)hayvanlar var.(Ne ekip dikiyorsunuz?)buyday ulaf öndan sōna arpa.(Annen mesela neler 5.yetiştiriyor?)domatäs dikiyo öndan sōna fıransa dikiyo söğan öndan sōna sarımsak dikiyodu. ilāna dikiyo bi dā.(Hayvanlar?)üç inäk var dört bızā var iki kăçi bi dā ördäk var tavık var tavşan var. (Sen onlara bakıyor musun ?)äh.(Çameli ile büyük şehirlerin farkı neler?)orası çok_uzak orayı çok sēmiyom burası çok güzäl.(Neden?)äilämdän uzak kaldım içim sēmiyom bu yüzdän burası 10.dāh_iyi.(İzlediğin şeyler var mı?)var. tärätä birdäki bāni bölä säv var onu izliyorum.(Ne anlatılıyor orda?)işTä āşām diyä bi_kız var. onla ömär diyä bi şäy var.onlar evläniyo işTä.ömärin annäsinä taşındılar.ordan ömärin kuzāni gäldi.ömärin kuzāni küp zākası diyä bi şäy var onu oynatırkän gördü kızdı.işTä oynama dädi aldı bunu bān çoK_iyi yaparım dädi.(Bir günde neler 15.yaparsın?)gänäldä ävdäyim yāni.(Neler yaparsın?)tälävzon izlärim acıkTımda yämäk yärim.därslärim varsa därslärimi yaparım.(Burada gezilecek yerler var mı?)var.(Nereler var?)şurda çamälidä var.sōna fätiyädä var.tam bilmiyom da fätiyäyä gitmädim dā o yüzdän.(Kitap okuyor musun?)ävät.(Aklında kalan var mı?)nä vardı türkülärdän säçmälär vardı.(Okulda ne oynuyorsunuz genelde?)alçak

20.yüksäk oynuyoz.yärä düşTündä yäniliyo o yüksē çıkıyo ölä işTä.(Yaşlı insanlardan duyduğun sadece burda konuşulan kelimeler var mı?)gänälliklä bänë düzgün sölēyollar da diğärlärinä nä diyolar bilmiyom.(Bir gün içinde neler yaparsın?)ëğlänmäk istärim.(Güzel başka?)ödävlärimi yaparım.(Buradaki imamhatipli öğrencilerle anlaşabiliyor musunuz?)anlaşamıyoruz.onlar gälmişä

25.çokıyi olcak da.(Neden? benim öğrencilerimdi onlar.)onlar gälincä bädän därsimiz işē oluyo nasıl däsäm häp bärabär oluyo maçımız.o yüzdän bi_dä yämäk kalmıyo.(Yazı nerede geçirdin?)arasıra kaçı güttük ya da cämiyä gitTik.(Nerede güttün?)şurlarda bayırlarda dāda.(Anlatsana bu iş nasıl oluyor?)gäcä gütmäk zordur çünkü gäcä bi_yärdän bi_yärä goşTurmak zorunda kalırsın.o yüzdän

30.zordur.(Güzel yanları da vardır ama.)var.(Başka neler yaparsın?)bisiklät sürmäyi çok säviyom.ama bisiklätlä gidärsäk yamaçları gidämiyoz.(Bu işin zorlukları neler?)çävirmäk öndan söna kişlämäK.(Hayvanların yaşlarına göre adları olur onları biliyor musun ?)küçükkän ölak büyükkän kaçı.(Arada başka şeyler yok mu ?)yok.buynuzu olmayanlara gabaş dāniyo.buynuzu olanlara da kaçı

35.dāniyo.(Başka söylemek istediğin bir şey var ?)yämäk yätmiyo yā yämäk_az väriyollar.çävradäki çöpläri toplamıyolar häp yärä atıyollar çöplē atcaklarına.

Görüşme yapılan yer: Kirazlıyayla Ortaokulu

Adı-Soyadı: Yafes Öztürk

Sınıfı:7-A

Tarih: 22/ 12/ 2013

Kayıt no:26

1.(Adın ne senin?)yāfās.(Kendinden ailenden söz et.)annēm_var dādām_var nānēm_var.babam.annāmlā_babam ayrılır.(Baban ne iş yapıyordu?) bilmiyom_ki. (Anladım.Sizin mahalleye nasıl gidiliyor?)burdan gidildīndä bi_toprak yol_var.ora_sapılıyo. (Mahallenizdeki insanlar neler yapıyor, neler yetiştiriyor?)

5.çifcilik.marul falan havuç.yazlar_da falan ōlä äkiyollar.(Televizyonda neler izliyorsun?)akasya_durā başKa karayip_korsanları arkā_sokaklar.(Kitap okur musun?aklında kalanı anlat.)özāti mi.aklında kalan yok.(Oynadığınız oyunlar neler?)futbol tombiliş can.(Tombilişi anlat bakalım?)taşlar diziliyo.öndan_sōna iki takım oluyo ilk takım vuruyo taşları öbür takım önu vuruyo taşlar yıkılmasSa onu

10.sayıyollar.(Eve gittiğinde neler yaparsın?)top_oynarım tälävizyona bakarım.(Başka?)annāmgilä yardım ädärim.(Mesela?)mäsälä ahıra şēlär götürüyollar.(Hangi hayvanlar var sizde?)tavuk inäk kâçi.(Onların bakımı nasıl oluyor?)äşşäklärdä samanı bāzı bän götürüyom.inäklärin bızālarını salıyom horozlara taṽuklara yām vāriliyo būday kâçilärä ot vāriliyo.(Okul bittiğinde nerelere

15.gidiyorsunuz?)okul_bitTīndä dalamana gidiyoz.(Ne var orada?)yüzmäyä gidiyoz.havuz var falan ōlä.(Kuş avlıyor musun sen de?)burlarda dāğil_dä ävin yanlarında.(Kuşları tanıyor musun adlarını filan biliyor musun?)kuş sārçä filan karataṽuk başka zātän avlancak bişi yok.(Geçen yaz ne yaptın?)top oynadım tās_çözdüm.

Görüşme yapılan yer: Kirazlıyayla Ortaokulu

Adı-Soyadı: Serdar Gümüş, Cengizhan Ayten

Sınıfı:8-A

Tarih: 22/ 12/ 2013

Kayıt no:27

1.(Serdar Gümüş'e ait cümleler koyu,Cengizhan Ayten'e ait cümleler koyu yazılmıştır.)ismim_sârdar gümüş karabayırda döp_büyüdüm.üç_buçuk yıl karabayırda okudum.(Ailen ne iş yapıyor?)babam sârbäs annäm äv_hanıımı.(Sen anlat bakalım biraz da.)adım cängiz_han aytän babam sülâyman aytän annäm 5.cävidan_aytän.annäm äv_hanıımı babam mädänci.(O ocaklar kapanmıştı buradaki.)hayır nazillidä çalışıyo.(Madencilik işiyle ilgili bir şeyler anlatıyor mu baban?)anlatıyo.(Neler anlatıyor?)päk iç_açıcı dâğil.özäl_için başçavuş olarak çalışıyo.(Dizi izliyor musunuz?)adını kalbimä gömdüm aşk hikâyäsi anlaTıyo orda.birbirinä âşık_oluyollar söna kadın dokTor mardinä täyini çıkıyo.orda işTä o 10.adam_da başKa birinlä ävläniyo.(Film izliyor muusun? anlatın birini.)korku_kapanı vardı.üç_tänä dälı insan oluyordu.bi kasabaya saldırıp insanları pişirip yiyollardı. ordan bütün kasabayı yok ädiyodu.söra kasabaya gälän insanlar sädacä kämiklerini kanlarını görüyodu. (Başka?) karabasan var. bi kız yurdu oluyo kız ärkäk_karışık.ondan söna bi_tänä kızın babası ilk öncä garip_garip şälär görmäyä 15.başlamış babası söna garip yaratıklar tarafından öldürülmüş.gız nä hangi yaratık_tarafından öldürüldünü bulmak_için babasının notlarını okuyodu.karabasan aklına gäldi_için inandıkca_aklına gäliyodu.inandıkca_güçläniyodu.bütün yurdu öldürüyodu o_kız bütün koridorların kanla doldunu görüyodu.sonra_da o kızı öldürüyo.(Gürkan akraban mıydı senin?)uzakTan.(Sizin Karabayır'da yaşlıların

20.konuşmalarında fark ettiğiniz farklılıklar var mıydı?)bāzān gālmēyo diyolar.gālivār_gāri diyolar.bu_tarz řēlār.(Dışarda taşla oynanan oyunlar var mı?)bizim dombiliş dādımız bi_oyun var.yādi_tānā Taşı dizip sōna topla vuruyon sōna toplamaya alışıyon.(Burada insanlar ne iřle uğraşıyor?)gānāliklā mādānci cifciliK gibi_řēlār.(Bana okulda konuştuğunuz gibi değil de kendi aranızda 25.konuştuğunuz şekilde anlatsana bunu.)tamam hocam.(Ne dikeyorlar ?)tomata bi* bār badılcan.řē būdaya bıyday diyolar.(Buralı birisi gibi bana adres tarifi yapsana.)hindi hordan dūz_gēt orda bi ā vardır.tabālalān ordan devām_āt.(Geçen yaz neler yaptın Serdar?)alışTım domatās_iřindā.(Nasıl yapılıyor o iř?)şimdi tōmunu alıyoz tūplūyoz bi_kāsānin iinā ondan_sōna biraz būyūdükTān sōna toprā 30.dikeyoz.iřTā mal samrası falan atıyoz.(Sonra?)suluyoz iřTā.gānālliklā organik.(Bařka neler yaptın?)yūzā_gidiyoz.(Nereye?)biz gabız dēriz.ü_dōrt mātrālik yārdān ařřā_atlıyoz.(Sen ne yaptın Cengiz?)iki_ay kurs oluyo bizim orda ora gitTım cāmiyā.sābzā hār_řē yātiřTirdik.(Kitap okuyor musunuz?) ... (Ođlum Kelođlan Nasreddin Hoca da mı okumadınız?) ān son řē_okudum sonsuz nur diyā 35.bi kitap vardı.(Ne anlatıyor?)bādūzzaman diyā bi adam varmış yurtların kurucusu. o adam ok_kōtū řēlār yařadīnı anlatıyordu. köyün_āsı ona bař_duTTū için köyün_āsı ordan gidiyo. bādūzzaman önünā silā_atıyo bi_dā zulūm yaparsan sāni vurarım diyā.ondan_sōna dādī_gibi_dā yapTı.zamānında bayā sürgün yaşamış.bir_zamanlar sādācā ibādāt yapmak_iin bi māraya kapanmış.(Sen ne 40.okudun Serdar?)bān bi*_ssürü kitaP_okudum hāpsini yarım bıraktım.(Başladığın iřin yarım bırakmaSerdar.)sıkıcı gāliyo.(Okul bittiğinde ne yaparsın?)āvā_gitTīmdā Pisiklātā falan binārim. ordan mallara bakarım.(Hayvanların bakımı nasıl oluyor?)öncā bi_kapalı alan malları girdirmādān samanı filan onları bi_đatıyoz. (Yemleri yediği yere ne denir?)alaf.(Su içtiği yer?)

45.yalak. ordan yämlärini väryoz.üÇ_sāt bilgisayar oynuyom.bi_sāt dārslärä falan bakıyom.(Nasıl çalışıyorsun?)orda sī_dīlär filan var.(Başka?)yämäk yıyoz mäyvä filan yıyoz yatıyoz. (Sen Cengiz?) bän ilk_öncä yämäk yērim söra çay içärim. annäm inäklärä bakmaya gidär. (Buzağların bakımı nasıldır?) bızānın nā_zaman dōca bälli olmuyo. gündüzläri annäm bakıyo gäcä süräkli yanına kontrol ätmäyä

50.gidiyosun.(Buzağının büyüğüne ne denir?)dana düvä inäk. boğasadı falan diyolar.(Başka ne denir Cengiz buna?)tavıtmış dāniyo inäk_gölcānda yāni inäk boğasadīnda.(Başka boş zamanlarınızda neler yaparsınız?)bän motor sürüyorum ähliyätim olmadī haldä.(Bunları kaydediyorum Cengiz biliyorsun değil mi?) biliyom.(Nerede sürüyorsun?)kanlı_çayda.(O ismi nereden geliyor?)äskidän

55.şē_varmış.(Hani hikāye bilmiyordun neyse anlat bakalım.)äskidän köprünün başında oyun_oyınayan iki_üÇ çocuk varmış. oyun oynarkän birbirini itTī_üçin orda taş varmış. o zamandan bāri kanlı çay diyollar. (Serdar sen de kız tüydüyü anlat.)şimdi bu bi_kaç adam bi_kızın pāşindän koşTuruyomuş. bi_yärdä_dä kaya gibi bi_yär varmış.üÇ_mäträ mi üç_buçuk mäträ mi.yāni insan atlayamaz.ama allah

60.ona bi_güç vārmış ötäkinlär atlayamamış.(Fıkra biliyor musunuz?)bi uçakTa üç_tānā adam varmış.biri tāmäl biri ingiliz biri_dä almanmış.uçak irtifa gaybätmäyä başlamış.tāmäl äşädüānlēilāhā_illallah dāmiş atlamış.sıra ingilizä gālmış äşädän mäşädän fārä çıktı köşädän dāmiş.ondan söra alman_da bu ingiliz nā_dādi dāmiş.işTä nā dādiydi.(Onu en son söyleyecektin Serdar.)näysä.(Bitti mi?)ävät

65.hocam ğarıştı.(Bu seneki turnuvalara katılacak mısınız?)ävät voläybolda futbolda.(Merkezi yenermisiniz bizim okulu?)yāncēz.(Siz takımda mısınız ?)bän takımdayım.(Çalışıyor musunuz Serdar?)pāk çalışmāyoz.ävāli şānol_hoca vardın ö bizi iki_üç ay öncä dārslärdän alırdın.ama şimdi bu hoca baş_gün ğala bilä çalışTırmıyo.(Balık işleriyle aranınız nasıl?)sazan var alabalık var.(Alabalık sazani

70.bitirmiş diyorlar.)**ölä bişi var.**(Nasıl tutuluyor balık?)särpmä_ā var.olta var.särpmäyi yasakladılar bizdä karabayırı bilmiyom_da.bizdä var_ginä.(Olta mı? gerçekte ne diyorsunuz?)hē ölä holta.(Serdar başka anlatmak istediğin bir şeyler var mı?)işTä .bilgisayar vardı dayım.äsği_bilgisayarı varmış yäni almış bana vardı.amcam_da bi_yärdä okuyodu o_da bändän aldı.söna bi asKär ūrlama

75.varmış ora gitTik.(Neler yapılır orada?)işTä sabah yola ē okücämiz duvā olurdu pācoyla_gitTik ora yämäk vārdilər.soñra asgäri ūrladık ālaştılar filan.**bizim köydä çok dāpäliyollar.**(Nasıl yani?)pati_çäkTiriyollar.(Tamam.)käräm cāhillik_ışTä kädinin_guyrūna pāpsi şişäsi bālamış.ip bāladık TakTık işTä kadi korkTukca

80.tak_tak gāçiyodu.

Görüşme yapılan yer: Kirazlıyayla Ortaokulu

Adı-Soyadı: Yeliz Kara

Sınıfı:6-A

Tarih: 22/ 12/ 2013

Kayıt no:28

1.adım yâliS_kara on_iki yaşındayım. martın yirmi_birindä on_üçä gircäm ama kimlikTä bir_nisan diyä yazılmış. karabayırlıyım annäm var adı_haticä babam var adı ahmät_ali. babam turizim säkTöründä çalışıyo. otäldä yazları çalışıyo.ölüdänizdä fätiyädä.(Neler yapıyor orada?)bënim_babam gäcä 5.bëkcilik_yapıyo işTä otäldä.havuzla ilgiläniyo bahcäylä ilgiläniyo işTä.kändim okumayı sävërim tälävizon_izlërim bāzän canım isTädindë täs_çözërim.(Sizin köy küçük mü nasıl bir yer?)bilmäm köydä härküz zätän dädikoduya çok_maraklı.ärkëklär_dä dädikodu yapıyo.(Sizin orada anlatılan hikäye var mı?)bilmiyom.(Düğünleriniz nasıl olur?)gänäldä davulla ya_da hocayla 10.yapılıyo.(Hocayla nasıl yapılıyor?)mäsäla yämäk väriyollar işTä hoca orda ilähi filan okuyo.ölä gälin filan oturuyo işTä dämätla bäräbär.(Geçen yaz neler yaptın?)ävdaydim işTä babamla durdum kardäşimlä ilgiländim.birëz onu_da çalışTırdım arada räsım yapıyodum.bāzän dayımgilin_yanına gidiyodum.ama gänälliklä ävdäyım.(Dizi ne izliyorsun?)bänim zätän hoşuma gidän bi_tänä dizi var 15.şu_an onu izliyorum.fatih_harbiyä diyä bi_dizi var.(Neler anlatılıyor o dizide?)mäsäla bi_tänä kız var işTä onun annäsi ölmüş dayısının yanında kalıyo.işTä annäsinin şirkättä olan hissälëri almış üsTünä bänim dämış.ölä bi_şëlär anlatılıyo gänäldä.(Kitap?)var pinokyo diyä.şimdi bi_tänä kiraz_usTa diyä biri varmış.älayan bi odun parçası bulmuş.kändisi ondan bi kukla yapmış

20.kändisi.sobadaki odunlar azalmış kukla konuşmaya başlamış.ardında gäpätto diyä bi arkadaşı varmış ama päk_iyi anlaşamıyolarmış.gäpätto onu isTämiş.gäpätto onun konuşTünu anlayınca çocü_olarak şe_yapmış onu.onu okula göndärmäyä karar värmış onun için paltosunu satmış.ama pinokyo okulda ilk_gün sirk görmüş.sirkä gitmäk_için o paltoyu satmış bi_äskiciyä.ardından sirkä girmiş

25.särkTä_dä onun gibi kuklalar varmış.sirkin sähibi işTä atäş_yiyän pinokyoyu äsir tutmuş.yapTİ gibi onu ämrindä çalışTırmış.pinokyo ordan nä_pıp nē_dip kaçmış yok pardon kaçmamışTa işTä atäş yiyän yalvarmış on_tänä kuklayı yakcakmış işTä.ardından atäş_tänä para värmış işTä bunu al babana götür diyä.yolda gidärkän kuyrū_kopuk bi_tilkiylä patisi kopuk bi_kädiylä karşılaşmış işTä.onlar

30.dolandırıyomış pinokyoyu kandırmak_için säni bi_ülkayä götürälim dämişlär.pinokyo_da bu ikisinä inanıp gitmişlär beräbär.ardından bi_tänä handa kalımışlar tabi yädiklärinin işTiklärinin bütün parasını pinokyo ödemiş.zätän gäcä handan kaçıp gitmişlär ikisi.pinokyo_da yolda gidärkän işTä harämî gibi äşkiyâlar kâsmış yolunu.ardından pinokyo parasını äzına saklamış pinokyo äzını

35.kıpırdatınca säs çıkmış ardından parasını almışlar işTä.pinokyoyu äca asmaK_üzäräykän gäcä mävisi saçlı bi kız varmış o gälip kurtarmış pinokyoyu.(Başka anlatmak istediğın bir şey var mı?) yok.(Teşekkür ederim.)

Görüşme yapılan yer: Arıkaya Ortaokulu

Adı-Soyadı: Serkan KURBAN

Sınıfı:7-A

Tarih: 10/ 01/ 2014

Kayıt no:29

1.bänim adım särkan soyadım kurban annämin_adı nurtän soyadı kurban.babamın_adı ärol soyadı kurban.dédämin_adı ibrahim soyadı kurban.nänämin_adı kadriyä soyadı kurban.(Ne işiyle uğarışıyorlar?)annäm babam çifci.(yardım ediyor musun?)bāzän tātillärdä çift_sürmäyä gidiyoz balya 5.taşıyoz.tarla sürüyöz otları biçiyöz äkiyöz sürüyöz.dövüyöz balya yapıyöz.dä söra tarlayı suluyöz.(Neler ekiyorsunuz?)būday arpa yonca yulaf bölä darı.(Kitap okur musun?)okuyorum.(Ne okuyorsun?)türkcä_sınavı var onla ilgili kitaPlar okuyom.(Hatırladığın varsa anlatsana.)bi_tänä bänim bi kitabım var örümcäk adam.oñda bi_tänä kız var bi_tänä ölanı säviyo.kız şatoda oluyo şato yıkılıyo ölan 10.onu tutuyo.bu kadar hatırlıyom.(Televizyon izliyor musun?)bāzän izliyom dārslärimä yönluk gösTäriyom.(Anlatabileceşin bir şey var mı?)şē var.pis_yädili var orda orço var.şēlä konuşuyo bi_şēlär çok komiklik yapıyo.ondan söra gülçiçäk_var onun başına çok_işlär gäliyo.(Yazın neler yaptın?)yazın harmana gitTim.harmana gētTik balya yapTık tıraktör sürdüm.yonca topladık ävdäydik bāzän ävdä 15.durduk.iş yapTık ävdäki bu_gădar.(Gölhisara gidiyor musun?)gölüsara babamın işi oldūnda gidiyöz Pazar günläri.(Köyünü neden seviyorsun?)burda dödüm büyüdüm.(Köyünün nasıl özellikleri var?)İsanları iyi öndan söra dälari filan oldū yär iyi.(Okuldan çıktığında neler yaparsın?)okuldan çıkTİmda ävä gidiyom yēmēmi yiyom.öndan söna dārs tākranımı yapıyom.dārslärimi çalışıyom söra ödävlärimi

20.yapıyom.arasıra dinlänmäldä dışarı ıkıyom gäziyom biraz.(Nereleri geziyorsun?)kuzum var onun yanına gidiyom.(hayvanların bakımı nasıl oluyor?)altını tämizliyoz bakımını yapıyoz.ot väriyoz su väriyoz.(İleride ne olmak isitiyorsun?)ilärdä dokTor olmak isitiyom.ya_da fotbolcu olcam.dokTorlukla ilgili ya_da fotbolla ilgili şëläri araştırmam lazım.(İyi top oynuyor musun 25.sen?)ävät.(Başka ne oynuyorsunuz dışarıda?)futbol voläybol oynuyolar basgätbol oynuyolar.bätmintin oynuyolar.başKa köräbä saklambaç yakantop bu_kadar.(Taşla oynanan oyunlarınız var mı?)biz äskidän oynuyoduk.(Nasıl?)taşı koyardık üstüstä dizärdik.gälirdik topla bi vurardık işTä yıkabildimiz kadar.(Adı ne?)hatırlamıyom.(Hayvanları tanıyor musun,kuş filan avlıyor 30.musun?)sapanım var bi_tänä kändim yapTım.kéklik var lökäşä var cıldırık var.karatañuk var.söra garga var.başKa domuz var canavar var.(Hiç gördün mü?)bän görmädim_dä bāzı köylärä saldırıyo bölä.goyunları yiyip gidiyollar. (Hatırlıyor musun?)hatırlamıyom_da gälmiş birinin ävinin yanına almış goyunları götürmüş.(İleride nasıl bir evin olsun hayal ediyorsun?)äçlık bi_yärdä iki katlı 35ävim olmasını isTërdim.(Gelecekte neler olacak başka sence?)ilärdä şimdi uçan araba yapTılar.ilärdä bälki kasasız bilgisayar bilä olabilir.däniz_altına girän araba bilä olabilir.(Başka kendinle ilgili anlatmak istediğın bir şey var mı?)yok(Teşekkürler.)

Görüşme yapılan yer: Arıkaya Ortaokulu

Adı-Soyadı: Teslime Büşra SELEK

Sınıfı:8-A

Tarih: 10/ 01/ 2014

Kayıt no:30

1.babam bänim ämäkli.(Adın neydi?)täslimä büşra säläk. babam ämäkli äk_olarak şē çifcilik hayvancılık yapıyo pazara gidip gäliyo. annäm_dä äv_hanıımı.(Ne ekip dikeyo?)domatäs bibär.(Nasıl yapıyoy o işler?)toprağı kazıyosun ölä yapıyoy.(Başka?)gänälliklä tarım oluyo.domatäs äkiyollar älma äkiyollar onda söna 5.yäni burda olan mäyväläri şē yapıyollar.şäfTäli fälan.(Dizi izliyor musun?)ävät.(Ne?)sana bir sır väräcäğim.(Anlatır mısın?)ama än başından izlämädim.şimdi bölä yätimhanädä çocuklar var onların äläläri bunları tärk_ätmişlär.söna bi_tänä mēmät diyä bi adam var bi_dä şävki diyä bi adam var.bunlara sähip çikiyollar.başrof oyuncuları äkin koç cansu tilki.än büyü o onu_da 10.dämät özdämır oynuyo.o_da līsäyä gidiyo.bunlar özäl güçläri var.tilki görünmäs olabiliyo.aylin_dä ışık saçabiliyo.gülcan var öz_ölu o_da bölä gözläriylä äşyäläri kaldırabiliyo.söna zēnäp var düşüncäläri okuyabiliyo.söna oluyo yäni.(Okuldan çıktığında ne yapıyorsun?)satranç kulübü var bi.söna ävä gidiyoz.ödäv fälan.(Dışarı çikiyor musun?)akşam mı.(Yok okuldan sonra.)yok.(Yemek yapmayı 15.biliyor musun?)ävät.(Neler yapıyorsun?)pilav yapabiliyorum.(Pilav nasıl yapılır?)ilk_öncä zäytin_yäyi vä tärä_yäyi koyuyoruz.söna pirinç_Tä koyabiliriz.söna pirinç hani bölä şē oluyo_ya şähriyä mi diyollardı.onu koyuyosun o biraz pämbäläşTikTän söna pirinci tärä_yağıyla birlikTä şē yapıyosun koyuyosun.sonra mäsëla iki bardak katTında dört su_bardä su koyuyosun.söna kısık atäşTä

20. pişiriyosun. (Başka?) bi°ssürü var da aklıma gälmiyo. (Sebzelere değişik bir şeyler söylüyorlar mı bu köyde?) mäsälä domat diyolar. patäTiSä kumpir diyollar. (Buraya özgü şeyler neler senin bildiğin?) gäri hiyya. hiyya ävät dämäk. gäri oldu canım gibisindän. sonra aslında bi°ssürü var. (Geçen yaz ne yaptın?) yurt var täpäbaşı orda durdum. sonra köyä gäldim. (Orada nasıl geçiyordu zaman?) orda çok

25. süpär gäçiyodu ēlāncäli fälan. bāzän_dä sıkıcı gäçiyodu. (Genelde bir hafta içinde neler yaparsın?) sıradan şēlär yaparım. bōlä ya bi film izlärim bilgisayarda. ödävläri yaparım pärformans olursa onları yaparım. nänämgilä fälan gidärim ölä. (İleride ne olmak isityorsun?) yā almanca örätmänlini çok isTiyodum onda da almanyaya gitmäm gäräkiyomuş. o yüzdän anasınıfı örätmäni. (Başka bir

30. şey?) yok. (Teşekkür ederim.)

Görüşme yapılan yer: Arıkaya Ortaokulu

Adı-Soyadı: Emin İPEK

Sınıfı:8-A

Tarih: 10/ 01/ 2014

Kayıt no:31

1.bi_tānā ābim var.(Adın neydi?)āmin_ipāk. bābam vāfāt_ätti. aşşāda oturuyoz cāminin biraz alt tarafında. sākizinci sınıfa gidiyom.(Tamam ne tür müzikler dinliyorsun?)yabancı rak.(Zaten sen de bir rakçı havası var.)yabancı ānrikā iglāsyas kāti pēri ōlā. türkçä_dä şābnām fārah tarkan musTafa sandal. dā çok 5.pop.(Eve gittiğinde neler yaparsın?)gidiyom yāmāk yiyom sindirmäk_ için biraz uykuya dalıyom.ilk bi_sāt ğadar kalkıyom.birāz uykunun uyuşuklūnu atmaya çalışıyom.sōra ödāvlārimi yapıyom tās_çözüyom.(Biraz gergin gibisin rahat ol.Geçen yaz neler yaptın?)bir_ay kadar filan ābimi bāklādim.ābim gālmādi işlār bana kaldı.sonra bāya bi ābimlā çalışmaya gitTik.yukarda mēmāT amca diyā biri 10.var onun yanında çalışTık.bil milyar kadar para birikTirdim.izmirdä tātıl yapTık.(Neler yaptın İzmir'de?)iki_yüz_elli lirası yol parası.çok gāzdik izmirdä bayındıra gitTik ābim bayınıdırda okuyodu.mēzun olcakTı tārçih yapTık hām tārçih yapmaya gāldik bayındırı gāzdik.konak bornova sālçuk āfās.(Başka neler yapmaktan hoşlanırsın sen?)rāsım çizmāKTān.(Kitap okuyor 15.musun?)āvāt.(Aklında kalan varsa anlatsana.)ēn sāvdim kitabı mı anlatān.ēn sāvdim kitaP tom savyır.tāyzāsini kızdırıyo āvdān kaēīyo.arkadaşlarıyla kändilerinā görā gārçāk başKalarına görā hayāli şāylār korsanlık yapıyolar.sōra tāyzāsinin āvinā gidiP gāliyo.tāyzāsini avuTuyo yalanlar uyduruyo.ālıyo tāyzāsi sōra.(Televizyon izliyor musun?)āvāt.dokTor hū.(Neler oluyor?)uzaylılar var işTā

20.bi_tānā tālāfon kulübāsi var .kapı var onu açıyon kocaman bi_yārā açılıyo.bu oda ğadar bi_yār dūmālārā basıyon.işınlanıyolar canavarlarla savaşıyolar.(Köyde insanlar nasıl geçiniyor?)yazın kiraz älma falan satıyolar.inäk koyun kächı alıp satıyollar.balıkçılık yapanlar var.gänäldä yazın kiraz çok olüyo.paraya en çok ihtiyācı olan birinä işTä alıyo filan.(Başka bir şey var mı söylemek istediğın?)päk

25.yok.

Görüşme yapılan yer: Arıkaya Ortaokulu

Adı-Soyadı: Arife KAPLAN

Sınıfı:8-A

Tarih: 10/ 01/ 2014

Kayıt no:32

1.arifä kaplan säkizinci sınıf öğrancisim. annämin adı ümmü babamın adı färuk. arıkayada yaşıyom. annäm äv hanımı babam häm arıcı häm çiFci.(Sen anlıyor musun arı işinden?) bāzän bābamı gördümdä bakıyom ama anlamıyom gänä_dä.(Çiftçilik?) yok o tarz şelärlä aram iyi däğildir.(Evde ne yapıyorsun?)gänäldä dārs çalışıyorum. ävi filan topluyom o tarz şelär bana bakıyo.(Yemek yapıyor musun?)bāzän.(Biliyorsun ama?)tabi.(Neler yapabiliyorsun?)mäsäla kurufasulyä pilav yapabiliyorum.(İyiymiş nasıl yapıyorsun?)tam_da bilmiyom bāzı annäm_dä yardım ädiyo_da ölä yapıyom.yardım ädiyom tam olarak bän yapmıyom.(Hakikaten sen yemek yapabiliyor musun?)çat_pat.(İzlediğin film dizi var mı?)bi_tänä var günäşi bāklärkän.(Onda ne anlatılıyor?)bi tänä zäynäp diyä kız var.babası yok annəsi ayrı.arkadaşlarıyla olan ilişkilär falan.(Kitap okuyor musun?)päk dil.(Yapmayı sevdiğin ne var?)mäsäla Pīsiklät sürmäyi sävärim.(Nereleri geziyorsun?)ölä arıkaya çakşır gäziyom.(Çakşır ne?)arıkayanın mağalləsi.(Köyünü anlatsana daha söra bölä misafirpärvär İsanları sıcak yäni sıcakkanlı.daha söra bölä güläryüzlü yardımlaşmayı sävän bāzän_dä dädiKodunun fazla oldu bi_yär.(Buradan başka bir yere gittin mi hiç?)dänizliyä.(Burayla farkları ne?)burası biraz daha yozlaşmış.(Nasıl yani?)yäni nasıl anlatsam oralar biraz daha modärn burdakilär daha sıkıcı maraton hayatları.monoton maraton mu monoton mu

20.işTä.biraz bura dān başında.(Geçen yaz neler yaptın?)gäçTimiz yaz köydäydim.arkadaşlarımla takıldım cāmiyā gitTik bu ğadar.(İleride ne olacaksın yani neler yapmak istiyorsun?)lisēyi okūcam daha sonra ünüvārsitā ēr yapabilirsām sōra dokTurluk sōra māsłāğımdā ilārlicām.büyük yārlārā ğālcām profösör olcam İşallah.zātān yüksāklisans yaparsam profösör olurum.(Başka bir 25.hayalin var mı?)şimdi düşününcā aklıma ğālmādi.hayał dā sōra māsłēğımdā ilārlicām.iyicā para birikTirip dünyayı ğāzmāk_isitiyorum.(Kırgın olduğun birisi var mı?)var öğüzcan arkadaşım.(Neler oldu?)sinir bozucu insanları āzmāyā çalışıyo kändini üsTün görüyo.önyargılı daha sonra biraz_da çalıKan_da bāndān ondan çäkāmiyom.(Başka yaşadığın bir olay var mı anlatmak istediğin?)bi düşünüyim.

30.aklıma ğālmādi normal zamanlarda olsa.

1.2. Yetişkinlerden Elde Edilen Metinler

Görüşme yapılan yer: Arıkaya Köyü

Adı-Soyadı: Hasan ÇAĞDAŞ

Tarih: 10/ 01/ 2014

Eğitim: İlkokul Mezunu

Yaş: 68

Kayıt no:33

1.bän çifciyin ufak yollu kändimi idarä_ätcäk ğadar.şindi biliyosun burası arıgaya.sänä biñ_dokuz_yüz_ällilärdä okula girdim.örätmänlerimiz tabi hindiki gibi çok dägildi.bäş sınıf varıdı bän girdimdä okula.hatıa bäsä tã bi_sänä soñura girdilär.o_zaman ulaşım yok tabi biliyosuñ.häp bordan yayan ğürsudan çoşlar 5.yayan ğäliyo.(Yurda mı geliyor?)yok okul var borda okula ğäliyollar.muhtarlık bir ğürsüla.tabi ğarın içindä çamırda çarıkTa añladın mı o şäkildä bi taläbälik hayätimiz ğaçTi.tabi zaman ğäldi ğaçTi.örätmänlerimiz ğädeñ oldu öläñ oldu bänim örätmänim tã yäñi öldü.bäş sınıfın başınä_dä därs väriyodu yalnız.önun okutTü taläbälär arkasından müsa ğäldi mämät bilir.ikisinin okutTü taläbälärdän 10.mëmurlar çıkTı o_zaman.çok sıkı bi därsi vardı başarılı bi örätmändi.ikisi_dä aynıdı.işTä ondan söra biz ğätTikTän söra daha arkamızdan arkadaşlar ğäldilär.ğüçcükklär böyüdü biz yaşlandık ğäri dädin gibi bu günlärä ğäldik.kursumuz nas iP_öldü artık bizim_dä çocuklarımız oldu.kurslarımıza yärläşTirdik buñları värdik.allah säbäP_olanlardan räzi olsun.artık bunların säyäsindä_dä 15.çocuklarımız_da başarılı oldu yäni här konuda.bänim çoşlarımın häla fäthiyädä üç tänäsi var.bi tänäsi yurtTa fazla ğalmadı ämmä häpisindän_dä şēdir yäni

citTidir.avusTuryalı bi patronu vardı ilk bi villada bākci olarak başladı.sigortasını
 yatırmaz oldu tabi öndan sōna araları şē ğırılışTılar.villadan ayrıldı paraşütcülē
 başladı bānim olan.hāla şindi ó villanın vārgisi olur ālākTirī tāmizlī şunusu
 20.bunusu vāsāiresi oldū zaman hāla parayı bānim olana göndāri.şu parayı falan
 yārlārā yatırır vı dēyā.yāni dāmāK_isTādīm yurtlarımızın sāyāsinde çocuklarımız hār
 yārdā Tutuldu yāni.hārkāzin çolū çocū ōlā olsun İşallah.ōlā işTā
 dāliKanlı.(Öğrencileriniz de başarılı zaten.)köyümüz çalışKandır gānçlār
 çalışKandır āfāndim.çāvvrā köylārimizi solladı arıgaya.şimdi işin gārçēni
 25.ġonuşmak lazım bālki ankarada ismi var bilmēyoz_da.dürüs mahKāmā
 yollarında fazla ūraşmaz.biribirinlā sataşmaz.bōlā bi halkımız vardır allah rāzı
 olsun.İsanın ufak tāfāk ālbāt bi ğırgınlī dādiKodusu olur_da muḥakkak mahkāmāyā
 sürüklāmāzlār biribirlārimini.allaha şükür ēyi bi sorunumuz yok.başımızdaki
 hōkūmātā_dā allah hayırlı ömürlār vārsin.(Çiftçilikten başka geçinmek için bir
 30.şeyler yaptın mı?)zamānında işcilik_dā yapTık tabi.okuldan çıkTık para lāzım
 o_zamanlar çam işcilī çıkTı.oraya gātTik biz yıllar yılı mēmāt_dā biliyor.çavuşlar
 olur tabi köydān vāyā hāric köylārdān bilmām nē.öndan sōra çam işi bitTikTān
 sōñra bu zētīn yā faPrikalarına gātTim bān.faPrikalarda çok çalışTım.önāmlī
 yārlāriñdā faPrikanın ó sabīn_yā çıkarān faPirikanın zētīn_yāni sıkTıkTan
 35.sōra.zētīn bitTi mi oraya gidārdik.ōlā önāmlī yārlāriñdā çalışTık
 faPrikanın.yalīñız sigortamı tam yazmadı kāratalar.ordan biz şē yapTık yāni
 faydalanamadık.bān_dā ūraşmadım yāni.işTā bōlā bōlā hayat o_zamanlar bizim
 çiftçilik ile başladı tabi.sōna ata döndü.atTan sōna tıraktōrlārā dönüştü dādīn
 gibi.hindi tıraktōrlār ġāri.arkadaşa vāriyoz mazotunu nāysā bunlarla çalışıyoz
 40.dālikanlı.(Çocuklar ne işle uğraşıyordu?)ölumun birisi mārmar faPrikasında
 dāñizlidā.birisi vātārinār fakültāsini bitirik fāthiyādā ēn böyüK_olan.yalīñız diplamayı

hāla almadı.nä_säbäplä almadîni_da biz hāla bilmēyoz.iki dakıntıdan şäyini bırakTı
 yāni yarıda bırakTı.okul müdüründän täläfon gäldi şē yazı gäldi.ölä olmasa bän
 bilämēcēdim zātän.sayıñ hikmät çādaş diyor şu iki dārsiñi dakıntını vār
 45.diyor.diplamanı al_gēt dēyor.o_zaman_da fāthiyädä çalıſıyor.hasan gıvrak dēyā
 birisinin böyük māzası var_da.häm topTan sävk_adiyo häm päräkändä satıyo.gätTı
 yärlärdä tabi nārä gādiyosa paraları bänim olan toplāyo.gätmädi nāsibi öläymiş
 härälda.şimdi fātyädän evlāndirdim.bänim beş gālinim var dōrt tānəsi fāthiyāli.birisi
 batmanlı eñ son numara öratmān.önu batmandan ävārdim kısmāti öläymiş
 50.hindi hānım batmanda.lisä öratmāni kändisi.eñ böyüñ güçcū tabi önu bordan
 ävārdik.bobalī sära filan yapTı.(Kınıkta mı?)dāğil.işTä camın içində.öndan sōna
 birisinin iki dili var almanca ingliScä.märmärdä çalıſanın küçcū.märmärdä
 çalıſanın böyü paraşütcü yamaç paraşütcülü yapıyo fāthiyädä.ö iki dili olan ginä
 fāthiyädä ginä biş_şēdä çalıſıyor balıkhānädä.bāzı yällärdä çalıſTı da
 55.anlaşamadı dāğışTı.işlāri eyi allaha şükür bi_sorunları yok.çolün çocün hayatı
 bu.(Köyde anlayılan eskilerden bir hikāye varmıdır?)köydä hiķayälär vardır_da
 şimdi birdän aklıma gālmädi.düşünālim bakalım aklımıza gālişsä izah
 ädālim.(Köyde insanlar nasıl geçiniyor?)aynı burada daha ävvällär şimdi çok
 dāğışTı här şäy_dä bizim zamānımızda buğday mısır nadas gālırdın tarlanın
 60.bi_kısmı.nadas dādımız yāni güzdän buyday äkilmiş üçTä birinä üçTä
 birinä_dä būday äkilir.ama şimdi här şäy garişTı.adam mısırı kaldırıyor ärkān mısır
 äkTiysä buyday äkiyor işTä silaj için mısır äkiyor.silacı kaldırıyor onun altına ginä
 buyday äkiyor.baharlık ulaf äkiyor önu balya yapıyor.ölä ölä şindiki düzānlär
 dāğışTı pancar äkilmāz oldu_ya burda.(Adet gelenek görenek nedir?)şindi äsKi
 65.dünlärdä bölä yaranlık yapallardı tabi.bi ihTiyar olur bi nānā yapallar bi dādä
 olur.ayı yapallar sözüüm yabana.ö işlär dā kalkTı çalgıyla dün ginä oluyor_da ävälkī

gibi şelârin üzerinä päk düşmäz oldular gâri.tabi duâyla dñnlârimiz oluyor.gâlin alınırka burda kapı Tutallar.âfândim şindi ö işlâr_de yavaş yavaş kalkTı anlaşıyollar şindi gâri.bõlä ğaba işlâri vaz_ğäÇTilâr yâni.ğurşun atılır.at yarışları olurdu daha 70.ävällâr.mäsâla gâliñ_alma gün bâbasının ävindän çıkıldında ğoşu yârlâri olurdu hârkâzin atı var tabi gâlillârdi.ğurşun hâfa atılır.(Yemiş hazırlanıyormuş.)hë ö ğapma.şimdi ilk dñn Tutuldü gün akşam millât toplanır tabi iki üç dizi incir alıllar.incir torbaya ğatallar yokarıya bi halka asallar āca urganı şâyâ atallar.urganı_da şâyâ bâlallar tabi halkaya.birisi sallâr millât_dâ tüyâr önu ğapacân 75.dâyâ.ö şäkildä ğapan ğapan oldūnda oyun bitâr.millât üläşir yër.şu anda işlâr dâdiñiz gibi bitTi.dñn iki gün bizdâ cumârtâsi gün başlâr Pazar bitâr.cumartâsi õlânâ dõru başlar.aslında bi günâ düşsâ dâ eyi.ibâcıkTâ evâli biğ_haFta olurdu.bir haFta davıl dövâr ibâcıkTâ õläydi yâni.õnlarda şindi iki günâ düşürdü.duvak var hâua duvak var hindi orda.dñnün gâliñ almanın bi gün sõrası bi_dâ ğadınlar 80.toplanır orda ibâciñ hâli õlâdir yâni.ğadiñlar oynamaca.orda alibaz dëyâ bi_amca vardı hâfa sâ_ya.ilk gazlı tırakTõrlâ çıkagodular.ğurşun irânKi ajantadan aldı gâldi.ävâli atıla dõlüyodu harmanın düzâninâ görâ harman bi gündâ çıkarabilëcâ şäkildâ mäsâla harman ufak dë mi dört hayvan ğoşuyo adam baş hayvan ğoşuyo harman böyüsâ säkiz on mutluk mäsâla mut bizdâ iki_yüz kilõ bi mut.õndan sõna bu çarpmadan sõna bu tırakTõr gâldi.arkasında cırcırlar dönânâ 85.älâtlâr yapTıllar.soñra hayvanlara da takıldı ö hayvanlara TakTıkları.ö adam borda çok harman dõdü çok para gazandı.õndan soñra işlâri böyütTülâr.silaş makinâlâri var.gidâr gâilir ö adam arâziyâ_dâ kândi çalışmaz çoru çocū organizâ yapar.õlä õlä işTâ şindi ibâcıkTâ hâr türlü makinalar var tabi.tabi şakillâr dâğişTi şimdi bâzı torbalâllar bâzı basTırıllar.(Bařka anlatacağın şeyler var mı?)tabi bân 90.yâtmiş baş yaşındayın.bu yâtmiş baş yař bitincâyâ ğadar İsanın başından çok

māzilār gāçiyō.şimdi burdan bi işcilār gēTTi köycāzā.fidan dikmä taras.sülēmān çavuş var horda ğomşu köy pırnaz dēdīmiz.hāla sā ama bizi aldı gēTTi ora.(Soy ismi ne?)tabak.(Tanıyorum.)şimdi asmbā ğızılıyaka āfāndim dirmil çatak.ōndan sōna yāşildārā arıgaya sofular.ġürsudan pāk_arkasına ġādān olmadı.oldu_da az **95.gēTTilār** yāni.nāysā çalışiyoz darvārāndān bi_posTa işçi var.bōlā bir ay ġadar çalıştık.işcilār yataklarīñ üzāriñdā yāmāk_yāmāyā başladılar dōşşēn üstündā.o_zāman fikā yā dēyā bi_şē var.biTKisāl_yā tabī bunlar_da bi_dā amarika vārmāyā başladı amarikan yardım buyday pāynir.(hangi yıl bu amca?)sāñā biñ_dokuz_yüz_atmış_bir.ilk işcilīm zātān ō_zaman.nāysā bi amca_ōlu vardı.sizin **100.uluköydā** ō İdālārin içindā ġazā yapTı bā_mā_cā hurdu_da avusTuralyalı.öldü_ya arkadaş ō var yanımda.bir_ki dā arkadaş varız.o amca_ōlu dādīm arkadaş ō darivārānliyā dādi_ki arkadaş batacāz borda yāni bitlāncēz āmmā ō zaman bit ġālivyo adama hindiki gibi dāġil ortalık.bak bu yataklarınızın üzerindā toparlamadan yatānızı bu buhar fikā_yānın buharı ranza alt üst **105.zātān.borda** açTı_mīdi yokardā yatakları fāvkaḷada ātKilāyābiliyo yāni. bak biz bitlāncēz bak bitlenirsāk sōna bilmān ġāri dēyoz. bānim amc_ōlūdun arkadaş.aradan üç dört ġün ġāçmādi yatakları yorganları āvāli çarşafını dışına hāla ōlā olur_ā yorganı çarşafın dışına dūrülür yāni.bunları içinā dūrmāyā başladı.amca_ōlu dādi_ki bi_ġün.hasan dādi onun adı_da hasan.hasan dādi bu **110.yatakların** dūrülüşünü hiç bāyānmāz oldum dādi.yalīñız bān bu yataklara bakTıkca dādi sırtım yanmaya başladı dādi.sakın bu bit bizā_dā ār dādi.ola amc_ōlu bōn bi bakalım dādīm.orman zātān gēTTik ormana bi soyunduk.bakTık dērmiş bizā yanmış sırtımız zātān.hōyn amcalar yā bān sizā dāmādim_mi yā.bu yorganları nē bōlā dūrüyünüz āvālkī gibi dūrsāñizā dādi.sās yok ōnlar_da batTı **115.zātān.āndē** bit dērdīn_dā ġözlāri mangırgap gibi oluyo şāyin adamın.yāni

ganlanıyo gözü ö uykuyu aldından bäliki.nēsä biz gëtmäyä garar vârdik borayı
 târk_ädälim dâdik gâri.bu biti biz ayıklayamācaz.näysä bi_gün bi çamaşır yıkadık
 gaynatTık.goca ormanın bi gazanı var dârânin kânarına gurduk.bi tāmizliK_yapTık
 biz ärtäsi gün gâdiyoz dâdik sülēmân çavuşa.şubat ayından_da ocak bitTi gâri
120.şubat ayına girdik.şubat ayından_da yâdi yēmiyämiz var bizim gâri.yâdişär
 yēmiyâ yapTık yēmiyâ yâdi_yüz yirmi_baş guruş bänim.näysä mü tāmät dutTuk
 niyâzi tabak dēyâ bi amcasınıñ_ölu var onun.baharıñ dâdik köyâ hangınız äväli
 gälirsä paramızı öncä gätirisiñiz.bändä gücüläcä çiFtä Öränibatıyın öküzlä.okuldan
 çıkTık gâri.bi_gün dâdilär sülēmân çavuş gälmiş.o zaman purçak äkiliyo sizin
125.gızılıyakada ö taraflarda purçak coK äkällärdi äväli.ollarda dävâ mävâ vardı dâ
 yakına gadar.dävâ purçak yēr purçāla hap yapallar.biz öküzä vâridik ovaya.bobam
 bēnä saçıvdı bi_gün şäyi purçā.orayı kapatTında hasan dâdi bi ramazan günü gâri
 bän_dä oruca gücülä başladım tamah_ädiyon gâri.hasan sülēmân çavuş gälmiş
 gâri hora öküzläri kapat öküzläri tanırız dâdi ävdän.zatan önündä zarar yok gälirkä
130.biz.gët paranı al_gäl dâdi bēnä.bi vardım dâliKanlı.gälmiş sülēmân çavuş gâri
 çavuş bän gâldim.ē hoş gâldin hasan.ola siziñ dâdi sizin gëtTikTän sōra dâdi
 yēmiyälär ölä düşTü_ki dâdi.yâdi yēmiyädä älli_lirâyâ yakın para alcân bän ämmä
 çok para.yâdi kârâ yâdi kırk_dokuz lîra bi kuruş_da bunun farkı var.düşürmäzlär
 yâni işci gëtTi dēyâ düşürmäzlär.bän sänä on_lirä vârcēn dâdi.ola çavuş nacap
135.olcāk ändē ölä dâdim.dâirä düşürdü nāpan hasan dâdi.ändē on_lirä_dä sänin
 olsun däsäm hayır dāmēcäk yâni ö tip bir insandır yâni.sülēmân çavuşu sän
 tanıyosan.öndan sōra ö_da sänin olsun däsäm öndan_da galacâz.vardık gâri
 pırnaza aşam oldu.ē bizilä barabar ayrılan tâ yâdi kişi_dâ var.bän sänä onların
 parasını vârsäm_dä listä yapıvârsäm_dä vârsän olmaz_mı.âbi zâtän sän dâdim
140.bak yävmiyälär düşTü dēyosun şindi bän bu parayı götürcēn dâdim.adamlar

almācaklar bān bi_dā mı gālēn sānin yanına bān çiftTān gāldim.öküzlāri bān goyuvdum āvā_dā bān ordan gāldim.ıramazan gün bān sānin yanına gālāmān.hāyır bān sānā listā yapıvcān.ōla ātmā çavış parayı atTı üstümā.bunları vār dēyo hani.ōnlara bi_řē dāmāyā yüzü yok zatān_dā.arıgayayı bānā yazıyor yāni

145.bān vārcēn.nāysā akşam oldu ifTarımızı yapTık.tārāfi şorda bizim orda ğılıniyo.orkadaşlar okarkı mařallādā yanlarına vardım.arkadaş bān bōn sülēmān çavışın yanına gētTim iřTā çalışTımız aylıklar bunlar dādim.iřTā listā.bu listāyā görā ayrı bi listā çıkaralım bārākāt vārmāmiřin yāni.ō listāyi ōnlara vārdim bu listāyā görā paranızı kāndi aranızda taksim ādin.gāldim boraya.hā onlar biz bu

150.parayı almayız dādilār.biz bu parayı almayız yā sülēmān çavuşu yēcāklār.bānim yanımda ōlā atıp sıkılāyollar yāni.arkadaş parañızı alın itirazınızı gēTip orda yapın.bānā vārdi listā bu aynısı.gēdin orda řēdin.hayır biz sāndān para almayız.ē nāpcāz.ōnümüzdeki cumā günü gēdālim dādilār gālcāk cumayı.cumā_da yakın zātān.biz bordan gādiyoz gāri sanki sülēmān çavuşu

155.yēcāklār varıp boğazlāp ümūnū sıkcaklar adamın.bi vardık hāmān bunlar sarmak ğürmək patır kütür ādipduran adamlar.yāv çavuş parayı göndārmiřin āmmā aza yāv.adam kāsTi arkadaş orman kāsTi nāpacān bān.almadınız mı siz.ā almadık ē hasanda.hasan nē vārmādin.ē almadılar_ki nācap vārcēn bān.tamam dādi almamıza ğārāk yok orda biz alırız gāri.bān listāyi parayı vārdim ginā

160.āllārinā.bi arkadaş var ō da ginā bānim amca_ōlu.borda hasan amcam vardı.bānim ōnun ōlu.gölūsarda okumaya saldı bizilā çalışmadan gāldi.imam hatıba mı saldı ora guran ğorsuna mı orada ali_rza hoca dēyā biri vardı.bizim bordan okuyanlar var orda borda talābāsi hāla vardır.ō ali_rza hocanın yanına mı saldı bi_řē oldu.dayıları çocūn_da ō paraların içindā hissādā dayıları var iki

165.tānā.ōnlara ğüvāndim bān āsas.dādim bu māvlūdūn_dā parasını içindān

çıkarın.adama harçlık olsun dâdim.yēmiyälär düşük_ä.kändi aralarında taksim
 ätmişlär çocün parasını gatmışlar cäplerinä.çocün parasını värmencä horda
 tärävidä bobası hasan dädi mävlidin parası gälmädi_yä dädi.ula hasan amca
 dâdim bän arkadaşlara sıTgıgilä önu sōladıdim dâdim.värmädilär mi
170.värmädilär.sähuru yâdim_dä bi çıkTım dälikanlı vardık birinin ävinä.bäräkät
 yatmamışımış dä.ö_da sâfırı yâmiş tabi.kalk bakân la dâdim bän.bu mävlidin
 parası bulmamış bunu bulacâz.ö yâdi kişi atı kişi bitin aynı mähallädä zâtän önlari
 häpini kaldırdım.biriniñ böbası biraz citTı önu yanına gäldi.bän gölüsara gätcän
 hasan amcamla sabaha bänä parayı buldur dädi tärävidä.sabah närä yatcan
175.gäri.bi vardık.topladık bunları ö amcayı.hērin pälifanı güngörlärdän äski
 pälifan.citTı birisi.hērin dayı bak bişi anlatcän sänä dâdim bän bu işlari bak sän
 ayarlâcan.borda änvär var sıtğı var äbäsi mēmät var.işTä ivgin var şu var bu
 var.buñlar mävlidin parasını kändi arasında taksim ätmişlär.hasan amcam sabäla
 gölüsara gätcäk mävlidin yanına bu parayı bulsunlar dâdim.bu parayı bulmānca
180.biz kalkmācaz dâdim.çünkü bu adam sabäla gölüsara gätcäk dâdim.bu adam
 mammät sän_dä mi dälirdin yä dädi.māmmät bu adam_da källi fälli bi adam
 görünüyö orda.sizin älinizdä bi listä var mı dädi var.alcänız para bälli mi.härkâz
 parasını aldın_da bu para çıkcak mı mäydana çıkcak.neyä dädi värmädiniz.çıkarın
 la parayı dädi.tıngır tıngır cäplärindän toparladılar arkadaşın parasını.ävä gäldim
185.gün dödu zâtän bakTıdım amcam bizim ävin altında hōlä bi atı vardı a'tıla
 gälip gädiyordu hāla at var bändä hindi.bän tırakTörä märsädäsä huna buna gulak
 värmän.käydiri guşadırıñ atı isTädım yärä gädär gälirin ölä bi hasTalım vardır
 yäni.parasını elätivdik gäri adamın.sülēmän çavuşun borcu bitmâz.çatak çörtäñ
 dirmil gızılyaka asmabä källär yaşıldärä äfändim ibäcık arıgaya asmallar ävcilär
190.gölüsardan bilä isan var.çavış bi_täk çavış.bütün bu isanlara borçludur

sülēmān çavuş.tükānmāz onun borcu.bōlā bi māzilārimiz varıdı.(Burada bitirelim
Hasan Amca teşekkürler.)

Görüşme yapılan yer: Güzelyurt Köyü

Adı-Soyadı: Süleyman Çabuk

Tarih: 07/ 01/ 2014

Eğitim: İlkokul Mezunu

Yaş: 72

Kayıt no:34

1.çayını gāvāni içmädän gädärsän bi_dä gälmä dērin. açcık findık gätirivrē mi gırcan_mi.(Yoksağol amca.)o_zaman çay içiyosan iç.(Ben kahvaltı yaptım da çayını içerim.)ciāra içcēsän iç.(Sen kendin mi yaşıyorsun amca yenge yok mu?)kändim. gätTi ó.buyur çayını sēn gibi bi_sıpam vardı ó_da gätTi dänizliyä 5.çalışıyo.(4-C'li herhalde?)hiyā. milli_ētimdä ó_da. ah_la ihTiyarlīn aļāmatı. bi_kişi gälmiş sāniñ gibi gānç adın nā sāniñ.(Ramazan.)ramazan güzäl isim. çay dämlämäyä gädərmiş hāmān kalkarmışın sän gānÇsinē.gāvā yapcak olurmuş hāmān kalkarmışın sän. dörd_dänä çatladıvrın müsävirä haräkät bōlä olur.müsävirsän otur iç müsävir dāğilsän kalk nā_cēnämä gädärsän gät 10.dädim.bizdä ādät budur.ämmä hindikī nāsıl dāğışTi.härküz yärindä sav_olsun.sän kaçlısın.(89 doğumluyum ben.)tamam.(Teyze nezaman vefat etti?)jiki_bīñ_dört_dä izmirä gätTik_gäldik başaramadık işTä ömrü ó_ğadarmış.ilacıla yaşatTık üÇ_sänä dört_sänä.gät_gäl gät_gäl guyuladık.tarla yapTık bi_şēlär aldık.āli boş_gätTi.(Çocuklar ne yapıyor?)çoşlar biri dänizlidä biri sālçukTa 15.çalışıyollar.bizi bora gödular gaÇTılar ramazan.çoşların işi bol.(Onlar da ekmek davasında amca ne yapacaksın.İş yok burada.)tabī canım.ola iş_olma_mı bo'bam birini ākär birini kaldırırsın.iläşbärin_işi bitmüz hiç boğaz dolusuna.hälä hindi

bu_amlarda olmaz iş çok zayıf borda.härif bugün buldunu bugün yēcäk iläşbärlük yapmēcäk.äkmäk_olmasa sänin ğarının doyar_mı sän nä_yēcän ö_zaman.ula hiç 20.yösa kırk muta yakın buydayım var.kırk dölüm tarlam var ambar dolu.gızsan hindi sıkışTıñ_an arpa büdäy dämäSsin camız gibi yërsin.bu yaşının ğıymatını bil.bu_yaşam hiç_bi dövlatTä_dä yok hiç bölä adam_da ğälmädi ämmä ilärsini bilëmän.çok savırdı äşşäk_härif çok_savırgan oldu_mu ävlät boş çıkar.ırätlä ğälincä ihTiyar_da ırät ğancı_dä ırät hu_ğadar çocukTa täläfon var äлиндä.bu nä 25.dämäk biliyoñ mu bâbası ölundan zängin şe ölu zëngin bâbasından.minnät yok yä.säni bilmän.hindi bâni nä_arâyollar nä_soruyollar.nä yapıpbatın boba yëyon_mu içiyon_mu dämeyollar.üÇ_dänä torunum var ällärindän öpär.yädi sänä oldu işä başlayalı.(Ne işinde çalışıyor?)milli_etimdä lä işTä çaycı bilmäm nä.nä gösTärillärsä ö.şimdi äksäriyätlä müdürlär öratmänlär önün yanında duruyo_da çay 30.ö bu bilmäm nä işTä hizmet_adiyo.ğädip_dä imamlıkä äşşäk_gibi yaşamadı.baş vakıT_äzän okudusan oku okumadısan sänä okumadın dëyän kim.(O da güzel meslek.)sän nä dämäk yä.(Başka bir şey düşünmüş demek ki.)zor ğäliyo bizä äyilmäk bâbam.ëlcän_dä öndan dörulcan_ëlcän.(Askerlik anıları var mı?Nerede yaptın askerlişi?)bän mi.isTanbul.(Var mı deşik anlatılacak bir şeyler?)isTäsälär 35.hindi ğinä ğedäriñ bän sakıncam olmaz.nä anlatmamı isTiyosan sölä.biz ö_zaman rätTık açık kıbrıs ğarışması vardı ämmä.iki ğününü şe lä yapTık potinlä öndan söna sälbäs.söna işTä äcävit ğälivdi allah_ırızı olsun.äyilik_Tä takdir olcak kötülük_Tä.(Kıbrıs Harekatında askerde miydin?)öndan aS_dä söna.ö yätmiş_dörtTä oldu biz yätmişTä tëris olduk.(Bu köyün düşün bayram adetleri var 40.mı?)yämäk yaparsın çöra yaparsın yëriz oynanır çalgılı olursa.ilähili olursa hoca okür diñlëriz.yämäk içmək sälbäsTir üÇ_ğün.şimdi härkäzi okuladımız_da sänin ätmäk_mäciburundasın.okucunu_da bilirsin önu bäslecän äliñdän

gäldik_gadar.şindi işlär golaylaşTı bə ramazanım.arabaya binip gəliyo hərif hayırlı
45.olsun ramazan.hadi hoşcā_al.bi çayını içiyö hərif varsa yäməni yəyo.äsKisi gibi
toplanma yok hindi güləş yok.äsKi ēlənçä_dä yok.äsKi bi güləş olurdu borda biz
biribirimizi gıradık gädärdik yāv.(Bunlar hep oluyormuş doğru.Başka neler
olurdu?)aşşākı maḥallädä gızlar olurdu oyun olur bayramda.sāñ gız olursuñ bän
dävä olurun.bōlä ādätlär olurdu äväli.goca goca sakallı adamlar dövä olur.ōñdan
50.sōna hacıya gädär.şäyi sarınır sırtına suyu dolduru.sän namazcı olursun
bän_dä bi namaz_gılcağ olurun.su töpänä dökülüvrü namaz_gılcağ dērkä.bōlä
komiK.hikayälär.ōndan sōna dövärkä öldürüllär adamı.hindi bakma gəri.sän bunu
ğaydäTiyon mu.(Evet kaydediliyor şu an.)yok_yāv.(Bu sohbetleri kaçırır mıyım
ben.Emekli oldun değıil mi sen?)iki_biñdä.(Önceden ne iş yapardın?)çam käsTim
55.on_iki sänä häm gäçak.hiÇ_bi_ormancı moturumun sapından Tutmadı.kändi
gazancımı kändim yäyēn dērsän bunda yañılırsın.arkadaşla yädīñ_dä kimsä
dokunmaz sänīñ_dä bi hatrın_olur.ämmē kändim yäyēn dērsän hər yärdä ayāni
Taş çälär.(Bencil olmayacaksın.)bāncil olmācağ häh.bänim görüşüm budur.äli
bilmäm bän.(Köyde insanlar nasıl geçiniyor?)iləşbärlälä işTä mal_maşat sütTür
60.cart_curt işTä bişēlärän oluyor.(Senin var mıydı?)vardın baş_tänä.satTık olan
gēdincä.biz_dä äv aldık fätihTä yätmiş_baş lıraya.gatTim gəri çoşları
oraya.müsTakil.äv arayān därkä üç_ay gäzdim bi hasTa oldum çocüm.iki ay_da
borda ösüräläk gäzdim gäÇmädi.ärtäsində bi_ämlakcı varmış çocün tanıdī.vardım
bakTık eyi.bänim görüşümä görä yararlı.müsTakiç_çoşlarım içində oynācağ gadar
65.torunlarım içində yär var.bänim muradım_da öydu zätän.ta_iläri gätTim bəri
gätTim hoşuma gätmädi.bābaşına gätTim parsäl yazıyo içində äv yok.bälädiyäyä
gädiyön nä dēyo biliyon mu.biz göçürmäyiz dayı älätirik abönäsini al su abönäsini
al.ola bänä bak nä_bičim gonusuyon sänin_gibi gänc ämmä dädim.bälädiyä goca

garajı göçürdü_dä bänim çürük_ävi mi göçürämēcäk sän nasıl gonusuyon_la
 70.dädim.käsivdi säsi.yädi_yüz mäträ bi_yär vardı dayım.ö yäri alsaydım ah
 dämäzdım.iki_dänä çäşmä var önündä cämi var.äv var ämmä içindä la bu ävdän
 büyük.ämmä' arsa.yüz_bin lira vārsän bi_sänä oldu bän alalı.iki_yüz bin
 värcäk_oldukTan kəri bora yaparın dädim.aldık gāri ora nasipmiş.aldık
 orayı.gälini_dä ora göçürdük.gälin dädi gätmäycän sän gördükTän kəri tamam
 75.dädi.bän yaşamēycän sän yaşācan orda dädim.işTä yaşācāsan borda yaşācān
 bänlä yaşācāsan.siz yaşācāsanız bakacān.topukladık_da bi gätTik.gäzdik gäldik
 eyi bâba eyi.sā_olsun gälinim eyidir.allah rāzi olsun.olan açık yūsäkTir_dä gälinim
 eyidir.aldık_gāri dēcām bi sänä oldu olan gädäli.para cäbindä ämmä para
 yatırcāz.adam dēyo ta'vı dälē yatırın parayı bangaya.iki_dänä sıpası var
 80.dolanıpduru.bizdän sōna säksän vārān olmuş.dönmädi adam allah_ırāzi
 olsun.üÇ_sänä oldu parayı dāngältmiş mi dāngältmämiş mi bilmiyom.cäbindä para
 var ämmä vä'miyom.adama dāyon bändä ağırlık var dayı sän bu ārlī bi_al.ö parayı
 adama värcēn.bän bi_guruş alman.ē nä_tcēz.tā dälī görüyon mu dälī.ö dāligä
 yatırcān satıldın_da bänä ävi ya alıllar ya almazlar ordan çıkarıp çıkarıp
 85.yēcēn.adama bak.bakTım bakTım ölandan umut yok. baş_bin līra var cäbindä
 gätTi yatırdı_gäldi.iki_bin līra_da adamın älinä vardı.üsTünü dāngältTik
 yatırdık.otuz_baş_bin lira şē çäkTi kırädi.gäcä oldu zatTi banga vāri mi.ötä yanda
 iş_bangasına yatırdı.öbür bangadan çäkämädik.gäcä oldu canım.ginä otuz_baş
 kırk binä yakın para ordan çäkilcäk olan para.olanlar nä_dädi biliyon mu
 90.yatırmācāsa dön gäl dädilär ...lan bok yāmä dädi.āşamla sabah nä
 fark_ädär.āşam gälcäk para sabah gälsin dā_eyi gonusmañ_la.nēsä bän bıraktım
 döndüm ärtäsi gün olan yatırmış parayı.şükür eyi çoşlarımın ırāti.(Çocuklarını
 düşünüyorsun gene.de.)sän nä dämäk_ıla çoşların ürunda ölcēnē.apartımana

gatsam horası_da yol horası_da yol çıkamäycäk.böyün närä gätcöz incilipınara
95.parka gätcöz gäzmäyä.olan işä gädiyor_ya.bi_araba var çocū öna
bindiriyo.gätTik bi gätTik ora.özäl gäzdik.sabah gätTik ora döncöz aşamüsTü dört
mü nä olmuş.çoşlar kimisi tünälä giripbatı kimisi ö gädäñlärda
oynäpbatı.böyüK_olanlar güēcük bizim yanımızda.dädä ē bi balon al.alıyon bän
patlaTıyollar gülüşüyollar.ö gadar ırät gäziyon çoşla eyi.bölä açcık gätTim mi
100.gäzmäyä götürün.bi gäzdi_mi çocuk dā başka.(İki çocuk mu vardı sende?)bi
olan iki gız.sälçukTa biri.şurda bi adama vārdim bänä bakacāsan dēyā.bu_da
gocası_da aläkTirikcidi kalkTılar_da bi gätTilär.çoşlar ünüvārstäyi bitircäk_Tä
gälcäklär dā.gäçän gün bi dūn yapTılar gäldiklärin_dä görüşTük.köydän çıkTın mı
bitiyoru hārkāz çāvra ädiniyo.şäkärin yoksa gat çocūm.işTä çāvra ädiniyoru.ä
105.açcık sän gonus bakān.(Sen güzel anlatıyorsun ben bölmüyorum.)anlat
sän_dä.(Ben kendim Gölhisarlıyım da Çameli merkezde görev yerim.)gölisarin
näräsindän.(Armutlu.)konaktan dāğil.(Değil Armutluda,o girişte.)zirāta yakın mı
zirāt bangasına.(Yakın.)zirāt parkı var orda.(Yakın onun yanında giyim mağazamız
var mobilya mağazamız var.)orlar gözäl yār yā.bizim köylü çok_Ta bāridä onlar
110.ötädä gonak mälläsindä.(Benim lisede hocam vardı,Mustafa Yaşar o da
buralıymış.)dayımın çocū işTä dirmildän ävli olan ö.sän onun bobasını tanıyon
mu.(Tanımam.)bobası gözäl hoca mısTavanın bobalī.bora gäldi.nä dāyām sänä
okumuş älin adamı yā.biz boşuz dayım boş ıramazan.bizim okumlarımız boş hārif
okumuş yā.dā müfTülükTē milli_ētimdē nä dānıyor öna yāv diyanät_räisindä guran
115.okūr gibi guran okuyor adam yā.hoşuma gätTi.gayın pädäri mısTavanın
yaşarın.horda aziS_hoca_da vardır.aziS hocayı bilirsin.(Tamam.)önun hanımı
vardır äbä.bänim gızla bārabār büyüdülr.(Armutluda mı?)sizdän az
aşşāda.yalıñız açcık yūsäkTir ramazan äbä eyidir_dä.ginä_dä hayırlı gäçincämä

värsin allah_da borda galcādı.kimsä_dä alalım dāmādi.sānlä gonus̄sa hōlä mi
 120.ädipbatı işTä köyün halini biliyosun.(Evet.Herkes birbirini takip eder.)hē
 olmayan bişäyi_dä olmuş gabuḷ_ädär.aylaksýzlýklýk bunlar.ōläcä gätTi işTä çocuk
 ora sađolsun sālāmi tälāvonu_da häp cābimdādir arār gonus̄uruz.iki çocū vardın
 äväli ikisi_dä okudu gätTi.(Şimdi Gölhisarda mı?)mısTava yaşar mısTava balkan
 vardır bi.ō bu yandā maḥallädādir önlar dirmilä yol gidiyoya işTä böyük yol.ō
 125.yandadır önlar märküz cāmisinin bu yandadır bizim köy äksäriyätlä.sän
 ilärdäsin.(Eskiler Horzum der.)hā horzum märküz.(Mustafa Hocayla görüşürüz biz
 hala.)okuldadır ó.(Evet lisede çalışıyor hala.Ben de o liseden yeni mezun oldum
 sayılır.)bilmiyon dārsānädä nasıldır.böyük adamla ūraşmak daha eyidir.anlärsa
 anlar anlamazsa zatan diñlämäzsä kändi ğaybädär.(Mesela ben ortaokulda
 130.öğretmenim.)ķabilyät olmānca nātcän.(İşte şuurlu olmuyor o yaşta.)häh
 ävät.şuur olmadı mı' açcık sän gatcan açcık_Ta bän almaya çalışcän.çalışmānca
 sän nā_gadar gatēn dāsän duymānca almaz ó.ula isan gurur_duyar bē.bän
 diñlämäyincä nārdän gazancak hoca canım.ġarşılıklıdır bu işlär.(Cumaalanı ile
 buranın konuşması benziyor mu birbirine?)aşşā yukarı aynı.gınıkyärinki
 135.bānzāmāz.gınıkyärinki hankı dāvlätä gätsä dāġışmāz önlar.borası cumāalan
 ğalingoz_da uyabilir bayā.(Dışardan gelen köyler var.Buraya yerleşim nasıl olmuş
 eskilerden duyduġun bir şeyler var mı?)bän okula girmādim ramazan.şindi tārīh
 kitabını açar ascık okūrun anlayabildim ġadarıyla urusyadan göktürklärdän
 ġälmäyiz biz.bizim nāslimiz bütün orlardan ġälmiş göçäbä bütün aslımız yörük.sizi
 140.bilmiyom sizin dirmil_dä yörükTür zātän.(Evet yörüktür.)yörün ikisi ġälmiş bora
 oturmuş ikisi ġätmiş ora oturmuş.ikisi cumāalanına oturmuş ikisi gınıkyärinä
 oturmuş.ordan türāmiş ġätmiş.ġedän oluyo ġälän olmuyo.boşalcak kōlär
 bölä.(Gençler şehre göçüyor.)häh nolcak yaşlılar galdı bi.bi_dä bāladınız dayım

baykuşları bāladınız.çocuk ya bi olacak ya iki.ula nāsibini vāri_allah yāv̄.çoşlarım
 145.varka bānim āv hōlā bollukTan gāçilmiyodu.hindi bişē yok yā.nā gālır var nā
 gādār.(Bakımından korkuyorlar.)alah vāri onun nāsibini sān bilāmāzsin.sān ancak
 sāhib_olcan.(Çocuk rızkıyla gelir deler.)tabi_tabi bizim inacımız görüşümüz
 bu.āmmā hindi başka bān bāslāyāmān_ki dēyollar.bāladılar sicimlādilār yāni
 pālifanları kusura bakma.almanya_dā habarı izlādim sabāla gānÇ_nāsıl
 150.galmamış.avrupa ādātlāri bizā yavaş yavaş gāldi.ārdoğan iki çocuk olacak hindi
 bi_dā üÇ_çocuk olacak.ola allah nā vārdise o olur çocuk.(Genç nüfusu artırmak
 için yapıyorlar.)ula biz on_gardaşTık aÇ mı galdık sanki.bān on gardaş içindā
 böyüdüm.kāndimin_dā yādi çocūm vardı dōrt tānāsini gūyuladım üÇcēz galdı.allah
 onların acısını gāsTārmāsin.bunu allah vārdi biz on gardaşTık hindi hāpsi
 155.birbirindān zāngin bān görüyon bunları.sānin yaraTacak bişēn yok sān anca
 garnını doyurusan.bi işā gircāk.sān hocalık yapıyon dē_mi.anca kāndinā faydan
 oluyo kimi idārā ādābiliyon.hārkāz bi āpmāk arācak yatıp_Ta ālin vārdinā
 bakmācan.icābında yāri gālır yērsin o başga.filan ramazan şōlā gazanmış bōlā
 gazanmış kāndin gāzanmaya bakcan.ramazanın gazindīnin sānā faydası olmaz
 160.gazanç yolu araycan.dırmalaycan āmāk çākcān.gazanırsın gaybādārsın o
 başKa māsālā.bi_yol gaybādārsın gaybātmādān gazanamaz İsan zātān.öncā
 gaybātcān soñra gazancan.(Tecrübe olacak tabi o önemli.)bāliki yañlış
 gonusuyondur bān_dā.(Ben de katılıyorum Süleyman Amca doğru.)gaybātmādān
 gazanç olmaz gadārinā dēcān gircān çıkabilirsān ēyi çıkamazsan başka yönā
 165.çāvircān.kafadan bulcam bunları.sān çayı içTim bilā dāmiyosun
 a_ramazan.(Bir bardak daha içeyim o zaman da sonra müsaadeni isteyeceğim.)ola
 olsun yāv̄ görāvdān nōlcak.idārā ādivsin gāpbācık kırk yılda bi gālmışın
 hora.gaynatTim çayı içālim_dā nārā gidārsān gāt.isTārsā yatalım āv çok.hār

zaman açık kapım ramazan.yalnız bân duramāyon gâçānlār_dā bi gölūsara
 170.gātTim.bir hafta galcādım bi gündä gāri döndüm.sülalam var sülalalarımı
 gāzāsım var.nādānsä.hindi dargınlık oluyo_ya äksäriyātlä.on_gardaşımla häpsi
 dargın olsa bân darılman.sän darılırsan illä varın üsTünä nä bok yēcāsän yā.ha illä
 sän darıldın dē_mi bānā nä darılıyosun yā.işTä dā yāni guyuladık.añ kakmış çam
 yıkmış tarla sürmüş bilmäm nä_yapmış.bi adım fazla olsa nölur bi adım ēsik olsa
 175.nölur.(Ölümlü dünya.)häç.(Kim önce adım atarsa o kazanmış olur.)kim
 kazanırsa gazansın yāv dargınlık näymiş.bānim kırk dölüm tarlam var äkilmiyor ...
 tarlasının. bi_yol işlāyān_dā olcak önu gāri yanını tākiP_ātcäk.bān_dā dāstäklēcān
 olcak ämmä sän gaçıyon.yok äräzilmiş yok zormuş.bobam bānā para vārmēyo
 bobam bānā hizmet etmēyo.ävāli biri okudu mu ötäki ēalışırdı.sän_dā okudum
 180.däyā gazıp gibi diñālmēcān.gäldin mi äkin mi biçilcäk harman mı dölcäk
 hayvan mı güdülcäk yapacan.(Bir şeylerin ucundan yutmak lazım.)Tutcān tabi ölä
 olmak zorundasın.(Anne babanın hoşuna gidiyor tabi.)nä dāmāK_ıla.hora girsä
 çıksa İsan bi şişiyö.äli bilmän.bān borda cinci' gibi sabā_gadar tälēzona bakarın
 bakmazsam horda kitabım var önu okūrun.gözüm bi sayfa okudūm_da musāfı
 185.kıpıraşmaya başlāyor.okuyamıyom äski yāniyā bānzāmāz.(Yazıyı nı
 diyorsun?)hē äski yazıyı yāni yazı Tutmaz.(Senin okuduğun eski yazı
 mı?)äsKiyi_dā okūrun bān yāniyi_dā.ēyi kötü bildim gadar.(Amca ben müsaade
 isteyeyim okula geç kalcam.)ola iç bi bardak_dā nolcak.sän yāmāk yāsāk_dā
 gātsäydin hocam yā.(Sabah ders boşluğu vardı ben öyle geldim.Şimdi dersim
 190.başlıyor hatta.)sizin müdür buralı mı.(Değil.)tamam kafanı āritTım
 gāri.(Estağfurullah ben zaten bunun için geldim çok iyi oldu.)gālirsän kapım
 açık.ävi_dā örāndin bān māsuz sänin taksiyi ötä godurdum ävi örän dēyā.bi_dā ki
 säFärä ora görsün yolu biliyon.(Eyvallah Süleyman Amca geliriz inşallah yine.)bu

nä için.(Çameli'de halk nasıl konuşuyor inceliyorum ben bitirsem eğer kitap olarak
195.basılacak.)tamam tälēzon_da gösTäriyollar işTä gäzälim görälim
däyä.gäçänlär_dä tälävizonda çıkTı bizim aşşākı mällädä şākır vardır
muhTar.okulun önüñdä sērätTim tälēzonda.här şäyi gösTäriyollar
gāri.(Nerede?)tälēzonda yādinci ganalda.oturdün yärdän uzak yok hindi.(Bilgisayar
ayrı bir şey zaten.)önu biz öränämädik_dä.bänim torunlar var.gätTİmdä öncä
200.önäşiyoz.hämän öna gädiyollar bilgisayar oynamaya.sakat dayım yä.(Uzun
süre kullanmak da doğru değil.Eskiden sokakta gezip oynardık biz şimdi çocuklar
bilgisayar oyunlarına bağımlı.Başından kalkmıyorlar.)tabī canım bi_dä ruh bozuyo
önlər sokakTa oynamak başKa ö başKa.tabi bizim düşüncämizä görä.çıkmiyo
çocuk oynama däsän.dömäk lāzım.c/ara yakcan mı.(Sağol.hep buralarda
205.mısın?)bän borlardayın işTä ämmä bälli olmaz.bazı dänizliyä gädärin bazı
gölüsara bazı çamälinä gädärin.gäzmädän bän duraman ramazan.ayān_da
Tutarka här yäri gäzcēn.bän ämäkli olalı om_baş sänä oldu.çoşlarımı yuvasına
gatTim.öndan sona bän kändi başımın çäräsinä bakıyon.(Çameline gelirsən sen
de benim çayımı iç.)näsip.(Ben müsaadeni isteyeyim artık Süleyman Amca
210.teşekkür ederim her şey için.)nä dämäk sän_dä sāol

Görüşme yapılan yer: Bıçakçı

Adı-Soyadı: Sultan GENCEL

Sadık GENCEL

Yaş: (65)

(48)

Eğitim: Okur-yazar değil

Ortaokul mezunu

Tarih: 10/ 12/ 2013

Kayıt no:35

1.(Teyze kendini çoluk çocuğu anlatarak başlayalım.)iki işTä dört torunum var.biri anaokulunda biri okulda şäy_ädän yok başKa nazillidä var bi.biri nazillidä gızın biri dāñizlidä(Ne iş yapıyorlar?)biri hāmşāri biri mālī müşāFirlīni dutTurdu işTä sītaş görüyo.hē üÇ_sānā sītaş görçäk.bi_buçuk sānāsi galıyo sītaş görüyo. (Beraber 5.çalışıyorlar.)hē bizdä çalışıyo olanlar. gızlar bir hāpimiz biriz.(Düğün adetlerini bir daha anlatır mısın?)ata biñār gālinlār gapma olur dūndä işTä böylä olur. üş_gün dūn olur cumā_günü āşam gapma olur. hani bi torbaya taş vāya pancar gōyallar bi halata bālallar onu.ö halatın ucuna ihtiyar birisi gāçār. sallār önu ötäki gānÇlārdä onu gapmaK_için vārä havāya tüvällār.(İçinde neler oluyor o torbanın?)taş vāya 10.pancar. az da ağır olsun diyä taş vāya pancar gollardı burda.önu gāpana gadar tüyällār mäsāla ilk gāpana üÇ dizi incir.o zaman incir dā dāğil yāmiş.ilk gāpana ikinci gāpan iki dizi.üçüncü kapana bi_dizi hani üÇ kārä bunu tākrallādı.öndan sōna cumartāsi akşamı şäy_olurdu gülāş ēlāncālār olur.sazlı sözlü canım davullu zurnalı.o zamanlar saz da yok gārçi zurnalı.gālin yapallar dāvā yapallar 15.īsanlardan.o zaman çāşit çāşit harākātlārdān o zaman ki īsanlar yapallardı yāni.(Maşala mı denniyordu buna?)hē maşala yakallar.bōlā çıra kütüklāriini yāni maşala mutlaka yanar yāni yanmazsa olmaz.(Düğün nasıl ayarlanır?)şimdi ārkāk

gadın kâsinliklä ayrı olur.kadınlar bi tarafTa oynâr ârkâklâr bi tarafTa
 oynâr.ârkâklârın çalgısı davul zurna gadınların çalgısı lâğân.hâni dülümbâk dänän
 20.şē.önla bi dâli dudu vardı gökçâyakalı ó gadın ilên çalar ötäkinlâr
 oynâr.(Çalgıcılar hep Gökçeyakadan çıkıyor herhalde.)gänäldä ordan çıkar.häpsi
 sanatqardır yâni.(Sipsi çalınır mı?)çalınır çalınmaz mı.vardı çalan mäsâla bënim bi
 dayım vardı yan_düdük dëllârdi çok_güzäl sipsi gaval çalardı.gargıdan yapılır
 çamdan düdü sadäcä şē çalardı hayri däv.börda gaval çalıyollardı gargıdan çoban
 25.vardı.şu gördümüz dâ gök_dâ dällâr çıkTı mī dı ora gaval çalardı.ihi âlim çıkTı
 gâri gökTaşa dällârdi.çok_da güzäl çalardı.(Adetleriniz?)öndan sōna pazar_günü
 dūn bitiminä yakın bäygirlärlä ödül goyallardı.gadınların başındä âşarbi çalmaya
 çalışıllardı.hani bölä âdâtlâr çokTun yâni.şimdi bayan ârkên oyununu görmencä
 ârkâk bayanın oyununu görmencä kimsä oynamayo dūnä bilä gâlmēyo.ävâli
 30.üç_gün dūn olurdu.ramazan bayramında gurban bayramında üç_gün gâncâr
 olurdu.yalıñız ârkâklâri gatmazlardı öna sadäcä gadınlar oynârdı.kändi aralarında
 ârkâklärdä tabi içäri sızmaK_için kadın âlbisäsi käyip içäri giräni mi sorarsın onları
 rahatsız ätmäk mi sorarsın.bübâr cizisi yapallar bacadan aşşâ sallallar.n'apsın o
 zaman bayanlar bübârin tūsKüsünä dâlmak zorunda galıllar yâni bu hâlâ gälân
 35.çoKdu yâni.(Burada Bıçakçıda hangi mesleklerle uğraşiyor insanlar?)valla
 burda çiFcilik gänäldä şimdi yâni yâni hayvancılâ döndü.mäsâla üç_bâş sänä öncä
 şu köydä kırk_ëlli kişi pancar äkiyodu.o bitTi anason äkilirdi o bitTi.pancar gantarı
 kalkdı otuz kilomätrâ ötä ibäcä gätTi vatandaş nä_yapsın şimdi.yâni anason
 sitandart oldu Fakat bi hayvancılâ döndülâr gâri.(Neler ekiliyor?)valla gänäldä
 40.fasülyäsi mäşurdur buranın kuru fasülyä.arpa būday yulaf öndan sōna
 hayvancılık üzärinä.äkilmäyän bi_şây yok däsäm olur yâni.ama şimdi gitgidä arpa
 būday yöncaya döndü yâni hayvancılıkTan.şimdi birkaç gişi yâni yâni haşaş

äkiyo.(Teyze sana da sorayım biraz.)valla sādık gonuştı hāp.aklım ärmēyi ki.(Neler yaptınız bu hale gelene kadar?)iştä ğumcūz bātoncūz bu hālā ğäläsiyā
45.çalıştıK.anlatTım işTä sadık bändän ğüzäl añladır.(Sadık Abi sen devam et o zaman.)iştä bu ävin bātonu atılırka bän vardım.amca bura iÇ_ğüväylinä ğäldi.arıcılık yapar şe yaparka öncä şäyā girdi gaymakamlā yäräl hizmätä.yäräl hizmätTän bälädiyäyā girdi.yäräl hizmätTä çalışırka şu ilk ävi yapmaya kalkTı.bi°_gün ó tūlanın başına kiriş bāton atılca bēnā arkamdan tälāfon ädiyo yā
**50.sādık bēnim kiriş bātonumu atıvı.bändä dādım ki rācāp bän dūnā ğätcēn āñār ğälirsām atalım.sabah yädidä ğälinir dā bāton atılır mı.bizim rācāp bakkalın_orde bāklçpduru.ābi noldu bōlä bōlä atalım dādi.yäräl hizmätin kēpÇäsiñnä dolduruyoz harcı ğaldırıyız yokarı.bu äviñ kirişlärini ölä yapTık.öncädän ğälir dā yok.ölä ölä şimdi hālī_vakTi äyi yāni rāzillklär çäkTi ämmä şimdi dā äyi.(Köyle ilgili başka
55.aklına gelen bir şey var mı?)vardır ämmä aklıma ğälivmāz ki.ğonuşulmānca akla ğälmēyi.askār ğädişindä mävlüt okunur ūrlama yapılır.ğalışiñdä ğinā aynān okuTan olur. tüväk atallar bol bol silah atallar yāni.(Tamam o zaman.)**

Görüşme yapılan yer: Kalınkoz köyü

Görüşme yapılan kişi: Dudu KÖSE

Eğitim: İlkokul Mezunu

Yaş:65

Kayıt no:36

1.hindi kadir var bizim bu kōlü dā dēnizlidā duruyollar. gāçān sāñā oturup durū dum, gēldilār hora nā_öldü ölüm dādım.bān sānin gonusmalarındañ dārs görcēn dā imtān olcān dādi.ay_ölüm olur mu olā. māniyā māni dāllār,

güzälā kirāz dēllār,

5.

bizim gibi gaynanaya

küllükdā horaz dāllār

dādım.çocuk yāzdı.

sini sini şākārim

üsTünā bal dökārim

10.

kaynanamın kaħrını

ōlu_için çākārim.

ōnu da yazdı.

bān nā_dāvīdiysām hēpini yazdı. imtān olmuşumuş birinci puānı gazanmışā.çocū nārdā görsām hindi yañıma gāliyo.(O da benim gibi araştıırıyor demek ki.)tabi_tabi

15.sānin māmlākāt?(Göhlisar.)yakın tabi. bān hām ne olcāsa gonuşurun.(Önce geçmişten konuşalım sonra bildiğin mani varsa yine okursun.)var

sini sini şākārim

üsTünä bādām dökārim

kaynanamın haırını

20.

ōlu için çākāriñ

bu_gün yāmır yācak

gumaş_işlik solacak

çikinlerin gucānda

sabah nasıl olacak

25.(Tamam,çoluk çocuk ne yapıyor teyze?)hindi bānim üç ölüm bi_gızım var.gızım boranın gālini.öndan sōra olanlarım mäsläK.dāmādım da mäsläK.bātonarmä äv yapıyollar biri dā dōrt_cē dā görävdä ölümün dāñizlidä.(Düğünleri nasıl yaptın?)dūnläri bān nacap yapTım.köy halkınna.boranın bazarları bilä alındı hindi sī dī dā var.hindi bān dūnü davılla yapTık tabi ó güñdä hindiki gibi dēğil.hindi 30.nārdān baksan olanları äväräli aşşāsı baş sänä yokarısı on sänä.eñ böyünü äväräli on_bir sänä oldu äväräli än güçcū on sänä oldu äväräli.biz tabi ävärip gidiyiz_ävāli gız nişanlāyız.söz atıyız sözü atTımızda barmāna bi yüssük dakıyız öñünä hällilik dakıyız.sōra gāliyiz dūn gününü gonuşuyoz.dūn gününü gonuşTümüzde tabi bi dā nişan yapıyız yānidän.o_zaman olana gız dakıyır.gıza 35.olan dakıyır.düğün oluyo tabi biz davılla yapTık dūnlārimizi.öndan sōra gamaracı gātiriyiz hēr_yāri çaktiriyiz fotografıla onu da sī_dī_yā gatiyillar horda

40.çıkiyır işTä.(Şimdi pek kalmadı da eskiden düğünlerde yapılan şeyler varmış,adetler varmış onlar neler?,oyunlar falan.)oyun olma mı anlđ şaflı.äväliki dñnlärimizdä ärkē sokmazdık bi dā bākci dikällärdi älläri_dēnäkli.hindi ärkē dişisi

45.bēlirsiz oldu karışık oluyor hindi.bizim gñnümüzdä nārdē.äväliki gündä kınaya bi_ölan gälämäzdi.dēnäkllärlä govallardı.(Kül dökerlermiş.)äväT_äväT ölä yapallardı.bi kapalı şē yapallardı içinä kül göllardı bēzin dökär yakar sokaklarda çırışillardı.ävälki dñnlär hindiki dñnlärdän äyi oluyor ölüm.hämän bi şē koyuvyollar gāri näyi önun adı? goca şē önuyla yapıyollar gāri. bizdä gırmızı gālin yapallardı

50.hollarına tavık tū dakallardı. hindi ak gālin var. äväli biz üçär girān üçär häril öläsi bürüñürdük gālin oldūmuzda.(Üç etek deniyormuş herhalde.)haç üç_ätäk haç baş_ätäk.äsKi düzändän düzän galmadı gadın ölüm.bän älli dokuz yaşındayın äsKi düzändän düzändän galmadı.(Burada köylüler nasıl geçiniyor?)hindi mısır yulaf arpa bñday äkiyiz.onu mallarımız yiyor.silaş äkiyiz önu ginä sirlar yēyir.öndan söra

55.äkärsäk ara_sıra üş_baş tānä sap äkiyiz önūla alıyız önūla dārt görüyoz.nohut äkiyiz yalıñız äsKisi gibi fasilyä_äkmēyiz.äkiyiz dā yimäklik äkiyiz ötäki gibi äkmēyiz.ahırda malları olan silaj_äkiyi.äsKidän silaş yogudu misir vardı.hindi bilä misir äkmēyiz ütdürüyoz.bñdayın özünü yēyiz.(Amca sağ mı?)amca yādi sänä oldu mäfāt ädäli.(Allah rahmet eylesin.)hiyya.(Ne iş yapardı?Siz nasıl

60.geçinirdiniz?)çok usdādi.ävlär yapardı.hu ävi bilä bänim_adam yapTı.daş_usTasıdı bänim_adamım.tavanlara yapılan hu dam başındä kirämittlär vara.ó çatıları yapardı duvarları malayla düzäldir.önu yapardı.usTādı.önun usTālī ölanlarıma galdı_da ölanlarım bātonarmädän yapıyo.amma bänim adamım daşTan yapıyodu.gün gātTikcä tabi dāğişiyo.zaman gāÇTikcä dāğişiyo.hiyya.sän bunları

ölancım.sän yätär ki bän bi şe sor.(bildiğin maniler varsa o zaman söyleyiver bana.)bän māniyi çok biläriñ dä hindi aklıma_gälmäyir.ötäkī gibi bēt_māni bilirin.

ah ah nä_yapmalı

kaynar gazana atmalı

65. yandım gälin dädikcä

altına odun çatmalı

bilirin öläläriñi bilirin.(Hasretlik anlatan mani biliyor musun?) aklıma gälsä älli_dokuz yaşındayın ay ölüm.dünkū yādīm äpmē bilä bilmäyin aklım garişiviyi.ëlli_dokuz yaşındayın kırk säkiz sänä oldu okuldan çıkalı.ämmē 70.mäktäpTä nä anladıldıysa häp aklımdadır bak.

yirmi üş_nisan bin_dokuz_yüz yirmidä

ata başa gäÇmişdi

açıldı ankarada bir millät mäclisi

ankarada yüksäldi

75. gök gürlär gibi bir säs

soyu soppu türk olan diñlädi härkäs

işTä bundan aS sōra bütün yurtda başladı

düşmanı kömak için ägämänlik savāşı

yirmi üÇ_nisan günü açılmışdı nurlu yol

80. kahraman türk milläti türk ordusu säol.

mäkdäpTä häp aklımdıydı bunlarda hindi unuttum.därsläri çok bilärdim.Örätmänlär birär gałam bırakırdı.Örätmänlär çok säväridi bāni. bān başTān çıkdım.óndan bān kırk säkiz sänä oldu okuldan çıkalı.ämmä hindikī çocuklardan äyiyinä.gäçēn çıkan çocā soruyon hindi bilmēyi.

85. bu vatan kimiñ

bu vatan musdaFa kāmālin kara bārında sıra dālar gibi duranlarındır
tarih boyunca onun ūrunda kändini tarihä vārānlārendir
tutuşup duran ocaklarından şahlanıp gidān ırmaklarından
hudutda gāza bayraklarıñdan alnına ışık vuranlarındır

90. iläri atılıp sälcäsiniç göğsünden vurulup tam ärcäsine

bir gül bāçesine girärcäsine topun namlısından giränlärendir

ävāli çok bilärdim gadın ölüm hindi kaFa_gätđi.(Maşallah senin bilmemiş halin mi bu?)Örätmänlär äväli yirmi_üç nisanlarda çirallardı da.hindi bān gocadım gāri bāni çirman dēyin.bāzı ginä mäkdäbä vardīmda tātaya yazı yazarın.iki säkiz bir on
95.dokuz üş_yirmi bir otuz bu nä_yapar dārdim dä häp bi gülüşüller.ölä bāndān
bitcäk bi işin oldūnda bān dāyivrin säñä.bān galbi gırman.(Sende hazine var teyze aklına geliyor mu başka?)

kör öküzün bacā

kāsmāz oldu nacā

100. on_baş yaşında gız isdēr
 gır doñuzun gucā
 sän bir goca dāvāsin
 yakada gāñgāv ādārsin
 sänin yaşın yātmiş ämmä
105. äliñ güzälini sāvārsin
 pädārim dā pädārim
 sāni çok sāvārim
 sän bāñi sāvādīn_içī
 sāni tuvālātin dālīñā dāpārin
110. üzüm goydum sāpādā
 ävimiz galdı tāpādā
 kör olası fakirlik
 atTı bizi gurbātā
 bu_gün yāmır yācak

115. gumaş işlik solacak
 çikinläriñ gucānda
 sabah nasıl olacak
 al üzüm barmak_gibi
 yarım var gaymak_gibi
120. bizi bu halä gätirānlär
 gurusun dēnäk gibi

bän nälär bilirdim dē tabi hāmān akıla gālmēyi gadın guzum.bän ginä dāyivrin sänä aklıma gälānlärdän.çamälidä zayıf dayıyı tanıyın mı?(Yok tanımıyorum ben yeni sayılırım çamelide daha tanımıyorum.)bilyindä görmēnça çoru çocū okulda 125.da olmānça tanımayın.sänä dä hakkı_väriñ.bän gonusurkän bāni horda bişäylä aldirmış.bizim ırahmätli_dä o zaman çamālinä gätidiydī.sāni salmācañ bi dā dādi.nāyā dādım.tälēzonda sāzāinin yañda bän sāni górdüm dādi.bānim nā_ışim var orda dādım.ha'a vallā sāndiñ dādi.sāzāinin yanına durmuş māni sōlāmişin onu da çäkmişlär dādi.ē bän çıkarın sän çıkāmayon bak dādım.sī_dī_yä alıyıllar 130.hindi.ōlä bānim okudūm mānilārin hāpsini izmirä götürmüşler.ū bizim komuşunun bi kızı var bän dāyivdim mi angaraya aldı gätidi sī_dī_yi.(Ben de saklayacağım zaten.)sakla bakācan sän dä hatır_āt bāñ gibi ābāñi.yaşlandıımā gāri ābā dēyillär.(Hikāyeler var mı sende,köyde eskilerden anlatılan?)bän ōlāsini hiç örgānmādım.bilmācā biläriñ dä onu bilmāñ.(Tamam)hayya.(Başka mani aklına 135.geliyor mu?)

sarı gavana girdin mi?

bıçacını sildin mi?

sən bəni azarlarka

gıymatımı bildin mi

140.

sabanım var kavakTan

sürəmədim kurakTan

sən orada bən burda

duramadım mərakdan

çəm çəm çukurdamiñ

145.

sən bir yumurtamiñ

əllər yaylaya gətədi

sən daha borlardamiñ

duvarda gara kədi

əzında köpəñ_əti

150.

babam bəni ayırmış

ne_olur əvlat dədi

aK_üzümüm salkımda

yeşil yapırag altında

candırmanın sözləri

155. sol äyēmin altında

(Başka geliyor mu aklına?)gelmēbatıya gadın ölüm.ändē dündän olsa bän böyün
 çalışır k̄ada yazardım.(Amcayla nasıl tanıştınız?)amcayla tanışmamızı bän säñä
 dāyivsām gadın olum.sāñ gülärsin bänä.bänä akşam sōlädilär zātän dayımıñ_ölu
 160.oluyo.ärtäsi gün mayanäyä çamälinä gätTik atıla.ordan üÇ_gün gäÇmädän
 dñnüm oldu.ölä biz äI gibi nişanlanıp da hiç bişē yapmadık.āşam bänä sōlädilär
 sabāla mayanäyä gätTik,hämän dñnüm dutuluvdu bänim hiç ölä bişē
 yaşamadık.(Akrabaydı zaten?)ävät.dayımın_öluduñ otuz säkiz sänä
 gäçirdik.yätmişdä oldu bänim dñnüm haya.arālıñ_üçündä haya.on_yädi
 165.yaşındādım dñnüm oldūnda bāyim bändän acık yaşlıdı yirmi_säkiz
 yaşındādı.bän unun üçüncü garısıdım iki tänä dul_kadın aldı sōra bänilä
 ävländi.(Ne gibi zorluklar yaşadınız?)önları gäçirdik a ğadın guzum.ununu bulduk
 yağını bulamadık yağını bulduk duzunu bulamadık.zamanında ayırıvdılar bizi
 dä.hu tabak ğadar hamır yumürüdum da yarı unlu yarı unsuz
 170.äpmäk_ädärdim.yēcäk yok işcäk yok.unu guru guru yidik umudum
 gäÇdi.çalışmaya gätTi älin köyünä çamırçılık yapmış orda.ó çamırçılık parasıyla
 idāra olduk.tabi dört sänä dä çocūm olmadı.çocuklar olunca bi dä önlara
 düşünmüyä başladık.yaşam zatän zoraldı o zaman.äväli ikimiz bulamaydık
 çocuklar olunca tümälli bulamadık.çocuklarıma çok_ällär vārdik älbisä kädirdim
 175.ällärin vārdi şeläri sökTüm çorap ördüm.acı günləri çok gäçirdik ay ölüm varlı
 da gördük yoklü da.hu dälardä dä armıdı varä önları gurutduk däğirmänä mısırla

garişdirdik da ütdük dä önu yädik.ävät şu dāda olubatan yaban armitlarından.tabi
 bānde üÇ_günlümüşün bubam annāmi gödunda.annāmdä başKa_gocaya
 vāmamış.bān anamın tāk ävlādiyın.nā ana nā buba galdı zātān bubam üÇ günlükā
180.gōdundan önu tanımayın.ama annām dä yirmi iki sänā oldu mafāt ädāli.ayāma
 hiÇ çorap bulamadım hindi biri bulduk da ikinciyi käyiyoz.hiç bulamadık sırtımız
 aba bulmadı başımız bāz bulmadı.çamaşır yıkābotdümüz yār vardı.hōlä tātāla
 çäviridik öna han dērdik.orda gazan hurardık önda hu bāzlāri yūrdük.ävāli
 gurudurduk da.ävāli önu yümāsān sōna nā görcān.hindi nā var ölüm hindi yaşantı
185.da äyi saltanāt da äyi düzāñ dä äyi ämmā bārākāt yok ölüm.böyük küçük
 kalkTı anaya babaya saygı yok.gardaşı hısımi akırābayı ziyaret_ätmāk yok.öndān
 sōna ölänlärä dāsTāk yok.bulsa da kändi yēcāk.öksüzün äsirgāyāni oluyo ölüm da
 görān olmāyo.uzakTan hārkāzin canı yanıyo ama aynına gidip dä sän nā_haldāsin
 amālāsin dēyān yok_ölüm.hār_şēlāri gördüm olum ama şimdi halimā çok şükür bin
190.şükür dä tabi ömürümüz bitTi ölüm.(Yamalı kıyafetler filan giyilirmiş.)abō.şu
 küllüklärdān çok yamalı kıyafātlār bulduk.çārīlā dırıdık o sıra gap da yok
 fazla.çanaklarda annām_ıramatlık yūdū önlāri.alān dāsān para yok oruÇ dutān
 dāsān sabāla bir dolu buydayı ödüp dä öndān äpmāk yapmaya äzirgānirdik.bāş
 guruşa satardık kälākci_bazarında önūla bi dizi yāmiş alırsan ävdä iki gişisān
195.yātiyo ik_ı°Ç Kişi varsan birār tānā düşüyo.yok ki hindi nā var.hora bazar
 guruluyo adam istādīni alıyo.yāmā dä bol işmā dä bol käymā dä bol görānāk dä
 dāğışTi.äsgi düzāñdān düzān galmadı ölüm yāni nāsillār.ävāli mallarımız ahır mı
 bilirdi dālarda gāzdiri gälirdik.ama hindi çok şükür hasTa olanlarına idrisimiz dä
 bakıyo dōmuna da gāliyi.hindi tabi malı maşadı bırakTım.nātcēn bān
200.malı.ävālki_güñlārdä yakınsak varıdı biribirini tanımak varıdı.hālā hindi bi dä
 dört_çç çıkTı da gadın ölüm millāt izmirā gātdi.önu hōkūmat dört cē ätdi.hindi

tämälli millätimiz şaşdı.hindi bi ölsäk allah_gösTärmäsin İsan yok.gävälärdä bilä yok İsan hindi varısa bilmäyon.burda da garılar çok äräzil olurdu.sırtlarınca çocuk ällärindä saban çift sürälärdi.hindi tırakdör varä.äväli çok äräzillik gördük
205.biz.yēbatdīmız bulgurların ununu älädik dä pāşkirlärä gatTık da okulda önu yērdik.tafalara nohut gatardık da bişirīdik.hindi misirin özünü yēyiz hār şäy hazır.hār şē ayāna gäliyi bi täläfonula.ätidin mi ötäbaşdā İsan bäribaşdānı duyuyo.äväli bizim bi hocamız varımış.biz ö günlärä ärmädik dä zaman gälçäk dārälär dērmänlä dolcak binā zinā çoğalcak orda gonuşdünu hälä nārdē duycak
210.dēmiş.(Dudu teyze çok teşekkür ederim.tekrar görüşmek üzere.)Tamam ölüm ginä bäklērin gülä_gülä.

Görüşme yapılan yer: Kalınoz Köyü

Adı-Soyadı: Süleyman TOSUN

Tarih: 20/ 12/ 2013

Eğitim: Okur-yazar değil.

Yaş: 92

Kayıt: no:37

1.(Çoluk çocuk nerelerde sen kendin mi kalıyorsun burada?)âcık gulaklarım
 âr_duyuyo.(Kendin mi kalıyorsun burada?)çor_çocuk yok gârı bi äbä var
 ânişTä_ölan biliyo başKa_İsan yok.mēmāT_olmasa çok äräzil olcān da.ginä
 odun_gätiri ocacını yakıvrı.horda gızı vardı ora mı gädivdi.nāhit bānim yanımda
 5.dēdidi yä.(Gençliğinde ne iş yapardın?)gänÇlīmdä ha.bizim_günümüzde işTä
 orman_yolunda çalışTık.dalamana gidärdik yanımda yorgan simit tāk_tüFāk
 gibi.bi kilä _äpmäk arkada.hindi garī bilmäsSiniz siz_ä ämmä änişTä bilir.önu
 dikärdik bi dä ayakTa horda yädäk.hu gördün goca_dä görüyon mu.ordan aşardık
 ora vardın mı dağılırdı.ö dağıldıK_Tan kəri dalamana inärdik.dalamanda
 10.hayıTın_kökläri olur bölä büyük motur var hindi dä ö_zamanda motur yok
 dayım.önu gazmaya_gidärdikTä işTä ordan üç_baş_guruş gazancāz dēyä.sakallı
 var_a bān sağındır ö solakTır. dārānin içindä gazdīmız kökü çıkarmadık düzä.hä
 çıkarāmadık.käsällärkä_käsällärkä häryärä dağılıyoru bān hindi bak kırk_ikidä
 kırk_üçdä äskärdēdim.hindi ö odalar yıkılmış bazarlar yıkılmış.o_zaman
 15.acıpayama gätTīndä tāk_bi açık kamyon vardı.otuz_dokuz kırkTa hindi köydä
 kamyondan gäçilmēyo.(Askerliği hatırlıyor musun?)asgärli hatırlamamıyın āh
 dayım ah.bizim çäkTīmiz äräzillī siz görsäniz.öküzläri käsällärdi akciğäri atıvrıllar

çöplügä.önları alır_gälirdik_Tä kâdi mısTavasî dı bänim arkadaş bakırda
 bişirdik_Tä yädik aÇlıkTan.ö hayvanların şē vardı bakkal kutlu_bakkal önları bü'tün
 20.yämiş_ölä bizim günümüzde piyädäyä gädämeyin.vasayiT_olmadından
 on_iki_dänä hayvan olurdu.ö süvarilär başTan bälli topcular başTan bälli kändin
 biliyın_a.ö gibi orda_borda orman yollarında çok_äräzil olduk.tä_yäni bak hindi
 yēbatTımız äpmäk bu yädi_yüz gıram äpmē isTärsän bi_öndä isTärsän bi_gündä
 yä hoca.atatürk zamânında biz ö karna_zamânında ö ädäpcäk ö kadınlar hüp
 25.äsgärlärä şē_tTi dä çok çocuk bäsldilär.dä_gidi_dē.hindi basTın_yär vasayit
 hordan acıpayama yayan gätTik dädīm_gibi orda bi kamyon vardı.bizim ascık
 yonan başkaldırıvdı bizim zamânımızda.yonan başkaldırınca civarlar_da
 piyada_öldü.jandırması_da piyada oldu kârçä hindi kalkTı da.bordan_oraya
 gädärdik gätTik dädīm acıpayama orda kamyona binärdik.açık kamyona
 30.gözü_açıklar binär.çamälinä gädiyinä gäri mäsäla şäyä gädiyoru_ya kazaya
 acıpayama.biz om_bäş gündä çanakkaä gıtaya varıdık da biz ölä
 äskär_öldük.hindi gätTin mi ora vardın mı hämän sayılıyor.biz üç_sänä yapTık
 äsgärlī bizim bi_tadar vardı işTä sänin mēmät önlär dört_sänä yapıvdılar gäri.ö
 yusuf_dayıgillär mēmätgillär ölä yapTılar gäldilär dä yonan baş kaldırınca önlär
 35.tä'kırar bi_dä yapTılar.ö_gün biz çok äräzillik çäkTik hocam çok_çok.hindi
 här_şē var da ömür bitTi.para çok bäräkät yok.äväli älli_guruş bi_lirä olsa mäsäla
 käläkciyä hu dälardan hayvanlarla äşşäklärlä bobangillä çok gätTik.älli lirä yüz_lirä
 kaç lirä olura olsun käläkcidä satar gälirdik dünnä_para olurdu hindi dünnä para
 olsa bi poşat doldurmäyo.bäl_bäräkät yok.(Köyün adetlerinden neler biliyorsun
 40.sen dede?)dünlärdä hindiki şēlärä hu_yaşTa bän kändi_kändimä gızıyon.äväli
 bölä dün oldu müdu kadınlar ävin yanda olur ärkäklär mäsäla horda mäydanda bi
 kavak_varıdı.ö_osman muhtarında yıktırdı.hölä iki gola sımazdın ö_kadar

böyügdün.bundan fakirlikTän ya bi_kilo yemiş olacak ya baldan şēdän bi kilo şē yapallar.torbaya gatallar bi urgan dakallar ora gayışıla bälallar.gapacak_Ta 45.yēcäkler.bırāz_da yaranlık yapallar.öndan sōna ğapTılar_mı yēllärdi.bunda ğadınlar äväli bulunmazdı hindiysäm ğarı_ğızan häpisi ğarışik.dünün dadı yok dadı olmāyırı ğäri.işTä buyur ä'rkäçän_dünündä ortaya ğäÇTi mi.dünün hankı_birindä kimbili. ötä_yanna ocak yakmış. bəri yanında ärkēn_ävinin önü dar.şē_tmişlär ocak yakmışlar_da bi ğädip_söndürän olmamış.ölä şēlär yōdu hocam.(Senin kaç 50.çocuk vardı?)bänim mi.altı.iki_kärä ävländim bän üÇ_birindän üÇ_birindän.(Ne iş yapıyorlar?)işTä iläşbärlik.anason äkilär buyday äkilär önu bıçıyılär önlari yapıyılar başKa_bişē yok.nähiTi tanıyın mı sän?(Ben tanımiyorum amca onu.)näiT bi_sänä äncimänlik yapTı bi_sänä muhtarlık yapTı.bän cāhilin ämmä bänim olan almanyaya_ğätmäyä şētTi ämmä olanlar şaşğın çıkTı işin ğärçē.yäni bän 55.cāhilin.mäsäla sän daha täsillisin dā_iläri olman_ilāzım nasıl dädim änişTä_olan dōru dç mi.dā iläri olmaları_lazım iki_olan çocū näit batırdı.batırdılar çıkardılar.tä angaraya ğätTi ölunu şēsi vardı.bänim atmak dāyil dā.bi muhtar olsun bänim ğörüşüm acık_bi ködä şē yapmalı acık_bi köy muhtarı_da hōlä dämēcäklär dē mi.sänin başını_da äritmälim_da.(Yok amca ben zaten bunun için geldim,sen 60.anlat.)yirmi_kaÇ dänä şäyi bilirin bän muhtarlı.dā älim_ölu amcän muhtarlından bəri ölä sayıp_ğäliyin.bi ğadir_dayı oldu ğabirisTanlın_duvarını ö yapTırdı kändin biliyın_a.öndan kəri şē yapTı hiç_bişē şä_olmadı kändin biliyın.bi topbaş yapTı bi mäsärlik çalışını ğazdırıvdı bunu yapTırdı bänim ğördüm.hani bänim kör_şētän dädim kändin biliyın bänim_olanı bän ömāyän_da ortokul olmācak dädilär orto'kulu 65.kändi yapTı kändin biliyın ya.hū köy_binäsının altını ö atTı märküz_cāmisinin altını ö atTı.hanı bölä şēlari olan şētTi.okulun_yandä top_oynullardı.orda kürT_tävik_hoca vardı sän biliyın mı.öndan sōna ğätTi milligä bi_top_sası açıvdı

kändin biliyın_a.hindi nöldu ilkokul_da orda ortokul_da orda häpisi_dä orda gäri.ē muhTarın händä dükkKanların_parasını şēsini.(Burası eskiden ilçe olacaktı 70.neden olmadı?)işTä nädän_olcak boranın şaşKınlından oldu.kazayı bora vārdilär isTämädilär.dä nöldu borası isTämädi çamäli aldı.bizim boranın müsu fazlādı.şäyi isTämädilär äläntirī bizim çıramız çok_däyā.zātän bobangillär öndär_dēmiydi.çıramız çok dēyā dönüvdülär.ävāli buyday äkipbatan_şē çamäliylä_gızılyakaya vārdilär ö ölä gāldi.bōra ışık yapılcak şē oldu bizim çıramız 75.çok dēyā isTämädilär.ämmä ö zamanda ginä bi_gişi nē_dērsä ö oluyodu.hindi kändi kavana görä gādiyon.hısım olsun akırbā_olsun büyük_küçük tanınırdın.(Askeri gönderirken neler yapıyorlar köyde?)yapıyıllar hindi yok .biz üç_gişiydik äskärä_gādän.goca köydän.kādi_mısdavası ālim_olunun_ismāil üçümüzdük.ö bāldän ūrlavrıllar işTä ö.hindi toplanıyıllar para_mara toplāyıllar.ävāli 80.fakirlikTä para nārdä.hindi haç_äskär varsa härkāz parayı atıyuru üläşiyilär hindi göränäk äyi.bizim zamānımızda yok.bobamız bizä bakmadı biz anamın yanında durdūmuzdan.göläsärä gidällärdi.(Sağ olan var mı Gölhisardaki akrabalarından?)bilmēyın ki çokTandır gātmēyın.hep önlär üsēn_dayı vardı ärcäp_dayı vardı.ävāli hasan vardı çamälindä bakKallık yapardı çamälini 85.dönüvdündä.hindi orları da unuttuk gāri ginä torunlān_torunu var_da gāzip görmäk_ilāzım.ävāli göläsärä horzum dēriz biz.(Uluköy var bir de.)hıyya horzum uluköy.siz änişTäylä nasıl buluştunuz da gāldiniz bora.(Caminin oraya gittim ben denk geldik.)öndan dēyon_a.işTä hōlä bi dānk_gālmäsä nasıl olcak.(Nene sen neden konuşmuyorsun?)bän dādim_ä gōnuşmācan.dādä bāndän tā fazla 90.bilir.bācārāmān guzucūm.(Başka görüşmeye gelen oldu mu?)gāçēn şäyin_ölu gāldi gādīrin osmanın_garısının adı näyi_u sizin millikdē.gül āşa.gül_āşanın ölu gāldi bölä sorduK_izlādīdik bän dādi gül_āşanın torunuyun dādi.şē näyi önün_adi

gocası işTä.öndan sōna bi_tā gāldi.gül āşanın_torunu oluyorı gāri häyya
 häyya.hocam bu_köy ā_älindäymiş yärläşim tā äskilärdä.şu_an yädi_säkiz gadān
95.duyuluyo da yirminin üstünä çıkar tāmin_ädiyön bän.bu_gún āmat gälivdi
 gumavşarlı guru muhtarın_āmat hala_öludur da.ö ginä bizim kapıyı bilmäz dä.bu
 dayıyı amcayı bilir.hunu yäsänä hoca müsäFir_gibi gāri gāri duruyon yāv.sän
 gomāyon mu muhtarlıkda āzālıkta bişē.hindi muhtar āzānın bi_ārlī yok_ki.bizim
 günümüzdēdin ö muhtarın āzānın ārlī.acıpayamdan bora tāsıldar para
100.toplācak_da hayvanınla gälirdi kändi_dä gälirdi.çavuş_osmanıgillä kändi
 boğazına bakamazdı hayvanı bāslällärdi.çamälindän adam hindi vasayitlä
 gäliyo.muhtarın bi_ārlī yok.

Görüşme yapılan yer: Kirazlıyayla Köyü

Adı-Soyadı: Mustafa Aşık

Tarih: 22/ 12/ 2013

Eğitim: Okur-yazar değil

Yaş: 84

Kayıt no:38

1.(Yaş kaç?)sākSān_dört (Mustafa Amca askerliğine nerede yaptın?)
 çanakKalä_äcābad öndan sōna isTiķamatımız isTanbul.topkayı hār_yāri
 gēzdim.(Çocuklar ne iş yapıyor?)biri borda çavuş_vardır ilāşbārlik yapıyo sōna
 onun çocuklarını sorarsañ biri balıkhānädä biri mādändä ginä.üÇ_çocuk var. biri
 5.kadın göcaya vardı. iki kız bir_olan.(Düğün adetleri nasıl olur Kirazlıyaylada?)
 dūn_ādāti nasıl olacak dūn ädällär. çēz yapallar.borda başlık maşlık parası olmaz
 ämmä ğabul_olmaz.oyun olur sōna yimäk iÇmäK_olur.(Başka adetleriniz var mı?)
 başKa nä_olcak.hindi dūn yārinä gälän hısım akrābāsı adamları dürtällär.(Köyde
 insanlar nasıl geçinir ne iş yapar?)ilāşbārlik var mādän var hindi sän bänä
 10.sorsan bän mādändä çalışTım.ämākli oldum halim_vakTim äyi_allā_şükür.(Ne
 ekiyorsunuz?)nä_äksän olur buyday var arpa var fasillä var soñra āÇTan
 mäyväsini yēr.(Askerler uğurlanırken neler yapılır?)duvā_yapılır äsKärä
 gätcēndä.soñra ūrlallar.gölüsarda bänim akrāba var.(Hangi mahallede ?)
 mahälläsini bilmäyin_gāri.(Nasıl tanıştınız?)bordan_gätmä oraya yārlāşTi.ö
 15.göläsärdän təcirlär olur bora gälir.ävāli iramazan ärbay vardın bänim amcamdı
 ö öldü torunları galdı önlar_da ölmüş hindi ğalmamış.(Neden gitmiş oraya?)bordä
 yāriini satıyo ordan yār alıyo yārlāşmä yapıyo.gälillär gädällärdi ölünçä gälcäk mi

canım.(Yenge sağ mı?)sā_sā biri öldü äväli.(Senin düğünü sorsam hatırlar mısın?)bënim dūn äfändim hindi ö_anlarda bizim şäyimizdä hindikī_gibi şe

20.yok.ämmä başlık_iställär altın värisin hindi boyna dakıyollar.önlər ufak altındı bizim günümüzdä dakallar iställär.yalıñız hindi yüzlük var äsgi yarımlik vardın hindi yarımlik_da olmāyo yüzlük oluyo.(Çay söyleyeyim mi içer misin?)savol hindi iÇTik.isTanbulda äskärlük yaparka göläsärä gidäniñ bobası ihTiyar_adamdı bi_dä borda vardı.ikisi kasaplık yapmışlar yonan_harbında orda äsgärlük yapTık biz.ö gün

25.dädämizin atamızın kämikläri borda ğaldı dē_mi dērdi komutan.hölä bascak yär yok.ämmä nädän yok bütün kämik.äcäbaTda.hindi horda bän äsgärä gätmädän öncä bunlar yapmış orda göläsärä gädän arkadaşın bobası süngü harıbına girdindä silah yok düşmanın süngüsünü nasıl çäldircäsä ölä ğurtuluyo.orda bizä laf_ädivrīdi biz çocuguduk.acaba nacap ädiyo.bäş yaşındä çocū säl götürü dällärdi

30.ö_ğadar kan akıtmışlar.hindi bu_säFär bora närä bilmēyon.äsKärä gätincä görmüş_olduk önlärin dädī sözləri.(Teyzeyle nasıl tanıştın?)birisinä dūn_ätTik birisini dul olaraK_aldıq söra.hindi ö älimizdä.päşinä gätTik bākärlük baş_bäläsıdır.gözäl gönlünü ätTik çoru çocū ayırdık hindi borda.yärim müsayitTi vārdim ölana.hindi ölçümdä on_dört dölüm yär var bänim okarda.kändi üzärimdä

35.galanını çocukaların üstünä yazdırdım.bizim borda ğuru mäsıl būday äkilir.(Kanlıçay diye bir yer varmış.)hē bänim yärim var .(Neden adı Kanlıçay?) oraya ganlıçay diyäräk äsgi zamanda dipcıklä hurup almışlar ganlı çay dämäläri öndan hindi ganlıçay dēyä mävkī var orda.yalıñız adam almış yäni ğäri dönmüş.bön hora akarsa yäri durmaz däğışirdi.böyün balıklar var ora bätön

40.atTılar.hindi ğış yok ävälikī zamanda allah_mafaza okul vara ö säl ğälirdi ora hindi ğış yok.äväli garaman azdı hindi garamanla boranın bi farkı yok.garamana yāmazdı äväli.hindi bora_da yok hava dēşiklīndän oluyo.hindi hu araplar

mävkîndän okardan bi_därä gälir hindi su bilä yok ämmä ismi bulanık bi su galdi mi yokardan oranın toprā sarı sarı akıyo.ganlı çay_da öndan mı bilmän.vakTi 45.gälıyoru.o_zaman gâçämēyosun yāni.ganlıçay işTä bundan iläri gäliyo.(“Kız Tüydü” hikāyesi nasıl olmuş?)nädän olacak sıkışTırmışlar gızın birini äväli äşgiyā duşman çok.ö daşTan tūmüş karşıya allah yardım_ätmiş ötäkinlär tūyämemiş.hindi goca adam tūyämēyo ordan.(Tamam amca sağ ol bakalım.)

Görüşme yapılan yer: Kirazlıyayla Köyü

Adı-Soyadı: Medine Ayten, Mehmet Ayten

Eğitim: (Okur-yazar değil) (İlkokul Mezunu)

Yaş: (70) (75)

Tarih: 22/ 12/ 2013

Kayıt no:39

1.(Koyu yazılanlar medine Ayten,açık yazılanlar Mehmet Ayten'e ait olan kayıtlardır.)(Nene köyün düğünü adeti nasıl buranın?)köyün dünları guzum äväli şe_olurdun üç_kärä nişan atılırdın öndan sönacım dün olurdun üç_gün dün olurdun.öndan sōna gälini alır şe_därsin.hindi iki günlük_oluyo.(Değişik şeyler var 5.mı düğünlerde yapılan?)yapılmayı guzum ävälimiş_ö.äsKidän gülüşli olurdu.ëläncäli olurdun gülüş olurdun öndan sönacım çöräk gapması olurdun kül sâpmäsi olurdun dilki yapallardın dävä yapallardın äväli ölä gäçärdin guzum.hindi ö_şelär kalkTı gäri nişan_biläm yok.gätiriyo adam çamälindän här_şayini alıp gäliyo gızının ävinä göp_gäliyo.bänim_dä kaFam äriyo dokTura gädän dēyin dokTuru_da 10.sēmēyin.hindi dēyin bän dokTur götürü çamälinä sävk_ädär oradä dänizliyä sävk_ädär bän gäri orlarda sürünürün.(Rahatsızlığın ne?)gäçän iläna_yämē ätTiydim ö aşam sabä_kadar dışarı gätTik.bu_da hasTa_oldu.gözümüzü yummadan sabah oldu.bi gälän gädän_dä olmāyı dün ali gäldi gäri bi_tansiyonumu ölçüvdü bänim.tansiyon çıkık nänä dädi açık duzlu ayran içTim tāmälli kalkamadım.bi_dä 15.duzlu ayran içTim ali sōra bi_dä ölçTü ēyi gäri dädi.bi_yol çamälinä şetTikTä tä_dänizliyi bulduruvdular.parpiyi yädik_sıra gädäsi gälmeysi.äväli çok_gätTikTä hindi dänizliyi bilä unutTuk gäri.hindi ölä dēyin bän üç_dänä olan var hadi biri topar

gälmäyâ şäyi yok gälir_dä nēsä.bän çocuklar gälmēyi dēyin bän bänim çocuklar
soğuk_ganlı dēyin önün lafını ädipdurūduk.çor_çocuk çok_da hani yanımda
20.üÇ_tānā.(Ne iş yapıyorlar?)önlar nä_iş yapcak biri topar zāti birinin malı şäyi
var.biri_dä işTä.biri nädiyo.moturla gäziyodur işTä önu_da anlaTamācan.(Amca sen
emeklisin eski ne iş yapardın?)iläşbärlik yapardık.nä_iş yapardık canım
iläşbär_lin_işi.bänim akıl gätTi zātän gaba_saba bişēlär gonuşcāz bakalım.gocadin
mı akıl gädiyo hāmşārim.gänÇlīnā bānzāmēri äväliki bizim çalıŞTımız yārlāri
25.yusufa dēvsän inanmazlar yāni.az_buçuk tarla vardın iki gızım vardın.(Askerliğı
hatırlar mısın?)malatyaya gätTim äğitimi malatyada gördük ordan diyarbakıra
vardık ordan samsuna çıktık.gatırlar hayvanlar varıdı.gädärkän arabayla gätTik
tabi_dä.sōra gatır hayvan şäyi_dä kalkıvdı_da tirānlärä vagonlara dolduruvduk
hayvanları.biz goşulu topTuk äsas.şark tarafına gätTi önlar isTanbula vardılar_da
30.alıvdılar.gämi_dä yanaşmāyo ändē samsun limanına gayıklarla götürdülär
bizi.bi gäcä bi gündüz_dä mi çıkTık bilmēn isTanbula.sētınburnunda bi müsāfirlik
yapTık.öndan sōra yokarı arnavut çāşmä var aldılar_da götürdülär çadırlara ora
gurduk.mändäräs çiftlī var orda yolun känārın_da bilirsin sän orları gäzdīsän.işTä
asgärli orda bitirdik.kararGaha gätTik äsazında ölÇmācīdik isTanbulda.orda şäy
35.kıtasīdik hayvanlı.bi yörüşä mörüşä gätsäk bi göca gadana vēdilär. yörümäsini
bilmāz.ıapbak_ıapbak.yörüşä gädärdik ölä top_mop dārsi bilmāzdim.(Asker
mevlüdü oluyor mu sizde?)olmaz bizim borda başKa yārlär gibi nārdä
şētmāzlär.biz kändimiz_dä gädämēyiz.domatizma var bacaklaşda.gätsäm
çamālinā gädärdim bän böñ namazımı gäçirmän.allah gabıl_ätsin.nä burnumda su
40.duruyoru nä amāli duruyo öndan baş_altı ay oldu çıkmayalı namascīmi gııldım
ävāli.hindi gänÇlik bilmāz yusūFa sorsan.annamaz motur motur bunlar goşTurullar
hiç durmazlar. aslında motur adamı yēyo yēyo.sōğda midäsi.bi_dä bänim durdüm

yärdä bi dükgän vardı bätönün üstündä titirërsin yäv.zoba gurdum içäri kapıyı kapadän däsän müşTäri gälmäz adam yoK дәllär.kapamayän sovuKTan durulmaz

45.işTä bacaklarımın ārsı bu.(Dükkan çalıştırdın sen o zaman.)çalıştırdım çalıştırdım.öndän häp onun zarārıdır bu.gänçlindä gāzcāsın oturagomācasın.bän açcık gāziyodum dündän bāri yüzälli iki yüz mätirä gādiyon hōlä.bi işci dutän şē_dän dāsām sabāla ārkän gādiliyo olmāyo.gırālaçda gidärdik häp дә taksı alalım dāsäk hora yāni alsak alcādık.motursiklät ēhliyatim var taKsi ēhliyetinä bi_şē

50.galmadı.önu_da ävin_öñdä äv olmānca taksı alsan nä yapcan.bi zaman bizim ānişTä vardı yolun üstündä ora goduk.ordan çocuk alıp_da yörüvyo ğarabayıra.dayımın_ölu yāni äl дәğil_de.tavra kēnar dādımız yārä varıyo aküyü düşürüyo orda.aküsüz götürmüş ora ğadar.yatırvmış ordan yayan gālmış gāri. (Hemen buldunuz ?) aradıK aradıK bulduk.ġarabayırdan gāldi bi adam ö

55.alıvdı_gāldi.ö adama sorduK bānim alışım vārişim yoK_dādi.gāri gātTik bunūla motura bindik gāldik.dāvırvmış_dä ordan gātmiş varmış.ordan gāri aküsüz maküsüz gālivdik.dükkanların ordan bişē dakıştırdılar.biz rāzillik çok çäkTik amca çok.(Madencilik işi varmış burada bitti mi o?)ġarabayırda vardın.(Buradan çalışan oldu mu?)olma_mı canım oldu bän bilä gātTim çalışTim.ēlli_sākizlärda mi olcak

60.ēlli_dokuzlarda mı nä.orda gātTik çalışTık.karabayırda mādän çok.(Ne çıkarılıyor orada?)kırom çıkarılıyor.kömür yokTur ollarda.mādän hindi orda_da arada çalışan var gine yā fetiyä tarafından gālän.önlär kırom çalışTırıyo kömür yokTur ollarda_da bilmāyon_da.bi_yolcuk gātTādim şāyā ğaraismāillär.ġarabayırda çalışırkan atāş yakıyollar osman ırāmatlık var.yusuf duymuşTur_a bilmän orda

65.kāndini parçaladı bi.hōlä yātmiş sākiSän mätirä fārä inmiş fārä dēyillär.guyudan_da mādänä vinçlä ēäkällärdi sōra gāri tā ö öldü yār olsa ēyi_yä yatā sürmüşlär.şē yoK_o zaman havālandırma top atıldı mı duman Kaliyo

içärdä.bir ay zor durdum yāni.ordan sikortam varmış akTarsam akTarcān işTä akıl
ärmēncä.(Emekli maaşın var mı?)var eyi kötü allah äKsik ätmäsin.(Eskilerden var
70.mı hatırladığın?)yok yok.(Sıkıntılar.)kimsäyä gädiP dokunmayız_da
bōşmayız_da.(Tamam bakalım.)

Görüşme yapılan yer: Çameli Merkez

Adı-Soyadı: Yurdağül SOYSAL

Tarih: 17/ 01/ 2014

Eğitim: Okur-yazar değil

Yaş:76

Kayıt no:40

1.(Teyzem isim neydi?)yurdağül soysal. aslında lutfiyēdi bānim soysal_da kütükTā ötäk_kī gibi adım yurdağül bilillār.(Yaş kaçtır?)yaş gāri atmış yādi dē mi.(Amca ne iş yapıyordu? Eskilerden başlayalım.)ilāşbār cificilik yapTık biz başğa şe bilāmādik.bizim zamanımızda ötä bāri yokTun sōradan çıkTı.sōradan çıksa_da 5.fakirlikTān icirā gāilir dēyā āvimizā bōlā şēlār olcānı düşünāmādik.ō yūzdān ōndan mahrımız.şēdān mahrımız āmāklidān çor_çocūmuz bakıyo ihTiyacımız yok_da.hindi olsa dā başKa olmamīdı nāsiP ōlāymiş.(Ne eker dikeridiniz?)mancar ākārdik anason ākārdik nohut ākārdik buydāy ākārdik arpa ākārdik ulaf ākārdik darı ākārdik bunları bitin ākār satārdık.ēorumuz ēocūmuz unūla okutTuk unūla 10.māydana_gātirdik.hindi_dā işlāmā gücümüz gālmadı gāri işlāyāmēcāz.tavırda bi kiraz vardı ōnu bāllēbatīdin_da işlāyāmçyin işlāyāmēcāz.(Kaç çocuk vardı?)çocuk baş dānā oldu_ya ōnların böyüklāri öldü.ikidānāsi öldü üç çocuk var allā āmānat.biri yimāgTā işTā yimākcilik yapıyo böyük yimākTā.(ilyas Abi evet.)hē āllāz yimākTā_dā āllāzim ötäki böyük ōlan ōnun işindā çalışıyo.ikisi bir hiç 15.ayrılmadılar.tos dükKanı aÇTık tos dükKanını aÇTımızda āllāz ufacīdı hindiyā āllāz üç kārā dōrt kārā āmākli olcādı nēyā olmāyı çalışTīn_da mı olmāyı bilmān.çalışmayı sāviyo aynı kāndimā çāktī çalışmayı sāviyoru.çocuk yaşdan tos

dükKanı aÇcān ana tos dükKanı aÇcān.tāk yüzlücüK_altınım vardı.ana altını vār
bān tos dükKanı aÇcāna hāndē altını bānā vār.tarla tapısı aldık baş on ğurušta
20.öndan ārtTı.ölüm hu_da ölüm dirimlīm āritcēsın hindi batırcāsın dādim.ha'a
batırmācan anacīm ātmēcān anacīm.o zaman ali irāyis irāyis alīdin.ğoca işhanında
ġarşıda işTā tos dükKanı yok tāk ilyaz var.ilyazın_da ta ó ġadar arkadaşı var tā
hāla ōlādir.arkadaşı ōna görā müsTārisi ōna görā yātināmāzdim ölüm.gazan
gazan ayran işlēdimi bilirin.ināk zāti bi tānā yātirāmāzdim.hōlā bōlā dērkā ġāri
25.allāma çok şükür ó tos parasınla ġātTi ġāri.ginā yimākhānā ginā ōna da tos
parası ġarıştı ginā.ē iki dānā dūn ātTik allahıma şükür dayını hacıya
göndārdik.toscu dükKanının parası bizā ó ġadar bārākātli ġāldi ġāri.tos
dükKānindān_dā bıkıvdı çocuk ġāri sōnadan.bān ana hunu ātcēn dāmāyā
başladı.ölüm ōnu ātcēsın ämmā hakından ġālinmāz ölüm işTā hōlā bōlā
30.dādīsāk_Tā diñlāmādi ginā.kaldırdı zaraf yapTı ōnun dipTān başa hār_şēsini
kāndi yapTı.yār bālādiyānin ämmā ó yapTı.orāya_da ōnu yapTı.allah yıcāk ākmāk
öndanmış zaraf aÇTı ora bi dānā.allah bi dānāsini biñ dānā ätsin alām hārkāzā
çok vārsin.hārkāzā vārsin illaza dā çok vārsin bi dānādir.hāpsi āvlat hāpisi yārindā
sā_olsun ōnları kötülāmēyin_da hani dibini kökünü bulup_Ta garagözlülū yapan
35.budur.öndan soñura allahıma çok şükür yāraPbīm avuÇladī sarı altın olsun.hār
güncū namaz arkasına duvāmız budur allah çok vārsin.çalışana vārsin allahım.ōlā
ōlā dērkā bunu aÇTı.öndan sōna tāk durmadı ōnu bırakıvyo ora ġāçıyuru hora
ġāçıvyuru.önun hadi birini bālādı ġāldi ōnu tāslim ātTi başKasına dāvır ātTi
ġāri.öndan kāri bi°_yol ġāçıvyuru İşat işlārinā ġāçıvyuru durmāyo.ğocadon ġocadın
40.dēvdim ġāri sāñ gibi ġāÇTim dādim bān.ovadan ġālirdim dāya ġidārdim dādan
ġālirdim ovaya dādim.oturadur kāfānin cābi yok dādim.gānÇlē güvānmāyā bakma
hālā bu zaman çok kötü dādim.hālā hindān sōnakī zaman daha kötü ölüm.ğızın

varsa da kötü olun varsa da kötü.ğızın varsa vicdanlı allah tāmiz sūT ämmiş
 kişilärä çatTırsın dürüsä çatTırsın.ölun varsa_da ginä ölä.zamanamız çok kötü
45.ölum äväli ölä dēldi dünyā.biz äsgi zamān İsanİz tavırda balō oldūn_da äldän
 utanırın.çünkü biz ölä oyun görmädik.kına olurdun ävīmiziñ önündä bi olan çocū
 gätirTTirmäzdik.(Ayrı ayıymış zaten.)hindi ärkäk başKa yärdä ğız başKa yärdä
 bölä olurdu dūnlär.ölan çocū bilä gätilmazdı ğız çocūnun oynāca yärä.ē hindiki
 gāri āşam üsTü väriyisın āşam ğoluna Takıyı gēdiyi.bizim harcımız dāğil yāni hindi
50.çorçocuk şēdiyoz_da.bizim zamānımızdaymış gāri sänikini
 bāyänmeyıllar.düzāñ dāñışTi gāri ölum allah ömür värsin nāsiPlärini värsin
 cümlämizä hayırlısını värsin.gözümdä hiç ğıymatı yok ävlaT olsa nolcak hayırsız
 oldukTan kārri. (Çameliye yerleşim nasıl olmuş,duydun mu hiç?)çamäli ölum
 dışTan gälmiş.çamälidän hindi kimisi gölāsär tarafından gäliyo mācırlardan
55.gäliyoru kimisi buldurdan gäliyoru.bölä yällärdän gälmişlär tabi yärläşmişlär
 bollara.ävāli äv bilä yokTun bänim çocuklūmda bilä äv bilän sayılıdı.öndan sōna
 sōna çövaldı. bizim çocuklūmuzda bilä sērāgidi ordan borda dıştan
 gälmä.(Konyadan geldiğinden bahsediyorlar.)duymadım ämmē
 gälmişTir.(Çamelinde gelenek görenek adetler neler?)çamälindä äväli dūn üç gün
60.olurdu.cumay_gün Tutulurdu böyün ğapma olurdu yārın kına olurdu ärtäsi gün
 gälin alma olurdu balō işi yok.gälin almalı gēdärdi gälin ğapma ädällärdi kına
 ädällärdin.ē hindi cumartäsi gün Tutuyo Pazar günü bitirivyo.hindi gāri hār_şē
 dāğışTi.(Başka aklına gelen adet var mı değışik?Mesela gelin alınırken?)gälin
 alınırka gälin arabaya bindirincē ğadar döşüllär bi_dä.zor ayırillar milläti döşä döşä
65.gāri.dä bänim ävin önündä kändi sülālam döşTü.önlär balō isTämäyiz dädilär
 balō sēmäyiz dädilär biz gälin almalı götürçēz.gälini aldılar_da gätTilär zorla döşlär
 aldılar millät zor ayırdı ğaraKol gäldi.ölä şēlär olur.hindi polis gäliyo gāri äväli

çandırma gälirdi.olurdu olmamı hiÇ nä_tcēñ.(Geçmişte yaşadığınız sıkıntı var?)
 cificilik yapTık biz çok fakirlikTän äriřTik.çünkü bişemiz yok tarla tokat yok hindi
70.çorçocuk torpuş gibi oluyoru anasından hasTa doğuyoru.bän bu yaşıma gäldim
 älli yaşıma ğadar başımın āırdını bilmän.çünkü bizim zamanımızda mancar ilāna
 ğurufasilla öndan sōna patādizin ötäñ bätän aṽuluñdan oldu mu yiceñ yimäk
 bol.bazar härřēsi bilmēyosun.bunlarınla oluyosun bunlarda_da bi ğatġı yok.kändi
 yätiřTirdimiz řē_dä başımız bilä āıımadı.bän çocuklarımı bilä hiÇ dokTura
75.götürdümü bilmän.(Her şeyde ilaç var.)aslında hiç ēyi dēli ämmä häpsini alasin
 gäliyoru hindi ö ğadar bübär var ämmä önu alcän illä än ēyisini alasin gäliyo.önun
 nä ğadar vitamını nä ğadar ğıdāsını aldını bilibotusun iřTä.hindi iş dēřik hindi
 här_řē dēřik.nedälim iřTä bölä bölä olcāz.hu ävi yapTımızda dayın bälbärdi.bu ävi
 yapTımızda bi ğuruşcuk paramız yok.äv yapcāz ta hu tarafTa bi yurdumuz dā
80.vardı orda düvär ävimiz vardı.düvär ävin içindä kaÇ ğün dā durup ařřācaz ğari
 su yok yol yok.suyu tā nällärdän ğätiriyoz.bakırınıla ırbıñla dāya ğadiyin ovaya
 ğadiyin çoçocünla.iräzillik öna ğörä ğätiriyiz ädiyiz därkä ävi yapalım.bi pılan
 çıkarıvdılar bi pırocä çıkarıvdılar müëndiz ğalcäk illä bi procä cizcäk olmänca
 ğazma hurañayız.accıkTa micırıklı işimiz tapı başKasının üsTündä öndan
85.alcāsın.öndan kəri ölä olcak açcık dolaşıklı iřlärimiz vardı.önları bi yol durladık
 duruladık ölä dürüs dāġil hä döř ğavġa.mal bizim ämmä iřTä dayın analık üsTünä
 ğäçik.bubası anasının üsTünä ğäçiriyö tabi ötäki ğarı sōna alınıyo.ordan dolayı
 ğari dolařıġ iřlärimiz var ğavġa döşümüz var.iřlädiñdä üç ğuruşun üsTünä baş
 dänä dün hurdun mu.hurarsan durcak ölä olmadıkTan kəri äliñdä yok.sän dā varsa
90.bilä sän sıkılıbatTında bänä värmēcän ğari sän_dä yok dēcän.açcık açcık ätTim
 sandın içinä üç döřtcēz altın ätTim içinä ğata ğata.sär ismätin ğurdü düzäni bi
 başa ğäçän çözämädi.tapıyı alamāyın çözülmēyi tapı.sär ismätin ätTi

çözülmädi.bu säFär bi kânun çıkTı onu da özal ätTi.yinä dä allah rāzı olsun özal
 tapıyı çözdü.tapıyı çözdü ämmä paranla döncäk ginä tapı masırafı ö bu dërkä dört
95.bäş yüz millon para ilāzım.händē adam gıvrıŝTı yatTı.horaya alamācaz tapıları
 nacap alcāz paramız yok dēyā.(Amca mı yattı?)hiyyā ola sän näyā çocuklu
 çocuklu laf ädiyosun dört dänä çocuk var önüñdä.bunu bu sänä dädim çalışTık
 çabaladık ätTik.allah väri yäni sänä ginä çalışırız dädim.ävāli öläni äväli
 gömällärmış.nätäkım nälär ätTik.allah sālİK sıhat vārdikTän sōra nälär ädiyo
100.İsan.allah sıhat zāñgiñlī vārsin ölüm.öndän kārİ kaldırdım adamı araba_da yok
 yā bi dāñä bi cip kalkıyo bozuk bi cip kalkıyo.gät_dä dädim adamın müşTārİsi yōsa
 dädim önlarla gädälİm.şärbätciölunun_otäli var sän önları bİlmäsİn.ölan gardaşım
 çalışTırıyo orayı.gädälİm bozduralım dädik dēyo çoçcaklarımız var önlara
 biriktiriyoz öna tamah_ädiyoz.ätsän olcak mı dolaşık İşin vara.gätTik gārİ
105.bozdurduk gäldik hindi ö yüzdän altını ädäsİm gälmēyo.sıkıvädin mi älİndä
 oluyo.öndän vardık altınları bozdurduk gäldik bōlä cumāydın ginä
 gün_dä.böyüK_ölan hükümät binasında çaycılık yapıyo çay satıyo.ötäkincēzim
 babıç boyāyo İlyaz nārdä hiç gayıtsız durmadı çocuklar.İlyazın äli İş dutTu hizmet
 ö gündür bu gündür hizmet ädiyo.dërkän bozdurduk gäldik gārİ bōlä
110.cumay_günündä bunu dürtüvmüşlär gārİ.ävİmİz ordan gäçİyo bāçämİz ordan
 gäçİyo dāyā gızdırıvmışlar.hakgı yok malımızda_da mal bunun bobasının
 mal.anasının üstünä gäçİK olmadİndan dolayı dolaşıklık ordan gäliyo.(İkinci gelen
 hanımına mı yazdırmıi?)ha'a ilk garı gayıtlı_ya öna yazdırıyo.näysä unun üstünä
 gäçİrmİş İşTä gocagarı açık uyanıklık olsa golaymış ö da ö uyanıklı yapamamış
115.goca garı ö zamanın İsanı hindikī gibi dāğİl kör.ordan kārİ dërkän āşam
 namazının garanlı olup_da gädëri tā tapıları alamadık.bäklēyiz orda İkİcik gızım
 vardır dänİzlidä.çocuk nä äkmäg_ätmiş ävä yİmäk bişİrmİş.gahırİndan anam

bobam ğahir ätcäk dāyā.elini goynuna sokmuş.iki inäk var ahırda önlari
 yēgilāmiş.oturmuş ğāri çalışmamış çocuk biřirmāmiş taşırmamış.nāysā ğāldik ğāri
 120.ğacā aldık tapıları ğacā aldık.öndan sōna sōna bi ğazmayı hurabildik
 häryärä.dāmāğ_isTēdimiz çok ärzillik çäkTiK_ölum dibimizi täřärsän.horda bi ğoca
 ğarıcık vardı çay bānim çāřmä bānim dāyā türkü çäkivriđi şaka yapardı hani.ö
 häsap ärzillini çok çāktik hindi ğāri yān balın içinä bālānibatıyız.bu sēr bi_dā yādīn
 dokanıyo.ävāli bulup yāyāmādik hindi_dā yādān dokanıyo.hasTalansak
 125.garac_ot gaviriğık dāvırda.bāzā çıkınlārdık boğazımıza_da bāz çäkārdik
 ğāçivradi.hocaya_da okuTurduk.oturup durūdum bayā oldu.nēsā amca dāyālākTān
 bi adam ğāldi.cāmi hocasīmiş dayın_da horda dıřallardādı.müsaFir var ğāl dādim
 dayına.kaç yıl okudun nātTin dāyā soruyo ğāri.hoca dādim okumadım bān
 dādim.okul ävimiñ dibindēdin okumadım bān dādim.anam bābam okutmadı dādim
 130.bātduvā ädiyon ğızdımda dādim.hāyır dēzācim dādi ätmā dādi.önlarin
 sıkıntıları varmışTır dādi.ğızıvdım mı dēyon.hindi bordan dānizliyā ğādiyon
 ğızlarım var.horda yazı sänā bakTīnda sän öna bakTīnda ğızılma_mı.(İmkan
 yokmuş demek ki?)imkan yok dē'li anam hasTalā yakalandı_da.anam bi humma
 hasTalāna yakalandı_da yatak.bābamın iki dānā ğarısı var dayīn ö_zaman ölēdi
 135.dādī gibi.bābamın iki biriñdān vardı iki biriñdān yādi dānā_dā anamdan
 vardı.bunlara āřama ğadar äkmāğ ätcēn yādircēn furun yok biřē yok.un üdür
 ğālirdik bi sänā yēcāimiz unu üdür ğālirdik.gar çok yārdın ölum ğışın çoK_olurdu
 ğar.aşşıma ğadar äkmāk bişiridim.bunları bāslādim bān hindi bunların nā faydası
 var hindi bānā.kimisi avusTuralyada kimisi tirilloñluK boyanıpbatı väriyo mu sänā
 140.yüz lira hunu harca dāyā.ğardaşımmış bābamıř anamış härkāz yerindā
 sā_olsun.ävāli kändini düşüncāsin.hāmřirālār mi olcādıım äbā mi olcādıım hindi
 ğātsām dēyon bān.bi okuyaydın hu ğādāñlārdā durmazdın dēyi.bu okuyaydım

hindiyä nârlärä gâtcên_dä ämäkli olcâdim kimbili dēyon gülüşüvyollar.nâtcân
 ölänlä ölünmēyo öläni gâtTi.ölänin lafını bilä ädivmēyollar kapadıvyollar lafı.taksi
145.şâyın mı son modäl mi nä şäkil buna gâçivyo gälän müsaFir bunu
 ğonuşuyo.öläni ğonuşmāyo öläni kapaTıvyo.ämmä hatırlasan_da olmācak
 yäñiläyän dursan_da olmācak.zätän horda gätmiş bänim böyümdür. ö hölä iki
 dēnäk galmış. bāriyo bänä bāri bāri bunu ikimiz gazandık bänä altın bozuvçāsın
150.altını çok sävârdi. gız ätmä händē gibi dānzilzi gibi yärdä kāsällär säni başına
 iş bulçāsın altın dakıp dēyoz. dērkän bi gün satmış altın ädivmiş hora ğadar adana
 burması bütün bütün bi_dä. öndan kâriciminä başı birlik ğalın zāncirli bi_dä başı
 burmalık.hankını götürdü hadi bakalım häpsi ğaldı bunların.üÇ ğatlı bi yärdä var
 dārəsi üÇ ğatlı bi yärdä var.satılcaK bir tāk_dä ölu var sän gibi hayırsız hani ülä älin
155.içiñdä olupda sâkin dursa yüzüñä yüzüñä tükürcēn nasıl olsa gētcēñ
 dānziliyâ.hölä bi tänä basmalı su pompası almış bänim gardaşcım_da.garcılardan
 bi su dolduruvu ğäl dāmiş çaya şâyä bän säviyon ónların suyunu dāmiş.kāndiniki
 doldurmuş ğälmış_dä bubasıninkini doldurmamış.arkana mı bincēdi taksi İsan
 doldurma mı hunu.hindi bâbasına hasım gätmäsi_dä altına ğıS_çocūnu gatTı.ara
160.yärä kändi oturdu än tãpäsina_dä ó hayırsızı oturtTurdu.çocuk vardı bunun
 nādän oldūsa kalçasından sakat oldu.böyüdü goca ğız oldu sōra satıldı
 ävârdilär.ölu ävländi ölunun_da iki çocū oldu.ä adam atTırıvsın mı ğız çocūnu.ävâ
 ğälmēyo ävä ğäldindä huzursuz ädiyo taşlāyo bıktırdı gocasından
 boşatTırdı.ätTini bıçarsın dādim bän bu ğänçlik bölä durmāyo.gâçivyo biz_dä
165.yärdä alıp gökTä yēvyoduk äväli dādim bän.orā aldık mı ēnälä girdik mi ēnâli
 çikmānca bālimizi dōrultmāyoduk.hindi hordan çikamābatıyız.ölä golayıla mı oluyo
 dünnä dādim bän.sänilä sōna ğonuşcân dādi.sän_dä ğonuşcasın ämmä äzın_da
 tokadı yēr bändän dādim.allahım hayırlı ävlaT vârsin.hindi ğız gardaşı var dayİN

aşşāda säkärätTä ölüp gädäri.gät dädim dün yarın dädi cumay_namazına gädärkä
170.ürarın dädi.hindi gädämēcän dädi zorla kıpıranıpduru zātän.sapmış_da āzını
açıp kapaTıpduru dädi gädipbarı.durum kötü_dä allah gurtarsın toprakTan gäldik
toprā gädäcēz.allah kimsäyi muhTaç ätmäsin.äpmēmi ädip durūka suyumu içip
katımı ädipdurūka kim gälcäk dāyā kapıya bakmadan allah canımı alsın.on_iki
mätirä kaput zātän.kimisini Tutamāyollar_da mązara gonurka anamınkını
175.görmädim_dä bābamınkını gördüm. bunu gābirin içinä indirākä hu gadar bi
kānarından hu gadar ötäki kānarından boşluk bırakıyon_da bālinä_dä guşak
bālāyon.bālındän_dä Tutuyosun tabi dā hāmān sallamāyon aşşā.toprak yasTık
ädiyosun üstünä yatırıvyosun işTä bu.gazandın bu käftilä gädiyosun bi çit_çorap
götürämēyon.biz varlı_da gördük yoklū_da bunun bobası sayasına.bunun
180.bābası_da bānā çäkmiş dēyin.bi°rgün dormāyo.çok çalışıyo canım
gädiyo.sānā çäkmävsäymişinä dēyo.çamālinin işini işlērdim dālamana gädärdim
pamık gırmaya.säkiS_sānā dālamnda pamık gırdım ihi dayīn yüzü.balya Taşıdım
säkiS_sānā pamiā_gätTim.bi millon üç_cüz bin_lira tarla alınıyodu para gätirdim
dālamandan.çok para millonu bilän yok ki.guruş dālik guruş gıyı çāntikli para ónları
185.biliyollar.(Daha bereketliymiş.)bārākāt varmış ölüm bārākāt varmış.ginā ölēkā
üç çocuk okutTuk ortökullar okutTuk.okumācaz dädilär biz āsnaFcılık yapcāz
dädilär.okumācaz biz okudūmuz_da sizä nā_divcēz dädilär.amālälē gädip
okuTcādıK.çalışcāz dāmāyā varıvdılar ä_zorla okuTamaSsın.allah_razı olsun
okumadılar ämmä häpisi ämäkli oldu.ämäklilī gäldi bābasının_da bi_dä yaş cavırı
190.var_a gāri.yārinä gälcäK_ä gāri yaş.iki sānā sōna yaşı gälcäk yat gāri dēcän iki
tānā çocuk at gulā gibi iki tānā çocuk.ónlara bakamācasan bān bakān yätär gāri
çalışma dēyon.çalışmānca duramāyon bān ana dēyo.(Tamam teyze sağol.)

Görüşme yapılan yer: Çameli Merkez

Adı-Soyadı: NihatKOÇ

Tarih: 16/ 01/ 2014

Eğitim: İlkokul Mezunu

Yaş: 77

Kayıt no:41

1.hiç gavgā ätmämişindir. küfür_ätmämişindir. nä güzäl rāhatımız vardı.şakar buldu hasTalık gätTi.yāni dünyānın tadı yarım asır gāçirdinin tadı bi_dā bulunmuyor tabi.(Yatalak oldu mu yoksa?)iki_buçuğ_sānā kändim bakTım.birdān buldu zātān şakar āsgidān vardı.pamukğalā ünüvārSTāsinā dāvamlı gidip 5.gāliyodu.óndan sōna dāmāğ_ki iki_bin_on_birdā fālc_öldü.o zamanlar hasTānädäydik ginā.ayın yirmi_dokuzunda mäfāt_ätTi ginā.yāni nä güzel tatlılık vardı häpsi bitTi tabi.bi taraf yıkıldı mı här_şāy bitiyō tabi.(Nihat Amca kaç çocuk var senin?)bāş.iki ōlan iki gız var.(Nerelerdeler ne iş yapıyorlar?)ōlanın iki tānāsi dānizlidā.bi_tānāsi cam sanāyidā çalışıyordu āmākli oldu atmış_sākiz dōmlu 10.dānizlidā ayakKabıçıda çalışıyo.biri dā fırında çalışıyor märkəzdā yayla fırında.gızın biri borda biri dālamanda güzālyurtTa.torun çok on_tānā torun var.torunlara bak āvlatTan tatlı olur torun.ónu tatmayan adam bilāmāz zāvkinin yāni.torunların häpsi iyidir yāni häpsini sāvārin ónlar bāni sēmāsin varsın.yalıñız āvlatlarla pāk_anlaşamıyoz.bēn dünyada ān_çoK gızdīm yalandır.bālki atmış 15.dölüm satmışındır ginā satarın yāni arı vardı iki_yüz_ōñ gadar atmış_bāş gōvanını çalmışlar gāçān gün.(Arıyı nereyekoyuyordunuz?)fāti'yāyā götürüyo burdan atmış_bāş gōvanı çalmış adamın tāki.bān arının yandan gāldim habar gāldi

atmış_baş ğovanı çalmışlar.närdä bulcân bulunmaz kamära vardı çalışmāyomuş
bälädiyänin ölä dēvdilär ğari.bälädiyä olsa nolcak dädim kamära çalışmayan bi
20.yärdä.adam nāräyä götürdü kim_bili zātän adam dēşTirmişTir
ğovanı.durdurmaz yāni sōna çalınan malın bişēsi olmaz.sän arı alcāsın dēyālim_ki
bändä elli tānä arı var dēr adam dēyālim_ki iki_yüz älli līra ama sän bän yüz liraya
värcēn dädin mi satar gāçārsin.daş atıp_da ğolun mu yoruldu.närädän baksan
on_iki on_üç millar.(Arının bakımı nasıl oluyor?)arının işi golay hindi om_baş gün
25.sōna ürätim dönämi başlār arının.dä äylula ğadar äkimä ğadar ürätim dönämi
olur yāni.äsTosda bal almaya başlārsın äsTos äylul äkimdä bal alırsın.işTä óndan
sōna da arı yatar bakımı olur arının.ämmä arının zāvkinı dadan bırakamaz.hiç
yōsa bänim hindi om_baş tānkä bal vardır bak.aşşā yukarı bän kırk sänädir arıcılık
ädiyosam bäliki kırk çuval şäkär yädirmämişindir arıya.şäkär värip içindē balı
30.alırsan mäcbūrän şäkär värcēn arıya.öbür türlü nē şäkär värcēn arıya.(Aslında
kendine bakıyor.)tabi canım bakmamı.arı pätēn içinä bal basmıyor zātän şu
günlärdä arıdan balını alırsan cäbindän almış olursun yāni.sōna värdin ballar şäkär
yapTı şäkärläşTı dällär yāni.bal şäkärdän olmaz yāni şäkäri äritsän dä buzlā
ğosan bal olmaz yāni.ó şäkäri arı mayalāyo ónu polän ğaliyo polen ğarışıyo
35.hamıra gatıp mayalatTın gibi ölä mayalanıyo.yōsa şäkärlä olmaz bal.(Bal donar
mı?)ğärçäk bal donar bak.çiçäk balı hindi bu aydan sōna donmaya başlār
bak.donan bal_da zātän ən äyisi donan baldır zātän.sabatTan ginä tälävzonda bal
satıyo adam hār zaman satıyollar_da ónlar bal dāğil bak.ēr sän örätmänsän
araşTırma yapıyosan bak dirmildä bunun faPrikası var.(Dirmilliyim ben
40.de.)dirmillimiñ sän.(Çataktanım.)dirmildä bunun faprikası var ämmä gösTärdilär
ämmä gösTärmädilär sizä bilmiyom.bän orda ayrı bi pätē adam şäkäri ğoydu
pätäk yapTırıyo bak.äläti göyöru ora säpivyo.óndan sōna şäkäri aScık gör mäsäla

şākār hordadır zātān.makinā püskürdüyor içinä däpiyor ó bildīn şākāri limonlu suyla ğarıŞTırıyor.sahTā bal yāni ónun yēdi kilōsunu on_lirāyā vāriyo.bu bütūn 45.palavra orda görūlān balın içinı gırdīn zaman hōlā.onu arı kāndi yapTīna hilā yapmaz.sōna zararlı bişē olmuş olsa gātirip ğovanına ğoymaz.ē adam dēyor māsāla bān sāndān bal aldım dondu.polāni makinā çāviriyo gördūsān makināyi makinā dönārkā içinđā polān_dā çıkiyo.yazıncı polān boyna çiçāk oldūndan polān çok_oluyo ya dāmāk_ki kasım avasTos om_bāşđān sōna aldīn bal donar.ó polān 50.çoK olur yazın.(Şurup da çıkarıyorlar ondan.)polāni arının bacānın ora hōlā tāl ğōrsun tālā gātirdi mi arı basTında aşşā polān dökülüvrü işTā.ó ğovanın altında polān düzānlāri olur.āmmā ó polāni biz yapamāyoz yapamadīmızın sābābi gurutması çok zor.acık nāmlānmā olursa porlanır iş görmāz.óndan sōna gurudurka ōlā fazla şētsān ğünā sārsān ğarınca çākār ğötürü arı ğinā alır ğēdār.óndan ónu 55.biz yapamıyoz yāni.arıcılık yāni türküyā bitTi arıcılık marıcılık ilāşbārlık bitTi.bānim atmış dōlüm tarlam var hiÇ bi_tānāsini ākān yok.nādān ākmēyon otuz bāş lira çiF_sürdürüyon.gübürā olmuş atmış yātmiş lira.dirmil_dā ó taraf_Ta ilāşbār zātān bān ó taraflara çok ğādārin.ilāşbārlık bitTi hindi yapılacak bi iş var bak.ālli ğāçi alırdım dā ğötürūdüm davarı.(Büyük baş mı?)ha'a ğāçi işTā davar.böyük başı 60.ahırdan vārcāsin amma ōtākini goyuvā dā.dā ğēniş çalı çok hāpsini yēcāk dāsTē_dā var ónun.dēcām ōlā malın mulun āvdā bakılma zamānı bitTi.bi kilo yām yüz_ālli ğuruş olmuş.yātmiş_bāş lira bi yāmin çuvalı.iki ün vārmāsān zātān şē yapmaz ināk.ān aşşā ğünlük bāş kilō yām vārcāsin.zāten vārmādin mi süT_almaSsin zātān.saman olmuş on lira on_iki lira.bāndā iki_yüz_ālli ğāçi vardı 65.ēvāli.içindān bāş tānāsini satsan bālli olmazdı.hindi bāş tānāsini satsan yatā ğararı galır ğāri.yapılcaK iş hindi ğāçi.adamın kimisinin çalınısını kāsmiş kimisinin çamının tāpāsini bıdamış nāfrāt_ādildi yāni hār_şēdān.(Ekim dikim yok

herhalde?)var var gäēän sänäyä ğadar zātän bütün äkTim tarlaları.ār hasTa olunca bakımını da kändim yapTım çora çocā vārmādim yāni.iki buçuk sänä 70.kändim bakTım bän yāmāz iÇmāz ölä yatıyodu.yāmāk āzına Tutarsan yēyodu TutmaSsan yāmēyodu.hindi bunun bobasına hu āvi vārēn dēyon bän bora iki hānä bak yanda bu oda ğadar bi_dā var.bu ölane bän atmış atmış_bāşTā vārdim āvi.ó zamanda daş yapı var sizin oralar bitin yīma topragdır kārpic āvdir.hār tarafı kārpiÇdi āväli tēpāsina ardıç şēlärini gollardı yāmır yādi mı yungulārsın bi_dänä 75.yāmır akıtmaz.ó zamanda şē olmuş olsa.bunlar dēyor_ku bu āv şaşı.biz bu ğadar yapabilmişiz mäsāla.tamam dörT dörTlük yā.ama adam şimdi tūladan āv yapıyo mäsāla.gāl dēyom bän bora borayı kändi iştahına görä yapTır.şurda var bi oda var bi muTfak var bi salon var.pāk camları isTāmēyo işTā durumlar bu.çoşların häpsini büyütürsün ēväli başını_dä bi yārä yatırdık häpsi büyür şindi 80.yārä yatırmaSsın bişē yapazsın.işTā āl çocunu kâydiri sän_dä kâydirmeğ zorundasın.bi tānäsina gara babıÇ kâydirmiş dāilin.bän kändim davaz bāzi kâydim.dokuma bāz bunları bānim hanımına dokutTuk bak alaca.gökgāş davaz dällärdi ēväli buna.davaz dokumasını dokūllar yāni burda āldä.bunu bän aşşā yokarı atmış_altılarda dokutTum.boyu kısādı bānim hanımımın horaya ğadar 85.dikTi.görmüş sandā ğomuş bunu çıkarana_da az hatırlayan dēyā çıkardım gıranıma ğodum.bu aşşā_okarı yādi tür ip vardır bunda.(Artık o el işleri yok.)ó āl işlari zātän ēväli gālinlik fisTanları āldä dikilirdi makinä yok yāni ó zamanlarda hāla fisTanları bilä häpsi durudur.hindi hār_şē sosyätä oldu hārkez gāri.(Nihat bak bunlar sonra antika olur oğlum kaybetme.)bu antika tābi.ó zaman gāldi mi antika 90.bu.şu ğadar bindallıyı bu iplä dokū yor adam bunu.(Beş tane çocuk evlendirmişsin düğünleriniz nasıl oluyor?)çamālinda dūn vallā bän birär kārā ğız isTāmāyā gētTim zātän.üç ölan var başKa önlara ğız isTāmāyā gātmādim.birär

kārä_dä vārisān alcān vārmāSsān almācan dādim adama.borda dūnlāri ni ātTim
 dāmāK_ki birini sāksān_dä mi sāksān_bāşTā mi nā_yapTim.öndan sōna
95.arka_ārkasına uladık gāri dūnlāri.ó zaman da dūn āsKidān māsālā bin_lirāyā
 dūn oluyodu.bi yüzlük_altın iki kırklık yanına ōlāydi.şindi ämmā durumlar dāğışık
 tabi.altın yokarı yönlāndi.bān āndē divanı alalı bāliki otuz_bāş sänā oldu.āndē
 oturdūn divan otuz_bāş sänālik bak.horda bak hāfa gullanıyorum bak.bi ganāpā
 alsan on sänā gātmāz zātān bān_dä ōlā har_hor gullanman hār_şāyi.bi ayakgabi
100.alsam on sänā giyārin rahat.āsKi kāymāyi çok sāvārin yāniyā pāk tamah
 ātmēn.āsgiyi yāni yamalı ālbisāyi kāymāyi çok_sāvārin.yāni kāysām hora gētsām
 hār_kāz bānā bakıyo gibi gālır ämmā āsgiyi kāysām şēsi olmaz.açık yāri ni yamārin
 ūsT_ūsTünā yamārin.bi_zamanlar gurūp vardı gūlakları çınlasın ōldūsā allah rāmāt
 āylāsın bi ğaymakam vardı.ó ortökul yapıyo bān işci olarak çalışıyon
105.orda.ğaymakam dādi çay iÇcēz mēmurlar_da orda gūlupTa.oraya āsgi pūskū
 işTān gāldik biz_dä çay iÇcēz.gātTim oraya ēay iÇmāyā başladım biri gāldi yāw
 ayıP_dē mi hāndē sänin boraya gālışin dādi bānā n'oldu dādim bān.yā āsgi pūskū
 borası bi āilā yuvası dādi.kimisindā ğırvat var kimisindā bilmām nā var zātān
 borasının_da bōlā bi yār oldūnu biz biliyo.ğaymakam çay iÇmāmizi istādi sapTık
110.āmmā sän bānim_dä bōlā gālmāmi istēyosan bi takım ēlbisā alıvı bānā
 dādim.ğırvat_da alıvı bi_dä hotār alıvrısın dādim.sāt bāş dādi mi giyinirin gālırin
 bora dādim.sāniñlā dōrT_dōrtlük oturuz dādim.ğaymakam bakTı ä'mmā sōlādin ha
 dādi bānim horama ğadar gāldīdi bān ğonuşamıyordum dādi.bānim sōlācām lafı
 sän sōlādin dādi.borası āilā yuvası dāşil dādi.borasæ toplum yāri dādi.adam
115.āsKi_dä gālır yāni_dä gālır borası mēmurlar dārnē dēyā gūluP dāyā bişē yok
 dādi.āvāli dūnlār borda altı_yüz lirāyā sākiz yüz lirāye bilā dūn ātTim bān āvāli
 böyük_ōlana.mal_da kāndimdān zātān ākmāg_dä işTā ğonu ğōşu

birləşivdi.hindi_ká gibi aşçı bulcasın dəyə bişī yok yāni.hindi äkmäk fırından gälcäk
 aşçı bulcāsın çanak çölmäk bulcāsın.ävāli ölä mi gömşulardan toplärsın gəzanı ó
120.gälir ätmäk ädär kimisi gälir yämäk_bişiri.dörT_dörtlÜK işTä.hindi bäräkät bitTi
 mäymanat zātän bitTi.böyük küçÜK sävgi saygı dəyə bişē gəlmadı.hindi bän
 bunūla dänizliyä gätsäm äväli bändän bilät almış olsa bän dänizliyä gədar yayan
 gətmiş olsam sän horaya otur_da bän ayakTa gädēn dämäz bak.mäsälä misal
 tämsil väriyom yāni.bän çok gəzärin ankaraya gätTim bän.säksändörtTä arıcı
125.oldum bän.adam säksän yaşında torunu gədar adam oturuyo horda bän
 kalkānda ayakTa gädēn sän otur diyämiyo mäsälä.şimdi hurda hāfa ölä.adam
 oturmuş mäsälä diyälim bän hindi okula varsam bän yätmiş_yädi yaşındayın bän
 ora vardım_da adam bänä hindi bilmädīm örätmänin yanına varsam gäl otur bilä
 dämäz yāni.(Tanımadığı zaman tabi.)tanısa dāhi ginä ilgi yok yāv.ónun makāmi
130.çoK_yüksäk olmuş oluyo gəri gūya.örätmänlik_çok iyi bi mäsläk bak.äkräm
 var bizim tanıdık izmirli kütahyada örätmändir.kämal_akyol vardı örätmän ónlarla
 bäräbär okuduk biz.gönändä örätmän okuluna gətTi ónlar bizdän bi dävra
 iläridi.kämal akyol yılmaz yılmaz.söna götürdülär bizi gölü'sara biz otuz baş dänä
 taläbä gaÇTık boraya.ürätmän ätcäklärdi bizi óndan söna oraya örätmänlär
135.götürüyo bizi otäl yok daha köyün odada yatıyoz bölä.gäcä odadan gaÇTık
 gäcä örätmänläri ävä götürdülär biz gaÇTık.bizä dädilär_ki ó zaman ónlar biz orda
 taŭuk güdüyöz köpäk bäsliyöz örätmän olcāz diyä.taŭuk gütmälä köpäk bakmäla
 örätmän mi olunur dädik o zaman biz.(Sen Gönen'de okudun o zaman.)hayır hāyır
 bi kərə gätTim gäldim.óndan söna ikinci säFär gätmädik gəri ónlara
140.sorardık_da.imtäna gatTılar häpimizi gəzandırdılar imtända.o zamanlar
 türkcäyä önäm värän yok ən çok matamatē önäm väriyollar.bänim matamatikTä
 çok güvatlıdır häsābım.bänä bi soru sordular bu soruyo yap sänä üç gün izin

värēcän dädi hoca.müdür üÇ gün düşündü biz bi imtāna gäldik soru sordular bän bi yapTım.hoca dāhi yañlış dädi bak.sāniñ hāsābın yañlış dädi.bānim hāsābım 145.dōru dādim bän.ğara tātaya_da yazdım bōlä hiÇ silmädim.bānä yañlış dēyān adam yan tarafa yazacak sāniñ hāsābıñ dōrusu bu dēcāk dādim bän.ordā hasan_üsēn ākiz vardı ōrātmān bu gāÇTi bāliki sänä yalan gälir yarım sāt ūraşTi çözmädi.hasan sän bunu çözmäSsin dädi bak müFätTişä sordu müFätTiş çözmädi bunun_kunu sēn hiÇ çözmäSsin dädi.sānlä bän ortökul mēzunuyuz bu 150.ilkokul ämmä o zaman ortökulu bitirdin mi ōrātmān oluyon lisē_misä yok gāri.(Sen bitirdin mi?)bän bitirmädim gāri.gātmädik vālāsıl_kālam.ōrātmānlig_dä çok yüksäg bi mävkı ginä dōru hāla ōlä.āsgı çok dāğār vārilirdi amma şimdiki nāsildä ona bakan yok artık.sēn ōrātmānsān bän_dä ōrātmāniñ sēn ünüvārsTāyi bitirdīsān bän_dä bitirdim dēyo adam yā.bän bişī_dä sōläyān sana äväli sänä bän 155.ortacadayın.bānim ğızım var ortacada oraraya vardım tuvālätä girdim sän yaşlarında bi çocuk.ölüm bän hindi tuvālätä girdim para vārēcēn adam yok dādim yā.bän bāklēyin dayı dädi yāv.ölüm sāniñ yaşın dā gānÇ dādim yazık dādim.amca dädi baK hāla vicdānım sızlıyor bak ona.bän zirāt yüksäKokulu bilmām näyi bitrdim dädi yā.fätyädä dāğil ortacada borda sārıcılık çok bi iş bulursun zār dādim 160.sän.şimdi adam ämäklisi gälmiş ikinci ämäklisi gäliyo çalışiyor dā.māliyasindä_dä var burdur çamāli dolupduru yāni.adamın ämäklisi gälmiş mäsāla ötä_yandā adam aşşa_yokarı elli_bin ōrātmān sıra bāklēyo dē_mi.yāv älli_bin ūrātmān.ämākli olcak olanı ayır gētmēcāk mi sāni doşuya sürsün bi bakalım.buraya gäliyor adam yirmi otuz sänālik mēmur dā hāla māliyädä duruyor 165.adam.gidār_mi adam ämäklisi gälmiş bōn sāni dānizliyā tāyinin gälmiş dēñ bi bakalım gētcāk mi hāmān bırakır.orda yazık ó gānÇlār isTikbālı ölüyo yāni.orda dirsäk çürütmüş adam ötäki ortökul līsä mēzunu torpillä girmiş mäsāla.āsgidān

torpil var hindi torpil mi var.(Tabi sınav işliyor hep.)äsgidän ölä däğil.ēliyät almaya gädärsin filën adamın sälamı var.imtäna girärsin hiĒ ēliyät mi värilcäk tamam 170.dolduru väriller.Öläydi ämmä hindi adamın kavası çalışıyosa ölä oluyo.çok dolupduru borda_da här yärdä var.o yüzlärdän päk randımanlı däğil türküyä başKa yälläri bilmän_dä türküyä bülä yäni.(Yeni nesile iş vermek plan yapmak lazım.)yäv yäni näsilä iş värcēsın zätän.yähut okutma kapaT ünüvärsTäyi.şimdi dēyalım kaç örätmän lāzım yıllık baş_şüz bin.örätmän alıyon mu oraya.bäri yanda baş_şüz 175.tänäsini ämäkliyä ayır mädäm.hindi bänim partilä işim olmaz gülän cämäti horası borası dēyän ortalı ğarışTırıyollar zätän.yurtlar yurd olmasa zätän bu ğadar taläbä yätişmäz.imam_hatıplar yurtTa ğalıyo mäsälä täkdän atanıyollar.iki_milyar yüz lira māş alıyon diyor.adam dipTä çivriTdä okudu asğärlini yapTı_ğäldi.ginä orda oturuyodu gäçänlärdä täyin oldu.iki milyar yüz lira māş alıyon dēyo.dämin ginä 180.täläfon_ätTi bänä.yäni dämäg_ısTädäm.gülän cämäti täyiP cämäti ärdoğan cämäti ortalık tarımar oldu.bu bölä türküyänin işi şimdi päk randımanlı däğil.ama cänāballah häpisinin basıratını bälädı bak.bi suriyäyä bak bi mısıra bak.hindi bizim än birinci dädimiz ən samimi dädimiz amarika dēl_mi.biz bölä olcāz bizim ən büyük düşmanımız amarika olur bän sänä dēvrän.İra hindi suriyädä pätrol yok bak 185.kaç aydan bäri savaşıyo mu adam.hiÇ bi tänä allän_ğulu varıp da dur dēyo mu.ammä İrakTa pätrol vardı amarika ğäldi kuväyti irak işğäl_ätTi yirmi_dört sät durdurmadı.satTamı amarika kuväytTä.söna amarikada füzä var hu var bu var gätTilär savaş açTılar ğarışTırdılar üç dänä дәvlät ğurulcak hindi İrakTa.amarika başını aldı ğetTi pätirola ortak här_şäyä ortak.bäri yanda ızdırābını sän çäkiyosun 190.mäsälä.hindi sänin anañla buban ayrılmış olsa ızdırābını ävlätlär çäkiyo.öndan allah ğäcindän värsin yäni bän arälın on_yädisindän bäri korkuyon yäni.hiÇ bälli olmaz bi kärä bak ölä ihTilal yapmācaz mapmācaz dädilär.ufak subaylar vara bi

195. soruyor adam.günündä vārisēn ōlā vārmāsSān yok.(Güven azalmış.)itibar yok
 tabi.āvāli gēdārdim hiÇ boş dönāmāzdim altinsa altın parāsa para alır
 dönārdim.vardīm yārā bān_dā ōlā ādārdim.vardīn yārdā arkadaş bāndā para var
 ämmā nā_zāman vārcēn diyor adam.günüñü belirlā dēyo.āvāli sāndān gālcēni
 bilirdi māsāla ta yāñi_sānā kalkTīnda vārīdin.para alırdın ta yāñi sānā māsül
 200.kalkTīnda vārīdiñ.bakKallar vardı horda ta bir sānādā para ödērdin.ó adam
 gātiriyo dāñizlidān şākār oluyo bal oluyo nāysā duzunla sabınınla buydāy kalTīnda
 hāsaP ödēyisin yā.hindi bān sānā dāsām bi sānālik bi_millar para vār dāsām
 kusura bakma vārāmēcān dērsin yā.ītimat bālbārākāt bitti yā.āvāli bān cābimā
 yüz lira gātTīm_da bir ay gāSsām ó para duruyodu.hindi bi aşşā gātsām yirmi lira
 205.paranın ānında nārā gātTīni bilāmēyin bārākātsiz para yā.āvāli bān bulabilsām
 sānā nālār gōsTārcēn.bāndā kāmikli para ak para mātālik.ónların hāpsini yaşadım
 bān anladın mı hāpsi vardı.yalıñız hindi ak parayı mātēlē bozdurusun.(Bu başlık
 parası yerine kullanılıyr muydu?)hayır hayır ak para mātēlē dānirdi.ónu mātēlē
 bozdurusun üÇ mātālik baş mātālik óndan sōnası ak para gümüş para olur
 210.yāni.(Demir para mı bu?)dāmir para.óndan sōna dōrtlük sākizliklār olur
 gümüş.óndan sōna on_guruş baş_guruşlar olur.ónda sōna iki_buçuK gūruş bān
 gūruş çıkardılar çēntikli.yāni vālāsıl_kālam hindi ó paraları gördün zaman para
 n'öldü dērsin yā.bān çāntikli gūruşa fātiyādān bi eşşāg aldīdım.(Paranın değeri var
 o zaman.)dēri var tabi.(Biriktirmişsin baya.)yok evāldān bāndā tonla var
 215.hāndēndān hāndēnlār dā yāni para_ya.-**paralara bakarken**-āndēnlāri hatırlārsın
 sān bunlar yāni para bütün.divanın a'ltında iki tānā bavullar var çāntā.para
 bollūnda harcanmamış yāni yōsa şē_oldūndan dāğil.bāliki bāndā iki_yüz dānā

vardır händëndän.bän şärbätcilik yapTım kırk sänä äsnaflıK yapTım borda.hu sarıları bilirsin säniñ bilmäñ ilāzım.(Onları göremedik biz.)çoK_Tur çoK.(Başka ne 220.iş yaptın Nihat Amca sen?)bän dünyāda nä iş varsa älli bir_dä şöförlünü häpisini bän yapTım.(Bak bu osmanlı parası.)şu para gümüş para tārihlerini görämiyom şimdi gözlärim şe oldū için.gözlü dakmaSsam görämiyom yāni bän.bunların hepsi äsgi bak.(Bu 20 kuruş osmanlıca yazıyor.)orda vardır da görämeyin tabi bän.(Eski yazıyı okuyabiliyor musun sen?)hāyır arabiyätim yok.hu 225.yirmi bāş ğuruş mu huna bak bakām.yirmi bāş mi yazıyo händëndä.gözlük dakmāşın görämeyon.(Şerbetçilik işini nasıl yapıyordun?)şärbätcilik ğarı ğatarsın ğuyuya orda hindi ğedär ğatarsın ğarı.öndän sōna ğätirisin buraya şärbäti äşşelä.(Mağaraya mı?)yö ğuyularım vardır bänim kändimin gözäl hülä doldurun içinä ğuyunun ordan käsärsin ğätirin şärbäti ğatarsın ölä satarsın.(Hafta hafta 230.yapıyorsun herhalde.)här hafTa_da ğätirädim här ğün dä yapardım burda.(Yaylacılar eskiden beri var mı burada?)hāyır göçäbälär ğälmäz buraya.ó bora zātän äsgidän ğonya karamandan ğälmä.äsgidän bora yörüklär köycēzdän ğälillärdi yörüklär.öndän sōna ölä başKa yärdän ğälmäzlärdi.yazın tämmuSTa ğälillär kasıma ğadar durallar.dēvä äväldän .(Burası eskiden nereye 235.bağlıymış?) buranın ilk başkānti yāni bālı oldū yär marmaris.öndän sōna marmarisTän yūsäkKuma ğaldi köycēzä.köycēzdä nüfuS dārəsi yandı.öndän sōna burayı dänizliyä bäladılar.dänizliyä äsgidän burayı ilk ğuran cumāyanı.ilk cumāyanı öndän sōna karaman oldu.öndän sōna älli_üÇTä çamäli oldu.konya ğaramandan 240.ğälmiş dädilär karaman yapalım dädilär öndän sōna çamäli oldu.älli üÇTä kazā oldu.bänim nüfuS_cüzdanında_da karaman yazar zātän.ilk döm_yäri karaman yāni.äsKidän bi çocuK oldū zaman hindi dä marmarisä ğetcäk kaç sänädä ğetcäk kim bili.nihatın iki çocū oldu dēcäk.üÇ sänä sōra bāş sänä sōra.(Küçük yazlıyorlar

artık.) tabi canım nə zaman yazılırsa bilən yok.kırkTa baş çocū olandan yol parası
245.almazlardı bak.yunan harbindən çıxıp gäldində bänim pädärim orda ädirnädä
kəşan uzunköprü malkara vardır orda.orda bi ğatır ölcənä iki manga asgär ölsün
dämişlär yunan harbindä.(Katır daha kıymetli yani.)ğatır ğıymatlı top götürüyor
cäphänä çäkiyor äratın ğıymatı yok yäni.batTänäyi almışlar ğatırların üstünä
örtmüşlär.o gün yirmi baş asgär mi nə varmış häpsi värämdän ölmüş.isTanbulda
250.äminönü ğışlası vardır hasTänäsi_dä vardır onun.aşşā yukarı gäldiklərində
kırk_üçlärä bän ufän o zaman.bura gälän hasTa üç baş sänä yaşayan
ölüyo.bänim bobam kırk_iki yaşında öldü.o zaman harpTan çiktında millät hakKät
şē_dä yok nüfuS_da yok.ohüz väriyoz apdırāman vardı acıpayamlı gälir hindi hōlä
tarlaya bakar bundan on dolu mäsül olur bunun üç dolusunu acıpayama ohüz
255.värcän.(Bu vergi mi?)ohüz işTä värgi topläyollar.acıpayama varısın
acıpayamda ēsik gälir almaz.yarım kilō ēsik gälir adam almaz bak.ğantar çäkiyo
diram var o zaman ğantar yok älli diram yüz diram.täräzi hōlä ok vardır diram
diram.adam bi kilō ēsik gälsä yarım kilō ēsik gälsä bi avuÇ ēsik gälsä
almazdı.önları saklärdik biz ohüz acıpayamdan.acıpayama äşşēlä kändi mäsülünü
260.saklärşın.samanın içi'nä saklärşın adamlar gälibatTır aşşādan işTä bu ğadar
çiktı dērsin ó günlär.(Kaçta kaçını alıyor?)kaÇTa kaçı dänmüz ona bi ävdä kaÇ
kişisiniz ona görä.mäsälä dēyalim üç kişisän birärdän ikişär yüz diram nēsä
häsäP_ädiyollar.sän iki dolu ğätircēsın sän üç dolu ğätircēsın diyor mäsälä.söna
oldū mudu tarlanı konturol ädiyo adam bakmadan.başında bi hotär şaPka altında
265.bi at äkmäg_äldän su göldän ó zaman.gäziyo burları mäsälä āmadın tarlası
kaÇ dölüm baş dölüm bundan kaÇ kilä olur üç kilä.üç kilänin üçTä biri nə ädär
işTä.bunu acıpayama ğätir dēr ğätirmädin mi çandarmalar var.çandarmaları alır
sän näyä ğätirmädin bunu dēyä Tutup tantana ädiyollar.bu mämläkätTä on on_iki

dänä çocū olan vardı.(Onlar çok mu vergi veriyor?)ónlar yani vürmiyor.altının
270.üsTünä çıkTın mı vürmiyor.altı çocūn olmaSsa vürgi vüriyor.yol parası dëyâ
alıyollar o zaman ónu.bu günlär yaşandı hindi şurdan bän aşşâ arabayla
gëtmäSsäm araba var yayan gäliyi dëyollar yäni.äkmäg_almaya yayan
gëtmëyon.ävâli bordan yirmi säFär ädiyodum bän aşşâ.sabâla gidärsin gävâyâ
varısın işini görü gelirsin.bi_dç gidärsin bi_dç gälirsin.(Yaşılıktan değıl o,gençler de
275.gitmiyor.)tamam yaşlılıkTan dägil yäv alışkanlıkTan yäni.bän şimdi gëtsäm hu
dän här tarafı dolaşır gälirin bu bislätlä gëtmäg_istëyir mäsälâ.bän gar guyusuna
arabâla gëdiyon ordâ gar guyusuna gëdälim däsäm yirmi dakKaya varın.yörüyâ
yörüyâ gët ölä.(Nihat Amca burada bitirelim çok güzel sohbeti sağ ol.)

2. SÖZLÜK

Koyu renkle gösterilen sözcükler öğrencilerden derlenen metinlerden alınmıştır.

Diğer sözcükler yetişkinlerden derlenen metinlerden alınmıştır.

äbä, İs. : Nine.

äbälämäç, is. : Bir çocuk oyunu.

ajanta, İs. : Kullanılmamış araç.

alabicırık, İs. : Bir kuş türü.

alaf, İs. : Ahırda hayvanların su içtiği

bölüm.

añär, Bğ. : Eğer

ändē, İs. : Oradaki anlamında kullanılır.

babıç, İs. : Ayakkabı (Pabuç).

badılcan, İs. : Patlıcan.

c/ara, İs. : Sigara.

cinci gibi, Dey. : Yalnız yaşayan ya da garip bir halde yaşayan insanları anlatan durumdur.

çıntar, İs. : Bir mantar türü.

çīr-, F. : Çağırarak.

çoval, : 1- Çoğalmak. 2- Çuval.

dilki, İs. : Tilki.

düğün tut-, F. : Düğün hazırlıkları

yapmak ya da düğünün başlaması.

bäribaşdä, İs. : En ilerideki

anlamındadır.

bēt, Sf. : İyi bir şekilde, iyice.

bıyday, İs. : Buğday

bızā, İs. : Buzağı

bōn, Zf. : Bugün

boğasa-, F. : Dişi hayvanların çiftleşme zamanının gelmesi.

Cıldırık, İs. : Bir kuş türü.

cımicık, Zf : Az miktarda.

cırık, İs. : Bir kuş türü.

ēnäl, İs. : Tarla ya da bahçede ekinlerin sıra halinde ayrıldığı bölümler.

ēribik, İs. : Bir kuş türü.

fasillä, İs. : Fasulye.

gabaş: Kafasında boynuz olmayan hayvan ya da saçı olmayan kişi.

gäñgäv ät- F. : Gereksiz yere konuşmak.

gapma, İs. : Düğünlerde eğlence amaçlı;

kuruyemiş, ceviz, badem gibi

yiyeceklerin bir torbaya bağlanarak orada

bulunan gençler tarafından yakalanmaya çalışılması oyunu.

ġarataŧuk, İs. : Bir kuş türü.

ġāri, Ed. : Gayrı, artık, bundan sonra.

ġoza, İs. : Köpeklere takılan tasma.

ha'a, İs. : Hayır

hāndē, İs. : Oradaki, karşı tarafta bulunan şey.

kāycāk, İs. : Elbise, giysi.

kēy- F. : Giymek.

ḡapbak_ḡapbak, Z. : Ses çıkararak (yürümek).

lökāṣā, İs. : Bir kuş türü.

māram, İs. : Muharrem

maṣala, İs. : Meşale, yöre düġünlerinde çeyiz gününde yapılan çeşitli eğlenceler.

mıçırıklı, Sf. : Karmaşık, sorunlu.

purçak, İs. : Burçak

sabālan, Zf. : Sabahleyin, sabah saatlerinde.

sāfir, İs. : Sahur.

sırt, İs.: 1- Kıyafet. 2- Vücudun arka kısmı.

tārāfi, İs. : Teravih

hāril, İs. : Düġünlerde bayanların giydiği, renkli, süslü özel kıyafet.

hindi, Zf. : Şimdi.

hiyā, hiyya : Evet, öyle.

hōlā: Şöyle

horaz, İs. : Horoz

hora: Şura

ilāṣbār, İs. : Rençber, çiftçi.

māfāt, İs.: Vefat.

mafaza, İs. : Muhafaza

malaş, İs. : Bir kuş türü.

māmmāt, İs. : Muhammet.

mancar, İs. : Pancar

ohüz, İs. : Öşür, Osmanlı Devleti

döneminde çiftçiden alınan mahsulün onda bir oranındaki vergi.

ötābaş, İs. : Bir şeyin en uzaktaki tarafı.

patdās, İs. : Patates.

tavır (da), İs. : İleri (de), uzak (da).

tomata, tomatıs , İs. : Domates.

torpuş, Sf. : Küçük olan.

toruluk, İs. : Bodur ağaçlar topluluġu.

tüsKü, İs. : Tütsü.

tüskülâ- , Dey, : Bir kişinin, başkası tarafından bir davranışı yapmaya teşvik edilmesi.

ulaf, İ.s. : Yulaf.

üç ätâk, İ.s. : Yörede kına gecelerinde giyilen, iki kıyafetin birleşmesinde oluşan süslü elbise.

vasayit, İ.s. : Vasıta, araç.

yakınsak: Yakınlık gösterme durumu.

yaranlık, İ.s. : 1-Söyleşmek, birlikte eğlenmek. 2-Düğünlerde yapılan çalgılı eğlenceler.

yēgilâ- , F. : Hayvanın yiyecek ve içeceklerini vermek, beslemek.

zâti: Zaten

zoba, İ.s. : Soba

Özgeçmiş

Kişisel Bilgiler	
Adı	Ramazan
Soyadı	ERYILMAZ
Doğum Yeri ve Tarihi	Göhlisar/ 13.07.1989
Uyruğu	T.C.
İletişim adresi ve telefonu	Babadağ Müşerref Yılmaz Ortaokulu Babadağ/ DENİZLİ. Cep. Tel. : 05546137189
Eğitim	
İlköğretim	Cumhuriyet İlköğretim Okuu
Ortaöğretim	Göhlisar Lisesi
Yükseköğretim	Lisans: Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Öğretmenliği Bölümü(2006-2010)
	Yüksek lisans: Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı(2012- Halen)
Yabancı Dil	
2014-YDS İlkbahar Dönemi	73,75
Mesleki Deneyim	
2010-2015 (Halen çalışıyor)	Milli Eğitim Bakanlığına bağlı kadrolu Türkçe Öğretmenliği yapmaktadır.